ಮದಿಪು

ತುಳು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ

ಮುಡಿ ೭೨

ಸಂಪುಟ–2 ಸಂಚಿಕೆ–4
ಮಂಗಳೂರು 5 ಜನವರಿ 2017
ಬೆಲೆ: ರೂ. 15 ಪುಟಗಳು: 100

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಬೊಳ್ತೇರ್ ತುಳು ಮಿನದನ

ಬೊಳ್ತೇರ್ ತುಳು ಮಿನದನ- ವಿಚಾರ ಕೂಟ

ಬೊಳ್ತೇರ್ ತುಳು ಮಿನದನ- ಕಬಿ ಕೂಟ

ಸುಳ್ಯ ತುಳು ಮಿನದನ

ಮದಿಪು

ಮುಡಿ 72 ಬೊಂತೆಲ್–ಜಾರ್ದೆ–ಪೆರಾರ್ದೆ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಎಮ್. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ

ಸಂಪಾದಕೆರ್
ರಘು ಇಡ್ಕಿದು
ಜಯಶೀಲ ಮರೋಳಿ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರು

MADIPU Tulu Quarterly
VOL - 2, ISSUE - 4
Date : 05 January 2017
Pages : 100
RNI No. KARTUL / 2015 / 63563
Price : Rs. 15/-
Cover Design : **Kallur Nagesh**

Published & printed by
CHANDRAHASA RAI B.
on behalf of
Registrar, Karnataka Tulu Sahithya Academy
owned by
KARNATAKA TULU SAHITHYA ACADEMY
published at
KARNATAKA TULU SAHITHYA ACADEMY
TULU BHAVANA, ASHOK NAGAR POST,
MANGALURU-575 006,
DAKSHINA KANNADA, KARNATAKA.
Printed at
AAKRITHI PRINTS
Light House Hill Road, Mangaluru.
Managing Editor :
CHANDRAHASA RAI B.
on behalf Registrar, Karnataka Tulu Sahitya Academy
email : tulu.academy@yahoo.co.in

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ನ ಮದಿಪು

25.2.2014–25.2–2017, ಈ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊಲೆಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಪತ್ರಿಕೆ 'ಮದಿಪು'ಗು ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆನ ಪಾತೆರ ಬರೆಪಿನವು ಯೆನ್ನೊಂಜಿ ಯೋಗಭಾಗ್ಯ ಪಣ್ಣೇ ಎಣ್ಣೊಂದು, ಸಾರ್ಥಕ ಬಾಮೊಡು ಈ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರ ಬರೆವೊಂದುಲ್ಲೆ. ಕನ್ನಡನಾಡ್‌ದ ಮಾಮಲ್ಲ ಕವಿ ಎಸ್.ವಿ.ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್, ಮಾಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾಯಿನ ಡಾ.ಎಚ್.ಜೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ ಗೌಡ, ಡಾ. ಗುಂಡ್ಮಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಐತಾಳ್, ಡಾ.ಬಿ.ಎ.ವಿವೇಕ ರೈ, ಮೊಕಲ್ನ ಶಿಷ್ಯೆ ಆದ್ ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕೇಂದ್ರ ಮುಲ್ಪ ಕನ್ನಡೊಡು ಎಮ್.ಎ. ಪದವಿ ಪಡೆವೊಂದು, ಕನ್ನಡೊಡೇ ಬರವುದ ಬೆನ್ನಿ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಎಂಕ್ ಒವ್ವಾ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ತುಡು ತುಳುಟು ಬರೆವೊಡುಣ್ಪಿನ ಆಸೆ ಆಂಡ್. ಬಂಗೊಡು ಆಂಡಲಾ ಬದ್ದತೆಡ್ ಆ ಆಸೆದ ಬೆರಿಯೆ ಪ್ರಯತ್ನ ದುಂಬರಿತಿನೆಕ್ ಯೆಂಕ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಆಪಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಭಾಗ್ಯ ಒದಗ್‌ದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಸುರುತ್ತ ಸರ್ತಿ ಪೊಂಜೊವು ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಆವೊಡುಂದು ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಕಲಾವಿದೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಉಮಾಶ್ರೀ ಬಯಕಿನೆಟೇ ಯೆನ್ನ ಅದೃಷ್ಟದ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತಿಲೆಕಾಯಿನಿ.. ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಯಾನ್ ಮಾನ್ಯ ಉಮಾಶ್ರೀ ಮೆರೆಗ್ ಮನ ದಿಂಜಿದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ. ಜವಾಬ್ದಾರಿದ ಈ ಮಣೆಟ್ ಕುಲ್ಲಾವೆರೆಗ್ ಯೆನ್ನ ಅರ್ಹತೆದ ಪೊಲಬು ಕೊರ್ದು ಸರಕಾರೊಗ್ ವಿಶ್ವಾಸ ಪುಟ್ಟಾದಿನ ಮಾತ ಮಾನ್ಯೆರೆಗ್ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿದಿ ಸೊಲ್ಮೆಲ್. ಈ ಮೂಜಿ ವರ್ಸ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಸುಸೂತ್ರೊಡು ಮಲ್ತೊಂದು ಪೋವೆರೆ ಸಲಹೆ ಕೊರ್ತಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆನಕ್ಲೆಗ್, ಯೆನ್ನೊಟ್ಟುಡು ಮನದೀದ್ ಉಲ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಬೆನೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್, ತುಳುನಾಡ್, ಪರಜಿಲ್ಲೆ, ಪರರಾಜ್ಯೊದ ಮಾತಾ ತುಳು ಸಂಘಟನೆಲೆನ ತುಳು ಬಂದುಲೆಗ್, ಯೆಂಕ್ಲೆಡ ವಿಶ್ವಾಸೊಡೇ ಇತ್ತಿನ ಮಾಧ್ಯಮ ಬಂದುಲೆಗ್ ಗೌರವೊಡು, ಅರ್ತಿಡ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.

ಯೆಂಕ್ಲೆನ ಈ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊದ ಅಕೇರಿದ ಈ 'ಮದಿಪು' ಸಂಚಿಕೆಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದಕಲ್ನ ಬರವುಲಾ ಬೋಡುಂದು ಮದಿಪುನು ಸಂಪೊಲಿಪುನಕ್ಲೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ತುಳುಟು ಬರೆಪಿನಿ ಪಂಡ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್ಲಾ ಬಾರಿ ಇಸ್ಟೊದ ಕಜ್ಜೊನೇ. ಅಂಚ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಕೆಲವೆರ್ ತಂಕ್ಲೆನ ಬರವುಲೆನ್ ಒದಗಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡತ್ ಬತ್ತಿನ ಸಾದಿನ್ ಪಿರತೂವೊಂದು ಯಾನ್ ಬರೆಯಿನ ಬರವುಲಾ ಈ ಸಂಚಿಕೆಡುಂಡು. ಮದಿಪು ಪಂಡ ತುಳುವೆರ್ ಮಾತೆರ್ನಲಾ ಇಲ್ಲಡ್ ಉಪ್ಪೊಡಾಯಿನ ಸಂಚಿಕೆಲ್.

'ಮದಿಪು' ಒರ ಓದುದು ದೆತ್ತ್ ದಕ್ಕುಲೆಕದ ಪತ್ರಿಕೆ ಅತ್ತ್. ಓದುದು ಮುಗೀಂಡ್ ಪಣ್ಪಿಲೆಕಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತುಳು ಜಾನಪದ, ತುಳುವೆರ್ನ ನಂಬಿಕೆಲ್, ತುಳುವೆರೆನ ಚಾತುರ್ಪು, ತುಳು ಲೇಸ್‌ಲ್, ತುಳು ಸಾಧಕೆರ್, ಒವ್ವೇ ಒಂಜೆದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಬೋಡಾಂಡಲಾ ಮದಿಪು ತನ ಇತಿಮಿತಿಟ್ ಪೋಲಬು ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚ ಈ ಸಂಚಿಕೆಲ್ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಡ್ ಉಪ್ಪೊಡಾಯಿನ ಬೂಕುದ ಬಂಡಾರೊಡು ಒರಿತೊನೊಡಾಯಿನವೇ.

ತುಳು ಓದಿಯೆರೆ ಬಂಗ ಆಪುಂಡು ಪಣ್ಪಿನಕುಲ್ಲಾ ಮದಿಪುನು ಪನಿಪನಿ ಓದೊಂದು ತುಳುನು ಸಲೀಸ್‌ಡ್ ಓದುಲೆಕ ಉಮೇದ್ ಒರ್ತ್ರೊನೊಲಿ. ಕತೆ, ಜನಪದ ಕತೆ, ಕಬಿತೆ, ತೆಲಿಕೆಗಾಪಿನ ಬರವುಲು, ಮಾಹಿತಿಗಾಪಿನ ಬರವುಲೆನ ಮದಿಪು ಓದುಂಡ, ಮನಸ್‌ಗ್ ಕುಸಿ ಆಪುಂಡು. ಸಂಸ್ಕಾರ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಓದುದು ಪಡೆಪಿನ ಜಾನಗೇನೊಲಾ ಒಂಜಿ ಸಂಪೊತ್ತು.. ಅಂಚ ಓದುನು ಪಂಡ ಆ ಸಂಪೊತ್ತುನು ಸಂಗ್ರಯಿಪುನು ಪಣ್ದೆ ಆಪುಂಡು. ಇನಿಕೋಡೆಡ್ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಮನಸ್‌ನ್ ಗೆಲವು ದೀವೊಂಬಿನೆಂಚ ಪಣ್ಪಿನನೇ ಮಲ್ಲ ತರೆಬೆಚ್ಚದ ಸಂಗತಿ.. ಎಡ್ಡೆ ಬೂಕುಲೆನ್ ಓದುಂಡ ಏತ್ ಸುಲಬೊಡು, ಏತ್ ಬೇಗ ಮನಸ್ ಗೆಲ್ಮನೆ ಆಪುಂಡು ಪಣ್ದ್ ಓದುನೆತ ರುಚಿ ಇತ್ತಿನಕ್ಲೆಡನೇ ಕೇಣ್ದ್ ತೆರಿಯೊನೊಡು. ಎಡ್ಡೆ ಬೂಕುಲು ಪಂಡ ಎಡ್ಡೆ ವಿಶ್ವಾಸೊದ ದೋಸ್ತಿಲ್ ಇತ್ತಿಲೆಕ. ನಮ ಒಟ್ಟುಗೇ ಓಡೆಗ್ಲಾ ಬರ್ಪಿನ, ಬೇಜಾರ್ ಕಳೆಪಿನ ಜಾನಗೇನೊಗು ಸರಿಸಾಟಿ ಇಜ್ಜಿಂದೇ ಪಣೊಲಿ. ಮಾತೆರ್ಲಾ ತರ್ಕೊನೆರೆಗಾಪಿನ ಎಡ್ಡೆ ಸುಲಬೊದ ಹವ್ಯಾಸ ಪಂಡ ಓದುನವು.. ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ಅತ್ತ್‌ಡ ವ್ಯವಹಾರ ಬಾಸೆ ಆದಿಪ್ಪುನ ತುಳುನ್ ಓದುನೆಕ್ ಪಿರಯದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚ ಎಡ್ಡೆ ಬೂಕುಲೆನ್ ಓದಿಯೆರೆ ಬಯಕುನ ತುಳುವೆರ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮದಿಪು ಸಂಚಿಕೆನ್ಲಾ ಓದುಲೆ ಪಣೊಂದು ತುಳು ಬಂದುಲೆಡ ಈ ಸಂದರ್ಪುಡು ಅರಿಕೆ ಮಲ್ತೊನುವೆ.

ಎಡ್ಡೆ ಬರವುಲೆನ್ ಕಡಪುಡ್ದು ಮದಿಪುದ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಗುಣೊನ್, ವೈಚಾರಿಕೆದ ನಿಲೆನ್ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತೊನ್ನೆರೆ ಸಾಯ ಮಲ್ತ್‌ದಿನ ಮಾತ ಬರವುದಕ್ಲೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ. ಮದಿಪುದ ಆಜೀವ ಸದಸ್ಯೆರ್ಲಾ ಆದ್ ಆದೆರ್ಪುನ ಊರ್ದ, ಪರ ಊರ್ದ, ಪರ ದೇಸೊದ ತುಳು ಬಂದುಲೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲ್. ಮದಿಪುದ ಸಂಪಾದಕೆರಾದ್ ಶ್ರೀ ರಘು ಇಡ್ಕಿದು, ಶ್ರೀಮತಿ ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ, ಪ್ರೊ.ವೇದಾವತಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಶೀಲ ದಿಂಜ ಉರ್ಪು ಉಲ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಬೆಂದ್‌ದೆರ್.. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಅಂಚೆನೇ ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ. ಮೆರೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಛೇರಿಡ್ ಬೆನ್ಪಿನ ಶ್ರೀ ಯೋಗೀಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಸೋಮಣ್ಣ, ಸುಕನ್ಯಾ, ಪ್ರಶಾಂತ, ಸೌಮಿತಾ, ಸತ್ಯವತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಮದಿಪುದ ಚಂದಾದಾರೆರೆಗ್, ಮದಿಪು ಓದುನ ಮಾತಾ ತುಳು ಬಂದುಲೆಗ್, ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್‌ದ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶ್, ಭಾರತಿ ಬೊಕ್ಕ ಗಾಯತ್ರಿನಕ್ಲೆಗ್ ಮೋಕೆದ ಸೊಲ್ಮೆದೊಟ್ಟುಗು ಎಡ್ಡೆಪುನೇ ಬಯಕುವೆ.

ತುಳು ಭವನ, ಕುಡ್ಲ
2-1-2017

ಎಮ್. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಸಂಪಾದಕೆರ್ನ ಪಾತೆರೊ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ 'ಮದಿಪು' ತ್ರೈಮಾಸಿಕದ 72ನೇ ಸಂಚಿ ನಿಕ್ಲೆನ ಕೈಟ್ ಉಂಡು. ಈ ಸಂಚಿ ಎಂಕ್ಲೆನ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊ ಅವಧಿದ ಕಡೇತ ಸಂಚಿ. ಅಂಚಾದೇ ದುಂಬುದ ಸಂಚಿಕೆಲೆಡ್ದ್ ಒಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರವುಲೆನ್ ಈ ಸಂಚಿಡ್ ಪಾಡ್ದ. ಮದಿಪುಗು ಪ್ರಕಟಣೆಗಾದ್ ಮಸ್ತ್ ಬರವುಲು ಬರೊಂದಿತ್ತ್. ಬರವುದ ಕೊರತೆದಾಲಾ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಕೆಲವು ಬರವುಲು ನನಲ ಒಂತೆ ಬಾಕಿ ಒರಿದ. ಅವೆನ್ ದುಂಬುದ ಸಂಚಿಕೆಲೆಡ್ ಗಳಸೊನುವೆರ್. ಪುಟತ ಮಿತಿ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದಾದ್ ಮಾತೆನ್ಲ ಪಾಡ್ಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆತಿಜಿ.

ವಿಶೇಷವಾದ್ ಈ ಸಂಚಿಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರೆನ ಬರವುಲೆನ್ ಸೇರ್ಪಾದ. ಐತ ಒಟ್ಟುಗು ಬೇತೆ ಬರವುರಾರೆರ್ನ ಬರವುಲೆನ್ ಸೇರ್ಪಾವೊಂದು ಈ ಸಂಚಿನ್ ಕಟ್ಟ್ ಕೊರ್ತ್. ಒಟ್ಟುಡು 62ಡ್ದ್ 72 ಸಂಚಿ ಮುಟ್ಟದ ಎಂಕ್ಲೆನ ಅವಧಿದ ಈ ಸಂಚಿಲೆಡ್ ಹಿರಿಯೆರ್ನ ಬರವುಲೆದೊಟ್ಟುಗು ಕಿರಿಯೆರೆನ ಬರವುಲೆನ್ ಸೇರ್ಪಾವೊಂದು ಪೊರ್ಲುಡು ಮದಿಪುನು ಕಟ್ಟ್ ಕೊರ್ಪುನ ಪ್ರಯತ್ನೊನು ಎಂಕುಲು ಮಲ್ತ್‌ದ. 'ಪರಬೇರ್, ಪೊಸತೆಗ್‌ಲೆ ಸೇರ್‌ಂಡ ಮರ ಪೊರ್ಲು' ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರದಂಚ ಹಿರಿಯೆರೆನೊಟ್ಟುಗು ಪೊಸ ಬೇರೆನ್ ಬುಳೆಪಾವುನ ಪ್ರಯತ್ನೊನು ಮದಿಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪನಿಯೆರೆ ಕೊಸಿಯಾಪುಂಡು. ಪೊಸ ಬರವುಗಾರೆರ್ ಬರೊಡು, ಅಕ್ಲೆಗ್ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕೊಡಿನ್ಪಿ ಅಲಚನೆಡ್ ಪೊಸ ಬೆರೆಗಾದ್ ಬರವುದ ಕಮ್ಮಟೊಲೆನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ಪರ್ಧೆಲೆನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ. ಇಂಚ ಮಲ್ತಿನೆಡ್ದಾದ್ ಒಂಜಾತ್ ಪೊಸ ಬರವುಗಾರೆರ್ ಪುಟ್ಟುದೆರ್. ಮದಿಪುದೊಟ್ಟುಗು ಸಂಪರ್ಕ ದೀವೊಂದು ಬರಪುನ ಕಜ್ಜೊಡು ದುಂಬುದ ಪಜ್ಜೊ ದೀತೆರ್.

ಎಂಕ್ಲೆನ ಅವಧಿಡ್ ಬತ್ತಿನ ಈ ಪೂರಾ ಸಂಚಿಕೆಲೆಡ್ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಯಿನ ಬರವುಲೆನ್ ಪಾಡೊಂದು ಪೊರ್ಲು ಮಲ್ತ್‌ದ. ಕತೆ, ಕಬಿತೆ, ಲೇಖನದೊಟ್ಟುಗು ಹಿರಿಯೆರೆನ್ ಪೊಲಬು ಮಲ್ಪಿನ ಬರವುಲು, ಊರು-ಜಾಗೆದ ಪೊರಪು ಪೊಲಬುಲು, ವಿಚಾರೊದ ಬರವುಲು ಬೂಕುದ ಪರ್ಚಯ, ತೆಲಿಕೆದ ಬರವು, ಜೋಕ್ಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯೊ, ಅನುವಾದೊ ಕಿರಿಯೆರ್ನ ಬರವು ಇಂಚ ಬಗೆ ಬಗೆತ ಬರವುಲೆನ್ ಪಾಡೊಂದು ಪೊರ್ಲು ಮಲ್ತ್‌ದ.

ಜಾಗತೀಕರಣದೊ ವಿದ್ಯಮಾನೊಡಿಪ್ಪುನ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆ ಅಳಿಯಂದೆ ಒರಿಯೊಡಾಂಡ ಜೋಕ್ಲೆ ಮಟ್ಟೊಡ್ದೇ ಬಾಸೆನ್ ಕಲ್ಪಾವುನ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಉಂದೆಕ್ ಜೋಕ್ಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲ ಬಾರೀ ಮುಖ್ಯ ಆಪುಂಡು. ಆ ನೆಲೆಟ್ ಒಂಜಾತ್ ಜೋಕ್ಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲ ಪುಟ್ಟೊಡಿನ್ಪಿ ಅಲಚನೆಡ್ 'ಜೋಕ್ಲೆ ಜೋಳಿಗೆ' ಪನ್ಪಿ ವಿಭಾಗೊಡು ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ಬರವುಲೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ. ಅಂಚನೆ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಡ್ ಬತ್ತಿನ ಎಡ್ಡೆ ಮಾದರಿಲು, ಎಡ್ಡೆ ರಚನೆಲು ನಮ್ಮ ತುಳು ಬರವುಗಾರೆರ್ಡ ಪೊಸ ಅಲಚನೆಲೆನ್ ಪುಟ್ಪಾವಡಿನ್ಪಿ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ ಸಾಹಿತ್ಯೊನು ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್‌ದ್-ಮಲ್ಪಾದ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ದ.

ತುಳುಟು ನನಲಾತ್ ಬಹುಮುಖೀ ಚಿಂತನೆದ, ಬಹುಮುಖಿ ಆಯಾಮದ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಬರೊಡು. ಉಂದೆಕ್ ತುಳು ಬರವುಗಾರೆರ್ ಪೊಸ ಪೊಸ ಮಾದರಿಲೆಡ್, ಅಲಚನೆಲೆಡ್ ಸಾಹಿತ್ಯೊನು ಕಟ್ಟುನ ಬೇಲೆನ್ ನಿರಂತರವಾದ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಬರೊಡು. ಆ ಮುಖಾಂತ್ರ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ತುಪ್ಪೆ ದಿಂಜಿದ್ ತಮೆಲುನಂಚ ಆವೊಡು. ಇಂಚ ಆವಡ್ ಪಂಡೊಂದು, ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪು ಬಯಕೊಂದು, ಎಂಕ್ಲೆನ ಅವಧಿಡ್ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸೊಡು, ಅರ್ತಿ-ಪಿರ್ತಿಡ್ ಸ್ಪಂದಿಸವೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಮಾತಾ ತುಳುವೆರೆಗ್, ಸಕಾಯೊ-ಸಹಕಾರೊ-ಸಲಹೆ ಕೊರಿನ, ಬರವುಲೆನ್ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರಿನ ಪೂರೆರೆಗ್ಲಾ ಸೋಲ್ಮೆತ್‌ದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊ. ನಮ ಮಾತಾ ನನಲಾತ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್‌ದ್ ತುಳು ಬಾಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಕಟ್ಟ್‌ಗ್.

4–1–2017

ರಘು ಇಡ್ಕಿದು
ಜಯಶೀಲ ಮರೋಳಿ

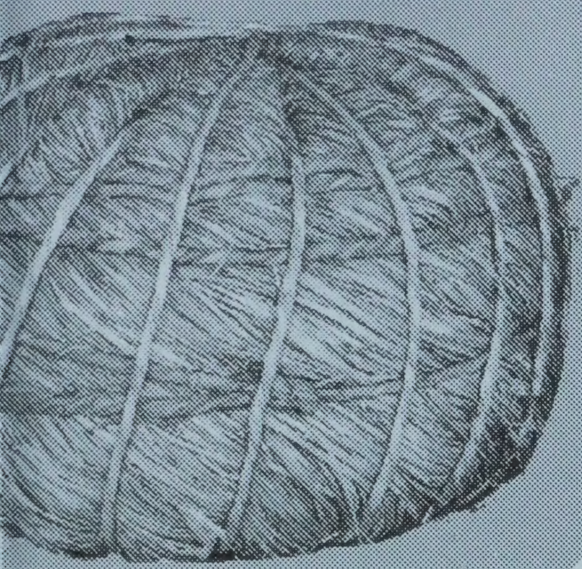

ಮುಡಿ ಗಿಪ್ರುನಗ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ನ ಮದಿಪು / 3

ಸಂಪಾದಕೆರ್ನ ಪಾತೆರೊ / 5

❋ ಲೇಖನೊಲು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ದುಂಬರಿಕೆದ ಪಜ್ಜೆಲ್
ಎಮ್. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ / 9

2009ಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳತ್ತ ಪೊಲಿ ಎಚ್ಚಾಂಡ್
ಡಿ.ಎಮ್. ಕುಲಾಲ್ / 24

❋ ಕಬಿತೆದ ಗೊಂಚಿಲ್

ನೀರ್ಂದ್ಂಡತ್ತ್ ಬಜಿ ನೀರ್ / ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ / 34

ಕಾಲಾದಿ ಕರಿಂಡಲಾ ಕುರಿಯಂದಿ ಪಂದ್ರ್
ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ / 35

ಏತ್ ಪೊರ್ಲುರ್ ತುಳುತ ತಿರ್ಲ್ / ದಿವ ಕೊಕ್ಕಡ / 36

ಅಪ್ಪೆನ ಸೊಲ್ಮೆ / ಸವಿತಾ ಭಟ್, ಅಡ್ವಾಯಿ / 38

ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಮಲ್ಲಿಗೆ / ಸುಗಂಧಿ ಮತದಮೂಲೆ / 39

ಬೊಳ್ಳಿ ಬೊಲ್ಪುಂದ್ / ದೇವಿಕಾ ನಾಗೇಶ್ / 40

ಪೆದಿಯಪ್ಪೆ ಉಡಲ್ / ದಯಾಮಣಿ ಎಸ್. / 41

ರೈತೆರೆ ಬದ್ಕ್ ಬಂಗಾರ್ ಆವಡ್
ಕುದ್ರೆಪ್ಪಾಡಿ ಜಗನ್ನಾಥ ಆಳ್ವ / 42

ಮಂಗಣೆ / ಕುಂಬ್ರ ದುರ್ಗಾ ಪ್ರಸಾದ್ ರೈ ಎ. / 64

❊ ಕತೆತ್ತ ಕೋಪೆ

ನೀರ್ ಇಜ್ಜಾಂದಿ ಊರುಡು.... / ರಘು ಇಡ್ಕಿದು / 43
ಸುಂಟಾನ್ / ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ / 52
ಶಿವಮರತ ಸುಬ್ಬು / ಜಯಶೀಲ, ಮರೋಳಿ / 58

❊ ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ ಕಬಿತೆ

ಸಾನೆಟ್
ಮೂಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ : ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್
ತುಳುಕು : ಕುಂಬ್ರ ದುರ್ಗಾಪ್ರಸಾದ್ ರೈ ಎ./ 64

❊ ಕಿರಿಯೆರ್ನ ಕಬಿತೆ

ಪೊಸ ವರ್ಸೊನು ಲೆಪ್ಪುಗ / ಶಶಿಧರ ಏಮಾಜೆ / 65

❊ ಜೋಕ್ಲೆ ಜೋಳಿಗೆ

ಕುಟ್ಯಪ್ಪು ನಾಡೊಂದುಲ್ಲೆರ್.../ಮೋಹನ ಕೊಪ್ಪಳ, ಕದ್ರಿ/ 66
ಅಮಾಸೆದ ಕತ್ತಲೆ / ಜಯ / 67

❊ ಪಂಚಾತಿಕೆ

ವಿಮಾನಡೊಂಜಿ ಸುರುತ ರಾಪಾಟ/ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ / 73
ಬದ್‌ಕೊಲ್ಯ...? / ಪ್ರೊ. ಡಿ. ವೇದಾವತಿ / 68
ಜೋಕ್ಲಾಟಿಕೆಡ್ ಗೊಬ್ಬುನ ಗೊಬ್ಬುಲೇತ್
ಅತ್ತಾವರ ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ / 28

❊ ತೆಲಿಕೆದ ಬರವು

ಗಾಂಪಡ ಪನ್ಪೆ / ಯಶೋದ ಮೋಹನ್ / 79

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು / 85
ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲು / 87
ಬೂಕು ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನಕುಲು / 89
ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆಲು / 93
ಲೇಖಕೆರೆನ ಪತ್ತೆ / 99
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆ / ಸದಸ್ಯೆರೆನ ಪತ್ತೆ / 100

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ದುಂಬರಿಕೆದ ಪಜ್ಜೆಲ್

ಎಮ್. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊದ ಆಡಳ್ತೆದ ಅವಧಿಗ್ ಯೆಂಕ್ಲೆನ ಕೂಟೊನು ನೇಮಕ ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ಅಧ್ಯಕ್ಷೆಯಾದ್ ಯಾನ್, ಎಮ್. ಜಾನಕಿ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ ಬೊಕ್ಕ ಪತ್ತ್ ಜನ ಸದಸ್ಯೆರ್ 1–3–2014 ಈ ದಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿಡ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಜಿ ಅದ್ಯಕ್ಷೆರ್ನಕಲ್ನ ಬೊಕ್ಕ ಗಣ್ಯ ತುಳು ಬಂದುಲೆನ ಸಭೆಟ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಆಡಳ್ತೆದ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್ ಕೈಕೊಂಡ. ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ. ಮೆರೆನ ಸಕಾಯೊಡು ಸುರುತ್ತ ಸರ್ವಸದಸ್ಯೆರ್ನ ಸಭೆನ್ಲಾ ಆನಿಯೇ ನಡಪಾದ್, ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಇತ್ತಿನ ಅನುದಾನದ ಪಣವುದ ಆದೆರೊಡು ತುರ್ತುಡು ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನ ಬೇಲೆಲೆನ ಒಂಜಿ ಯೋಜನೆನ್ಲಾ ಪಾಡೊಂಡ. ಮೂಜಿನೇ ದಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿಡ್ ನಡತಿನ ಪತ್ರಿಕಾ ಗೋಷ್ಠಿಡ್ ಮಾಧ್ಯಮದಕ್ಲೆಗ್ ಈ ಯೋಜನೆದ ಪೊಲಬುನ್ ತೆರ್ಪಾಯ. ಒಂತೆ ದಿನೊಟೇ ಸರಕಾರ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತಿನ ಅವಕಾಸದಂಚ ಕುಡ ಮೂವೆರ್ ಸದಸ್ಯೆರೆನ್ ಸೇರಾವೊಂದು ಪದಿನಾಲ್ ಜನೊತ ಪೊಸಕೂಟ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಾರ್ಯ ಕಜ್ಜೊಲೆಡ್ ಮನದೀದ್ ಬೆನಿಯೆರೆ ದುಂಬಾಯ.

1994ನೇ ಇಸವಿಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಉಂಡಾಯಿನೆಡ್ದಿಂಚಲಾ ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿಪಾವೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ನಿಲೆಟ್ ಬೆನ್ಪಿನವು ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ನಡತ್ ಬತ್ತ್‌ದಿನ ಪರಂಪರೆ. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸುರುತ್ತ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದಿನ ಈ ಪರಂಪರೆನ್ ಸರಕಾರೊದ ಇತ್ತೆದ ಅನುದಾನೊದ ಆದೆರೊಡು ನನಲಾತ್ ಚುರ್ಕುಡು ದುಂಬರಿಪೊಡುಂಡ್ಪಿನ ಗೇನೊಡೇ ಯೆಂಕುಲು ಯೋಜನೆಡ್ ದುಂಬು ನೋಟೊನ್ಲಾ

ದೀವೊಂಡ. ತಿಂಗೊಲುಗೊಂಜಿ ಸ್ಥಾಯೀ ಸಮಿತಿ ಸಭೆ, ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲುಗೊಂಜಿ ಸರ್ವಸದಸ್ಯೆರ್ನ ಸಭೆ, ಅಕಾಡೆಮಿದ 'ನಿಬಂಧನೆ' (ಬೈಲಾ)ದ ಪಾಲನೆ ಇಂಚಿದ ಯೋಜನೆನ್ಲಾ ಪಾಡೊಂದು, ಅಂಚೆನೇ ಪಜ್ಜೆ ದೀವೊಂದು ದುಂಬರಿತೊಂದು ಬತ್ತ. ಆಡಳ್ತೆದ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊದ ಅಕೇರಿದ ಗಡುಗಂತ್‌ಡ್ ಉಂತೊಂದು ಪಿರತೂನಗ ಸಲ್ಮಂತ ಆವೊಂದುಂಡು. ಯೆಂಕುಲು ನಡತ್ ಬತ್ತಿನ ಸಾದಿದ ಪಜ್ಜೆಲ್ ಇಂಚಿಲುಂಡು.

ಬೂಕುಲೆನ ಪ್ರಕಟಣೆ–2014–2015

1. ಅತ್ತಾವರ ಎಲ್ಲಪ್ಪ (ಮಲಾರ್ ಜಯರಾಮ ರೈ)
2. ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ (ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ)
3. ಎಮ್. ಲೋಕಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ (ಉಮೇಶ್ ಕೆ.ಆರ್.)
4. ಡಾ.ವಿ.ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯ (ಡಾ.ಎಸ್.ಪದ್ಮನಾಭ ಭಟ್)
5. ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮಗೌಡೆ (ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್)
6. ಮಾಯಂದಾಲ್– (ಇಂಗ್ಲಿಷ್) ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಡಿ. ಪೂಜಾರಿ.
7. ಲಿಪಿಶಿಲ್ಪಿ ಅತ್ತಾವರ ಅನಂತಾಚಾರ್ಯ (ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್)
8. ತುಳು ರಂಗ ನಾಟಕೊಲು: ಗೊಂಚಿಲ್–ಒಂಜಿ..
   1. ಗಗ್ಗರ – ವಿಲಾಸ್ ಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ
   2. ಸತ್ಯ ಮುನೀಂಡ– ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
   3. ದೋಲು–ಕೋಲ– ಈಶ್ವರ ಚಿಟ್ಪಾಡಿ
   4. ಮೈಮೆದ ಸಿರಿದುರ್ಗೆ–ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ ಕದ್ರಿ
   5. ಗಗ್ಗರ– ಕೆ.ವಿ.ಶೆಟ್ಟಿ
9. ತುಳು ರಂಗ ನಾಟಕೊಲು: ಗೊಂಚಿಲ್–ರಡ್ಡ್
   1. ಕುಂಕುಮ– ಶಾಂತಾರಾಮ ಕಲ್ಲಡ್ಕ
   2 ಜಲಜನ ಮಗಲೆಗ್ ಜಪಾನ್ದ ಕಂಡನಿ– ರಾಜು ಬಿ. ತೋನ್ಸೆ
   3. ಪಗೆಕ್ ಪಗೆ– ಉಮಾನಾಥ ಎ. ಕೋಟ್ಯಾನ್
   4. ಕಾನೂನುದ ಕಣ್ಣ್– ಬಿ.ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್
   5. ನೆತ್ತೆರ್ದ ಕಾನಿಗೆ– ಸಂಜೀವ ಅಡ್ಯಾರು
10. ವೀರರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ (ನಾಟಕ)– ಡಾ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
11. ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತೊ – ಎಸ್. ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯ
12. ತುಳು ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕ ಚರಿತ್ರೆ–
    ಸಂಪಾದಕೆರ್: ಡಾ. ಎಮ್. ದುರ್ಗಾ ಪ್ರವೀಣ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೆನೆಟ್ ಜಿ. ಅಮ್ಮಣ್ಣ
13. ತುಳು ಪ್ರವಚನಕಾರೆ, ಯಕ್ಷರಂಗ ಸಾಧಕೆ–
    ಕುಬೇರ್ ಮುಡಲ್ಲ್ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ– ಎನ್. ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ.

14. ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್‌ರವರ ತುಳು ಟಿಪ್ಪಣಿ.
ಸಂಪಾದಕೆರ್: ಡಾ. ದುರ್ಗಾ ಪ್ರವೀಣ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೆನೆಟ್ ಜಿ. ಅಮ್ಮಣ್ಣ

2015–2016

15. ಸಂತಕವಿ ಕನಕದಾಸೆರ್
(ತುಳು ತರ್ಜುಮೆ)– ಆತ್ರಾಡಿ ಅಮೃತಾ ಶೆಟ್ಟಿ. ಮೂಲ: ಕನ್ನಡ– ಗಣೇಶ್
16. ತುಳು ಕೆಲಿಂಜ ಭಾರತೊ – ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
17. ತುಳು ನಾಡ ಚರಿತ್ರೆ – (ಕನ್ನಡ ತರ್ಜುಮೆ) ಡಾ. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಅರ್ತಿಕಜೆ,
ಮೂಲ– ತಮಿಳ್–ಮಯಿಲೈ ಶೀನಿ ವೆಂಕಟಸ್ವಾಮಿ
18. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ
(ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತರ್ಜುಮೆ)ಎಸ್.ಎನ್.ಡಿ.ಪೂಜಾರಿ, ಮೂಲ–ಡಾ.ವಾಮನ ನಂದಾವರ

2016–2017

19. ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ – ಬಿ. ಚಂದ್ರಾವತಿ.
20. ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ – ಶ್ರೀಮತಿ ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ
21. ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪ – ಶ್ರೀ ಡಿ.ಎಮ್. ಕುಲಾಲ್
22. ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್– ಪ್ರೊ. ವೇದಾವತಿ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಶೀಲ
23. ಕಯ್ಯಾರೆರ್ನ ಕಬಿತೆಲು – ರಘು ಇಡ್ಕಿದು (ಸಂ)
24. ತುಳು ಸಿನೇಮಾ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ – ಅರವಿಂದ ಬಿಜೈ
25. ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ – ಡಾ. ಸುಂದರ ಕೇನಾಜೆ
26. ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕರಾವಳಿಯ ಮಹಿಳೆ – ಶ್ರೀಮತಿ ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು
27. ತುಳುವರ ಕೃಷಿ ಆರಾಧನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪೂಕರೆ ಆಚರಣೆ–ಶ್ರೀ ಹರೀಶ್ ಆಳ್ವ
28. ತುಳುತಿಟ್ಟು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯತೆ– ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ
29. ತುಳುನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಲ್ಕೆ ಜನಾಂಗದ ಪಾತ್ರ – ಶ್ರೀ ಲೋಕಯ್ಯ ಶಿಶಿಲ
30. Barakuru A Metropolitan city, Its History & Culture
- Dr.B. Vasantha Shetty
31. Spirit possession and Other Stories
- Translation- S.N.D. Poojary; Original- Muddu Mudubelle
32. Typological Study of Tulu - Dr. Varija

ಮದಿಪು ಪತ್ರಿಕೆ

ಅಕಾಡೆಮಿದ ತ್ರೈಮಾಸಿಕಪತ್ರಿಕೆ 'ಮದಿಪು'ದ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊದ ಸಂಚಿಕೆಲ್– 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72ದ ಪ್ರಕಟಣೆ. ಈ ಮಾತ ಸಂಚಿಕೆಲೆಡ್ ದಿಂಜ ಜನ ತುಳುವೆರ್ನ ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗಾಪಿಲೆಕದ

ತಿರ್ಲ್ದ ಬರವುಲೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್ದ. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು ಬೊಕ್ಕ ತುಲಿಪುಗಾಪಿನ ಬರವುಲೆನ್ಲಾ ಈ ಸಂಚಿಕೆಲೆಡ್ ತೂವೊಲಿ. ಪೊಸ ಜವಣೆರೆನ ಬರವುಗ್ಲಾ ಮದಿಪುಡು ಅವಕಾಸ ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಾರ್ಯಕಜ್ಜೊಲೆನ ಪೊಲಬುಗ್ಲಾ ಈ ಸಂಚಿಕೆಲ್ ಎಡ್ಡೆನೆ ಬೆಂದ್‌ದ. 66ನೆದವು ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ. ಮದಿಪುದ ಲೆಕ್ಕೊಡು ನಡಪಾಯಿನ ಪಂತೊಡು ಕತೆ, ಕವನ, ಹಾಸ್ಯ ಬರವುಲೆಡ್ ಇನಾಮು ಗೆಂದ್‌ದಿನೆತ ಸಂಚಿಕೆ. ಈ ಮಾತ ಸಂಚಿಕೆಲೆನ ಸಂಪಾದಕೆರ್ ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ, ರಘು ಇಡ್ಕಿದು, ಪ್ರೊ.ವೇದಾವತಿ ಬೊಕ್ಕ ಜಯಶೀಲ..

ತುಳು ಮಿನದನ

ತುಳು ಸಂಭ್ರಮ ಪಣ್ಪಿ ಅರ್ತೊಡು, ದ.ಕ. ಬೊಕ್ಕ ಉಡುಪಿದ ತಾಲೂಕುಲೆಡ್ ವರ್ಸೊಲಾ ನಡಪಾವುನ ಮಲ್ಲ ಲೇಸ್‌ದ ಯೋಜನೆನೇ ತುಳು ಮಿನದನ. ಕಾರ್ಕಳ, ಬಂಟ್ವಾಳ, ಪುತ್ತೂರು, ಸುಳ್ಯ, ಕುಡ್ಲ, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ, ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕುಲೆಡ್ 'ತುಳು ಮಿನದನ' ಲೇಸ್‌ಲ್ ಅವ್ವವೇ ತಾಲೂಕುದ ತುಳುಕೂಟೊಲೆನ ಬೊಕ್ಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತೊಕಾದ್ ಬೆನ್ಪಿನ ಸೇವಾಸಂಸ್ಥೆಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಹಳ್ಳಿಲೆಡ್ಲಾ ಸಂಯೋಜನೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಲೇಸ್‌ದ ವಿಚಾರ ಕೂಟೊಡು, ಕವಿಕೂಟೊಡು, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪಂತೊಲೆಡ್, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಟು ಅವ್ವೇ ತಾಲುಕುದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್, ಸಾಹಿತಿಲ್, ಕಲಾವಿದೆರ್, ಪಾಲ್ ಪಡೆತೆರ್. ತುಳು ಬಂದುಲು ನನಲಾತ್ ತುಳುತ್ತ ಗೇನ ತೆರಿದೆರ್. ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆಗ್ ಉಂದು ಪರ್ಬೊದ ಪರಿಸರ, ಪಂತೊದ ಕಳ ಆದ್‌ಲ ಉಲ್ಲಾಸ್ ಕೊರ್ತ್ತುಂಡು.. ತುಳುವೆರ್ನ ಬೆನ್ನಿದ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸೊತ್ತುಲೆನ 'ತೂಪಾಟಿಕೆ' (ಪ್ರದರ್ಶನ) ನಡತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಕೊಯ್ಯೂರು, ದುಗ್ಗಲಡ್ಕದಂಚಿನ ಹಳ್ಳಿಲೆಡ್ ತುಳು ಮಿನದನ ಪಣ್ಪಿನವು ತುಳು ಪರ್ಬದಂಚನೇ ಗೌಜಿಗಮ್ಮತ್‌ಡ್ ಸಾರಸಾರ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ ನಡತ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ಚಾವಡಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಅಕಾಡೆಮಿ ಚಾವಡಿಡ್ ಈ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊಡ್ಲಾ ದುಂಬುದಂಚನೇ ತಿಂಗೊಲು ಗೊರ ಚಾವಡಿ ಲೇಸ್ ನಡತೊಂದೇ ಬಯ್ದ್‌ಂಡ್. ಸದಸ್ಯ ಸಂಚಾಲಕೆರ್ ಜವಾಬ್ದಾರಿಡ್ ನಡಪಾದಿನ ಬೇತೆಬೇತೆ ಬಗೆತ ಲೇಸ್‌ಲೆನ ಪಟ್ಟಿ ಇಂಚ ಉಂಡು:

*ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ. *ನುಡಿ-ನೆಂಪು. (ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪ, ಪಾದೂರು ಗುರುರಾಜ ಭಟ್, ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯ...) *ವಿದ್ವಾಂಸರ ಕೂಟ *ಪಾಡ್ದನೊ ಪೊಲಬು- ಪರಪು. *ಡೋಲು ವಾದ್ಯ-ಪರಪು- ಪೊಲಬು *ಸಾಧಕೆರೆಗ್ ಸನ್ಮಾನ *ವಿಶೇಷ ಉಪನ್ಯಾಸ *ಹಿರಿಯರ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿ, ಮಹಿಳಾ ದಿನಾಚರಣೆದ ಲೆಕ್ಕೊಡು *ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ, *ತುಳು ತಾಳಮದ್ದಲೆ *ತುಳು ಕಾವ್ಯ ವಾಚನ. *ತುಳು ಗಮಕ

ವಾಚನ *ತುಳು ಅಷ್ಟಾವಧಾನ *ಆಟಿ ತಿಂಗೊಲು ಬೊಕ್ಕ ಆಯುರ್ವೇದ *ತುಳು ಪದ–ನಲಿಕೆ ತುಳುಟು ಚುಟುಕು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿ *ತುಳು ಕಾವ್ಯ ವಾಚನ *ತುಳು ಸಿನೇಮಾದ ಸಾಧಕೆರೆಗ್ ಅಭಿನಂದನೆ. *ನಾಟಕ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಸನ್ಮಾನ *ಮದಿಪು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂತೊದ ಇನಾಮು ಪಟ್ಟುನು *ತುಳು ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾ ಜೀವ ಪಡೆಯಿನೆತ ಸಂತೋಸುದ ಕೂಟ *ತುಳು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಪಡೆತಿನ ಸುರುತ್ತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆಗ್ ಅಭಿನಂದನೆ... 14 ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರೊಲೆನ ಬುಡುಗಡೆ.

ಕಜ್ಜ ಕೊಟ್ಯ– ಕಮ್ಮಟ

ದ.ಕ. ಬೊಕ್ಕ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಲೆಡ್ ಮಾತ ತಾಲೂಕುಲೆಡ್ ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಬರವು ಕಲ್ಪುನ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ದಿಸ್ಟಿಡ್ ದೀವೊಂದು ಜಾನಗೇನೊಗಾಪಿನ ಬೇತೆಬೇತೆ ಕಜ್ಜ ಕೊಟ್ಯ ನಡಪಾದಿನೆತ ಪೊಲಬು ಇಂಚ ಉಂಡು.

*ತುಳು ಜಾನಪದ ನಲಿಕೆ ಕಮ್ಮಟ. (ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಕಾಲೇಜು, ಸಂತ ಆಗ್ನೆಸ್ ಕಾಲೇಜು, ಕುಡ್ಲ, ಸಾಲೆತ್ತೂರು, ಕುಂದಾಪುರ) *ತುಳು ಗೀತಗಾಯನ ಕಮ್ಮಟ. (ಎಸ್.ಡಿ.ಎಮ್. ಕುಡ್ಲ, ಆದಿ ಉಡುಪಿ, ನೂಜಿ ಬಾಳ್ತಿಲ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ರಥಬೀದಿ ಪ.ಪೂ ಕಾಲೇಜು, ಕುಡ್ಲ, ಬಂಟ್ವಾಳ,.) *ತುಳು ನಾಟಕ ರಚನಾ ಕಮ್ಮಟ–ಸುರತ್ಕಲ್, ಪುಂಜಾಲಕಟ್ಟೆ, *ನಟನಾ ತರಬೇತಿ ಕಮ್ಮಟ, ಮದ್ಯ, ಚೇಳ್ಯಾರು, ಕೊಳ್ನಾಡು. *ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ (ಉಬರಡ್ಕ,) *ಮಾಧ್ಯಮ ಬರವಣಿಗೆ ಕಮ್ಮಟ ಪುತ್ತೂರು, *ತುಳು ಉತ್ತೇಜನ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ, ಕುಡ್ಲ *ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯಸಾರ ಗ್ರಹಿಕಾ ಕಮ್ಮಟ ಕುಡ್ಲ, *ತುಳು ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾ ಕಮ್ಮಟ– ಎಮ್.ಜಿ.ಎಮ್. ಕಾಲೇಜು, ಉಡುಪಿ, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಾಲೇಜು, ಅಡ್ಯಾರು, ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪ.ಪೂ. ಕಾಲೇಜು, ಕುಡ್ಲ, ಸರಕಾರಿ ಬಾಲಕಿಯರ ಪ.ಪೂ. ಕಾಲೇಜು, ಉಡುಪಿ, *ತುಳು ಶಿಕ್ಷಕೆರೆಗ್ ತರಬೇತಿ ಕಮ್ಮಟ, ಪುತ್ತೂರು *ತುಳು ಲಿಪಿ ಕಲಿಕಾ ಕಮ್ಮಟ, ಬಂಟ್ವಾಳ, *ಆಟಿಕಳಂಜೆ–ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ... ಸಂತ ಅಲೋಸಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜು, ಮಂಗಳೂರು.

ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ, ವೈಚಾರಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ತುಳುನಾಡ್–ನುಡಿ–ಸಂಸ್ಕೃತಿ–ಚಿಂತನೆ... ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಪ.ಪೂ. ಕಾಲೇಜು, ಉಜಿರೆ *ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು, ಉಜಿರೆ

ಇತಿಹಾಸಕಾರ ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆ–ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ ಇತಿಹಾಸ (2ನೇ ಶತಮಾನ) ಕೃತಿ ಬುಡುಗಡೆ.– ಎಸ್.ವಿ.ಎಸ್. ಕಾಲೇಜು, ಬಂಟ್ವಾಳ ಬೊಕ್ಕ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ ಬಂಟ್ವಾಳ. ಮೊಕಲ್ನ ಸೇರಿಗೆಡ್.

'ನಮ್ಮ ತುಳು ಆನಿ–ಇನಿ–ನನ'– ಶಿವಳ್ಳಿ ಸಂಪನ್ನ ಸುಳ್ಯ. ಚೆನ್ನ ಕೇಶವ ದೇವಾಲಯ.. ಬೇತೆ ಸಂಘಟನೆಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ ನಡತಿನ ತುಳು ಐಸಿರಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೇಸ್‌ಲ್.

*ರಂಗಸುದರ್ಶನ ಬೊಕ್ಕ ಪೂಜಾ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್, ಸಸಿಹಿತ್ಲು–ತುಳುವ ದರ್ಶನ

* ಚೇಳ್ಯಾರುಗುತ್ತು ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣ್ಣನಾಯ್ಗೆರೆ ಟ್ರಸ್ಟ್– ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣ್ಣ ನಾಯ್ಗೆರೆ ನೆಂಪು–* ಯುವವಾಹಿನಿ (ರಿ) ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿ, ಕುರಲ್ ಇಸ್ಟೆರ್–ವಿಶುಕುಮಾರ್ ಬದ್‌ಕ್–ಸಾಹಿತ್ಯ–ಸಂವಾದ * ನಾಡೋಜ ಡಾ.ಕಯ್ಯಾರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ–ಪೆರಡಾಲ.. *ಆಕಾಶವಾಣಿ ಮಂಗಳೂರು, ಸ್ವರ ಮಾಧುರ್ಯ ಕಲಾ ಬೊಕ್ಕ ಸೇವಾ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಪುತ್ತೂರು, – ತೆರಿಲೆ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೊರ್ಲು.. *ತುಳುನಾಡ ರಕ್ಷಣಾವೇದಿಕೆ, ಕುಡ್ಲ

* ನಾಗರಿಕ ಹಿತರಕ್ಷಣಾ ವೇದಿಕೆ, ಕುಡ್ಲ *ಅನಂತ ಪ್ರತಿಭಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿ, ಕಟೀಲ್ ಕಾಲೇಜು–ತುಳು ಕವಿಗೋಷ್ಠಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ *ರಂಗಚಾವಡಿ, ಸುರತ್ಕಲ್ – ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸೌರಭ *ಶ್ರೀ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ *ಸೇವಾಸಮಿತಿ(ರಿ) ಪಡು ಬದಿನಡಿ–ಕಂಡ ತೋಟೊಡು ಗೊಬ್ಬುನ ಪಚ್ಚೆ ಪರ್ಬ. *ಶ್ರೀ ಯಕ್ಷದೇವ ಮಿತ್ರ ಕಲಾ ಮಂಡಳಿ(ರಿ)–ಯಕ್ಷಕಲೋತ್ಸವ *ತುಳುಕೂಟ, (ರಿ) ಮೂಡುಬಿದಿರೆ–'ಬೊಳ್ಳಿ ಪರ್ಬ' *ಮಹಿಳಾ ಸಭಾ, ಕುಡ್ಲ, ಕರ್ನಾಟಕ ಬ್ಯಾಂಕ್ 'ತುಳುವೆರೆ ಪೆರ್ಮೆ' *ಬೋಳೂರು ದೋಗ್ರ ಪೂಜಾರಿ ಸ್ಮಾರಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೇಂದ್ರ–'ತುಳು ತಾಳ ಮದ್ದೊಲಿ ಪರ್ಬ' *ಬೈಕಾಡ್ತಿ ಅಮ್ಮ ದೇವಳ ಸಮಿತಿ, ಭದ್ರಗಿರಿ *ಜಿಲ್ಲಾ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ, ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕು ಮಹಿಳಾಮಂಡಲಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ– 'ತುಳು ಜಾನಪದ..' *ಹರಿಕಥಾ ಪರಿಷತ್ತು ಕುಡ್ಲ–ತುಳು ಹರಿಕಥಾ ಸಪ್ತಾಹ *ಲಯನ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್ ಇಂಟರ್‌ನೇಷನಲ್ ಜಿಲ್ಲೆ 317ಡಿ– ತುಳುನಾಡ ಜಾನಪದ ಐತಿಹ್ಯ– *ತುಳುನಾಡ ನಾಟಕ ಸಭಾ ಮಂಗಳೂರು– ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ ಸಂಭ್ರಮ, ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನ *ಅಗರಿ ಫಾರ್ಮ್, ಕುಪ್ಪೆಪದವು– 'ಬುಲೆ ಪರ್ಬ, ಕೃಷಿ ಉತ್ಸವ' ತುಳುಕೂಟ, ಉಡುಪಿ(ರಿ)– 'ಕೆಮ್ತೂರು ತುಳು ನಾಟಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭ' *ತುಳುವೆರೆ ಚಾವಡಿ ಪಂಜ– ತುಳುನಾಡ ದರ್ಶನ– ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ– ತುಳುನಾಡ ವೈಭವ *ಎಮ್.ಜಿ.ಎಮ್. ಕಾಲೇಜು, ಉಡುಪಿ, ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ 'ಪುಸ್ತಕ ಬಿಡುಗಡೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ– ಪ್ರೊ.ಡಾ. ಹೈಡ್ರೂನ್ ಬ್ರೂಕ್ನರ್ ಸನ್ಮಾನ, ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಫೆಲೋಶಿಪ್ ನೀಡಿಕೆ *ಅಕ್ಷರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ಆಲದಪದವು– 'ತುಳುವ ತಮ್ಮನ' *ಪಿಲಾರು ಯುವಕ ಮಂಡಲ(ರಿ)– ತುಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ *ಕಾರ್ಜಾಲು ಶ್ರೀ ಧೂಮಾವತಿ ದೊಂಪದಬಲಿ ಸಮಿತಿ– 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಧರ್ಮ ಸಮ್ಮಿಲನ' *ಮುದೆಲ್‌ಮುಟಿ ಶ್ರೀ ನಾಲ್ಕೈತ್ತಾಯ ಮತ್ತು ಪರಿವಾರ ದೈವಗಳ ದೇವಸ್ಥಾನ *ಎಡನೀರು ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಪ್ತಾಹ ಸಮಿತಿ– 'ಯಕ್ಷಗಾನ ದಶಾಹ' * ಕರಾವಳಿ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, 'ಕಟೀಲ್ದಪ್ಪೆ' ನಾಟಕದ ಪ್ರಾಯೋಜಕತ್ವ *ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಒಕ್ಕೂಟದ ಬೊಳ್ಳಿ ಪರ್ಬ –ವಿಶ್ವ ತುಳುವೆರೆ ಪರ್ಬ'–ಮೂಜಿ ದಿನ– ಅಡ್ಯಾರ್‌ಡ್ ನಡಪುನಗ ತುಳುನಾಡ ವೈಭವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ *ತುಳು ನಾಡ್ – ಛಾಯಾಂಕಣ ಸ್ಪರ್ಧೆ *ತುಳುಸಿರಿ– ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ *ತಾಲೂಕು ಮಹಿಳಾ ಒಕ್ಕೂಟ, ಪುತ್ತೂರು.. ಜಾನಪದ ವೈವಿಧ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿ *ಆಳ್ವಾಸ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಮೂಡಬಿದಿರೆ,

ಆಳ್ವಾಸ್ ನುಡಿಸಿರಿಯಲ್ಲಿ– ತುಳು ನುಡಿಸಿರಿ *ಎಸ್.ವಿ.ಪಿ. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯ. ದ.ಭಾರತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಾವೇಶ *ಅನಂತ ಪ್ರತಿಭಾ ಪ್ರದರ್ಶನ.. ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿ *ಶ್ರೀ ಯಕ್ಷದೇವ ಮಿತ್ರ ಕಲಾ ಮಂಡಳಿ, ಬೆಳುವಾಯಿ *ಮಹಿಳಾಸಭಾ ಕುಡ್ಲ *ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕು ಚುಟುಕು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು. *ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್, ಯುವ ಸಬಲೀಕರಣ ಕ್ರೀಡಾ ಇಲಾಖೆ, *ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ನಿಸರ್ಗಧಾಮ, ಪಿಲಿಕುಳ *ಲಯನ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್ ಇಂಟರ್‌ನೇಷನಲ್ ಜಿಲ್ಲೆ 317ಡಿ. *ನಾಟಕ ಪಂತ– ಸುಮನಸಾ ಕೊಡವೂರು, *ಕಡಲನಾಡ ಕಲಾವಿದರು *ಚೆನ್ನಪ್ಪಗೌಡ ಬಳಗ *ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಘ, ಮುಂಡೋಳಿ *ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಸುಳ್ಯ. *ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮಂದಿರ ಸುಳ್ಯ. *ನಾಗರಿಕ ಹಿತರಕ್ಷಣಾ ವೇದಿಕೆ, ಕಲ್ಲಾಡಿ. *ಯಕ್ಷ ಚೈತನ್ಯ ಮತ್ತು ಬಳಗ,

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ತುಳು ಲೇಸ್ ನಡಪಾಯಿನ ಕಾಲೇಜಿಲ್

ಶಾರದಾ ವಿದ್ಯಾಲಯ–ಕುಡ್ಲ, ಮಹಾವೀರ ಕಾಲೇಜು–ಮೂಡುಬಿದಿರೆ, ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಕಾಲೇಜು, ಉಜಿರೆ. ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರ. ದ. ಕಾಲೇಜು, ಬೆಳ್ಳಾರೆ, ಎಮ್.ಜಿ.ಎಮ್. ಕಾಲೇಜು, ಉಡುಪಿ, ಮಿಲಾಗ್ರಿಸ್ ಕಾಲೇಜು–ಕಲ್ಯಾಣಪುರ. ಎಸ್.ಎಮ್. ಎಸ್.ಕಾಲೇಜು– ಬ್ರಹ್ಮಾವರ. ಸರಕಾರಿ ಪ.ಪೂ. ಕಾಲೇಜು, ಬೆಳ್ಳಾರೆ. ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಕಾಲೇಜು, ಮಂಗಳೂರು, ಶ್ರೀ ನಿರಂಜನ ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರ. ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಸುಂಕದಕಟ್ಟೆ. ದಿ ಯೆನೆಪೋಯ ಕಾಲೇಜು, ಮಂಗಳೂರು, ಕೆನರಾ ಕಾಲೇಜು, ಕುಡ್ಲ.

ಅಕಾಡೆಮಿ ಈ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊಡು ಬೇತೆಬೇತೆ ಮೆರವಣಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು ಪ್ರಾಯೋಜನೆ ಮಲ್ತಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೂಟೊಲು

*ಜಾನಪದ ರೂಪಕ ತಂಡ *ಕಂಬಳ ಟ್ಯಾಬ್ಲೊ *ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಟ್ಯಾಬ್ಲೊ *ಕಂಗೀಲು *ಆಟಿಕಳೆಂಜ *ಪಿಲಿ ಯೇಸ *ಚಂಡೆವಾದನ *ದುಡಿ ಕುಣಿತ *ತಾಲೀಮು *ಕರಂಗೋಲು, *ಯಕ್ಷಗಾನ ಯೇಸ *ಜಾನಪದ ನಲಿಕೆ ತಂಡ, *ತುಳು ಪರ್ಬ – ಬೇತೆ ಸಂಘಟನೆಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್.

ಬಿಸು ಆಚರಣೆ

ತುಳು ಕೂಟ, ಕುಡ್ಲ *ಪಾಲ್ತಾಡಿ ಚಾಕೊಟೆತ್ತಡಿ ಮಾಡದ ತಲಜಾಗದಲ್ಲಿ *ತುಳುವೆರೆ ಕೂಟ, ಶಕ್ತಿನಗರ *ಕೆ.ಟಿ.ಎಸ್.ಎಸ್. ಬಾಯ್ಸ್, ಪ್ರಕಾಶನಗರ. *ಮುಲ್ಲಕಾಡು ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್, ಕಾವೂರು, *ತುಳುವೆರ್ನ ಕೂಟ, ಸೂಟರ್‌ಪೇಟೆ.

ಆಟಿದ ಆಚರಣೆ–ಸೇರಿಗೆಡ್

ಸೌಜನ್ಯ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ (ರಿ), *ಕಲಾಕುಂಭ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೇದಿಕೆ ಕುಳಾಯಿ

*ಶ್ರೀ ಸಾರಂತಾಯ ಗರೊಡಿ ಉಳ್ಳಾಯ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಸಸಿಹಿತ್ಲು *ಶ್ರೀ ಅಂಬಾಭವಾನಿ ಸಮೂಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು. *ಮಹಿಳಾ ವೇದಿಕೆ ಬಂಟರ ಸಂಘ *ಸಿಂಗಾರ ತುಳು ಸಂಘ, ಗುರುಪುರ *ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕು ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ ಒಕ್ಕೂಟ *ಮುರುಘೇಂದ್ರ ಮಿತ್ರ ಮಂಡಳಿ *ಉತ್ಸಾಹಿ ತರುಣ ವೃಂದ. *ಶ್ರೀ ಗೌರಿಗಣೇಶ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ ತೊಕ್ಕೊಟ್ಟು *ಮರಾಠಿ ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ಸಂಘ, ಬಂಟ್ವಾಳ ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಟೇಟ್ ಟೈಲರ್ಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ *ಬೊಳಂತಿಮೊಗರು ಶಾಲೆ *ಮಾನಸ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ, ಜಟ್ಟಿಪಳ್ಳ *ಯಂಗ್ ಚಾಲೆಂಜರ್ಸ್ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಘ, ಮುಂಡಾಜೆ. *ವೀರಾಂಜನೇಯ ಯುವಕ ಸಂಘ ಸಜಿಪನಡು *ನವ್ಯಶ್ರೀ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ, ಪುತ್ತೂರು. * ತುಳುವೆರೆ ಕೂಟೊ ಸರಪಾಡಿ *ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ಪಿಲಿಕುಳ ನಿಸರ್ಗಧಾಮ *ತುಳುಕೂಟ, ಮೂಡಿಗೆರೆ *ತುಳು ಸಂಘ, ವಾಣಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ *ಶ್ರೀ ವಾಣಿ ವನಿತಾ ಸಮಾಜ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ *ಲಯನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಲಯನೆಸ್ ಕ್ಲಬ್ ಬಂಟ್ವಾಳ * ಶ್ರೀ ನಿರಂಜನ ಸ್ವಾಮಿ ಕಾಲೇಜು, ಸುಂಕದ ಕಟ್ಟೆ *ಕಲ್ಲಚ್ಚು ಪ್ರಕಾಶನ, ಮಂಗಳೂರು. *ಡಾ.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಯುವಕ ಸಂಘ, ಕುಳವೂರು, ಕುಪ್ಪೆ ಪದವು. *ವಾಣಿ ಪ. ಪೂ.ಕಾಲೇಜು ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ. *ಮಾನಸ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ ಜಟ್ಟಿಪಳ್ಳ *ಒಕ್ಕಲಿಗ ಸೇವಾ ಸಂಘ ಬನ್ನೂರು. *ಸುಳ್ಯ ತುಡರ್‌ಕೂಟ ಬೊಕ್ಕ ಅಂಬಿಕಾ ಮಹಿಳಮಂಡಲ *ಎನ್.ಎಮ್.ಸಿ.ಕಾಲೇಜು, ಸುಳ್ಯ. ರಕ್ತೇಶ್ವರಿ ಯುವಕಮಂಡಲ ನೇರಂಬೋಳು *ಎಸ್.ಎಸ್.ಪ..ಪೂ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ * ವೃಂದಾವನ ನಗರ ಹಿತವೇದಿಕೆ *ಕುರಲ್ ತುಳುಕೂಟ, ದುಗ್ಗಲಡ್ಕ, ಗೌಡ ಸಂಘ, ಕೊಯ್ಕುಳಿ, ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕು ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ, ಸುಳ್ಯ. *ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ಸಂಘ, ಉಬಾರ್, *ಸಪಲಿಗೆರ್ನ ಅಂಚೆನೇ ಗಾಣಿಗೆರ್ನ ಸೇವಾ ಸಂಘ, ಬೆದ್ರ. *ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿ ಗುಂಪುಲು, ಪಡೀಲ್. *ಮಹಿಳಾ ಒಕ್ಕೂಟ, ಪುತ್ತೂರು. *ತುಳು ಸಂಘ, ವಾಣಿ ಪ.ಪೂ. ಕಾಲೇಜು, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ. *ಶ್ರೀ ರಾಮಕುಂಜೇಶ್ವರ ಆಂಗ್ಲಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆ, ಪುತ್ತೂರು

ಸೋಣದ ಸೇಸೆ–ಸೇರಿಗೆಡ್

ಕರಾವಳಿ ಯುವಕ ಯುವತಿ ವೃಂದ (ರಿ) ಹೆಜಮಾಡಿ

ಸೋಣದ ಪೊರ್ಲು– ವಿಶ್ವ ಯುವಕ ಮಂಡಲ, ಕುಂಬ್ರ, ಪುತ್ತೂರು.

ಗ್ರಾಮೊಡು ಗಮ್ಮತ್ತ್

ಕೆಸರ್‌ಡೊಂಜಿ ಗೊಬ್ಬು– * ಕೆ.ಸಿ. ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್, ಕುಳಾಯಿ, *'ತುಳುವೆರೆ ಮಿನದನ'– ಬೊಂಡಂತಿಲ ಯುವಕ ಮಂಡಲ *ಗ್ರಾಮೊಡೊಂಜಿ ಗೊಬ್ಬು ಜಪ್ಪಿನಮೊಗರು ಯುವಕ ಮಂಡಲ(ರಿ) *ತುಳುವೆರೆ ಕೆಸರ್ದ ಗೊಬ್ಬುಲು–ಉದಯ ಯುವಕ ಮಂಡಲ ಅಬ್ಬೆಟ್ಟು *ತುಳುವೆರೆ ಗಮ್ಮತ್ತ್– ಉಬಾರ್ *ದೈವಸ್ಥಾನ, ತೌಡುಗೋಳಿ

ಕೆಡ್ಡಸ

*ಶ್ರೀ ರಾಮಕುಂಜೇಶ್ವರ ಶಾಲೆ, ರಾಮಕುಂಜ *ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕು ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ *ತುಳುವೆರೆ ಆಯನೊ ಕೂಟ ಬದಿಯಡ್ಕ *ಶ್ರೀ ವಾಣಿ ವನಿತಾ ಸಮಾಜ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ. *ತುಳುಕೂಟ

ತುಡರ ಪರ್ಬ

ಶ್ರೀ ದೇವಿ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ, ತೋಕೂರು

ಪರ ಜಿಲ್ಲೆಲೆಡ್ ತುಳು ಲೇಸ್

ಭದ್ರಾವತಿಡ್ ತುಳು ಉತ್ಸವ – ಪ್ರತಿ ವರ್ಸ

ಮೂಡಿಗೆರೆಡ್ ತುಳು ವೈಭವ – ಪ್ರತಿ ವರ್ಸ

ಸಕಲೇಶಪುರೊಟು – 2016ನೇ ವರ್ಸೊಡು

ಬೆಂಗಳೂರುಡು ತುಳು ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನೊಗು ಪ್ರಾಯೋಜಕತ್ವ – ಭರತ್‌ಕುಮಾರ್ ಪೊಲಿಪು ತಂಡದ, 'ಆಟಿಡೊಂಜಿ ದಿನ' ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನ

ಪರರಾಜ್ಯೊಡು ತುಳು ಲೇಸ್‌ಲ್

ಡೆಲ್ಲಿಡ್ ತುಳು ನಾಟಕ ತರಬೇತಿ *ಪಿಲಿ ಏಸ ನಲಿಕೆ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ,

ದೆಹಲಿ ತುಳು ರಂಗ ಪರ್ಬ *ಡೆಲ್ಲಿಡ್ ರಡ್ಡ್ ತುಳು ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನ

* ಹೈದರಾಬಾದ್‌ಡ್ ತುಳು ನಾಟಕ 'ಮೂಜಿ ಮುಟ್ಟು ಮೂಜಿ ಲೋಕ', 'ಪಟ್ಟೆ ತತ್ತ್ಂಡ್'... ಪ್ರದರ್ಶನೊಗು ಪ್ರಾಯೋಜಕತ್ವ,

ಮುಂಬಯಿಡ್ 'ಕಲಾ ಸಂಪದ' ಸಂಘಟನೆದೊಟ್ಟುಗು 'ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ತುಳುವೆರ್' ಲೇಸ್ *ದೆಹಲಿಡ್ ಪಾಡ್ದನ ಅಧ್ಯಯನದ ಹೊಸ ವಿಧಾನಗಳು–ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ, ದೆಹಲಿ ತುಳು ಸಿರಿ ಬೊಕ್ಕ ದೆಹಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ ಸೇರಿಗೆಡ್... ಉಂದೆಟ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ–ಚಕ್ರಪಾಣಿ ನೃತ್ಯ ತಂಡದಕಲೆಡ್ದ್ 'ಕೋಡ್ದಬ್ಬು–ತನ್ನಿಮಾನಿಗ'

ತುಳು ಸಂಶೋಧನೆಗ್ ಫೆಲೋಷಿಪ್

2012–2013ನೇ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಫೆಲೋಶಿಪ್ ಯೋಜನೆಗ್ ಕುಡೊರ ಚಾಲನೆ

ಸಂಶೋಧಕೆರ್	ವಿಷಯ
1 ಅರವಿಂದ ಬಿಜೈ	ತುಳು ಸಿನೇಮಾ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ
2 ಡಾ. ಸುಂದರ ಕೇನಾಜೆ	ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ
3 ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರ್	ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕರಾವಳಿಯ ಮಹಿಳೆ
4 ಡಾ.ಧನಂಜಯ ಕುಂಬ್ಳೆ	ಐತಿಹ್ಯಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ತುಳುನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸ

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕೆರ್ : ಡಾ. ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್

2014–2015ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಫೆಲೋಶಿಪ್ ಯೋಜನೆಗ್ ಚಾಲನೆ

ಸಂಶೋಧಕೆರ್	**ವಿಷಯ**
1. ಡಾ.ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ	ತುಳುತಿಟ್ಟು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯತೆ
2. ಲೋಕಯ್ಯ ಶಿಶಿಲ	ತುಳುನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಲ್ಕೆ ಜನಾಂಗದ ಪಾತ್ರ
3. ಹರೀಶ್ ಆಳ್ವ	ತುಳುವರ ಕೃಷಿ ಆರಾಧನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪೂಕರೆ ಆಚರಣೆ
4. ಶ್ರೀಶ ಕುಮಾರ್ ಎಮ್.ಕೆ.	ತುಳುನಾಡು ಪರಿಸರದ ಕೆರೆಗಳು

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕೆರ್ : ಡಾ. ಪೂವಪ್ಪ ಕಣಿಯೂರು

ತುಳು ಶಾಸನ ಅಧ್ಯಯನ ಬೊಕ್ಕ ಜಾನಪದ ಸಂಶೋಧನೆ

1. ತುಳು ಶಾಸನ ಸಂಶೋಧನೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಧ್ಯಯನ
2. ಕೊರಗ ಜನಾಂಗದ ಭಾಷಾ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಕತೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ
3. ತುಳು ಶಾಸನಗಳ ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನ
4. ತುಳು ಜಾನಪದ ವಿಷಯಗಳು

ಸಂಶೋಧನೆದ ಕರಾರು – ಪ್ರೊ. ಎಸ್.ಎ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನೊಟ್ಟುಗು

ಬಲೇ ತುಳು ಕಲ್ಪುಗ

ತುಳು ತೆರಿಯಂದಿನಕ್ಲೆಗ್ ತುಳು ಕಲ್ಪಾವುನ ಪ್ರಯತ್ನದಂಚ ಅಕಾಡೆಮಿ ಚಾವಡಿಡ್ ವರ್ಸೊಗು ಒಂಜೊಂಜಿ ತಿಂಗೊಲ್ದ ತುಳು ತರಗತಿ ನಡತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಈ ವರ್ಸ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆದಕಲ್ನ ತುಳುಕಲ್ಪಾವುನ ಯೋಜನೆಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿಲಾ ಸೇರ್‌ಂಡ್. ಕುಡ್ಲದ ಕೆನರಾ ಕಾಲೇಜಿದ ತುಳು ಸಂಘದ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಲಿಪಿ ಕಲ್ಪಾವುನ ತರಗತಿ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸ ನಡಪಾದ್‌ಂಡ್.

ತುಳು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಖರೀದಿ

ತುಳುಟು ಬರೆಪಿನಕ್ಲೆಗ್ ಬೂಕು ಪ್ರಕಟಣೆಗ್ ರೂ.5000/= ಕೊರ್ದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊರೊಂದು ಬಯ್ಯ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಬೂಕುಲೆನ ಸತ್ವಸಾರ ತೆರಿದ್, ಬೊಕ್ಕನೇ ಈ ಪಣವು ಕೊರ್ಪಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ದುಂಬರಿಯೊಂದುಂಡು. ತುಳುಟು ಸತ್ವ ದಿಂಜಿನ ಕೃತಿಕುಲು ಪ್ರಕಟ ಆವೊಡುಂಡ್ಪಿನನೇ ಈ ಯೋಜನೆದ ಉದ್ದೇಶ. ಈ ಯೋಜನೆದ ಪ್ರೇಜನ ಪಡೆತಿನಕುಲು– ಶೋಭಾ ಬಗಂಬಿಲ, ಉಗ್ಗಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ, ಬಿ. ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆ, ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಅಳಿಕೆ, ಉಲ್ಲಾಸ್ ಕೆ. ಪೈ. ಬಿ.ತಮ್ಮಯ್ಯ, ಸಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ, ರಘುನಾಥ್ ಉಲ್ಲಾಳ್, ಕೆ.ಶೀಲಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕೆ.ಟಿ. ಆಳ್ವ, ಎಮ್.ಜಯಚಂದ್ರವರ್ಮರಾಜ, ಎಸ್.ಪಿ. ಸರಪಾಡಿ, ಶಶಿರಾಜ್ ಕಾವೂರು, ವೆಲೇರಿಯನ್ ಸಿಕ್ವೇರ.

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಗು ಪ್ರತಿ ವರ್ಸಲಾ ಪ್ರಕಟ ಆತಿನ ತುಳು ಬೂಕುಲೆನ 25 ಪ್ರತಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ಗರಿಷ್ಠ ರೂ.2000/–ಬಿಲೆತಾತೆದ ಬೂಕುಲೆನ್ ಲೇಖಕೆರೆಡ ಖರೀದಿ

ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಕನ್ನಡ ಬೂಕುಲೆನ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರತಿಕ್ಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ಖರೀದಿ ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮೊನು ದುಂಬರಿತೊಂದುಲ್ಲ.

ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಶೋಧನೆ/ಯಕ್ಷಗಾನ/ಜಾನಪದ ...ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಶೋಧನೆ/ನಾಟಕ/ ಸಿನೇಮಾ... ಈ ಕ್ರಮೊಟು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಮೂವೆರೆಗ್ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊರ್ಪಿನ ಕ್ರಮತಂಚ ಈ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊಡು ಕೊರೊಂದು ಬಯ್ದು. 2012ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್ಲಾ ಕೊರ್ಪಿನ ಅವಕಾಸ ಯೆಂಕ್ಲೆನ ಕೂಟೊಗೇ ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡ್.. ಸರಕಾರೊದ ಆದೇಶದಂಚ 2015ನೇ ಸಾಲ್‌ಡ್ದ್ ರೂ. 50,000/- ಪಣವುದೊಟ್ಟುಗು ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲ 2016ನೇ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗ್ ಆಯ್ಕೆ ಆತಿನಕುಲು- ಶ್ರೀ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ (ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಶೋಧನೆ) ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ (ನಾಟಕ) ಶ್ರೀ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ್ (ಸಿನೇಮಾ).

ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನ

ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಕವನ ಸಂಕಲನ, ನಾಟಕ, ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾರೊದ ಬೂಕುಲೆನ್ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಕಟಣೆದ ಕ್ರಮೊಟು ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಬರ್ಪಾದ್, ಮೌಲ್ಯ ಮಾಪನ ಮಲ್ಪಾದ್, ಇನಾಮು ಪಟ್ಟುನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕ್ರಮೊನು ಅಂಚನೇ ದುಂಬರಿತ್‌ದ. 2013, 2014ನೇ ಇಸವಿಡ್ ರೂ. 5000/-ದೊಟ್ಟುಗು ಇನಾಮು ಕೊರ್ತ. ಸರಕಾರೊದ ಆದೇಶದಂಚ 2015ನೇ ಸಾಲ್‌ಡ್ದಂಚ ರೂ.25,000/- ಪಣವುದ ಇನಾಮು ಕೊರೊಂದುಲ್ಲ. ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿದ ಲೆಕ್ಕ್‌ಡೇ ಈ ಬೂಕುದ ಇನಾಮು ಕೊರ್ಪಿನ ಕ್ರಮ ನಡತೊಂದು ಬೈದ್‌ಂಡ್. 2016ನೇ ವರ್ಸೊಡು ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನ ಬೂಕುಲು- ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ, 'ಪಾಡ್ದನಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದ ವೀರವನಿತೆಯರು' (ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್), ಕಬಿತೆ ಗೊಂಚಿಲ್, 'ಒಯಿಲ್' (ಯೋಗೀಶರಾವ್ ಚಿಗುರುಪಾದೆ), ನಾಟಕ, ಬರ್ಬರಿಕ (ಶಶಿರಾಜ್ ಕಾವೂರು).

ತುಳು ಪಠ್ಯ ಯೋಜನೆ

26-3-2010ಟ್, ಡಾ.ವಿ.ಎಸ್.ಆಚಾರ್ಯೆರ್ನ ಅಧಿಕಾರೊದ ಅವಧಿಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಬತ್ತಿನ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ ಇ.ಡಿ. 380 ಎಲ್.ಐ. ಬಿ.2009, ಬೆಂಗಳೂರು ಈ ಪ್ರಕಾರ ದ.ಕ. ಜೊಕ್ಕ ಉಡುಪಿದ ಕೆಲವು ಶಾಲೆಲೆಡ್ ಸುರು ಆಯಿನ ಮೂಜಿಸೆಬಾಸೆ ತುಳು ಪಠ್ಯ ಯೋಜನೆ ದುಂಬರಿಯಂದೆನೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. 2015ತ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ ಮಂಗಳೂರು ನಗರಪಾಲಿಕೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿದ ಪಾಂಪೆ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆದ ಪದಿನೆಡ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲ್ ಹಾಜಿರ್ ಆಯೆರ್. ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ (69) ತಿಕ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಮಿತಿ ರಚನೆ ಮಲ್ತಿನ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕೊಲುಲಾ ಇತ್ತ. ಅಂಚ 2015-2016ನೇ ವರ್ಸೊಗು ಅಕಾಡೆಮಿ ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕುದ ಕ್ಷೇತ್ರಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಲೆನ

ಸಾಯ ಪಡೆವೊಂದು, ತುಳು ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಗ್ ವಿಶೇಷ ಚಾಲನೆ ಕೊರ್ತುಂಡು. ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆಡ್ 25 ಜೋಕುಲು ಮೂಜಿನೇ ಬಾಸೆ ತುಳುಟು ಬರೆದ್ ನೂದೆಕ್ ನೂದು ಫಲಿತಾಂಶ ಪಡೆತೆರ್. 2016–2017ನೇ ಸಾಲ್‌ಡ್ದಿಂಚ ಈ ಯೋಜನೆ ನನಲಾತ್ ದುಂಬು ಪೋವೊಂದುಂಡು. ಪುತ್ತೂರು, ಸುಳ್ಯ, ಒಡಿಪು, ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕುಲೆಡ್ 19 ಸಾಲೆಲೆಡ್ 956 ಜೋಕುಲು 6ನೆಡ್ದ್ 10ನೇ ಮುಟ್ಟದ ತರಗತಿಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಮೂಜಿನೇ ಬಾಸೆ ಆದ್ ಕಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿಯೇ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ಬೊಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಕೆರೆನ ಸಂಭಾವನೆನ್ ಈ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸೊಡು ಕೊರೊಂದುಂಡು..

2016–17 ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಡ್ ತುಳು ಭಾಷೆ ಕಲ್ಪುನ ಜೋಕ್ಲೆನ ವಿವರ

1. ಸರಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಕಬಕ, ಪುತ್ತೂರು – 49
2. ಸರಕಾರಿ ಪ.ಪೂ ಕಾಲೇಜು ಕೊಂಬೆಟ್ಟು, ಪುತ್ತೂರು – 63
3. ಸರಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಪಾಪೆಮಜಲು, ಪುತ್ತೂರು – 32
4. ಪ್ರಗತಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮೀಡಿಯಂ ಹೈಸ್ಕೂಲ್, ಕಾಣಿಯೂರು, ಪುತ್ತೂರು – 34
5. ಪ್ರಗತಿ ಕನ್ನಡ ಮೀಡಿಯಂ ಹೈಸ್ಕೂಲ್, ಕಾಣಿಯೂರು, ಪುತ್ತೂರು – 45
6. ದ.ಕ.ಜಿ.ಪಂ.ಉ.ಹಿ.ಪ್ರಾ ಶಾಲೆ, ಕೆಮ್ಮಾಯಿ ಕೃಷ್ಣನಗರ ಪುತ್ತೂರು – 45
7. ಶ್ರೀ ರಾಮಕುಂಜೇಶ್ವರ ಆಂಗ್ಲಮಾಧ್ಯಮ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ರಾಮಕುಂಜ, ಪುತ್ತೂರು–132
8. ಸರಕಾರಿ ಪ.ಪೂ ಕಾಲೇಜು, ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ, ಪುತ್ತೂರು – 123
9. ಸ.ಉ.ಪ್ರಾ ಶಾಲೆ, ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ, ಪುತ್ತೂರು– 73
10. ಸರಕಾರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು, ಸವಣೂರು, ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕು–35
11. ಸರ್ವೋದಯ ಹೈಸ್ಕೂಲ್, ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಸುಳ್ಯ ಪದವು, ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕು–80
12. ವಿದ್ಯಾರಶ್ಮಿ ವಿದ್ಯಾಲಯ, ಸವಣೂರು, ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕು – 16
13. ಸರಕಾರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು, ಬೆಳ್ಳಾರೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕು–14
14. ಸರಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಬೆಳ್ಳಾರೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕು– 8
15. ವಿಠಲ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು, ವಿಟ್ಲ, ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು – 90
16. ಸರಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಸರಪಾಡಿ, ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು – 35
17. ಸರಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಕೊಯ್ಯೂರು, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕು – 25
18. ವಾಣಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ – 20
19. ಪೊಂಪೈ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಲೇಡಿಹಿಲ್, ಮಂಗಳೂರು – 22
20. ಬಾಲಕಿಯರ ಸ.ಪ.ಪೂ ಕಾಲೇಜು, ಉಡುಪಿ – 15

ಒಟ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲು – 956

ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರ

ಸರಕಾರೊದ ಆದೇಶದಂಚ ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಜಾನಪದ, ಕಲೆ, ಸಂಘಟನೆ, ಸಂಶೋಧನಾ ಕಳೊಟು ವಿಶೇಷ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿನ ಪತ್ತ್ ಜನ ಮಹನೀಯೆರ್ನ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರದ ಯೋಜನೆ ಮುಗಿದಾತ್‌ಂಡ್..

ಸಾಹಿತ್ಯ ರಂಗ: ನಾಡೋಜ ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ, ಡಾ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್.

ನಾಟಕ ರಂಗ: ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ, ಕೆ.ಎನ್. ಟೈಲರ್.

ಸಂಘಟನೆ: ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ.,

ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆ: ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪ

ಸಂಶೋಧನೆ: ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ

ಯಕ್ಷಗಾನ: ಮಿಜಾರ್ ಅಣ್ಣಪ್ಪ, ಬೋಳಾರ್ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಳಿಕೆ ರಾಮಯ್ಯ ರೈ

ಜಾನಪದ: ಉಗ್ಗಪ್ಪ ಪರವ

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪಂಗಡ ಈ ನಿಲೆತ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರ ಯೋಜನೆಡ್ ನಾಲ್ವೆರ್ನ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಜಾನಪದ : ಬೆಟ್ಟಂಪಾಡಿ ಚೋಮ, ಕೊಯಿರಾ ಬಾಳೆಪುಣಿ, ಬಾಕ್ರಬೈಲ್ ಚನಿಯ ನಾಯಕ್, ಕೊರಪೊಲು.

ಈ ಪದಿನಾಲ್ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರೊಲೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿಡ್ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ತುಳು ಜ್ಞಾತಿ ಪದಕೋಶ ಯೋಜನೆಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆತಿನಿ

ಈ ಯೋಜನೆನ್ ನಿಟ್ಟೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ನಡುತ ಒಂಜಿ ವರ್ಸೊದ (2015–2016)ತ ಖರ್ಚಿದ ಪಣವುನ್, ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆನ ಸಂಭಾವನೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೊರ್ದು ಯೋಜನೆನ್ ದುಂಬರಿಪೊಡ್‌ಂದ್ ನಿಟ್ಟೆ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿದಕುಲು ಕೇಂಡಿನಂಚ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್ ಒತ್ತೊಂದು, ದುಂಬರಿತ್‌ಂಡ್ 2016–2017ನೇ ವರ್ಸೊಡು ನಿಟ್ಟೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯೊಗೇ ಆ ಯೋಜನೆದ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್ ಬುಡ್ದು ಕೊರ್ತ್‌ಂಡು.

ತುಳು ಭವನ

1994ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಉಂಡಾಯಿನೆಡ್ದಿಂಚಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿದ ನಿಲೆ ಕುಡ್ಲ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆದ ಕಟ್ಟೊನೊಡೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವು ಬಾಡಿಗೆದ ನಿಲೆ. ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಅನ್ಕೂಲ ಆಪಿನಂಚದ ಪೊಸ ನಿಲೆ ಬೋಡುಂಪಿನ ಇರಾದೆಡ್ ದುಂಬುದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ನಕುಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೆರ್. ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್‌ಡ್, ಸರಕಾರ ಜಾಗೆ ಕೊರುಂಡು. ಕಟ್ಟಣೊಗಾದ್

ಪಣವು ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಲೆನ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಡ್, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ 'ತುಳು ಭವನ' ಕಟ್ಟೊಂದುಂಡು. 30–8–2015ನೇ ದಿನ ಜಿಲ್ಲಾ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವೆರಿತ್ತ್‌ದ್ ಈ 'ತುಳುಭವನ'ದ ನಿಲ ಅಂತಸ್ತ್‌ಡ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಒಕ್ಕೆಲಾತ್‌ಂಡ್. ತುಳುಭವನ ಒಂಜಿ ದಿಂಜ ಉಪಯೋಗೊಗಾಪಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಭವನ. ಉಂದೆತ ಬೇಲೆ ದುಂಬರಿಯೊಂದೇ ಉಂಡು. ತುಳುವೆರ್ನ ಪೆರ್ಮೆದ ಸಾದನೆಲೆನ್ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜಾವೆರೆಗಾಪಿಲೆಕ ಒರು ಪಡೆವೊಂದುಪ್ಪುನ ತುಳುಭವನ ಕಟ್ಟಣೊದ ಕಾಮಗಾರಿ ಬೇಗೊಡೇ ಕೋಡಿ ಎತ್ತ್‌ಡ್‌ಂದ್ ಬಯಕೊನುವ. ತುಳುಭವನೊಡು ಒಕ್ಕೆಲಾಯಿನೆಡ್ಡ್‌ಂಚ ಕಛೇರಿ ನಿರ್ವಹಣೆಗ್, ಚಾವಡಿ ಲೇಸ್ ನಡಪಾವೆರೆಗ್ ಬೋಡಾಪಿನ ಕೆಲವು ಸವಲತ್ತ್‌ಲೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. – ಸಭಾಂಗಣೊಡು ವೇದಿಕೆ, ಸಭೆಕಾಪಿನ ಕುರ್ಸಿಲು, ಜನರೇಟರ್, ಮೀಟಿಂಗ್ ಕೋಣೆದ ಸವಲತ್ತ್...ಇಂಚಿತ್ತಿನವು.

ಸಂಗಮ ಸಂಭ್ರಮ

ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಪದಿಮೂಜಿ ಅಕಾಡೆಮಿಲ್, ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾಭಾರತಿ, ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಕನಕ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ ಈ ಪದಿನಾಜಿ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಲ್ ಸೇರ್ದ್ ಈ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊಡ್ಡಾ 'ಸಂಗಮ ಸಂಭ್ರಮ' ಲೇಸ್ ನಡಪಾವೊಂದು ಬಯ್ದಿನವು ಯೆಂಕ್ಲೆನ ಅವಧಿದ ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷನೇ. ಬೆಂಗಳೂರು, ಮಂಗಳೂರು–ಪಿಲಿಕುಳ, ಕೊಡಗು–ಮಡಿಕೇರಿ ಇಂಚ ಮೂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಲೇಸ್‌ಲೆಡ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವೈವಿಧ್ಯೊದ ಪರ್ಚಯಲಾ ಆತ್‌ಂಡ್. 2016ಟ್ ಮಡಿಕೇರಿಡೇ ನನೊಂಜಿ ಲೇಸ್‌ಲಾ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಅವು ಪಂಚ ಭಾಷಾ, ತುಳು, ಕೊಡವ, ಕೊಂಕಣಿ, ಬ್ಯಾರಿ ಬೊಕ್ಕಅರೆಬಾಸೆ ಅಕಾಡೆಮಿಲೆನ ಸಂಗಮ ಸಂಭ್ರಮ.. ಅವ್ವತ್ತಾಂದೆ ಪಿಲಿಕುಳ ನಿಸರ್ಗಧಾಮೊಡು ತುಳು, ಕೊಂಕಣಿ, ಬ್ಯಾರಿ ಈ ಮೂಜಿ ಭಾಷಾ ಅಕಾಡೆಮಿಲ್ ಸೇರೊಂದು ನನೊಂಜಿ ಸಂಗಮ ಸಂಭ್ರಮ ನಡಪಾದ್ ಸೌಹಾರ್ದತೆದ ಸಂದೇಶೊನ್ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಮುಟ್ಟಾದ.

ಸಂವಿಧಾನ ಮಾನ್ಯತೆಗಾದ್

31–9–2016 ಈ ದಿನ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೂಡಾಯಿನ ಒಂಜಿ ಕೂಟದಕುಲು, ಪದ್ಮವಿಭೂಷಣ ಡಾ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆರೆನ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ ಡೆಲ್ಲಿಗ್ ಪೋದು ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಹ ಮಂತ್ರಿ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಲೆಗ್ ಮನವಿ ಕೊರ್ದು ಸಂವಿಧಾನ ಮಾನ್ಯತೆಗ್ ತುಳು ಬಾಸೆಗುಪ್ಪುನ ಅರ್ಹತೆನ್ ಮನವರಿಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದ. ಡೆಲ್ಲಿಗ್ ಪೋಯಿನ ಈ ಕೂಟೊಡು ಡಾ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆರೆನ ಒಟ್ಟುಡು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ, ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ, ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕೆರೆನಕುಲು, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಶ್ರೀ ಉಮಾನಾಥ ಎ. ಕೋಟ್ಯಾನ್, ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಒಕ್ಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಪಾಲ್ ದೇವಾಡಿಗ, ತುಳು ಸಂಘಟನಾಕಾರೆ ಶ್ರೀ ಎ.ಸಿ. ಭಂಡಾರಿ, ಕೇರಳ ತುಳು ಕೂಟದ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ರೈ, ದೆಹಲಿ ತುಳು ಕೂಟದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ನಾಯ್ಕ ಡಿ., ದೆಹಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರ್ ವಸಂತ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೆಳ್ಳಾರೆ ಇತ್ತೆರ್.

ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರ

ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಉಂಡಾಯಿನೆಡ್ದಿಂಚಲಾ ಗಟ್ಟಿ ಪಜ್ಜೆಲೆನೇ ಊರೊಂದು ದುಂಬರಿತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಆ ಪಜ್ಜೆಲೆನ್ ಅಂಚೆನೇ ಈ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊಡುಲಾ ದುಂಬರಿತಿನ ಬಗೆನ್ ದಾಕಲೆ ಮಲ್ಪುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಆದ್ 'ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ದುಂಬರಿಕೆದ ಪಜ್ಜೆಲ್' ಇಂಚ ಒಂಜಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಚಿತ್ರ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಅಯಿತ ಜತೆಟ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ತೋಜಾವುನ 'ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತುಳುನಾಡ್' ಪಣ್ಪಿನ ನನೊಂಜಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರೊನ್ಲಾ ಮಲ್ತ್‌ದ.

ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊಡು ಸರಕಾರೊದ ಅನುದಾನೊಡು ಏತ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ ಸಾಧ್ಯ ಆಂಡ ಆತೆನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ ಪಣ್ಪಿನನೇ ಈ ಅಕೇರಿದ ಪೊರ್ತುಡು ಯೆಂಕ್ಲೆಗ್ ಸಲ್ಮಂತೊದ ಸಂಗತಿ. ಈತ್ ಬೇಲೆ ಆವೊಡಾಂಡ ಏತೇತೋ ಸಂಘಟನೆಲ್ ಯೆಂಕ್ಲೆಗ್ ಸಾಯ ಮಲ್ತ್‌ದ. ಏತೇತೋ ಹೆರಿಯೆರ್ ಯೆಂಕ್ಲೆಗ್ ಸಲಹೆ ಕೊರ್ದ್, ಮಲ್ತಿ ಬೇಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆಪುದ ನುಡಿ ಪಣ್ತೆರ್. ಬೆರಿಬೊಟ್ಟುದು ಯೆಂಕ್ಲೆಗ್ ಉಲ್ಲಾಸ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಸರಕಾರೊದ ಕನ್ನಡ– ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವೆರ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಉಮಾಶ್ರೀ, ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ್, ಅರ್ಥ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಬಿ. ರವಿಕುಮಾರ್.. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಲ್, ಮಾತ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿನಕುಲು, ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್, ಕಲಾವಿದೆರ್, ಸಾಹಿತಿಲ್, ಮಾತೆರ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ವಿಶ್ವಾಸೊಡು, ಅರ್ತಿಡ್ ಸಾಯ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್‌ಡ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯಿತ ಮಲ್ತೊಂದು, ಈ ಬರವುನ್ ಮುಗಿಪುವೆ.

ತುಳು ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾ

5–8–2016ನೇ ದಿನ ಜೀವಂತ ಆಯಿನೆತ ಪಿರವುಡು ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಲಾ ಒಂತೆ ಬೇಲೆ ಬೆನ್ತ್‌ಂಡ್.

ಭಾರತವಾಣಿ ಪೋರ್ಟಲ್

ಭಾರತವಾಣಿ ಪೋರ್ಟಲ್–ಡಿಜಿಟಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ದ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲೆನ್ ಸೇರಾದ್‌ಂಡ್.

ತುಳುನಾಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ದುಂಬರಿಕೆದ ಪಜ್ಜೆಲು

ತುಳುನಾಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ದುಂಬರಿಕೆದ ಪಜ್ಜೆಲು ಪನ್ಪಿನ ರಡ್ಡ್ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರೊಲು ಬುಡುಗಡೆ ಆವೆರೆಗುಂಡು.

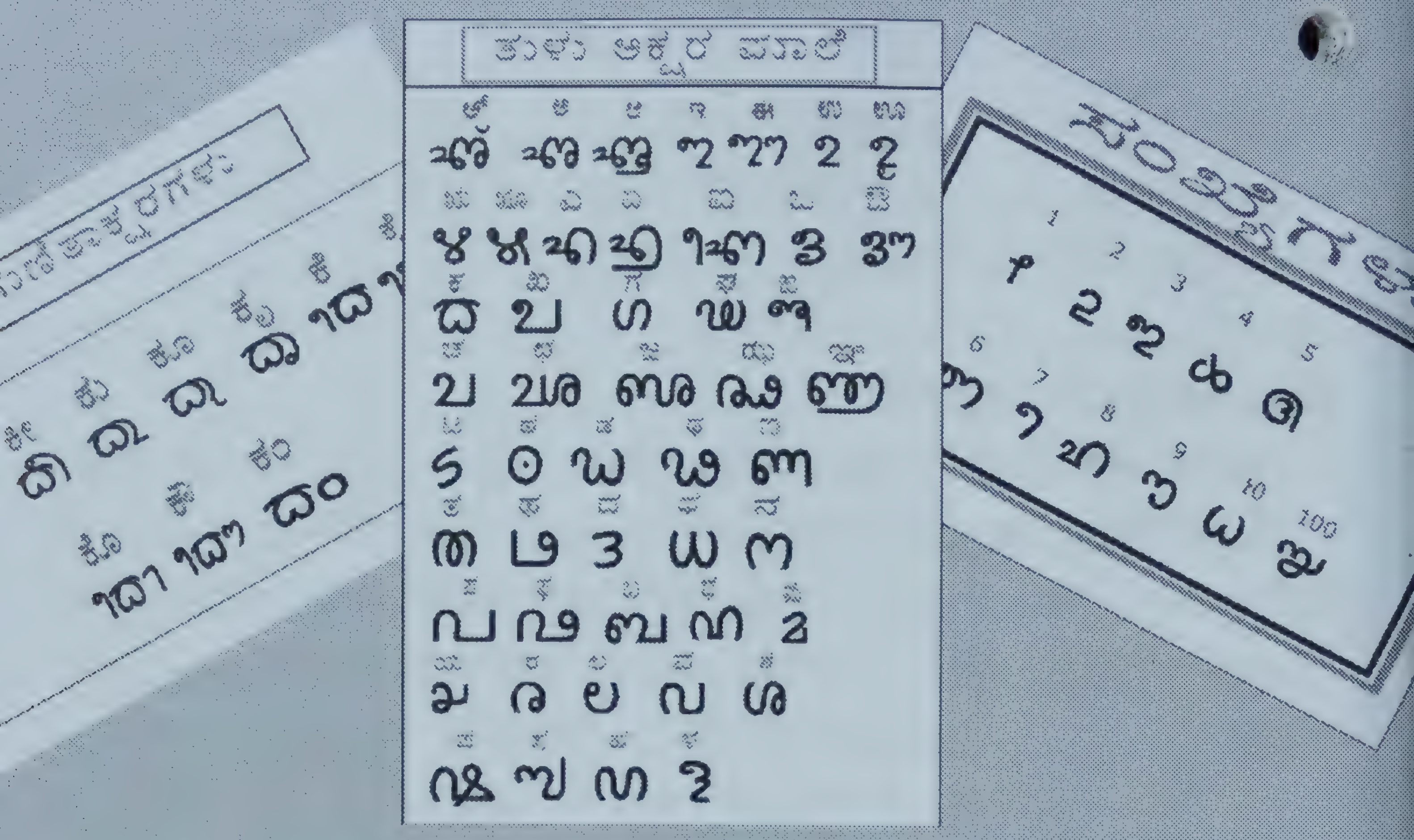

2009ಡ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕದ ತುಳು ಪೊಲಿತ ಎರ್ತೆ

• ಡಿ.ಎಮ್. ಕುಲಾಲ್

ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಡ್ ಒಂಜಾಯಿನ ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ 2500 ವರ್ಷದ ಇತಿಹಾಸ ಉಂಡುಂದು ತೆರಿನಾಕ್ಲು ಪನ್ಪೆರ್. ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಮಲಯಾಳಂ, ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ಪಂಚದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಇಂದೆಟ್ಟ್ ತಮಿಳು ಭಾಷೆ ಬಾರೀ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಭಾಷೆಂದ್ ನಂಕ್ ತೆರಿದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಇಂಚಿಪ್ಪ ನಡತ್ತಿನ ಕೆಲವು ಸಂಶೋದನೆದ ಮೂಲಕ ತುಳು ತಮಿಳ ಭಾಷೆಡ್ದ್‌ಲಾ ದುಂಬೆ ಇತ್ತಿನವು ಪನ್ಪಿನವಿಷಯ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಬರೊಂದುಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆ ತುಳುಕ್ಕು ತಿಕ್ಕೊಡಾಯಿನ ಮಾನಾದಿಗೆ ತಿಕ್ಕದಿಜಿಂದ್ ನಂಕ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಬೇಜಾರುಂಡು. ತುಳು ಭಾಷೆ ನನ 50 ವರ್ಷೊಡು ಮಾಜಿದ್ ಪೋಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನವು ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ನಮ್ಮ ಜೋಕುಲು ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲ್ಪುನ ಆಸಕ್ತಿಡ್ ತುಳುಭಾಷೆನ್ ಮರಪ್ಪರೆ ಸುರುಮಲ್ತ್. ಇಲ್ಲತ ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆರ್‌ನಕುಲು ಜೋಕುಲೆಡ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಅತ್ತ್ಂಡ ಕನ್ನಡ ಪಾತೆರಿಯಿರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಹಳ್ಳಿ ಪೋದು ಪೇಂಟೆ ಆಪುನೆತ್ತ ಒಟ್ಟುಗು ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಾಶ್ ಆಂಡ್. ಕೃಷಿ ನಾಶದ ಮೂಲಕ ಅವ್ವೇತೋ ತುಳು ಶಬ್ದೊಲು ಮಾಯಕ ಆಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗ್ರಾಮೀಣ

ಗೊಬ್ಬುಲು ಗೊಬ್ಬುನಕುಲು ಇಜ್ಜಂದೆ ಮಾಜಿಂಡ್. ತುಳು ಪಾತೆರುನಕುಲು ಕಮ್ಮಿದ್, ತುಳು ಶಬ್ದೊಲು ಕಮ್ಮಿ ಆದ್, ತುಳು ಗೊಬ್ಬು, ತುಳುಗಾದೆ, ತುಳು ಎದುರ್ಕತೆ, ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಾಶ ಆಂಡ ತುಳು ಭಾಷೆ ಒರಿಯಿರೆ ಎಂಚ ಸಾಧ್ಯ. ತುಳು ಭಾಷೆ ನಾಶ ಆಂಡ ಆಪುನ ಅಪಾಯೊನು ಸುರುಕ್ಕು ಗ್ರಹಿತೊನ್ನಾರ್ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡದ ಪೆರ್ಮೆದ ಗುರ್ಕಾರ್ ಮೂಡಾಯಿ ಕುಡುಮದ ಖಾವಂದೆರ್. ಶ್ರೀಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ ರಾಜರ್ಷಿ ಡಾ.ಡಿ. ವಿರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೇರ್. ತುಳು ಭಾಷೆ ನಾಶ ಆಪುನೆಕ್ಕ್ ತಡೆ ಮಲ್ಪೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಾರೀ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ 2009ನೇ ಇಸವಿದ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗೊಳು ಉಜಿರೆಡ್ 3ದಿನತ್ತ ಮಲ್ಲಮಟ್ಟ್‌ದ ಅಟ್ಟಣೆಡ್ ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳದ ನಡಪಾಯೆರ್. ಬಹುಶ ಅವೆಡ್ದ್ ದುಂಬು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾಗೆಡ್ ಎಲ್ಯ ಮಲ್ಲ ಸಭೆ-ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡ್ತ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಉಜಿರೆದ ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನದ ಒರುಕ್ಕು ಬರಂದ್. ಉಜಿರೆದ ವಿಶ್ವತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ತುಳುತ್ತ ಪೊಲಿ ಎಚ್ಚಾಂಡ್ ಪಂಡ ತಪ್ಪಾವಂದ್.

ಸುಮಾರ್ 90 ವರ್ಷೊಡ್ದು ದುಂಬು ನಮ್ಮ ತುಳು ನಾಡ್‌ಡ್ ಶಾಲೆಲೆಡ್ ತುಳು ಪಾತೆರ್‌ಂಡ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊರುಂದುದಿತ್ತೆರ್. ಬೆಂಚಿದ ಮಿತ್ತ್ ಉಂತಾವುನೆ, ಕ್ಲಾಸ್‌ದ ಪಿದಾಯಿ ಉಂತಾಪುನೆ, ಅತ್ತ್ಂಡ ಮಾಸ್ಟ್ರೆನ ಬೆತ್ತದ ರುಚಿ ತಿಕ್ಕೊಂದು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಒವ್ವೇ ಸಭೆಟ್ ಏರಾಂಡಲಾ ತುಳುಟ್ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೆರ್‌ಡ ಆಯಗ್ ಬೇತೆ ಭಾಷೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ಜ್ಜಿಂದ್ ಜನೊಕ್ಲು ತೆರಿಯೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಟ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಪಾತೆರ್‌ಂಡ ಮರ್ಯಾದಿ, ತುಳುಟ್ ಪಾತೆರ್‌ಂಡ ಅವಮಾನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಕಾಲೊಡು ತುಳು ಭಾಷೆದ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುಗು ಬೋಡಾದ್ ಬುಳೆ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಬೆನ್ನುನ ಒವ್ವೇ ಸಂಘಟನೆ ಇಜ್ಜಂಡ್. 1920-1940ದ ನಡುಟ್ಟು ತುಳು ಭಾಷೆದ, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂದ್‌ನ ಮಲ್ಲ ಪುದರ್ ಪಣಿಯಾಡಿದರ್ನವು. ಆಂಡ ಅರ್ನ ಬೇಲೆಗ್ ಎರ್ನಲಾ ಸಹಾಯ ತಿಕ್ಕಂದಿನೆಡ್ಡಾವರ ಆರ್ ಬೇಜಾರ್‌ಡೇ ಮೂರಾ ಕಳೆವೊಂದು ಕಡೆಕ್ಕ್ ಊರು ಬುಡ್ಡೇ ಪೋವೊಡಾಂಡ್. ಅವೆಡ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕ 1969ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಹಿರಿಯೆರ್ ನಕುಲು ಕುಡ್ಲಡ್ ಸುರು ಮಲ್ತಿನ ತುಳುಕೂಟ ತುಳು ಭಾಷೆದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಪಾಡಿನ ಒಂಜಿ ಕೈ ಬಿತ್ತ್ ಪಂಡ ತಪ್ಪಾವಂದ್. ಅವು ಇನಿ ಎಗ್ಗೆ ಪುಳ್ಳೆ ಬುಳೆದ್ ಮಲ್ಲ ಮರ ಆದ್ ಕಾಯಿ ಪರ್‌ಂದ್ ಕೊರೊಂದುಂಡು.

ಕರಿನ 50 ವರ್ಷೊಡ್ದು ತುಳುಕ್ಕು ಬೋಡಾದ್ ಬಾರೀ ಆತ್ ಜನ ಬೆಂತೆರ್. ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕ, ಸಿನಿಮಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೂಲಕ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಲೇಸ್ ಕೂಟ ನಡಪಾವುನ ಮೂಲಕ ತುಳು ಸಂಧಿ-ಪಾಡ್ದನದ ಸಂಶೋಧನೆ ಬೊಕ್ಕ ದಾಖಲಾತಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೂಕು ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಲ್ಪುನ ಮೂಲಕ, ತುಳುತ್ತ ಕೆಲ್ಸ ಆತ್‌ಂಡ್. 1976ಟ್ಟ್ ಸುರು ಆಯಿನಕುಡ್ಲದ ಆಕಾಶವಾಣಿಡ್ ತುಳು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪ್ರಸಾರ ಆಂಡ್. ಇನಿ ಆಕಾಶವಾಣಿದ ತುಳುಕ್ಕುಭಾರೀ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕೊಂದುಂಡು. ಅವೆಡ್ಟ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪ್ರಸಾರ ಆಂಡ್. 1989ನೇ

ಇಸವಿಡ್ ಮುಲ್ಕಿಡ್ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಇಡೀ ದೇಶೊಡೇ ತುಳುತ್ತ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಸಂಘಟನೆ ಕಟ್ಟುನ ಉಮೇದ್ ಲಕ್ಕ್ಂಡ್. ಆ ಸಮ್ಮೇಳನದ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಕಾರ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಒಕ್ಕೂಟ ರಚನೆ ಆಂಡ್. ಇನಿ ಒಕ್ಕೂಟದ ನಿರೆಳ್‌ಡ್ ದೇಶ-ವಿದೇಶೊಡು 50ಡ್ದ್‌ಲಾ ಎಚ್ಚ ತುಳು ಸಂಘಟನೆಲು ಉಂಡು.1994ಟ್ಟ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿನ್ ಕೊರ್‌ಂಡ್. 2014ಟ್ಟ್ 6ನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ದ್ 10ನೇ ಕ್ಲಾಸ್ ಮುಟ್ಟ ಶಾಲೆಲೆಡ್ ತುಳು ಭಾಷೆನ್ 3ನೇ ಭಾಷೆ ಆದ್ ಕಲ್ಪೆರೆ ಸರಕಾರ ಅವಕಾಶ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ ಲಿಪಿ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಬಾರೀ ಜನ ಪಂಡೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ನಕುಲು ತುಳು ಭಾಷೆದ ಲಿಪಿನ್ ನಾಡ್‌ಪತ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ಸಂಶೋದನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳು ಲಿಪಿತ್ತ ಬಗೆಟ್ಟ್ ದೃಢವಾದ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊರೆರ್. ತುಳು ಲಿಪಿತ್ತ ಏತೋ ಮೂಲ ಗ್ರಂಥೊಳು ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್, ಕಲ್ಲ್‌ದ ಬರವುಲು ತಿಕ್ಕ್‌ದುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುಕ್ಕು ಲಿಪಿ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಬೇಜಾರ್ ಕಳೆಂಡ್. ಆತ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಇತ್ತೆ ತುಳು ಲಿಪಿಯೇ ಭಾರೀ ಪಿರಾಕ್‌ದವು. ಬೇತೆ ಲಿಪಿಕ್ಳುಲು ಪೂರಾ ಬೊಕ್ಕ ಬತ್ತಿನವು ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ಕೇನೊಂದುಂಡು. ಇಂದೆತ್ತ ಬಗೆಟ್ಟ್ ನನಲಾತ್ ಅಧ್ಯಯನ ಆವೊಂಡಾವು. ಇನಿ ತುಳುಲಿಪಿ ಕಲ್ಪುನ,ಕಲ್ಪಾವುನ ದಿಂಜ ಜನೋಕ್ಲ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ತುಳು ವಿಕಿಪೀಡಿಯೋ ಬಾರೀ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಪಡೆವೊಂದುಂಡು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ತಿಂಡಿತೆನಸ್ ಗೊಬ್ಬುಲು ಕೆಲವು ಸೊತ್ತುಲೆನ ಪುದರ್‌ದ ಬಗೆಟ್ಡ್ ಜಿಯೋಲಾಜಿಕ್ ಇಂಡಿಕೇಶನ್ ಪನ್ಪಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಡ್ ದಾಖಲೆ ಮಲ್ಪುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಆವೊಂದುಂಡು.

ತುಳುಭಾಷೆ, ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ಆವೊಂದಾಂಡ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಮಲ್ಲ-ಮಲ್ಲ ಲೇಸ್ ಕೂಟೊಲು ನಡಪೊಡು, ಅಂಚನೇ ತುಳುತ್ತ ಎಲ್ಯ ಮಲ್ಲ ಪಂಡ್‌ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನಾಲೊರ್ಮೆಲಾ ಲೇಸ್ ಕೊಟೊಲು ನಡತ್ತೊದುಂಡು. ಅವೆಟ್ಟ್ ಮಲ್ಲ ಪಂಡ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ವಿಶ್ವ ಮಟ್ಟದ ಒಟ್ಟು 16 ಸಮ್ಮೇಳನ ಲೇಸ್ ಕೂಟೊಲು ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್.

1972ಟ್ಟ್ ತುಳುತ್ತ ಸುರುತ್ತ ವಿಶ್ವ ಮಟ್ಟದ ಸಮ್ಮೇಳದ ಅಡ್ಯಾರ್‌ಡ್ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ 76, 79, 83, 84ಟ್ಟ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಲೇಸ್‌ಲು ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. 1989ಟ್ಟ್ ಮುಲ್ಕಿಡ್ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ ಭಾರೀ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್, ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಚಾರ ಪಡೆದ್ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಅವೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ 1994, 98ಟ್ಟ್ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ 11 ವರ್ಷ ತುಳುತ್ತ ಮಲ್ಲ ಲೇಸ್ ನಡತ್ತಿಜಿ. 2009ಟ್ಟ್ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ ಡಾ.ಡಿ. ವಿರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೇರ್ನ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ ಉಜಿರೆಡ್ ನಡತ್ತಿನ ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ ತುಳುವೆರ್ನ ಉಡಲ್ದ್ ತುಳು ಉರ್ಕರುಲೆಕ ಮಲ್ತಿನ ಲೇಸ್ ಪಂಡ ತಪ್ಪಾವಂದ್. ತುಳುತ್ತ ಲೇಸ್ ಕೂಟೊಳೆಡ್ ಉಜಿರೆದ ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ ನೆಗತ್ತ ತೋಜುನ ಲೇಸ್. ಅವೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಕ್ಕು ತಿಕ್ಕುನ ಮಾನಾದಿಗೆ ಬೇತೆನೇ ರೀತಿದವು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದೈವ-ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಲೇಸಲು ಜಾತಿ ಕೂಟದ

ಲೇಸಲು, ಜವನೆರೆ ಕೂಟದ ಲೇಸ್‌ಲು, ರೋಟರಿ, ಲಯನ್ಸ್–ಜೇಸೀ ಸಂಸ್ಥೆಲೆದ ಲೇಸ್‌ಲು ಕೂಡಾ ತುಳುಟ್ಟೆ ನಡಪ್ಪರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ತುಳುಟ್ಟು ಲೇಸ್ ಸುಧಾರಿಪುನ, ತುಳುತ್ತ ಶಬ್ದೊಲೆನ ಪೊರ್ಲುಡು ಪನ್ಪುನಕುಲು ಎಚ್ಚಾತೆರ್. ಪೊಸ ಪೊಸ ಜವನ್ಯೆರ್ ತುಳುತ್ತ ಕೆಲಸೊಡು ಆಸಕ್ತಿ ದೆತೊನೊಂದುಲ್ಲೆರ್. 2013ಟ್ಟ್ ಒಡಿಯೂರು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ನಡಪಯಿನ ತುಳುತೇರ್ ಒಯಿಪುನ ಲೇಸ್, 2014ಟ್ಟ್ ಅಡ್ಯಾರ್ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಒಕ್ಕೂಟದ ಬೊಳ್ಳಿಪರ್ಬದ ನೆಂಪುದ ವಿಶ್ವ ತುಳುವೆರೆ ಪರ್ಬ, 2016ಟ್ಟ್ ಮುಲ್ಕಿಡ್ ನಡತ್ತಿನ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ, 2016 ಡಿಸೆಂಬರ್‌ಡ್ ನಡೆತ್ತಿನ ಬದಿಯಡ್ಕದ 5 ದಿನೊತ್ತ ವಿಶ್ವ ತುಳುವೆರ್ನ ಆಯೊನೊ ಲೇಸ್ ಕೂಟೊಳು ಬಾರೀ ಆತ್ ಪುಗಾರ್ತೆ ಪಡೆತ್ಂಡ್. ತುಳುವೆರ್ನ ಉಡಲ್ಡ್ ಇನಿ ತುಳುಕ್ಕು ಒಂಜಿ ಬೇತೆನೇ ಜಾಗೆ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ಂಡ್. ತುಳುತ್ತ ಲೇಸ್ ಕೂಟೊಲೆನ್ ಇಲ್ಲದ ಜಾವಡಿಡೇ ಕುಲ್ಲುದು ತೂಪುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪುಗಾರ್ತೆ ಪಡೆಯಿನ ನಮ್ಮ ಟಿ.ವಿ. ನಮ್ಮ ಕುಡ್ಲ ತುಳು ಚಾನೆಲ್‌ದ ಪಾತ್ರ ತುಳು ಭಾಷೆದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಡ್ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜೊಂದುಂಡು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೊಡು ಸರಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆದ ನಿರೆಳ್ಡ್15ಡ್ದ್‌ಲಾ ಹೆಚ್ಚ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಉಂಡು, ಅವೆಟ್ಟ್ 5 ಭಾಷಾ ಅಕಾಡೆಮಿ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಒಯಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಸ್ವಂತ ಕಟ್ಟಡ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ನಮ್ಮ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಕುಡ್ಲದ ಕೇಂದ್ರ ಭಾಗೊಡು ಮಲ್ಪ, ಪೊರ್ಲುದ ಸ್ವಂತ ಕಟ್ಟಡೊನು ಸರಕಾರ ಕೊರ್ತುಂಡು. ತುಳುಟ್ಟು ವರ್ಷೊಟು 10 ಸಿನೆಮಾ ಬರ್ಯೆರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಇತ್ತೆ ತುಳುತ್ತ ಸಿನೆಮೊಲೆನ ಸಂಖ್ಯೆ 70 ಕಡತ್ತ್ಂಡ್. ಈತ್ ಮಾತಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನೊಡು ಜಾಗೆ ತಿಕ್ಕ್‌ದಿಜಿ ಪನ್ಪಿನ ಬೇಜಾರ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ನನಲಾ ಉಂಡು, ಆಂಡ ಅವೆಕ್ಕ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಆತ್ಂಡ್. ದುಂಬು ಎತೋ ಜನೊಕ್ಲು ತುಳುನು ಎಣ್ಮನೇ ಪರಿಚ್ಚೇದೊಗು ಸೇರ್ಯಾವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಸ್ವರ ಲಕ್ಕದೇರ್, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರೊಗು ಓಲೆ ಕೊರ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಅವು ಆತೊಂಜಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೂರ್ದಿಜಿ. ಆಂಡ ಮುರಾನಿ 2016 ಆಗಸ್ಟ್ 31ಕ್ಕ್ ಕುಡುಮದ ಖಾವಂದೆರ್ ಡಾ.ಡಿ.ವಿರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೇರ್ನ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಒಕ್ಕೂಟ ದೆಹಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ, ತುಳುಸಿರಿ ದೆಹಲಿ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸಕಾಯೊಡು ದೇಶದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಲೆನ ಕೈಟೇ ಓಲೆಕೊರ್ತುಂಡು. ಆಯಿನ್ನಾತ್ ಬೇಗ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆ ಈಡೇರೂಂಡು ಪನ್ಪಿನ ವಿಶ್ವಾಸ ಉಂಡು. ಅಂಚಾತ್ ಇಂಚಿಪ್ಪದ ಪತ್ತ್ ವರ್ಷೊಡು ತುಳುತ್ತ ಬಾರೀ ಆತ್ ಬೇಲೆ ಆತ್ಂಡ್. 2009ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಉಜಿರೆಡ್ ನಡತ್ತಿನ ಮಲ್ಲ ಸಮ್ಮೇಳನಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕದ ಕಾಲ ತುಳುತ್ತ ಬಂಗಾರದಂಚಿನ ಕಾಲ.

ಜೋಕ್ಲಾಟಿಕೆಡ್ ಗೊಬ್ಬುನ ಗೊಬ್ಬುಲೇತ್!

● ಅತ್ತಾವರ ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ

ಜೋಕ್ಲಾಟಿಕೆಡ್ ಗೊಬ್ಬುನ, ಗೊಬ್ಬಿನ ಗೊಬ್ಬುಲೇತ್. ಲೆಕ್ಕ ಪಾಡೆರೆ ಬಿಲೆ ಕಟ್ಟೆರೆ ಸಾದ್ಯವುಂಡಾ! ಪಾದರಸದಂಚಿ ಚುರುಕು ಪ್ರಾಯದ ಆ ಜೋಕ್ಲಾಟಿಕೆಡ್ ಎಂಚಿ ಗೊಬ್ಬು ಗೊಬ್ಬುಂಡಲಾ ಅವು ಪೊರ್ಲೆ. ತೂಪಿನಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಗೊಬ್ಬುನಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಮಜನೇ. ಆ ಮರ್ಲಾಟಿಕೆದ ಚಂಚಲ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಪ್ರಾಯೊಡು ಏತ್ ಗೊಬ್ಬುಲು. ಗೊಬ್ಬುದ ರಾಶಿಯೇ ರಾಶಿ– ಕುಷಿಯೇ ಕುಷಿ. ವಾ ತೆಲಿಕೆ ವಾ ನಲಿಕೆ, ದಾನೆ ನಕ್ಕೆರುನಿ, ದಾನೆ ಗಗ್ಗರ ಒಟ್ಟು ಬಿಂಗ್ರಿ. ಬಲಿಪುನಿ, ಬುಲಿಪುನಿ, ಬೂರುನಿ, ಲಕ್ಕುನಿ, ಒಂಜಾತ್ ರಂಪು ರಾಪಟ. ಸಾರತೊಂಜಿ ಗೊಬ್ಬುಲು ಕುಸಲ್ ನಲಿಕೆಲು. ಬೊಕ್ಕ ಸುರಾಪಿನ ಬೆರಿ ಪತ್ತುನ ಆಟ, ಜೀವಮಾನ ಇಡಿಕಾ ಬೆರಿಯೇ ಪತ್ತುನಿ.

ಬಾಲೆ ತೊಟ್ಟಿಲ್ಡ್ ಉಪ್ಪುನಗ ಕಾರ್‌ದ ಗೆಜ್ಜೆದೊಟ್ಟು ಗೊಬ್ಬು, ಕೈಕ್ ಪಾಡಿ ಕಾಜಿದೊಟ್ಟು ಗೊಬ್ಬು, ತೊಟಿಲ್‌ದ ಕುಬಲ್ಗ್ ಕಟ್‌ದಿ ಮಣಿಸರಕ್‌ದೊಟ್ಟು ಗೊಬ್ಬು. ಅವೆನ್ ಪತ್ತೆರೆ ಅಂಗ್‌ಡ್ ದೊಲ್ಲೆ ಜಪುಡವೊಂದು ಕೈಕಾರ್ ಆಕುನ ಪೊರ್ಲೆ ಪೊರ್ಲು. ಒಂಜಾ ರಡ್ಡಾ, ನಾನ ತರ ತರ. ಉಂದೆನ್ ತೂಪುನನೇ ಕಣ್ಣ್‌ಗೊಂಜಿ ಸ್ವರ್ಗ ಸುಖ.

...ಂಗ್ ಅರಿಪಾವೊಂದು ತನ್ನ ಕೈಕಾರ್‌ನೇ ಬಾಯಿಗ್ ತಲ್ಲ್‌ದ್ ಜುಂಬುನ ಮಜನೇ ...ುಜ. ತನ್ನ ಪೀ ಪಡಿಕೆಡೇ ಪಚ ಪಚ ಕೈಕಾರ್ ಆಕೊಂದು, ಅವೆನೇ ಬಾಯಿಗ್ ...ಾಡೊಂದು ತೆಲಿಪುನ ದಾನೆ ಐಶ್ರ. ಇಂಚಿ ಗೊಬ್ಬುಲೆಗ್ ಆದಿ ಅಂತ್ಯನೇ ಇಜ್ಜಿ. ...ಇಲ್ಲದಕ್ಲುಲಾ ತನ್ನ ಬಾಲೆ ಮಡೆ ತಿಂದಿನ, ಮಲ್ಲ ಗನ ಕಾರ್ಯದ ಪೌರುಷೊನು ...ೂರೊರ್ಮೆಲ ಪನೊಂದು ತಿರುಗುವೆರ್. ಆಧುನಿಕ ಯುಗೊಟು ಉಂದೆಕ್ ಮಾತ ...ಅವಕಾಶನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಇತ್ತೆ ನ್ಯಾಪಿಕಿನ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್.

ಬಾಲೆ ಪರಪೆರೆ ಸುರುಮಲ್ಪುನಗ ತಡಮೆ ಕಡಪೆರೆ ಪೋದು ಬೂರ್ದುರ್ ಮಲ್ತೊನುನಿ. ...ಾಲ್ ಜತ್‌ದ್ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಗೊಬ್ಬುನಿ, ಕೆಲವು ಸರಿ ಅವೆನೇ ಮೊರೆಕದ್ ತಿನ್ಪುನಿ ಮೈಟಿಡೀ ...ಿರಿಂಚಿ ಕಿರಿಂಚಿ ಅರೆದಲ. ಐತ ಇಡೆಟ್ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಬನ್ನಗ ತಾನೊಂಜಿ ಮಲ್ಲಸಾಧನೆ ...ುಲ್ತೆಂದ್ ಕುಷಿತ ಕಣ್ಣೋಜಿ ಮುಗುರು ತೆಲಿಕೆ. ಅಪ್ಪೆ ತೂದು ಪಾರ್ ಬತ್‌ದ್ ...ಉಂದು ದಾದ ಬಾಲೆ. ಕೊಂಡಾಟೊಡು ಲಕ್ಕಾದ್ ಪಿಂಕಾನ್‌ಗೊಂಜಿ ಪೆಟ್ಟ್. ಪರತೊಂದು ...ಪರತೊಂದು ಪೋದು ಇಲ್ಲಡಿತ್ತಿ ವಸ್ತುಲೆನ್ ಮಾತ ಅಡಿಮೇಲ್ ಮಲ್ತ್ ಲಗಾಡಿ. ...ೖಕ್ ದಾದ ತಿಕ್ಕುಂಡಾ ದಕ್ಕುನಿ, ಎಡ್ಡೆನ ಪಡಿಕೆನ ತಿಕ್ಕಿನೆನ್ ಬಾಯಿಗ್ ತಲ್ಲುನಿ. ಪುಲ್ಕಟ್ಟೆ ...ಾಯಿ, ಮಂಜೊಟಿ, ನುರೆ ಕಾಯಿ, ಗಜೆ ಕಾಯಿ, ಕೊರಂಟ್, ಕಾಸ್, ಗೋಳಿ, ಕಲ್ಲ್, ...ಂಚಿನ ತಿಕ್ಕುಂಡಾ ಅವೆನ್ ನಿಂಗ್‌ದ್ ಒರ ಒರ ದೊಂಡೆಡ್ ತಿಕೊಂದು ಪಚಿತಿ ...ಮಲ್ತೊನ್ನಲಾ ಉಂಡು. ಏಪ ತೂಂಡಲಾ ಇಲ್ಲ್ ಚಲ್ಲ ಪಿಲ್ಲಿ, ನರಕ ಮಲ್ಪುನನೇ ಚಟ. ...ೀರ್ ಗುಪ್ಪುನಿ, ಪರ್ಪುನಿ, ಐಟೆ ಗೊಬ್ಬುದು ಮುರ್ಕುದು ಚಂಡಿ ಚಂಡಿ. ಮನದಾನಿ ...ೀತ ಜ್ವರ, ಸೀಕ್ ಸೋಂಕು, ಏರೆಗ್ ಬೋಡು ಬಂಗ. ತೂಕು ಕೈ ಪಾಡೆರೆ ಪೋದು ...ಮೈ ಕೈ ಪೋತ್ತಾವುನಿ. ನಾಯಿ, ಪುಚ್ಚೆ, ಕೋರಿ ಪತ್ತೆರೆ ಬಲಿಪುನಿ. ತುಚ್ಚುನಿ, ಪರುಂಕುನಿ, ...ಆಕುನಿ, ಬೊಕ್ಕ ದೊಲ್ಲೆ ಅರಿಪಾವೊಂದು ಒಂಜಾತ್ ಬೊಬ್ಬೆ. ವಾ ವಾ ಅಭತರಪ್ಪಾ. ...ಉಂದೆಕ್ ಇತಿಮಿತಿ ಉಂಡಾ! ಇಂಚ ಬಾಲೆ ಒಂತೆ ಮಲ್ಲಾನೆಟ್ಟ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಸಾಕೋ ...ಾಕ್, ಬೊಟ್ಟಾನ ಬೊಡಿ, ಚಟ್ಟ್ ಮಲ್ತ್ ಪಾಡುವೆರ್. ಐತ ಕಷ್ಟ ಆ ಪೆದ್ದಿ ಅಪ್ಪೆಗ್ಲಾ ...ಮಿತ್ತಿತ್ತಿ ದೈವ ದೇವೆರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತು.

ಪೇರ್ ಪರ್‌ನಗ ತುಚ್ಚುನಿ, ತೆಲಿಪುನಿ, ಬುಲಿಪುನಿ ಆಕುನಿ, ಕಿನ್ಕುನಿ ಒಟ್ಟು ಅಪ್ಪೆನ್ ...ಬೊಡಿಪವುನಿ. ಅಬ್ಬಾ ಅಬ್ಬಾ ಪನಿಯೆರೆ ಪೋಂಡಾ ಒಂಜ ರಡ್ಡಾ ಏಳ್ ಪಗೆಲ್ ಏಳ್ ...ಾತ್ರೆ ಬೋಡಾವು. ನನ ಒಂತೆ ಮಲ್ಲಾದ್ ಉಂತೆರೆ ಸುರುಮಲ್ಪುನಗ ಬೂರುಸ್ಸಿಲಕ್ಕುನಿ, ...ಾಗುನಿ ಮೈಟಿಡೀ ಗಾಯ. ಮೂಂಕು ಮುಸುಂಟು ಮಂಡೆ ದರ್ತೊಂದು ಬ್ಯಾಂಡೆಜ್.

ಮೂಜಿ ಚಕ್ರದ ಸೈಕಲ್ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಪನ್ಪುನ ಬೊಡ್ಚಿ, ಸೈಕಲ್ಲಾ ಅಕುಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟು ...ಪಲ್ಪಿ. ಐನ್ ಕೊನೊದು ತಾಂಟವುನಿ, ತಾಗವುನಿ ತಾಗಿ ಬೊಕ್ಕ ಆರಬಾಯೇ ಅರಬಾಯಿ ...ಾ ನಮ್‌ನೆದ ಕೋಲಪ್ಪಾ, ಸಹಿಸೊನೆರೆ ಸಾದ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಆತ್ ಚುಟಿ ಆತ್ ಲೂಟಿ. ಈ ...ಾಡ ತೂದು ಎನ್ನ ಅಮ್ಮ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಯಾವಪ್ಪ ಜೋಕುಲು, ಬೊಟ್ಟಾನ ಬೊಡಿ ...ಪೆತ್ತೆರ್. ಅವು ಒಂಜೆ ಗಲಿಗೆ, ಬೊಕ್ಕ ಆತೇ ಪ್ರೀತಿ ಆತೇ ಸೋಗಲೆ. ಮಗ್‌ರ ಒರ್ಸ

ಕುಡೊಂಜಿ ಬಾಲೆ. ದುಂಬು ಇತ್ತೆದ ಲೆಕ್ಕ ಅತ್ತ್, ಅರ್ಧ ಒಂಜಿ ಡಜನ್ ಜೋಕ್ಲು. ಸೈಕಲ್ ಪನ್ನಗ ಎಲ್ಯಪ್ಪುನಗದ ನೆಂಪು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಯಾನೋರ ರಡ್ಡ್ ಚಕ್ರದ ಎಲ್ಯ ಸೈಕಲ್ ಬೂಡೊಂದು ಚಡವುಡ್ದು ತಿರ್ತ್ ಜಪ್ಪುನಿ, ಎದುರುಡು ಎನ್ನ ದೋಸ್ತಿ ಹರಿದಾಶೆರೆನ ಅಮ್ಮೆರ್ ನಡತೊಂದು ಬರ್ಪುನಿ. ಎನ್ನ ಸೈಕಲ್ ಬತ್ತಿ ರಬಸ್‌ಗ್ ಅರೆನ ಅಜ್ಜಿ ಮೂಂಕುಗು ಎನ್ನ ಮಂಡೆ ಡಬಲ್ಲಾ.. ಎಡ್ತ್‌ದ್ ರಂಬಾರೂಟಿ. ಬುಸು ಬುಸು ನೆತ್ತೆರ್‌ದ ಒಕುಲಿ. ಯಾನ್ ಪೋಡಿದ್ ಸೈಕಲ್ ಬುಡ್ದು ಪಿಡ್ಜೋ... ದೂರ ಪೋದು ತೂಪೆ... ಆರ್ ಒಂಜಿ ಕೈಟ್ ಟುವಲ್ಡ್ ಮುಸುಂಟು, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕೈಟ್ ಸೈಕಲ್ ಪತೊಂದು ಮಲೆದ್ ಲೆತೊಂದುಲ್ಲೆರ್ ಬಲಂಬೆ.... ಬಲಂಬೆಂದ್. ಯಾನ್ ಮಲ್ಲ ಮಗೆ, ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತುಂಡು ಯಾನ್ ಕೈತಲ್ ಪೋಂಡಾ ಬೂರುಂಡುಂದು. ಯಾನೊಂಜಿ ನಾಟಕ ಮಲ್ತೊಂದು, ಉಲೋಂದು.. ಬುಲ್ತೊಂದು ಪೋದು, ಬಾಡಿಗೆ ಸೈಕಲ್‌ದ ಧನಿ.

ಲೋಕಯಣ್ಣಡ ಪಂಡ್ದ್... ಬಲಿಪೂ. ಬೊಕ್ಕ ಆರ್ ಪೋದು ಸಮಾದಾನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸೈಕಲ್ ಪತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್ಗೆ. ಎಂಕ್ ಸುದ್ದಿ ತೆರಿನಿ ಅಮ್ಮೆರೊಂತೆ ಡಿಂಗಾದ್ ದುಮುಸ್ಕಾಯಿ ಬೂರುನಗನೇ ಗೊತ್ತು. ವಾ ನೆರಡೆ, ಎರೆಗ್ ಬೋಡು. ಸ್ವತಂತ್ರ ಬತ್ತ್ಂಡಾ ಬಾರಿ ಕುಷಿ. ಒರ್ಸ ಇಡಿಕ ಡಬ್ಬಿಡ್ ಕಾಸ್ ಪಾಡ್ದಿನ ದೆತ್‌ದ್, ಎಡ್ಡೆ ಅಂಗಿ ಕುಂಟು ಪಾಡ್ದ್ ಬಾಡಿಗೆ ಸೈಕಲ್‌ಗೊಂಜಿ ಬಾವಟೆ ತಿಕ್ಕವೊಂದು, ಇಡೀ ದಿನ ಊರೊರ್ಮೆ ಗಿರಿವುನಿ. ಉಂದೆನ್ ಪೂರ ಮರಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡಾ! ಇತ್ತೆದ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಉಂದು ಮಾತ ಓಲು ಅರ್ಥಾಪುಂಡು. ಏಪ ತೂಂಡಲಾ ಓದು ಓದು ಬೊಕ್ಕ ಟ್ಯೂಷನ್. ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಟ್ಯೂಶನ್ಲಾ ಇಜ್ಜಿ ಮಣ್ಣ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ ಒಟ್ಟೆ ಸ್ಲೇಟ್ ಒಂಜಿ ಬೂಕು ಪಂತೊಂದು ಇಡೆ ಮುಟ್ಟ ಬತ್ತಿಜನಾ!

ನನ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋಯೆರೆ ಸುರಾನಗ ಬೊಡ್ಚಿ, ಹಟನೇ ಹಟ, ಮಲ್ಲ ಕಾಳಗನೇ ನಡಪುಂಡು. ಒಂತೆ ಕಾಲ ಕರಿನೆ ಶಾಲೆಡ್ ಪೆಟ್ಟೇ ಪೆಟ್ಟ್, ದಾದ ಕಿರಿ ಕಿರಿ. ಟೀಚರ್‌ನ ಒಂಜಾತ್ ದೂರು. ಯಾನ್ ನಾಲನೆ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡುಪ್ಪುನಗ ಎಂಚಿನನಾ ತಪ್ಪು ಮಲ್ತಿನೆಕ್ಕ್ ಬೊಡ್ಡಿ ಟೀಚರ್ ಪಿಟ್ರೋಲು ಅಟ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಂಗೈಗ್ ಸರೀ ಆಕಿಯೆರ್. ಅಂಗೈ ಈತ್ ದಪ್ಪ. ಉಂದೆನ್ ತೂಯಿನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಮನದಾನಿ ಸರೀ ಮುಗಲಾದ್, ಶಾಲೆದ ಬರಿಟ್ ಉಂತೊಂದು ಟೀಚರ್ಗ್ ನೆರಡೆನೇ ನೆರಡೆ. ಇತ್ತೆ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಆಕ್‌ಂಡಾ ಪೋಲಿಸ್ ಕೇಸಾಪುಂಡತ್ತೇ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಯಾನ್ ನಾಚಿಗೆಡ್ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋಯಿನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಎನ್ನ ಒಂಜಿ ಒರ್ಸಲಾ ಪೊಕ್ಕಡೆ ಪೋಂಡು. ಮಗ್‌ರ ಒರ್ಸ ಬೇತೆ ಶಾಲೆಗ್ ಸೇರಿನಿ.

ಗೊಬ್ಬುನ ಗೊಬ್ಬುಲೆಗ್ ಇತಿಮಿತಿ ಉಂಡಾ! ಅವೆನ್ ವರ್ಣಿಸೆರೆ ರಡ್ಡ್ ಬಾಯಿ ಬೋಡು. ಬೆರಿಪತ್ತುನ ಆಟ, ಕಿತ್‌ಕಿತ್ ಪಂಡಾ ಕಬ್ಬಡಿ, ಕ್ರಿಕೇಟ್, ಪುಟ್‌ಬಾಲ್, ವಾಲಿಬಾಲ್, ಪೆಟ್ನೋಲಿ, ಕಬೆ, ಗುಳ್ಳೆ ಮಲ್ತ್ ಬುಡ್ಪುನಿ, ಚೆಸ್ಸ್, ಬೊಕ್ಸಿಂಗ್, ಕುಸ್ತಿ, ರೇಸ್, ಕರಾಟೆ, ಸರ್ಕಸ್, ಕೋರಿ ತಾಂಕುನಿ, ಚೆನ್ನಮಣೆ, ಕೆರಂ, ಲೂಡಾ, ಕೊಲ್ತಿಪ್ಪಿದ ಗೊಬ್ಬು, ಲಗೋರಿ, ಪತ್ತುನಾಟ, ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಲೆ, ಮಸುರು ಕುಡಿಕೆದಾನಿ ಒಕ್ಲಿಡ್

ಗೊಬ್ಬುನಿ, ನೀರ್ ರಟ್ಟಾವುನಿ, ಕಂಗ್‌ಗ್ ಮಿತರುನಿ, ಕುಟ್ಟಿ ದೊಣ್ಣೆ, ಕೊರಂಟ್ ಗೊಬ್ಬುನ, ಜುಬುಲಿ, ಗಾಳಿ ಪಟ ರಾಪವುನಿ, ಗಾಳ ಪಾಡ್ದ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನಿ, ಪಕ್ಕಿ(ಚಿಟ್ಟೆ) ಪತ್ತುನಿ, ಮರತ ಎಲ್ಯ ಗೆಲ್ಲ್ ಪತೊಂದು ಅರೆಗಾಲೊಗು ಕಂಡೊಗು ಪೋದು ಚಿಟ್ಟೆ ಪತ್ತುನಿ, ಮಂಜಲ್ ಪಕ್ಕಿ, ಬೊಲ್ದು, ಬಟ್ಟಲ್, ರಾಣಿ, ಗಿರ್ಮಿಟ್ ಪಕ್ಕಿ ಇಂಚ ನಮುನೆ ನಮುನೆದ ಚಿಟ್ಟೆಲು. ಕೆಲವು ಸರಿ ಐತ ಬೀಲೊಗೊಂಜಿ ನೂಲು ಕಟ್‌ದ್ ರಾಪವುನಿ. ಒರ ಒರ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಗುರಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಐಟ್ ಕೌತುಂದು ಒಂತೆ ಪೊರ್ತಾಯಿನೆ ತೂಪಿನಿ ಸೈದ್‌ಂಡಾ ಜುವ್ವೊಂಡಾಂದ್. ಪಾಪ ಐತ ಬೇನೆ ಐಕೆ ಗೊತ್ತು. 'ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಆಟ ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣ ಸಂಕಟ' ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ. ತುದೆ ಕಂಡೊಡು ನಿಂದುನಿ, ಪುದ ರಾಪವುನಿ. ಪುಚ್ಚೆ ಕೋರಿ ತಾಂಜಿನಿ, ದೈ ನಡ್ಪುನಿ ಇಂಚ ನಾನ ಮಲ್ಲ್.

ಯಾನೊಂತೆ ಪೋಕುರಿ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನ ಪೆಟ್ಟ್ ತಿಂದಿನೆಕ್ಕ್ ಲೆಕ್ಕನೇ ಇಜ್ಜಿ. ದೊಣ್ಣೆಡಾಂಡ ದೊಣ್ಣೆಡ್, ಮೈಪುಸೂಡಿಡ್, ತೊರಾಕೆದ ಬೀಲೊಡು, ಪುಲಿತ ಅಡರ್ದ್ ಕೈಕ್ ಎಂಚಿನ ತಿಕ್ಕುಂಡಾ ಐಟ್. ಇತ್ತೆ ಜನಪದ ಗೊಬ್ಬುಲು ಮಾತ ಎರೆಗ್ ಗೊತ್ತುಂಡು ಎಂಕ್ಲೆ ಕಾಲೊಡು ಬಜೀ ರೇಡಿಯೋ. ಇನಿ ಪೋನ್, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್, ವಾಟ್ಸಪ್, ಐಟಿ. ಬಿಟಿ. ಟಿ.ವಿ ಮೊಬೈಲ್, ಇಂಟರ್ ನೆಟ್ಟ್, ಗೂಗುಲು, ಸೆಲ್ಫಿಡ್‌ದಾತ್ರ ಏತ್ ಜನ ಸೈತೆರ್,ಮೊಬೈಲ್ದ ಕಾಟೊಡು ಏತ್ ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ನಡಪುಂಡು. ಇನಿ ಕ್ಷಣ ಮತ್ರೊಡು ಇಡೀ ಜಗತ್ತ್‌ನೇ ತುವೋಲಿ. ಕಾಲ ಮಸ್ತ್ ಬದಲಾಂಡ್. ಕಬೆಟ್ ನೋಟ ದೀದ್ ಪಕ್ಷಿಗ್, ಸೀಂಕ್ರಿದ, ಲೆಂಕಿರಿ ಇಜ್ಜಂಡಾ ಕೊಡೆತ ಕಡ್ಡಿಡ್ ಬಿಲ್ಲ್ ಬಾಣ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕಿಗ್ ನೋಟ ದೀಪುನಿ. ಕಬ್ಬಡಿ ಗೊಬ್ಬುದು ಕೈಕಾರ್ ಪೊಲ್ತೊನುನಿ. ತಾಲಿಂಬುದ ತಲ್ವಾರ್‌ಗ್ ಪೆಟಿಗೆದ ಪಟ್ಟಿ, ತೌತೆ ಕಡ್ಪೆರೆ ಮನೊಲಿ ಪರ್‌ಂದ್ ದೀದ್ ಕಡ್ಪುನಿ. ಪಂಡ್‌ಂಡಾ ಮುಗಿಯದಪ್ಪಾ.

ನನ ಕೊರಂಟ್ ಗೊಬ್ಬುನ ಮಜಾ ಬೇತೆನೆ, ಉರುಂಟುದ ಕಲ ಪಾಡ್ದ್ ಐಟ್ ರಡ್ಡ್ ಜನ ಅತ್ತ್ ರಡ್ಡ್ ಪಾರ್ಟಿದಕ್ಲು ಕೊರಂಟ್ ಪಾಡ್ದ್ ಏಳೆಣ್ಮ ಅಡಿ ದೂರೊಡ್ದೋರಿ ಮಲ್ಲ ಡಬ್ಬು ಕೊರಂಟ್‌ಡಾ ಅತ್ತ್ ಓಡುದ ಎಲ್ಯ ಬಿಲ್ಲೆ ಮಲ್ತ್ ಬೇತೆ ಕೊರಂಟ್‌ಗ್ ತಾಗಂದಿಲೆಕ್ಕಾ ಒಂಜೆನೇ ಏಮು ದೀದ್ ಕಲತ ಪಿದಾಯಿ ರಟ್ಟಾಂಡ ಆ ಕಲಟ್ಟಿತ್ತಿ ಬೀಜ ಗೆಂದಿನಕ್ಲೆಗ್. ಈ ಗೊಬ್ಬುಡು ತಂಟೆ ತಕರಾರ್ ಜಾಸ್ತಿ. ಲಾಗಿದ್ ಆಕಿನಿ, ಬೇತಿಕೊರಂಟ್‌ಗ್ ತಾಗ್‌ಡ್‌ಂದ್. ಒವ್ವಾಂಡಲ ನೆವನೊಡು ಚೊರೆನೇ ಚೊರೆ. ಕಡೆಕ್ ಬುಲಿಪು ನೆರ್ಪಡೆಡ್ ಕೈದಾಪುಂಡು. ಕೊರಂಟ್ ಗೊಬ್ಬುನೆಟ್ಟ್ ಯಾನ್ ಮಲ್ಲ ಬಿರ್ಸೆ. ಎನಡ ಡಬ್ಬೆ ಡಬ್ಬೆ ಕೊರಂಟ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕೆಲವು ಸರಿ ಅಮ್ಮೆರ್ ಗುಟ್ಟುಡು ಬ್ಯಾರಿಗ್ ಮಾರೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಇಜ್ಜಂಡಾ ಕೈತ್ ತಿನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಯಾನ್ ಮಾತ್ರೆ ಬಜೀ ಪಿಟ್ಪಾಸ್ ಹಾಲಾದ್ ಪೋಂಡಲಾ ಏರೆಗ್ಲಾ ಕೊರಯೆ. ಬೊಕ್ಕ ತೂಪುನಕ್ಲೆಗ್ ಈ ಜೊಕ್ಲೆನ ಗೊಬ್ಬು ಕುಷಿಯೆ. ಕುಸಲ್ ಮಕ್ಕರ್‌ದ ಚೊರಿ. ಏತ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲ ಮನದಾನಿ ಒಂಜೆ.

ಕ್ರಿಕೇಟ್ ಗೊಬ್ಬೆರೆ ತಾರೆದ ಕೊತ್ತಲಿಗೆದ ಬ್ಯಾಟ್. ಮರತ ಕೋಲು ವಿಕೇಟ್. ದಡ್ಡಲ್ದ ಕಾಯಿ, ತೆಂಡೆಲ್, ಇಜ್ಜಂಡಾ ಕುಂಟು ಸುಂದುದು ಮಲ್ತಿ ಬೊಲ್. ಮುಲ್ಲಾ

ತಂಟೆ ತಕರಾರ್ ಓದುವಾರಂಟ್ ಇತ್ತಿನನೇ. ಪಸ್ಟ್ ಪಿಚ್ಚಿ ಪತ್ತಿನಿ, ರನ್ನೌಟುಗು ತಕರಾರ್. ಕಡೆಕ್ ವಿಕೇಟ್‌ಲ ಇಜ್ಜಿ ಬ್ಯಾಟ್ ಬೊಲ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಪೆಟ್ಟ್ ಗಲಾಜೆ ಮಲ್ತೊಂದು, ಬುಲ್ತೊಂದು ಪೋದು ಇಲ್ಲಡ್ ದೂರು. ಉಂದೆನ್ ಕೇನ್ಸ್ದ್ ಕೆಲವು ಸರಿ ಇಲ್ಲದಕ್ಲು ಕೇನೆರೆ ಬತ್‌ದ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಗಲಾಟೆ ಆಪುನಲಾ ಉಂಡು. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆ ಕತೆಟ್, ಜೋಕ್ಲೆ ಪಾತೆರ ಕೇನ್ಸ್ದ್ ಬತ್ತಿ ಮಂತ್ರಿ ಬುದ್ಯಂತೆ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆಗ್ ನೋತುದು ಚೆಂಡ್ ಒಯ್ತ್ ಕೊನೊದು ಅಟ್ಟೊಡು ದಿನೆತ್ತ ಪಗೆಟ್ ಬುದ್ಯಂತನ ಅಂತ್ಯನೇ ಆಪುಂಡು.

ಕುಟ್ಟಿ ದೊಣ್ಣೆದ ಆಟ–ಚಿಲ್ಲೊ ಪಲ್ಲೊಂದು ಮರತ ಕುಟ್ಟಿನ್ ಎಲ್ಯ ಗುರಿಟ್ ದೀದ್ ಏತ್ ದೂರ ಪೋಪುಂಡಾ ಆತ್ ದೂರ ರಟ್ಟಾವುನಿ, ತರೆ ಮಿತ್ತ್ ಡ್ದ್ ಕುಟ್ಟಿ ದೀದ್ ಆಂಡಾಂದ್ ಕೇಂದ್ ಎದುರುದಕ್ಲು ಆಂಡ್ ಪಂಡಿಕೂಡ್ಲೆ ದೊಣ್ಣೆಡ್ ಜೋರುಡು ಆಕ್‌ದ್ ಕ್ಯಾಚ್ ಪತ್ತಿನೆಟ್ಟ ಗೊಬ್ಬೊಂದು ಪೋಪುನಿ. ಇಂಚಿ ಗೊಬ್ಬುಲೆನ್ ಬಾಲ್ಯೊಡು ಗೊಬ್ಬಂದಿನಕುಲು ಏರ್ ಉಲ್ಲೆರ್ ಪನ್ಲೆಗೆ.

ಗೋರಿದ ಆಟ–ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ಓಡುದ ಪಲ್ಲೆ ಮಲ್ತ್ ಏಳೇಣ್ಮ ತುಂಡುನು ಗೋರಿದ ಲೆಕ್ಕ ಒಂಜೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಅಟ್ಟಿ ದೀದ್ ಏಳೆಣ್ಮ ಅಡಿ ದೂರೊಡ್ದು ಒಂಜಿ ಪಾರ್ಟಿದಾಯೆ ಬೊಲ್‌ಡ್ ಹಾಕ್‌ದ್ ಶೀರ್ತ್ ಬುರಿನೆ ಬಲಿಪುವೆರ್. ಮೊಕ್ಲೆನ್ ಬೆರಿ ಪತೊದ ಕುಡೊಂಜಿ ಗುಂಪುದಕ್ಲು ಆಕಿ ಬೊಲ್ ತಾಗ್‌ಂಡ ಜೌಟುಂದು ಲೆಕ್ಕ. ಬೊಕ ಎದುರುದಕ್ಲುಗೊಬ್ಬುವೆರ್. ಒಟ್ಟು ಜೌಟು ಮಲ್ತಿನೆಟ್ಟ ಗೊಬ್ಬೊಂದೇ ಉಪ್ಪುವೆರ್. ಉಂದೆಟ್‌ಲಾ ಅರೆಂಜಟ ಇತ್ತಿನನೆ. ಜೊಕ್ಲಾಟಿಕೆಡ್ ವಾ ಗೊಬ್ಬುಲ ಅಂತ್ಯ ಆಪುನಿ ನಿಪ್ಪುರೊಡೆ. ಗೊಬ್ಬುಗೊಬುದು ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋನಗ ಕತ್ತಲೆ. ಮೈ ಅಂಗಿ ಕುಂಟು ಕಪ್ಪಡೆ ಕಪ್ಪಡೆ. ಇಲ್ಲಡ್ ನೆರಡೆ ಪೆಟ್ಟ್ ಇತ್ತಿನನೇ.

ಬೇತೆಕ್ಲೆ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್ ಲಾಗಿದ್– ಕುಕ್ಕು, ಗೋಂಕು, ಚಕ್ಕೋತ್ರ, ಸೀತಫಲ, ರಾಮ್ ಫಲ, ಚಿಕ್ಕು, ಪೆರಂಗಾಯಿ, ಬೊಂಡ, ಜಾಂಬುಲು, ಕರುಂಬು, ಬೊಗೊರಿ, ನೆಲ್ಲಿ, ಬಿಂಬುಲಿ, ದಾರೆಪುಲಿ ಕಂಡ್‌ದ್ ಚಿರಾವುಗು ಪಾಡುನಿ. ಅವುಲ ಪಚ್ಚೆ ಪಗೆಲ್ಗೆ. ಧರ್ವೊಗು ತಿಕ್ಕಿನಂದ್ ಒವುಲ ಬುಡಿಯೆರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಕೆಲವು ಸರಿ ಆಕ್ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಾದ್ ನೆರೊಂದು ಬೆರಿ ಪತ್ತುನಲಾ ಉಂಡು. ನಾಯಿ ಬುಡ್ಪುನಿ, ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಆಕುನಿ. ಎಂಕುಲು ಓಲು ತಿಕ್ಕುವಾ ಪಿರ ತಿರ್ಗಂದೆ ಪಿಡ್ಯೊ. ಅಪಗ ಎಂಕ್ಲೆನೊಂಜಿ ಗಾಂಪರ ಗುಂಪು. ವಾರೊಗೊರ ಅತ್ತಾರೊಡ್ದು ಕದ್ರಿ ಮುಟ್ಟ ಎಂಕ್ಲೆನ ಒಲಸರಿ. ಏರೆನ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್ಡ್ ಎಂಚಿನ ತೋಜುಂಡಾ ಅವೆನ್ ಗೋರುನಿ. ಬೊಕ್ಕ ಕದ್ರಿದ ಕೆರೆಟ್ ಮೀದ್ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಕುಲ್ದು ಪಾಲ್ ಪಟ್‌ದ್ ತಿನ್ಪುನಿ. ಉಂದು ಪೂರ ದುಂಬುದ ನೆಂಪು. ಅಪಗದ ಅಪ್ಪಣ್ಣನ ಕಟ್ಟೆ ಈತೆಲ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ಮೀನ್ ಬೊಡಾಯಿನಾತ್ ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಎಂಕ್ ಪುದತ ಬಾರಿ ಮರ್ಲ್. ಎಂಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲ ಪಿರವು ಪುದ ತಾಂಕೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚ ತೂದು ತೂದು ಆ ಮರ್ಲ್ ಎಂಕ್‌ಲಾ ತಾಗ್‌ಂಡ್. ಓಡೆ ಪೋನಗಲಾ ಒಂಜಿ ಕಣ್ಣ್ ಮಿತ್ತೇ, ಬೊಕ್ಕ ಬಾಯಿಡ್ ವಿಸಿಲ್. ಯಾನ್ ಪೈಪುದ ನೀರ್ ಕನಯೆರೆ ಮೇರಿ ಬಾಯಿನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಪುನಿ. ಎಡ್ಡೆ ಜನೊಕ್ಲು. ಯಾನ್ ಪಂಡಾ ಬಾರಿ. ಅಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲಾಡ್

ದುಂಬು ಪುದ ತಾಂಕ್‌ದಿನ ಗೂಡು ಇತ್ತ್ಂಡ್, ಎಂಕ್‌ಲ ಮನಸ್ಸಾಂಡ್ ಪುದ ತಾಂಕ್‌ಗಾಂದ್. ಅಕ್ಲೆಡ ಕೇನ್ಡ್ ಕೆಲವು ಪುದ ಕಂತ್ ತಾಂಕಿಯೆ. ದಿನಾ ಐತ ಚಾಕಿರಿ ಮಲ್ಪುನನೇ ಬೇಲೆ. ಐಕ್ ರಾಗಿ, ಗೋದಿ, ಕಡ್ಲೆ, ಪದೆಂಗಿ ಪಾಡುನಿ ಬೊಕ್ಕ ದಿನಾ ರಾಪವುನಿ. ಉಂದು ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ ಸುದ್ದಿ ತಿಕ್‌ದ್, ಒಂಜಿ ದಿನ ಟೈಟಾದ್ ಮೇರಿ ಬಾಯಿನ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್‌ದ್ ಅಕ್ಲೆಗ್ ನೆರ್ದ್, ಪುದೊನು ಗೂಡುಡ್ದ್ ದೆತ್‌ದ್ ಒಂಜೊಂಜೆನೆ ನೆಲಕಾಕಿನೆಟ್ಟ್ ತುಲ್ಲು ತಲ್ಲು ಸೈತ. ಎಂಕ್ಲೆ ತಪ್ಪುಡ್ದಾತ್ರ ಪಾಪದ ಪುದತ ಪ್ರಾಣ ಪೋಂಡು. ಈ ಹಿಂಸೆ ತೂದು ಎನ್ನ ಪುದತ ಮರ್ಲ್‌ಲಾ ಪೋಂಡು.

ಆಟ (ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲಾಟ), ಪಿಲಿತ ಏಷ, ನಾಟಕ, ತಾಳ ಮದ್ದಲೆ, ಛದ್ಮ ವೇಷ ಏಕ ಪಾತ್ರ ಅಭಿನಯ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಲೆಕುಲು. ದುಂಬು ಅಲ್ಪ ಅಲ್ಪ ಕಂಡ ಮೈದಾನ್ಡ್ ಆಟ ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಎಚ್ಚಾದ್ ದೇವಿ ಮಾತ್ಮೆ ಆಟನೇ ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತಿನಿ. ಎಂಕುಲ್ಲಾ ಮಂದಿರಿ ಇಜ್ಜಿಂಡಾ ಪಜೆ ಪತೊಂದು ಪೋದು ಪುಲ್ಯ ಮುಟ್ಟ ಕಡ್ಲೆ, ತಂಬುಡೆ ಗುಲ್ಲೆ, ಅಕ್ರೋಟು, ಸೋಜಿ ಪರೊಂದು ಇಡೆ ಇಡೆಟ್ ಆಟ ತೂಪಿನಿ. ಬೊಲ್ಪುಗು ಚೌಕಿಗ್ ಪೊಗ್ಗುದು ಅಲ್ಪ ಬೂರ್ದಿನ ಏಷದಕ್ಲೆನ ಮಣಿಸರಕ್, ಬಣ್ಣ ಪೂಜೊಂದು ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್‌ದ್ ಅಮ್ಮನ ಸೀರೆ, ಅಮ್ಮೆರ್‌ನ ವೇಸ್ಟಿ ಪೊದ್ಯೊಂದು ಎಂಕ್ಲೆನ ಆಟ ಸುರೂ. ತಲ್ಪೆರ್ಗ್ ಕೈಟ್ ಬೀಸತಿ ಇಜ್ಜಿಂಡಾ ತಗಡ್‌ದ ಪಟ್ಟಿ, ಗದೆಕ್ ಕೈಟ್ ಮಲ್ಲ ಕೈಲ್. ಭಾಗವತೆರೆನ ತಾಳೊಗು ಬಟ್ಟಲ್. ಮೃದಂಗೊಗು ಒವ್ವಾಂಡಲ ಪೆಟಿಗೆ. ದೇವಿ ಮಾತ್ಮೆದ ಮಹಿಸಾಸುರೆ ಬರ್ಪುನಿ, ಅಪ್ಪೆ ಬತ್‌ದ್ ಮಗನೇ... ಮಹಿಷಾ... ಲೆಪ್ಪುನಗ ಅಂಚಿಡ್ ಮಗೆ ಅಮ್ಮಾ..ಂದ್ ಓಕೋನುವೆ. ಇಂಚ ಮಾತ ಕೋಲ.

ದುಂಬು ಅಲ್ಪ ಅಲ್ಪ ಮೈದಾನ್ ಕಂಡೊಡು ಎಚ್ಚಾದ್ ತುಳು ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬೆಂದಿತ್ತೆರ್. ನಾಟಕ ತೂದು ತೂದು ಎಂಕುಲುಲಾ ಕಲಾವಿದೆರಾಯ. ಇಂಚ ನಟನೆ ಮಲ್ಪುನಿ, ಬರೆಪುನ ಅಬ್ಬೆಸಾಂಡ್. ಎಂಕುಲೇ ಬರೆದ್ ಎಂಕುಲೆ ಗೊಬ್ಬುನಿ.

ಅಷ್ಟೆಮಿ ಮಾರ್ನೆಮಿಗ್ ಏಷೊಲೇತ್– ಚೆಕ್ಕು ಚುಕ್ಕು ಚಟಿನಿ, ಜೈ ಜೈ ಸೀತಾರಾಮ್, ಸಿದ್ಧಿ, ಪೇರ್‌ದ, ಪೇಪರ್ದ, ಭೂತದ, ಕುಲೆತ, ಮರಕಲೆ, ಕೊರಗೆರೆ ಏಷ, ಮೇಸ್ತ್ರಿನ ಭಟ್ರೆನ, ಪಿಲಿ ಕರಡಿ, ಸಿಂಹ, ಅನರ್ಕಲಿ, ರಾಧಕೃಷ್ಣ, ಆಟಿ ಕೊಡಂಜೆ, ಸೋಣದ ಮದಿಮಲ್, ಕೂಲಿ ಬೇಲೆದಾಯೆ, ಡೊಂಬರಾಟ, ಸೀನೆಮದ, ರಕ್ಕಸೆರ್, ಪೈಪುದ ಬ್ಯಾರಿ, ಗೌಡೆ–ಗೌಡೆದಿನ, ಇಲ್ಲದ ಬೇಲೆದ, ಪೈಂಟ್‌ದ, ಪ್ಲಂಬರ್, ಬೊಂಬೆದ, ತಾರಾಯಿ ದೆಪ್ಪುನ, ಪುಗ್ಗೆ ಮಾರುನ, ಸರ್ಕಸ್‌ದ, ಕುಂಟುಮಾರುನ, ಪಜೆತ, ಇಂಚ ನಾನ ತರ ಏಷೊಲು.

ಪಿಲಿತ ಏಸೊಗು ಕಪ್ಪು ಕರಿ, ಮಂಜಲ್, ಸೇಡಿ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಅರೆದಲ ಬೊಕ್ಕ ಪೆಲತ ಇರೆತ ಟೊಪ್ಪಿ. ತಾಸೆಗ್ ಎಲ್ಯ ಡಬ್ಬೆಗ್ ಬಲ್ಲ್ ಕಟ್‌ದ್ ಕೆಕ್ಕಲ್ಗ್ ನೇಲಾದ್ ಬೊಟ್ಟುನಿ. ಓದ್ಯೊಗು ಪೀ... ಪೀ ಉರಿಪುನ. ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಾಡೆ ಪೋದು ನಲಿಪುನಿ. ಇಂಚ ಮಾತ ಕತೆ ಪನಿಯೆರೆ ಪೋಂಡಾ ಇನಿ ಎಲ್ಲೆಡ್ ಮುಗಿವುನತ್ತ್.

ನೀರ್ಂದ್ಂಡತ್ತ್ ಬಜಿ ನೀರ್

ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ

ನೀರ್ಂದ್ಂಡವು ಬಜಿನೀರತ್ತ್ ಪೆರಣದುಸುಲು,
ಎರಿಯ ಪೆರಿಯಾಕ್ಲೆಡಿಂಚಿ ಕೊರ್ತಿಗೇನ.
ಎರಮಾನೆಡ್ ಪುಟಿ ಪೊಸ ಬಾಲೆಗ್ಲ ಮದಿಪು
ರಾಜೊದ ಗುರಿಕಾರ್ಮೆ ಪತ್ತ್ಲ
ಜೂಮೊಲೆಗ್ ಬಾಜೆಲಾಸರ್ ಕೊರ್ಪಿ
ಕೆದುಗುವೆಲ್ ತೋಡಾಲ ಪುಲ್ಲಪುದೆಲ್ ಮರಬುರೆಪಾಲ
ಕೊರ್ಲ ನೀರ್ ನಿರೆಲ್ನ್ಪಿ' ಉಸುಲು......
ನೀರ್ ಬಜಿ ನೀರತ್ತ್, ದೆಯಿವದೇವೆರೆ ಸಾಯದೊಸರ್ ತೀರ್ತ!
ಅನಿ ಮಾಬಾರತ ಕೊಲಲ ಕಡೆಕಾಲ ದುರಿಯೋದನೆ
ಬೆರಿಪತ್ತಿ ಬೀಮಗ್ ಪೋಡಿದ್ ಒರಿಂಡ ಯಾವುದೊಕ್ಕೆಂದ್
ಒಯಿ ಶಂಪಾಯನ ಕೆದುಸರೋವರೊಡು ದೆಂಗಿಯೆ
ಕೆದು ಒಯಿಶಂಪಾಯನೆ ಮುರೆಡ ದೀಂಡ್ಗೆ
'ಪಗೆ ಸಾದಿತ್ದ್ ಕೊಲಲ ಕಡ ಕನತ್ತಿನಾಯಾ,
ಪಾಪಿ ನಿನ್ನಂಚಿನಾಯೆ ಬತ್ತ ಬೀರೆಬೀಮನ
ಕೋಪೊಡು ಎನ ನೀರ್ ಕಲಂಕಂದೆ ಒರಿಯಂದ್
ಲಕ್ದ್ ಪೋಯೆದ್ರ್ಲ ಲಡಂಗೆಡ ಎನ್ನುಲಯಿ
ಪೋ, ಪಾಪಿ ಪೊಗ್ಗಿನಲ್ಪ ಕಲಂಕ್ ನೀರ್
ತೋಜಿಯೆ ಬೀಮಗ್ ತೋಜಂದೆಲ ಕೌರವೆ ಬೆಗರ್ದ್
ಒಯ್ಪುಂದೆ ಕುಲ್ಲುವ ಬೀಮನಾರಬಟೆ, ಒಯ್ತ್ದ್
ಬೀಮಗದೆ ಕೌರವ ತುಡೆಪೊಲಿತ್ತ್ಂಡ್
ಬಲಿಬಾರ್ನೆಲಾಂಡ್ ಗಂಡ ಗಣೊಕ್ಕುಲೆಗ್
ಸುದ್ದಿ ಮುದ್ರಿಕೆಡಾಂಡ್ ಒಯಿಶಂಪಾಯನ ಕೆದು ನೀರ್...

ಕಾಲಾದಿ ಕರಿಂಡಲಾ ಕುರಿಯಂದಿ ಪಂದ್ರ್

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಮುಗ್ಗೆನೊಡ್ತೆ ಮುಂಗೆ ಕುಡ್ತೆ
ಮುಗ್ಗೆ ಮಲ್ತೆ ಪೂ ಅರಲ್ತೆ
ಅಂಗೈ ಮುಂಗೈ ಗೋರ್ಯೆ
ಮುಂಗೆ ಪದ್ರ್ಯೆ
ತೂರ್ತೆ ಮೆಲ್ತೆ ನಲ್ತೆ
ದೈಯಾಂಡ್ ಪೂಪೋಂಡ್ ಕಾಯಾಂಡ್
ಪತ್ಯೆ ಸುತ್ಯೆ ಸುಂದ್ಯೆ ಪೊದ್ಯೆ
ತಿರ್ಗ್ ತಿರ್ಗ್ ಸುತ್ತ ಸೊಂದ್ಯೆ
ಸಂದ್ ಸಂದ್ ಬೇಲೆ ಬೆಂದ್ಯೆ
ಪತ್ತಿ ಕೊದಂಟಿ ಕೊಡಪುಡು
ನಿನೆದಾಂತೆ ಮುಡಿಯಾಂಡ್
ಇಡಿಯಾಂಡ್
ಪೊರೆಲ್ತ್ ಪೊರೆಲ್ತ್ ತೂಯೆ
ದೆರ್ತ್ ಪತ್ಯೆ
ಭರ್ತಿದೊಂಜಿ ಪಂದ್ರ್
ಕಾಲಾದಿ ಕರಿಂಡಲಾ ಕುರಿಯಂದಿ ಪಂದ್ರ್
ತೂಯೆರೆತ್ ಪೊರ್ಲು
ತಿನ್ಯೆರಾತ್ ಪಿರ್ಲ್

ಏತ್ ಪೊರ್ಲುಯೆ
ತುಳುತ ತಿರ್ಲ್

ದಿವ ಕೊಕ್ಕಡ (ಡಾ. ದಿವಾಕರ ಕೆ.)

ಕುಡರಿ ರಾಮನ ಸೃಷ್ಟಿ ಕ್ಷೇತ್ರೊ
ಕಡಲ ಕರೆತ ತುಳುವ ನಾಡ್
ಧರ್ಮ ಇತ್ತಿ ಕರ್ಮ ಭೂಮಿ
ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ ಆಳಿ ರಾಜ್ಯೊ
ಏತ್ ಪೊರ್ಲುಯೆ; ನಮ್ಮ ತುಳುತ ತಿರ್ಲ್‌ಯೆ

ತಾರೆ ಬಾರೆ ಕಂಗ್ ಕಂಡೊಲು
ಓಲು ತೂಂಡಲ ಕೃಷಿತ ಮರ್ಗಿಲು
ಮೂಡಾಯಿ ಸುತ್ತಲ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಗಟ್ಟೊಲು
ಕುಮಾರ ನೇತ್ರೆ ಪವಿತ್ರ ಸುದೆಕುಲು
ಏತ್ ಪೊರ್ಲುಯೆ; ನಮ್ಮ ತುಳುತ ತಿರ್ಲ್‌ಯೆ

ಪಗ್ಗು ಜೇಶ ಕಾರ್ತೆಲಾಟಿ
ಸೋಣ ನಿರ್ನಾಲೊ ಬೊಂತೆಲ್
ಜಾರ್ದೆ ಪೆರಾರ್ದೆ ಪೊನ್ನಿ ಮಾಯಿ
ಸುಗ್ಗಿ ಪದ್‌ರಾಡ್ ತಿಂಗೊಳು
ಏತ್ ಪೊರ್ಲುಯೆ; ನಮ್ಮ ತುಳುತ ತಿರ್ಲ್‌ಯೆ

ಬೆನ್ನಿ ಬೇಲೆನೆ ದೇವಪೂಜೆ
ಸಂಧಿ ಪಾಡ್ದನೊ ಭಕ್ತಿ ಮಂತ್ರೊ
ಏಣೆಲ್ ಸುಗ್ಗಿ ಕೊಳಕೆ ಮೂಜಿ
ಪುಣ್ಯ ಪ್ರಸಾದೊ ತುಳುವ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್
ಏತ್ ಪೊರ್ಲುಯೆ; ನಮ್ಮ ತುಳುತ ತಿರ್ಲ್‌ಯೆ

ಕಂಡೊದ ಕೋರಿ ಕಂಬುಲ
ಬಾರೆ ಪೂಕರೆ ನಾಗತಂಬಿಲ
ಭೂತೊದ ಕೋಲೊ ಪುರುಷ ವೇಷೊ
ಕಳೆಂಜೆ ಕರಂಗೊಲು ದುಡಿ ಗುಮ್ಮಟೆ
ಏತ್ ಪೊರ್ಲುಯೆ; ನಮ್ಮ ತುಳುತ ತಿರ್ಲ್‌ಯೆ

ಬಿಸುಪರ್ಬ ಪತ್ತನಾಜೆ
ಕುರಲ್‌ಪರ್ಬ ಪುದ್ವಾರ್
ಪಾಡ್ಯಪರ್ಬ ಕೆಡ್ಡಸೊಂದು
ವರ್ಷದುದ್ದೊಗು ನಿತ್ಯ ಪರ್ವೊಲು
ಏತ್ ಪೊರ್ಲುಯೆ; ನಮ್ಮ ತುಳುತ ತಿರ್ಲ್‌ಯೆ

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊ
ಉಡುಪಿ ಕಟೀಲ್ ಕಾರ್ಕಳೊ
ಮೂಡಬಿದ್‌ರೆ ವೇಣೂರು ಕುಡ್ಲ
ಪೊಳಲಿ ಪುತ್ತೂರು ಕೊಲ್ಲೂರು
ಏತ್ ಪೊರ್ಲುಯೆ; ನಮ್ಮ ತುಳುತ ತಿರ್ಲ್‌ಯೆ

ಮೇರೆ ಮನ್ಸೆ ಬಿರ್ವೆ ಮೂಲ್ಯೆ
ಬ್ರಾಣೆ ಜೈನೆ ಗೌಡೆ ಬಂಟೆ
ಬ್ಯಾರಿ ಪೊರ್ಬು ಕೊರಗೆ ಬೆಸ್ತೆ
ಮಸ್ತ್ ಜಾತಿಲು ಒಂಜೆ ಪ್ರೀತಿ
ಏತ್ ಪೊರ್ಲುಯೆ; ನಮ್ಮ ತುಳುತ ತಿರ್ಲ್‌ಯೆ.

ಅಪ್ಪೆನ ಸೊಲ್ಮೆ

ಸವಿತಾ ಎಸ್. ಭಟ್, ಅಡ್ವಾಯಿ

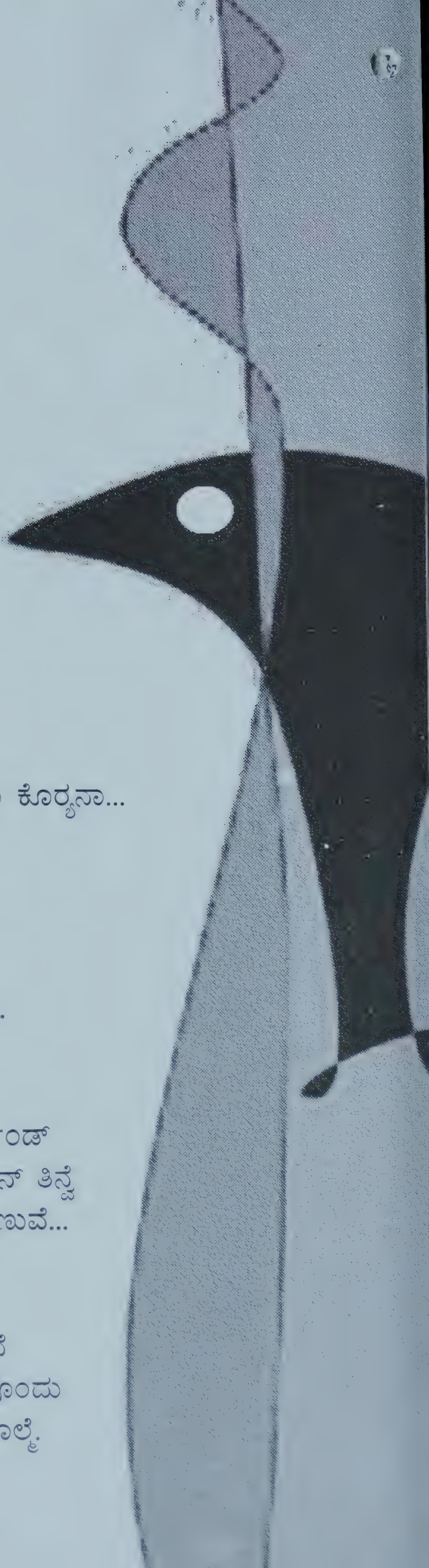

ಮಣಿ ಮಂಬು ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಈ ಬತ್ತನಾ
ಗುಟ್ಟಾದ್ ಉಡಲ್‌ಡ್ ನೆಲೆಯಾಯನಾ
ನಿಲ್ಕದ್ ತೂಯೆರಲ ತಿಕ್ಕಂದಿ ಜಾಗೆಡ್
ದಿನೊ ದಿನೊಲಾ ಬುಳೆ ಬುಳೆದ್ ಸುಕೊ ಕೊರ್ಯನಾ...

ಲತ್ತ್ ಪುಳಿ ಜೊಂಕಿಲ್‌ನ್ ಸೂನಾಗಲಾ
ಕುಕ್ಕು ಮುಡಿ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಚೂರ್ನಾಗಲಾ
ಬಾಯಿ ನಿಲಿಕೆ ಜೊಗುಳಿ ದಿಂಜಾಂಡಲಾ
ಈ ಬಂಜಿಡುಪ್ಪುನೆಕೆ ಉಂದು ಮಾತಲಾ...

ನಿನ್ನ ದಿನ್ನ ಎಂಕ್ ಬಂಜ ಆವಂದ್
ಬಂಜಿಡ್ ತೊರಿಪುನವು ಪುಳಕ ಕೊರ್ಪುಂಡ್
ಮೆಲ್ಲ ನಡತ್‌ದ್ ಪೋವೆ; ಮಸ್ತ್ ತೆನಸ್‌ನ್ ತಿನ್ವೆ
ನಿನನ್ ಬುಳೆಪಾವ್‌ನ ಜಪೊನು ಮಲ್ತೊಣುವೆ...

ಮಾತ ಬೇನೆಡ್‌ದ್‌ಲಾ ಮಲ್ಲ ಈ ಬೇನೆ
ಕೂಳಿ ತುಚ್ಚ್‌ದ್ ಬೇನೆ ನಿಂಗೊಣ್ವೆ ಯಾನೆ
ನಿನನ್ ಮಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕೊರ್ನ ಭಾಗ್ಯನ್ ನೆನೆವೊಂದು
ದೇವೆರೆಗ್ ಉಡಲ್ ದಿಂಜ್‌ದ್ ಸಾರ ಸೊಲ್ಮೆ.

ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಮಲ್ಲಿಗೆ

ಓ... ಮೋಕೆದ ಮಲ್ಲಿಗೆ
ಈ ಭಾರಿ ಪೊರ್ಲುಗೆ!

ಪಚ್ಚೆ ಇರೆತ್ತ ನಡುಟು ಈ ನೂರ್‌ದ್
ನಾಡೊಂದುಲ್ಲೆ ನಿನನ್ ಮನಸ್ಸೆನ್ನ ಮರ್ಲ್‌ದ್ !

ತೋಜವಯನಾ ಎಂಕ್ ಈ ನಿನ್ನ ರೂಪೊ
ದಾಯೆಗಪ್ಪಾ ನಿಕ್ಕ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೋಪೋ !

ಎನ್ನ ಕಣ್ಣ್ ತಪ್ಪಾದ್ ಓಲುಲ್ಲ ಈ
ಚಳಿಕ್‌ಲಾ ನಡುಗುಜಾ ನಿನ್ನ ಮೈ !

ಮೈಂದ್‌ಪನಿ ಬೂರ್‌ನಗ, ಮುಗಲ್ ತೆಲಿತ್‌ದ್ ನಲಿಪುನಗ
ಓ... ಮಲ್ಲಿಗೆ ಈ ಓಲು ಉಲ್ಲಗೆ !

ಗಾಳಿ ಬೀಜ್‌ಂಡ್, ಇರೆ ಚೂರು ಪಂದ್‌ಂಡ್
ನಿನ್ನ ರೂಪೊ ತೋಜಿದ್ ಆಸೆ ದಿಂಜಿಂಡ್ !

ಅಲ, ತಿರ್‌ಗ್‌ತಿರ್‌ಗ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲುಂಡತ್ತ ನಿನ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಪಾತೆ
ಯಾನ್ ದಾಯೆ ನಿನನ್ ಈತ್ ಪೊರ್ತು ಕಾತೆ !

ತೆಲಿತತ್ತ, ನಲಿತತ್ತ ಆ ಪಾತೆದೊಟ್ಟಿಗೆನೆ
ಈತ್‌ನೆಟ್ಟ ಮೂಲುಂತಿ ಯಾನೊಂಜಿ ಅಂಬರೆನೆ !

ರಾಂಡತ್ತ ಪಾತೆ ಆ ಬಾನೊದಂಚಿ
ಬೇಜರೊಡು ತಿರ್‌ಗ್ಯತ್ತ ಎನ್ನ ಮೋನೆದಂಚಿ !

ಮನಸ್ಸ್ ಕೇನಂದೆ ಬತ್ತೆ ನಿನ್ನ ಕೈತಲ್‌ಗೆ
ಉಡಲ ಬೇನೆಡ್ ಈ ಬೂರಿಯ ಬೂಮ್ಯಪ್ಪೆನ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಗ್ !!

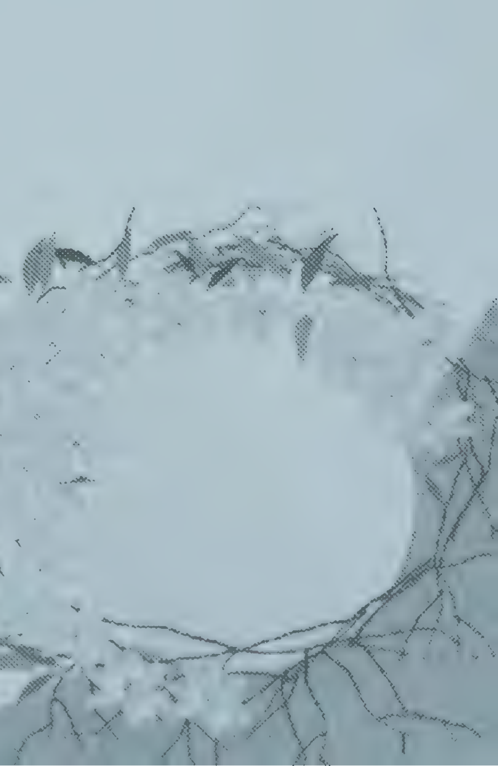

ಸುಗಂಧಿ ಮಠದಮೂಲೆ

ಬೊಳ್ಳಿ ಬೊಲ್ಪುಂದ್

ದೇವಿಕಾ ನಾಗೇಶ್

ಒಟ್ಟುಗಿಪ್ಪುಲೆ ಪಂದ್
ಸೇಸೆಪಾಡಿ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆ
ತರೆ ತಗ್ಗಾದ್ ಮದಿಮೆನ್ಪಿ
ಮೂಜಿ ಗಂಟ್‌ಗ್
ಬೆಂದ್... ಸೊಂದುದು
ಸೋತಿ ಜೀವೊಲು ನಮನ
ಇತ್ತೆ ಬೊಳ್ಳಿ ಬೊಲ್ಪುಗ್
ಮರ್ಗಿಲಾಪಿ..... ಪೊರ್ತು

ಒಂಜೆ ಮಾಡ್‌ದಡಿ
ಕಾಂಡೆ..... ಬೈಯ
ಎರ್ತೆ....ಜಪ್ಪೆಲ್
ತೂಯಿ.... ಜೀವೊಲು ನಮನ
ಲಡಯಿ.... ರಗಳೆಡ್ ಉರ್ಕಿ
ಮೋಕೆ..... ಸೋಕೊಗ್
ಅರಲ್.....ಪುರೆಲ್‌ದ್
ಇಲ್ಲ್‌ದುಲಯಿ ತೆಲ್ಕೆ ಮದತಿ
ಇನೆಪಕ್ಕಿ ಲೆಕ್ಕ ನಮ

ಸೇಂಕಿನ ..... ದುಕ್ಕಿನ.... ದುಂಬ
ತಿಗಲೆ ಕೊರ್ದು ಬೆರಿಸಾಯೊ ಉಂತಿನ
ವಾ ಲೆಕ್ಕೊ ಬರೆಕ
ಜೀವೊಗು ಜೋಕೆ ಪನ್ಪಿ
ಈ ಪೊರ್ತುಡು
ಲೆಕ್ಕ ಪೂರ ಒಂಜೆ ಅತ್ತ ನಮನ

ಮದಿಮೆನ್ಪಿ ಮೂಜಿ ಗಂಟ್‌ಗ್
ತರೆಕೊರಿನ ಬೆರಿ ಬಗ್ಗಾಯಿನ
ಪಿರಪ ತರೆದೆರ್ತಿನ
ಸರ್ತ ಉಂತಿನ
ಜಾಲ್ ಓರ್ದ ಪನಂದೆ
ನಡಪೆರೆ ಕಲ್ತಿನ
ದಾನಿ..... ಕಡಮೆನ?

ಪೆದಿಯಪ್ಪೆ ಉಡಲ್

ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು ಪೆದಿಯಪ್ಪೆನ್ ಎನ್ನ್‌ನಗ
ಕಡಲ ಬರಿತ್ತ ಊರುದಕ್‌ಲು ನಮ ತುಳುವೆರ್ ಪನ್ನಗ
ಒಡನಾಟೊಡು ಬುಲೆಯ ಪಲಿತಂಗಡಿ ತಗೆಮಗ್ಗೆಲ್ಲನಲ
ಕಡೆ ಒಲ್ಪ ಉಂದೆತ್ತ ಪಂಡ್‌ದ್ ನೆನಪಾಪುಂಡ್ ಉಂದು ಸತ್ಯಲ ॥1॥

ಪೆದಿಯಪ್ಪೆ ಉಡಲ್ ಅವು ಭೂಮಿಯಪ್ಪೆಗ್ ಸರಿ
ಪೆದಿಯಪ್ಪೆನ ಮನಸ್ಸ್ ಎತ್ತರದ ಮಿತ್ತಲೋಕೊಗ್ ಸರಿ
ಕದಿಕೆದಾತ್ ಸುದ್ದ ಅಲೆನ ಉಡಲ್ದ್ ಉಲತ್ತ ಮನಸ್ಸ್
ಮದಪಡೆಪ್ಪಾ ಯೇಪಲಾ ಆಲೇ ದೇವೆರ್‌ಗ್ ಸರಿಸಮ ॥2॥

ಗರ್ಬೊರ್ಡು ದೀವೊಂದೊಲು ನಮನ್ ಒಂರ್ಬ ತಿಂಗೊಲು
ಪರ್ಬ ಅಲೆಗ್ ಕೊರಿಯಲ್ ನಂಕ್ ಭೂಮಿದ ಬೊಲ್ಪುಲ
ಮಟ್ಟೆಲ್ಟ್ ಜೆಪುಡಾದ್ ಮಾನಾದ್ ಪೊರ್ಲ್‌ಡೇ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ತಲ್
ಕಷ್ಟ ಅಲೆಗಾಂಡಲಾ ಪೊರ್ಲ್‌ಡ್ ತಾಂಗ್‌ದ್ ಬುಲೆಪಾಯಲ್ ॥3॥

ಕಲ್ಲಕಲೆಂಬಿಡ್ ಜೆತ್ತ್‌ದ್ ಪೂತ್ತ ಪೊದಿಕೆಂದ್ ಪಂಡಲ್
ಜಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ತಾನ್ ನಡತ್‌ದ್ ನಮನ್ ಸೊಂಟೊಡು ತಟ್ಟಿಯಲ್
ನಾಲ್ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಕೂಡುಕುಟುಂಬೊಡು ಬದ್‌ಕುನೆನ್ ಕಲ್ಪಾಯಲ್
ಮಲ್ಲ ಆಯಿನ ನಮ ಪಿಂದೊನೊಡ್ ಅಲೆನ ಪಿರಿತಿದ ಉಡಲ್ ॥4॥

ಪೆದಿಯಪ್ಪೆನ ಮನಸ್ಸ್ ಕಡಲ್‌ದಾತ್ ಮಲ್ಲೆ ಉಂಡು
ಮದಪಡೆಪ್ಪ ಅಲೆನ್ ಋಣ ನಂಕ್ ಉಕ್ಕಿರೊಂದುಂಡು
ಮಡೆಸ್ನಾನ ಪಾಡುವರ್‌ಡ ನಮ್ಮ ಪೆದಿಯಪ್ಪೆಗ್ ಪಾಡ್‌ಲೆ
ಕುಡ ಕುಡ ಪನ್ಪೆ ಅಲೆನ ಉಡಲ್‌ಗ್ ಶಾಂತಿನೇ ಕೊರುಲೆ ॥5॥

ಕಾಲಕಲ್ಜಗ ಆಂಡಲಾ ನಂಕ್ ದೇವೆರ್ ಆತೀ ನಮ್ಮಪ್ಪೆ
ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ದೇವೆರೆ ಜಾಗೊಗು ಪೊಂಡಲಾ ದೇವೆರ್ ನಮ್ಮಪ್ಪೆ
ಇಲ್ಲಡೆ ಚಾಕ್ರಿ ಮಲ್ಪುಗ ಪಿರಯಿದಿಂಜಿದಿ ಮೋಕೆದ ಅಪ್ಪೆನ್
ಕಲ್ಲ್ ಮನಸ್ಸ್ ಬೊಡ್ಡಿ ಜೋಕುಲೆ ತೆರಿಯೊನ್ಲೆ ದೇವೆರ್ ನಮ್ಮಪ್ಪೆ ॥6॥

– ದಯಾಮಣಿ ಎಸ್.

ರೈತೆರೆ ಬದ್‌ಕ್ ಬಂಗಾರ್ ಆವಡ್

ಕುದ್ರೆಪ್ಪಾಡಿ ಜಗನ್ನಾಥ ಆಳ್ವ

ರೈತನ ಸಂತೋಷೊ ದೇಶೊದ ಆೖಸ್‌ರೊ
ರೈತನ ಕಣ್ಣೀರ್ ದೇಶೊಗು ಶಾಪೊ
ದೊಂಬು, ಬರ್ಸಗ್ ಮೈ ಒಡ್ಡ್‌ದ್
ಬೆಗರ್ ಜಪ್ಪುಡಾತ್ ಬೆನ್ಪಿ ರೈತನ
ಬದ್‌ಕ್ ಬಂಗಾರ್ ಆವಡ್‌ಂದ್ ಹಾರೈಕೆ

ಸಮಯಗ್ ಸರಿ ಆತ್ ಬರ್ಸ ಬರ್ಪುಜಿ
ರೈತನ ಬುಳೆ ಫಲನೇ ಕೊರ್ಪುಜಿ
ಬೊಳ್ಳ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನೀರ್ ಉಂತ್‌ದ್
ಬುಳೆ ಪೂರಾ ನಾಶೊ ಆಪುಂಡು
ಅಪಗ ರೈತೆ ಎಂಚ ಬದುಕುವೆ
ಸಾಲೊ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ದಿನೊ ನೂಕುವೆ

ಸಾಲೊದ ಶೂಲಡ್ ಬೂರ್‌ನ ರೈತೆ
ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸಯ್ತೆ
ಇಂಚ ಆಯೆರ ಏಪೊಲ ಬಲ್ಲಿ
ಸರಕಾರೊ ರೈತಗ್ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಕೊರೊಡು

ರೈತೆರೆ ಸಾಲೊ ಮನ್ನ ಮಲ್ಪೊಡು
ಆಯಗ್ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲೊ ಕೊರೊಡು
ಆಯನ ಬುಳೆಗ್ ಬೆಂಬಲ ಬಿಲೆ
ಕೊರ್ತ್ ಸರಕಾರೊ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪೊಡು

ಬೆಂಬಲ ಬಿಲೆಗ್ ಖರೀದೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್
ಬಿಲೆ ಕಮ್ಮಿ ಆವಂದಿನಂಚನೆ ಆಯಗ್
ರಕ್ಷಣೆ ಕೊರೊಡು. ಅಂಚ ಆಂಡ
ರೈತನ ಬದ್‌ಕ್ ಬಂಗಾರ್ ಆವು.

ನೀರ್ ಇಜ್ಜಾಂದಿ ಊರುಡು....

ರಘು ಇಡ್ಕಿದು

ಆ ಊರುದ ಜನೊಕ್ಲು ಆ ಊರುನೇ ಬುಡೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಮಾತೆರ್ಲ ಸಾಲ್ ಸಾಲಾದ್ ಗಂಟ್ ಮೂಟೆ ಕಟ್ಟೊಂದು ಜಾಗ್ ಖಾಲಿ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಊರುಗು ಊರೇ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೋಯಿನಂಚ ಆ ಊರು ತೋಜೊಂದುಂಡು. ಊರುಗೇ ಕೊಟ್ಟ ಪತ್ತ್‌ನಂಚಾತ್‌ಂಡ್, ಊರುಗೇ ಜದ್ರ ಪತ್ತ್‌ನಂಚಾತ್‌ಂಡ್. ಏರೆನ ಬಾಯಿಡ್ಲಾ ಮನಿ-ಮಂಬು ಇಜ್ಜಿ. ಮಾತೆರ್ಲ ಆಲಚನೆಡ್ ಮುರ್ಕುದು ನನ ದಾದ ಮಲ್ಪುನಪ್ಪಾ...? ಓಡೆ ಪೋಪಿನಪ್ಪ...? ಎಂಚ ಉಪ್ಪುನಪ್ಪಾ...? ಪನ್ಪಿ ಬೇಜಾರ್ಡ್ ಬೆಚ್ಚಡ್ ತನ್ನ ಇಲ್ಲ್-ಬದ್ಕ್-ಬಾಗ್ಯೊ, ಅಧಿಕಾರೊ-ಅಂತಸ್ತು-ಸಿರಿವಂತಿಕೆ ತೂವಂದೆ ಐನ್ ಪೂರಾ ಬುಡ್ದು ಪಿದಾಡ್ದೆರ್. ಸಿದ್ಧಾರ್ಥೆ ಬುದ್ದೆ ಆಪಿನ ಪೊರ್ತುಡು ಮಾತೆನ್ಲ ಬುಡ್ದು ಪೋಯಿಲಕ್ಕ ಆ ಊರ್ದ ಜನೊಕ್ಲುಲಾ, ಸಿದ್ದಿದ ಕಡೆಕ್ಕೋ... ಬುದ್ಧತ್ವದ ಕಡೆಕ್ಕೋ ಪೋಪಿಲಕ್ಕ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಎಂಚಿ ಊರುಗು ಎಂಚಿನವಾಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ಕೊರಗುಲು ಆ ಜನೊಕ್ಲೆ ಉಡಲ್ದ ಉಳಯಿ ಕೊರಗೊಂದೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ದಾಯೆ ಈ ಜನ ಇಂಚ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲೆರ್? ಓಡೆಗ್ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲೆರ್? ದಾನೆ ಆತ್‌ಂಡ್ ಆ ಊರುಗು? ಆ ಊರ್ದ ಜನೊಕ್ಲೆಡ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇನ್‌ಂಡ.. ಉತ್ತರ ತಿಕ್ಕಂದ್. ಆತ್ ಪೋಡಿದ್ ಪೋತೆರ್ ಅಕುಲು. ಆ ಊರುನು ತೂದೇ ತೆರಿಯೊಡಾತೆ. ಅಂಚ ಆತ್‌ಂಡ್ ಆ ಊರುದ ಅವಸ್ಥೆ.

ಅಂದ್.... ಆ ಊರುಡು ನೀರ್ ಇಜ್ಜಿ. ಪಟ್ಟ ಪಸೆ ನೀರ್ ಇಜ್ಜಿ. ದೈ-ಮರಕ್ಲು ಪೂರಾ ನುಂಗುದು ಬಜಕ್ರೆ ಆತ. ಬೆಚ್ಚ ಬೆಚ್ಚ ಗಾಳಿ ರುಮುರುಮುಂದು ಬೀಜೊಂದುಂಡು.

ಉರಿ ತಡೆಯೆರೆ ತೀರುಜಿ. ಬೆಗರ್ ಅರಿಪುನೆಟ್ ಸರ್ರಡ್ ಇತ್ತಿ ನೀರ್‌ಲಾ ಆಜೊಂದು, ಬಚ್ಚೆಲ್–ಬಾಜೆಲ್ ತಡೆಯೆರೆ ತೀರುಜಿ. ಬೋಡ್ತ್‌ನಾತ್ ನೀರ್ ಉಪ್ಪುನಗ ಉದ್ದುದ್ದ ಪೋವೊಂದಿತ್ತಿ ನಾಲಾಯಿ ಇತ್ತೆ ನೀರ್ ತಿಕ್ಕುಂಡಾಂದ್ ನುಂಗೊಂದು ನಾಡೊಂದುಂಡು.

'ನೀರ್ ಕೊರ್ಲೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ ಅಧಿಕಾರೊ ಬುಡ್ಲೆ'ಂದ್ ಗಲಾಟೆ ಲಕ್ಕಾಂಡಲ ನೀರ್ ತಿಕ್‌ಜಿ. ಎಂಚ ನೀರ್ ತಿಕ್ಕುನು ಪನಿ? ನೀರ್‌ನ್ ಜನೊಕ್ಲು ಮಲ್ಪುನಿಯಾ...? ಇತ್ತೆ..., ಅಧಿಕಾರೊಡು ಇತ್ತಿನಕುಲೇ ಅಧಿಕಾರೊ ಬುಡ್ಡು ನೀರ್ ನೀರ್‌ಂದ್ ಉಸುಲು ಒಯಿತೊಂದುಲ್ಲೆರ್–ಬಲಿತೊಂದುಲ್ಲೆರ್–ಬುಲಿತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಬೇಶ ತಿಂಗೊಳ್ದ ಅಕೇರಿ ಮುಟ್ಟಲ ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತಿ ನೀರ್ ಪೊನ್ನಿ–ಮಾಯಿ ತಿಂಗೊಳ್ದೇ ಆಜಿದ್ ಅಡಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪೋತುಂಡು. ಸುಗ್ಗಿನ್ ಸಂಭ್ರಮೊಡು ಎದ್ಕೊನೊಡಾಯಿನ ಜನ, ಪಗ್ಗುನು ಪೊಸ ವರ್ಸಂದ್ ಎದ್ಕೊನೊಡಾಯಿನ ಜನ ಮನಿಮಂಬುದಾಂತೆ, ಬಿಮ್ಮ ನಕ್ಕೊಂದು ನಕ್ಕೊಂದು ಊರು ಬುಡ್ಪಿನಂಚಾತ್‌ಂಡ್. ನಳ್ಳಿ ತಿರ್ಗಾನಗ ಇತ್ತೆ ಪುಸ್ಸಂದ್ ಬೆಚ್ಚ ಗಾಳಿ ಬರೊಂದುಂಡು. ಗುವೆಲ್, ತೋಡು, ಸುದೆ ಆಜಿದ್ ನೆಲ ಪುಡಾದ್ ಬಾಯಂಗಾದ್‌ಂಡ್. 'ಅಂಗದ್‌ನೆ ಆಪುಂಡು ಒಂಜಿ ಬೊಟ್ಟು ನೀರ್ ಕೊರ್ಲೆ'ಂದ್ ನೆಲನೇ ಕೇನೊಂದುಂಡು. ಓಲು ತೂಂಡಲ ನೀರ್‌ದನೇ ಸುದ್ದಿ. ಅಂಗಡಿ ಹೊಟೇಲ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಲು ಅವು ಉಂದುಂದು ಮೂರಾ ಬಂದಾಂಡ್. ಕೆಲವೆರೆನ ಉಸುಲೇ 'ಬಂದ್' ಆಂಡ್. ಪೋಡಿಗೆ ಪತ್ತಿ ಜನ ಓಲಾಂಡಲ ಬದ್ಕ್‌ಯಂಡ ಪೆಜ್ಜಿದಾಂಡಲ ತಿನ್ಪ ಪಂದ್ ಊರು ಬುಡ್ದೇ ಬಲಿತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಕಾಂತು ಮೆಲಾನೆ ನಡತೊಂದು 'ನನ ಈ ಊರುಡು ಉಂತುಂಡ ಆವಂದ್' ಪಂದ್ ಆ ಸಾದಿಡೆ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲೆ. ಕಾಂತು ಪ್ರಾಯ ದಂಗಿನಾಯೆ. ಆ ಊರುಡೇ ಪುಟುದು ಬಲತಿನಾಯೆ– ಆ ಊರುಡೇ ನಿಲೆ ಉಂತಿನಾಯೆ. ಪ್ರಾಯೊಗು ಬತ್ತಿನ ರಡ್ಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಜೇತೆ ಊರುಗು ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತೆ. ಅಕ್ಲು ಆ ಊರುಡು ಪೊರ್ಲುಡೆ ಜೀವನ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಊರುದ ಈ ಇಲ್ಲಲ್ ಪ್ರಾಯದಂಗಿನ ತಾನ್‌ಲ, ತನ್ನ ಬುಡೆದಿ ವೇದಲ ಇರ್ವೆರ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ದಿನ ದೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಪಗಪಗಂದ್ ಮಗಳಲ್ಲೆನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋವೊಂದು ಬರೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಆ ಮಗಳರ್ಲುಲಾ ಅಂಚನೆ. ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಗ್‌ಂದ್ ಪುರ್ಸೊತ್ತಿಪ್ಪುನಪಗ ಬರೊಂದು ಪೋವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಪೊರ್ಲುಡೆ ಅಕ್ಲೆನ ಸಂಸಾರ ಸಾಗೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಈ ನೀರಿಜ್ಜಂದಿ ರಗಳೆಡ್ಡಾದ್ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲಲೇ ಪೋದು ಕುಲ್ಲೊಡಾದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಬುಡೆದಿ ವೇದನ್ ದುಂಬೇ ದೂರೊದ ಊರುಡಿಪ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲಡೆ ಕಡಪ್ಪುಡ್ಡಿತ್ತೆ. ತಾನ್ ಒರಿಯೇ ಎಂಚಾಂಡಲ ಮೂಲು ಉಂತುದು ಇಲ್ಲ್‌ನ್ ತೂವೊಂದಿಪ್ಪುಬೆಂದ್ ಉಂತುದಿತ್ತೆ. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೋತುಂಡು. ತಾನ್‌ಲ ಊರು ಬುಡೊಡಾಯಿ ಪ್ರಸಂಗ ಎದುರಾತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ನಿಧಾನೊಗು

'ಎಂಚಿತ್ತಿ ಊರು ಎಂಚಾಂಡ್‌ಂದ್' ತನ್ನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡೇ ಎನ್ನೊಂದು ಯೋಚನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಪೋವೊಂದುಲ್ಲೆ.

ಆಯೆ ಪೋವೊಂದಿತ್ತಿಲಕ್ಕನೇ ಟಪಕ್ಕಂದ್ ಒಂಜಿ ಗೋಂಕುರು ಕಪ್ಪೆ ಆಯನ ಕಾರ್‌ಗ್ ಲಾಗಿದ್ ಪಾದೊಡು ಕುಲ್ಲ್‌ಂಡ್. ಕಾರ್ ಚೌಳಿ ಚೌಳಿಯಾದ್ 'ಎಬೆ' ಉಂದೆಂಚಿನಂದ್ ಕಾರ್ ಕುಡ್ತುದು ಐನ್ ರಟ್ಟಯೆ. ಕಣ್ಣರಳ್ತ್‌ದ್ ದಾದಂದ್ ತೂಂಡ ಅವ್ವೊಂಜಿ ಗೋಂಕುರು ಕಪ್ಪೆ. 'ಓ... ಕಪ್ಪೆನಾ' ಪನೊಂದು ದುಂಬುಗು ಪಜ್ಜೆ ದೀಯೆ. ಆತನಗ ಟರ್... ಟರ್ ಪನೊಂದು ಆ ಕಪ್ಪೆಲ ಆಯನ ಪಿರವೇ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ತನ್ನ ಪಿರವೇ ಬರ್ಪಿನ ಕಪ್ಪೆನ್ ತೂದು ದಾದನೋ ಕನಿಕರ ಮೂಡ್‌ಂಡ್ ಆಯಗ್. ಕಕ್ಕೆ, ಕೋರಿ, ಪುಚ್ಚೆ, ನಾಯಿ ಪಂಡ ಎಂಚ ಆಯಗ್ ಬಾರೀ ಮೋಕೆನಾ ಅಂಚನೆ ಕಪ್ಪೆ-ನಕ್ಕುರುದ ಬಗೆಟ್‌ಲಾ ತನ್ನ ಮೋಕೆ ತೋಜಾವೊಂದಿತ್ತೆ ಕಾಂತು. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಅವು ಈ ಮಣ್ಣ್‌ಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಮಲ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನವು ಆಯನ ಗ್ರಹಿಕೆ. ಅಂಚಾದ್ ಪಿರವೇ ಲಾಗ್ಯೊಂದು ಲಾಗ್ಯೊಂದು ಬತ್ತಿ ಕಪ್ಪೆನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಐತ ತರೆ ಪೂಜಿಯೆ. ಕಪ್ಪೆಗ್ ಬಾರೀ ಕುಸಿಯಾದ್ ಕುರು ಕುರು ಕುರು ಕುರು ಪಂಡ್‌ಂಡ್. 'ನನ ಪೋ ನಿನ್ನಾತಿಗೆ ಯಾನ್ ಪೋಪೆ...' ಪನ್ನಗ ಕಪ್ಪೆ ಕುಡ ಸಾದಿಗಡ್ಡ ಉಂತುದು ಪಾತೆರಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್- 'ಎನನ್ ಓಲಾಂಡಲ ಪನಿ ನೀರ್ ಇತ್ತಿನಲ್ಪ ಬುಡ್ಪರಾ....?" ಪಂದ್ ಕಪ್ಪೆ ಕೇನ್ನಗ ಕಾಂತುಗು ಒರ ಅಚ್ಚಿರ ಆಂಡಲ, 'ಪಾಪ... ಅವುಲಾ ಎಂಕ್ಲೆಂಚನೆ ಒಂಜಿ ಜೀವಿಯತ್ತ ಪಂದ್ 'ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ... ಎಂಕುಲೇ ನೀರ್ ಇಜ್ಜಿ ಪಂದ್ ಊರು ಬುಡೊಂದುಲ್ಲ. ನನ ನಿನನ್ ಓಲುಂದು ಯಾನ್ ಬುಡ್ಪುನಿ...?' ಪಂದ್ ಪಾತೆರಿಯೆ.

'ಅಯ್ಯೋ.... ಅಂಚ ಪನಡೆ... ಯಾನ್ ಗತಿ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಆತೆ. ಈರ್ ಇಂಚ ಪಂಡ ಎಂಕ್ ಬದ್ಕುನ ಸಾದಿಯೇ ಮುಚ್ಚಿಲಕ್ಕ. ಜನೊಕ್ಲು ಪೂರಾ ಈ ಊರುನೇ ಬುಡಿಯೆರ್‌ಂದಾಂಡ ಎನ್ನ ಬುಡೆದಿ ಜೋಕ್ಲು ಈ ಊರುನ್ಲಾ ಬುಡಿಯೆರ್, ಎನನ್ಲಾ ಬುಡಿಯೆರ್. ಎಂಚಿ ಕೊಟ್ಟ ಪತ್ತಿ ಊರುಗು ಎನ್ನ ಮಗಳೆನ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿಯೆಪ್ಪಾ... ಪಂದ್ ಆಲೆನ್ ಬೊಕ್ಕ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಆಲೆನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ನನ ಈ ಊರುಗು ಕಾರ್ ದೀಪುಜ. ಇಂಚಿ ಊರುದ ಕಂಡನಿಲಾ ಎಂಕ್ ಬೊಡ್ಚಿ ಪಂದ್ ಆಲ್ ಕೋಪೊಡು ಕೊದ್ಯೊಂದು ಪೋಯಲ್. ಯಾನ್ ದಾಲಾ ತಪ್ಪು ಮಲ್ತ್‌ಜಿಂಡಲಾ ನೀರಿಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿ ಕಾರಣೊಗು ಇಂಚಲಾ ಮಲ್ಪುನ ಉಂಡಾ? ನೀರ್ ಇಜ್ಜಾಂದಿಲೆಕ ಮಲ್ತ್‌ದಿನಿ ಯಾನಾ? ಈ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಬುದ್ಧಿ ಹೆಚ್ಚಾದೋ.... ಬುದ್ಧಿ ಇಜ್ಜಾಂದೆನೋ ಇನಿ ಇಂಚಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮೂಲು ಉಂಡಾತ್‌ಂಡ್. ಜನೊಕ್ಲು ಉಂಡು ಮಲ್ತಿನ ಈ ಅವಾಂತರೊಲೆಗ್ ಎಂಕ್ಲೆನಂಚಿನ ಮುಗ್ಧ ಜೀವಿಲು ಬಲಿಯಾಪುನು ಸುರೂಕು. ಜನೊಕ್ಲು ಪೂರಾ ತಂಕುಲೆ ಅಡಿಕ್ಕ್ ನೀರ್ ಬನ್ನಗ ಎಚ್ಚರಾಪೆರ್. ಮುಲ್ಪ ಎಚ್ಚರಾನಗ ಪೂರಾ

ಅಡಿಮೇಲಾದಿಪ್ಪುಂಡು. ಇತ್ತೆ ಆಯಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಲಾ ಉಂದುವೇ.

ಮೂಲು ಏತೇತ್ ಪೊರ್ಲುದ ಕೆರೆಕ್ಲು ಇತ್ತ್ಂಡ್, ಏತೇತ್ ಸೋಕುದ ತೋಡುಲಿತ್ತ್ಂಡ್, ಕಂಡ–ಕಟ್ಟಪುಣಿಕ್ಲು, ನೀರ್ ಎರ್ಕುನ ಪಲ್ಲೊಲು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆ ಕೆರೆ, ತೋಡು, ಕಂಡ, ಪಲ್ಲೊಲೆಡ್ ಪಕ್ಕಿಲು, ಜೋಕ್ಲು ಮೀನುಲುಂದು ಮೊಂದೊಂದು ಗೊಬ್ಬೊಂದು ಏತ್ ಸೋಕುಡ ದಿನ ಕರಿತೊಂದಿತ್ತ, ಕಂಡೊಲೆಡ್ದ್ ಕೇನೊಂದಿತ್ತಿನ ಓ ಬೇಲೆ, ಸಂದಿ, ಕಬಿತ, ಉರಲ್‌ಗ್ ಮೈ ಮನಸ್ಸ್ ಮರ್ಲೊಂದು ಅರ್ಲೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಒಯಿಟೆ ತೂಂಡಲಾ ನೀರ್‌ದ ಪರಿಪೇ ಪರಿಪು. ಆ ನೀರ್‌ದ ಪರಿಪುದೊಟ್ಟುಗು ಎಂಕ್ಲೆನ ಸಂಸಾರೊದವೇ ಟೊರಂ ಟೊರಂ ಟೊರಂ ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ಧ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್. ದಿನ ಪೋಯಿಲಕ್ಕನೇ ಮೂಲು ಜನೊಕ್ಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಏರೊಂದು ಪೋಂಡು. ಜನೊಕ್ಲು ಹೆಚ್ಚಾಯಿ ಲಕ್ಕನೇ ಎಂಕ್ಲೆನಂಚಿನ ಜೀವಿಲು ಅಳಿಯೆರೆ ಸುರುವಾಯ. ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಣೊಲು ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತಿಯ. ಪೇಟೆ ಉಂಡಾಂಡ್. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಬಿಲ್ಡಿಂಗುಲು, ಪ್ಲಾಟುಲು ಬುಳೆದ್ ಉಂತಿಯ. ದಿನೊಡ್ಡು ದಿನೊಕ್ಕು ಏರೊಂದಿಪ್ಪುನ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಜಾಗ್ ಯಾರಂದೆ ಪೋಂಡು ಇತ್ತಿ ಕೆರೆಕ್ಲೆನ್ ಮುಚ್ಚೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಪಲ್ಲೊಲೆನ್ ನಿಗಿತೆರ್. ತೋಡುಲೇ ರೋಡುಲಾಯ. ಅರಿ ಬಾರ್ ಬುಳೆಪಿ ಕಂಡ ಕಟ್ಟಪುಣಿಕ್ಲು ಮಾಯಕಾಯ. ಆ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಪೂರಾ ಕಾಂಕ್ರೆಟ್ ಕಟ್ಟಣೊಲು ಲಕ್ಕ್ಯ, ಇಲ್ಲ್ ಕಾಂಕ್ರೆಟ್, ರೋಡು ಕಾಂಕ್ರೆಟ್, ಕಾರ್‌ಗ್ ಮಣ್ಣ್ ಪತ್ತುಂಡುಂದು ಇಲ್ಲದ ಜಾಲ್‌ಲಾ ಕಾಂಕ್ರೆಟ್ ಆಂಡ್. ಇಂಚಿ ಕಾಂಕ್ರೆಟ್‌ದ ನಡುಟು ನರಮಾನ್ಯ ಮನಸೇ ಕಾಂಕ್ರೆಟ್ ಆಂಡ್. ಉಂಬಿಯನ್ ತೂಂಡ, ಆಯಗಾಪುಜಿ, ಆಯನ್ ತೂಂಡ ಉಂಬಿಯಗಾಪುಜಿಂದ್ ನಡುಟು ಗೋಡೆಲು ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತಿಯ. ಒರಿಯಕ್ಕೊರಿ ಮುಳ್ಳ ಬೇಲಿಲೆನ್ ಪಾಡೊಂಡೆರ್. ಬಜೀ ಆಸೆ–ದುರಾಸೆ, ಸ್ವಾರ್ಥೊಲು ಹೆಚ್ಚಾವೊಂದು ಪೋಯ. ಕಾಸ್ ಕಾಸ್ ಪನ್ಪಿ ಕಾಸ್‌ದ ರಕ್ಕಸೆ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಸಂಬಂದೊಲೆಗ್ ಬಿಲೆನೇ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಪೋಂಡು. ಮಾತೆಟ್ಲಾ ಬೇರದ ದಿಟ್ಟಿಯೇ ಸುರುವಾಂಡ್. ಪ್ರೀತಿ–ಮೋಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಂಡ್. ಜನೊಕ್ಲೆ ಬುದ್ಧಿ ಇಂಚಾಯಿನೆಕ್ಕೆ ಬಹುಸ ಪ್ರಕೃತಿಲಾ ನರಮಾನ್ಯಗ್ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಉಂತುದುಂಡು ತೋಜೊಡು. ಜನೊಕ್ಲೆನ ಈ ಬುದ್ದಿಲೆನ್ ತೂದು ತೂದೇ ಮುಲ್ಪದ ಜೀವಿಲೆಗ್ಲಾ ನರಮಾನ್ಯ ಬುದ್ಧಿಯೇ ಬತ್ತ್‌ದ್ಂಡ್. ಇಜ್ಜಿಂದಾಂಡ ಈತ್ ವರ್ಸೊ ನಲಿತೊಂದಿತ್ತಿ, ತೆಲಿತೊಂದಿತ್ತಿ ಸುಖ–ಸಂಸಾರೊ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿ ಎನ್ನ ಬುಡೆದಿ ಜೋಕ್ಲು ಎನನ್ಲಾ ಒಟ್ಟುಗು ಲೆತೊಂದು ಪೋಪಿನ ಬದಲ್, ನೀರಿಜ್ಜಂದಿ ಊರುದ, ಬುಡೆದಿ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ನೀರ್ ಕೊರಿಯೆರೆ ತೀರಂದಿ ಕಂಡನಿ ಈಯಿ ಮೂಲೇ ನೀರಿಜ್ಜಂದೆ ಸೈಲ ಪಂದ್ ಎನನ್ ಬುಡ್ದೇ ಪೋವಡಾ..? ಎಂಚಿ ಗತಿ ಬತ್ತ್ಂಡ್ ತೂಲೆ....' ಪಂದ್ ಕಪ್ಪೆ ಕಣನೀರ್ ಪಾಡ್ಂಡ್.

ಐಕ್ ಕಾಂತು –'ತೂಲ... ಕಣ ನೀರ್ ಪಾಡ್ಂಡ ನಮಡ್ದ್ ದಾಲಾ ಮಲ್ಪೆರೆ

ಆಪುಜಿ. ಆಪುನ ಆತ್‌ಂಡ್. ಕರಿನ ಕರಿದ್ ಪೋಂಡು. ಒಯಿಕ್ಲಾ ನಮ ಬದುಕುನ ಸಾದಿ ತೂವೊಡು. ಓಲು ಎಡ್ಡೆ ಬದ್ಕ್ ಬದ್ಕೆರೆ ಎಡೆ ಉಂಡುಂದು ನಾಡುನವೇ ಬುದ್ಯಂತಿಕೆ. ನಿಕ್ಲೆನಂಚಿ ಮುಗ್ಧ ಜೀವಿಲು ನರಮಾನ್ಯ ಅತಿ ಆಸೆಗ್ ಬಲಿಯಾಪುನವು ಎಂಕ್‌ಲಾ ಬೇಜಾರಾವೊಂದುಂಡು. ದಾದ ಮಲ್ಪುನು ಪನ್. ಈಯಿ ಈತ್ ಮಾತಾ ಪಂಡಿನವು ಸತ್ಯನೇ ಆದುಂಡು.

ಯಾನ್ ಎಲ್ಯ ಉಪ್ಪುನಗ ಮುಲ್ಪೊಂಜಿ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಕೆರೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ವರ್ಸದ ಮುನ್ನೂತ ಅಜಿಪತ್ತೈನ್ ದಿನೊಲ ಐಟ್ ನೀರ್ ತಪ್ಪುಸೆಂದ್ ಇಜ್ಜಿ. ಬಾರೀ ಸೋಕುದ ನೀರ್. ತೀರ್ಥ... ತೀರ್ಥಲಕ್ಕಂತಿ ನೀರ್. ಪೆತ್ತ–ಕೈಕಂಜಿಲು, ಕಕ್ಕೆ–ಪಕ್ಕಿಲುಂದು ಮಾತಾ ಪಿರಾಣಿಲುಲಾ ಬಂಜರ ನೀರ್ ಪರೊಂದು, ಸುತ್ತ–ಮುತ್ತು ಬುಳೆದ್ ಉಂತಿ ಪಚ್ಚೆ–ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರ್‌ಲೆನ್ ತಿನೊಂದು, ಬಂಜಿ ದಿಂಜಾವೊಂದು, ಬರಿತ ಕೆಸರ್‌ಡ್ ಪುರೆಲೊಂದು, ಬಯ್ಯಾನಗ ಇಲ್ಲ್ ಸೇರೊಂದಿತ್ತ. ಪೊಂಜೊವುಲು ಆಂಜೊವುಲುಂದು ಕುಂಟು ಅರ್ದೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಕುಲು ಪಟ ಪಟಂದ್ ಕುಂಟುನು ಹಾಕೊಂದಿತ್ತಿ ಸಬ್ದ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯಾದ್ ಕೇನ್‌ನಗ ಪೊಸ ಲೋಕದ ಅನುಭವ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಜೋಕ್ಲು–ಬಾಲೆಲುಂದು ಅಲ್ಪದ ನೀರ್‌ಡ್ ಗೊಬ್ಬೊಂದು, ಮೀಯೊಂದು ಕುಸಿ ಪಡೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆ ನೀರ್‌ಡಿಪ್ಪಿ ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ಮೀನ್‌ಲೆನ್ ಪತ್ತ್ ತಿನಿಯೆರೆ ಪಕ್ಕಿಲು ಅಂಚಿ–ಇಂಚಿ ರಾಪುನವೇ ಒಂಜಿ ಸೋಕು. ಬಾತ್ ಕೋರಿಲು ನೀರ್‌ಡ್ ಪಾಂಬೊಂದು ಆ ಕೋಡಿದ್ದ್ ಈ ಕೋಡಿಗ್ ಮೆರವಣಿಗೆ ಪೋವೊಂದಿತ್ತ. ಅಲ್ಪ ಸುತ್ತ–ಮುತ್ತ ಬುಳೆದಿತ್ತಿನ ಮರ– ದೈಕುಲೆ ಅಡಿಟ್ ಏತೇತೋ ಜನ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ದು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬಚ್ಚೆಲ್ ಅರಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಎಂಕ್ಲು ಶಾಲೆಗ್ ಪೋಪಿನ ಜೋಕ್ಲು ರಜೆತ್ತಪಗ ಅಲ್ಪ ಸೇರೊಂದು ಕಲ್ಲಾಟ, ಜುಬಿಲಿ, ಡೊಂಕ, ಕುಟ್ಟಿ ದೊಣ್ಣೆ, ಲಗೋರಿ, ಕಕ್ಕೆ ಗಿಳಿ, ಪಿಲಿ–ಪೆತ್ತ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆದ ಗೊಬ್ಬುಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬೊಂದು, ಬಚ್ಚಿನಪಗ ನೀರ್‌ಗ್ ಲಾಗಿದ್ ಮೀಂದೊಂದು ಕುಸಿ ಪಡೆವೊಂದಿತ್ತ. ನೀರ್‌ಗ್ ಕಲ್ಲ್ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಅವು ಸುಳಿ ಸುಳಿ ಲಕ್ಕಾವೊಂದು ರಟ್ಟೊಂದು ಪೋಪಿನೆನ್ ತೂದು ನಲಿತೊಂದಿತ್ತ. ಅಲ್ಪ ಅರಳೊಂದಿತ್ತಿನ ಬೊಲ್ದು–ಕೆಂಪು ತಾಮರೆ ಪೂಕುಲು ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಇಷ್ಟ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪೊಂಜೆನಕುಲು–ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕ್ಲು ಆ ತಾಮರೆ ಪೂಕುಲೆನ್ ಕೊಯ್ದ್ ಮುಡಿತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪೂಜೆಗ್ ಬೋಡಾಪಿನಕುಲು, ದೇವೆರೆಗ್ ಬೋಡಾಪಿನಕುಲು ಪೂ ಕೊಯ್ಯೊಂದು ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಯಾನ್ಲಾ, ಕೈತಲ್ದಿಲ್ಲದ ಪೊಣ್ಣುಲಾ ಉಂದುವೇ ಸಾದಿಡ್ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತ. ಯಾನ್ ಏಪಲ ಆ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಈ ಕೆರೆಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ತಾಮರೆ ಪೂ ಕೊಯ್ದ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆ. ಆಲ್ ಐನ್ ತರೆಕ್ ದೀವೊಂದಿತ್ತಲ್. ಉಂದು ಅಬ್ಬೇಸ ಆದ್ ಆದ್ ಮಲ್ಲಾನೆಟ್ಟಲ ಈ

ಅಬ್ಬೇಸ ಉಂತುಜಿ. ಯಾನ್ ಪೂ ಕೊಯ್ದ್ ಕೊರ್ಪುನು, ಆಲ್ ಮುಡಿತೊನುನು. ಇಂಚ ಆದ್ ಎಂಕ್ ಆಲೆಡ್ ಮೋಕೆ ಪುಟ್ಟ್ಂಡ್. ಅಂಚ ಒಂಜಿ ದಿನ ತಾಮರೆ ಪೂ ಕೊಯ್ದ್ ಕೊರ್ನಗ 'ಯಾನ್ ನಿನನ್ ಮೋಕೆ ಮಲ್ಪುವೆ'ಂದ್ ಪಂಡೆ. ಯಾನ್ ಆತ್ ಪಂಡ್‌ನಿಯೇ ಸಂಡ್‌ನಿ, ಆಲೆಗ್ ಕುಸಿಯೋ ಕುಸಿ. ಆ ಕುಸಿಟ್ಟ್ ಆಲ್ ಎನನ್ ತರ್ಕ್‌ದ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಕೆನ್ನೆಗ್ ಪೂ ಮುತ್ತನೊಂಜಿ ಕೊರಿಯಲ್. ಈ ಕೆರೆತ್ತ ತಾಮರೆ ಪೂವುಡ್ದು ಸುರುವಾಯಿನ ಎಂಕ್ಲೆನ ಮೋಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಮದ್ಮೆ ಆಂಡ್, ಜೋಕ್ಲು ಆಂಡ್.... ಇತ್ತೆ ಪ್ರಾಯ ದಂಗ್‌ದ್ಂಡ್. ಪ್ರಾಯ ದಂಗ್ಂಡಲಾ ಎಂಕ್ಲೆನ ಇರ್ವೆರ್ನ ಮೋಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾತ್‌ಜಿ. ಅಂಚನೇ ಉಂಡು. ಒರಿಯನೊರಿ ಕಡೆಡ್ದ್ ಕೊಡಿ ಮುಟ್ಟ ಎಂಕ್ಲು ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊಂದು, ಆದರಿತೊಂದು ಪೊರ್ಲುಡು ಬದ್ಕೊಂದುಲ್ಲ. ಇಂಚ ಮೋಕೆ ಪುಟ್ಟಾಯಿ ಕೆರೆ, ಬದ್ಕೆರೆ ಕಲ್ಪಾದ್, ಎಂಕ್ಲೆನ್- ಎಂಕ್ಲೆನಂಚಿನ ಅವ್ವೇತೋ ಸಂಸಾರೊಲೆಗ್ ಬದ್ಕ್ ಕೊರ್ದು, ಅಪ್ಪೆ ಪೇರ್ ಕೊರಿನಂಚ-ನೀರ್ ಕೊರ್ದು ಆದೆರ್‌ತ್ಂಡ್, ಆಂಡ ಅಂಚಿತ್ತಿ ಕೆರೆ ಇತ್ತೆ ಮೂಲು ತೋಜೊಂದಿಜ್ಜಿ. ಕಾಸ್‌ದ ಮರ್ಜಿಡ್, ತಿಗಲೆಡ್ ತಂಕ ಉಂಡುಂದು ಗುಡ್ಡೆ ಜರ್ತ್‌ದ್-ಮಣ್ಣ್ ಗರ್ತ್‌ದ್ ಕೊಂಡತ್ ಪಾಡ್ದ್ ಐನ್ ಮುಚ್ಚಿಯೆರ್. ಐತ ಆತ್ ಅಗೆಲಡ್‌ಲ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕಟ್ಟೋಣಲೆನ್ ಕಟ್ಟ್‌ಯೆರ್. ನೀರ್‌ದ ಉಸುಲೇ ಉಂತಿಲಕ್ಕ ಆಂಡ್. ಇತ್ತೆ ನೀರಿಜ್ಜಿಂದಾನಗ ಆ ಕಾಸ್‌ದ ಮರ್ಜಿದಕ್ಲೆನಲಾ ತಿಗಲೆದ ತಂಕ, ಬೆಚ್ಚ ನೆತ್ತೆರ್‌ದ ಉರ್ಕು-ಸೊರ್ಕು ಉಂತುದು ಊರು ಬುಡ್ದು ಬಲಿತ್‌ದೆರ್. ಪಂದ್ ಕಾಂತು ಪನ್ನಗ ಕಪ್ಪೆ ಚಪ್ಪೆ ಮೋನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ 'ಯಾನ್ ಓಡೆ ಪೋಪುನಿ... ಎಂಚಿನ ಮಲ್ಪೊಡುದು ಸಾದಿಯೇ ತೋಜುಜೇ' ಪಂಡ್ಂಡ್.

ಆತನಗ ನಾಟಕೊದ ಹಾಸ್ಯ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ಪುನ ನಾಗೇಶ್ ಆ ಸಾದಿಡೆ ಸೇಂಕೊಂದು-ಬುಕ್ಕೊಂದು, ಕೈಟೊಂಜಿ ಒವ್ವೋ ಕಂಪೆನಿದ ಬಾಟ್ಲಿ ನೀರ್ ಪತೊಂದು ಬತ್ತೆ. ನಾಗೇಶನ್ ತೂಯಿನ ಕಾಂತು 'ಉಂದು ದಾದ ನಾಗೇಶ ನಿನ್ನ ವೇಸ...? ನಾಟಕ ದಾಲಾ ಇತ್ತ್ಂಡಾ.. ಎಂಚ...?' ಕೇಂಡೆ. ಐಕ್ ನಾಗೇಶೆ – 'ನಾಟಕ.... ಎಂಚಿನಯೆ ನಾಟಕ...?... ಎರ್ನಯೆ ನಾಟಕ...? ನಾಟಕಲ ಇಜ್ಜಿ ಗೀಟಕಲ ಇಜ್ಜಿ. ಮೂಲು ನೀರಿಜ್ಜಂದೆ ಜನ ಸೈಪುನಡೆ ಮುಟ್ಟ ಎತ್ತ್‌ದೆರ್.., ಐತ ಇಡೆಟ್ ನಾಟಕ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಹಾಕ್‌ದ್ ಕೆರ್‌ವೆರ್. ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಆತ್ ಕೋಪ ಬತ್ತ್‌ದ್ಂಡ್ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆದ ಮಿತ್ತ್. ಉಂದು... ಈರ್ ಎನನ್ ತೂದು ನಾಟಕೊದ ಎಸ್ ಪಾಡೊಂದು ಬತ್ತ್‌ನಿಂದ್ ಎನ್ನಿಯರ...? ಉಂದು ವೇಸ ಅತ್ತ್‌ಯೆ. ನೀರ್ ಇಜ್ಜಂದೆ ಯಾನ್ ವೇಸ ಕಟ್ಟ್‌ಲಕ್ಕ ಆತ್‌ನಿ. ಮೀಯಂದೆ ಕುಂಟು ಅರ್ದಂದೆ ಏತೋದಿನ ಆಂಡ್. ತೂಲೆ ಮೈ ಪೂರ ನಾದುಂಡು. ತರೆ ಪೂರಾ ಜಿಡ್ಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೋತುಂಡು. ಪರಿಯರಾಂಡಲ ಒಂಜಿ ಮುಕ್ಕುಲಿ ನೀರ್ ಇಪ್ಪಡ್ಂದ್ 250/-(ಇನ್ನೂರ್ತ್ತ ಐತ)ರುಪಾಯಿ ಕೊರ್ದು ಈ ಒಂಜಿ ಲೀಟರ್‌ದ

ಬಾಟ್ಲಿ ಪತೊಂದುನಿ. ಓಡೆಗ್ ಎತ್ತ್‌ಂಡ್ ನಮ್ಮ ಅವಸ್ಥೆ ತೂಲೆ. ಇತ್ತೆ ಮೂಲಿತ್ತಿನಕ್ಲು ಪೇಪರ್ದೇ ಒರೆಸುನೆ, ಪರದೇಸದಕ್ಲೆಲೆಕ್ಕ. ಮೈ–ಕೈ–ಮೋನೆಂದ್ ಓಲೋಲು ಒರೆಸೊಡಾ ಅಲ್ಪ ಪೂರಾ ಪೇಪರ್ದೇ ಒರೆಸುನೆ. ನನ ಪೇಪರ್‌ಲ ಖಾಲಿಯಾಂಡ ಒಯ್ಟ್ ಒರೆಸುನೆನಾ? ಪೆಟ್ರೋಲಾಂಡಲ ತಿಕ್ಕುಂಡು ನೀರ್ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ನನ ನನ ಪೆಟ್ರೋಲೇ ಪರೊಡಾಪುಂಡಾಂದ್.... ಇಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈತ್ ವರ್ಸೊಡು ಆತ್‌ಜಿ. ಈ ಸರ್ತಿಯೆ ಇಂಚ...."

ನಾಗೇಶನ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡಿನ ಕಾಂತು 'ಅವು ಅತ್ತ್‌ಂದೆ ನಮ್ಮಂಚಿ ನೀರ್ ಬರ್ಪುನ ಸುದೆನೇ ತಿರ್ಗಾಬೆರ್‌ಗೆತ್ತ ಮಾರಾಯ? ಉಂದು ಎಂಚಿನ ಕತೆಂದ್? ಇತ್ತೆನೆ ಮೂಲು ನೀರಿಜ್ಜಂದೆ ಜನ ಊರು ಬುಡ್ತೆರ್. ನನ ಸುದೆನ್ಲಾ ಅಂಚಿ ತಿರ್ಗಾಂಡ ದುಂಬುಗಾಂಡ್ಲ ಮೂಲು ಜನ ಬದ್ಕೊಡ್ಚಿಯಾ....? ಸುದೆನ್ ಅಂಚಿ ತಿರ್ಗಾವುನೆಂದ್ ಇತ್ತಿ ಕಾಡ್–ಗುಡ್ಡೆ–ಪರ್ವತೊ–ಪ್ರಕೃತಿನ್ ಪೊಕ್ಕಡೆ ನಾಶ ಮಲ್ಪುನು ಆಪುಂಡತ್ತಂದೆ ಬೇತೆ ಐಡ್ದ ಒಂಜಿ ಚೂರುಲಾ ಪ್ರೇಜನ ಇಜ್ಜಿ. ಆನಿ ಆ ನಾರ್ಣಜ್ಜೆರ್ ಸುದೆ ತಿರ್ಗಾಯೆರೆ ಪೋದು ಎಂಚಿನಾಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ಕತೆ ಪೂರೆರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಏರ್ ಎಂಚಿನ ಪಂಡ್‌ಂಡಲ ಕೇನಂದಿನ ನಾರ್ಣಜ್ಜೆರ್, ಊರುಗು ಸುತ್ತು ಪಾಡೊಂದು ಪೋಪಿ ಸುದೆತ್ತ ಸಾದಿನ್ ಬದಲ್ ಮಲ್ಪುನ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಗುಡ್ಡೆ ಜರ್ತ್‌ದ್ ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಸುದೆತ್ತ ನೀರ್ ಪೊಸ ಸಾದಿಡೆ ಪೋಪುಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತೆರ್. ರಡ್ಡ್–ಮೂಜಿ ದಿನ ಸುದೆ ಆ ಸಾದಿಡೆ ಪರಿತ್‌ಂಡ್. ನಾಲ್ನೇ ದಿನ ಗುಡ್ಡೆ ಜರಿದ್, ಕಟ್ಟ ಕಡಿದ್, ಅಣೆಕಟ್ಟ್ ಪುಡಾದ್ ಸುದೆ ದುಂಬುದವೇ ಸಾದಿಡ್ ಸಾಗ್‌ಂಡ್. ನಾರ್ಣಜ್ಜೆರ್ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚ ಮಲ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಪೂರಾ ಆದಿಪ್ಪುನಗ ಸುದೆನ್ ತಿರ್ಗಾಯೆರೆ ಪೋಂಡ ಆವಾ...?

ಈ ಜನೊಕ್ಲು ಗೊತ್ತು ಇತ್ತ್ ಇತ್ತ್‌ದೇ ಗುಂಡಿ ತೋಡೊನುವೆರತ್ತಾ? ಜನೊಕ್ಲೆ ಬುದ್ದಿಗ್ ದಾನೆ ಪನಡ್? ಪಂದ್ ಪಾತೆರೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ದೂರೊಡೆ ಸೇಕು, ಬಾಚೆ, ಬೊಕ್ಕ ಅಂತೋನಿ ಬರ್ಪುನ ತೋಜಿಂಡ್. 'ಮುಕುಲು ದೂರ ಪೋಪಿನಕ್ಲಪ್ಪಾ' ಪಂದ್ ಎನ್ನೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೆ ಅಕುಲು ಕೈತಡೆ ಬತ್ತೆರ್. ಅಕುಲು ಮೂಜಿ ಜನಲಾ ಒರ್ಯೊರ್ಯೆ ಪಲ್ಲಿ, ದೇವಸ್ಥಾನ, ಇಂಗ್ರೇಜಿಗ್ ಪಿದಾಡ್ಡಿನಕುಲು. ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು 'ಬರ್ಸ್ ಬರಡ್ ನೀರಾವಡ್‌ಂದ್ ದೇವೆರೆಗ್ ಬೊಂಡದ ಅಭಿಷೇಕ ಉಂಡುಗೆ. ಪಲ್ಲಿಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಇಂಗ್ರೇಜಿಡ್‌ಲ ಪಾರ್ತನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಉಂಡುಗೆ. ಅಂಚ ಪಿದಾಡ್ಡಿನಕುಲು ಅಕುಲು. ಊರುಡು ಅಲ್ಪ–ಮುಲ್ಪಂದ್ ಒರಿದಿನಕ್ಲೆನ್ ಕೂಟು ಪಾಡೊಂದು ಪೋಯಿಂದ್ ಪಿದಾಡ್ದೆರ್. ಅಂಚ ಬತ್ತಿನಕುಲು ಕಾಂತು ಬೊಕ್ಕ ನಾಗೇಶನ್ಲಾ 'ಬಲೆ ಪೋಯಿಂದ್' ಲೆತ್ತೆರ್. ಕಾಂತು 'ಯಾನ್ ಬರ್ಪುಜಿ' ಪಂಡೆ. ನಾಗೇಶ್ ಅಕ್ಲೆನೊಟ್ಟುಗು ಪಿದಾಡ್ಯೆ. ಕಾಂತು "ನನ ಯಾನ್ ಮೂಲು ಉಂತುದು ದಾದ ಮಲ್ಪುನು? ಯಾನ್ ಎನ್ನ ಸಾದಿ

ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಪೆಂದ್ ಪಿದಾಡ್ಯೆ. ಆಂಡ ಕೈತಲೇ ಕುತ್ತ ಕುಲ್ಲೊಂದಿತ್ತಿ ಕಪ್ಪೆದ ಚಪ್ಪೆ ಮೋನೆನ್ ತೂದು 'ಬಲ... ನಿಕ್ಕ್ ದಾದಾಂಡಲ ಒಂಜಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ಪುವೆ. ಓಲಾಂಡಲ ನೀರ್ ಇತ್ತಿನ ಊರುಗು ಕೊಂಡು ಪೋದು ಬುಡ್ಪೆ... ಬಲ ಎನ್ನೊಟ್ಟುಗುಂದು ಪನ್ನಗ ಕಪ್ಪೆ ಟಪಕ್ಕಂದ್ ಕುಸಿಟ್ಟ್ ಆಯನ ಕಾರ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಲಾಗಿಂಡ್. ಐನ್ ಕಾಂತು ಕೋರಿದ ಕಿನ್ನಿನ್ ಪತ್ತುಲೆಕ್ಕ ಮೆಲ್ಲ ಪತ್ತ್‌ದ್ ತನ್ನ ಚಿರಾವುಡು ದಿಂಜಾವೊಂದು ದುಂಬುಗು ಪಜ್ಜೆ ಪಾಡ್ಯೆ.

ದಿನ, ವಾರ ತಿಂಗೊಳು, ತಿಂಗೊಳು ಕೆಲವು ತಿಂಗೊಳು ಕರಿಂಡ್. ಬರ್ಸ ಇನಿ ಬರು ಎಲ್ಲೆ ಬರು, ಈ ಊರುಗು ತಂಪು-ತನು ಮಲ್ಪುಂದು ಕಾತ್ ಕುಲ್ದಿನ ಜನೊಕ್ಲು ಕಾತ್ ಕುಲ್ದೇ ಬಾಕಿ. ಪುಡಾದ್ ಬಾಯಂಗಾದ್ ಕುಲ್ದಿನ ಬೂಮಿ ನನಲಾತ್ ಬಾಯಿ ಅಗೆಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ದೊಂಬುದ ಗಾವುಗು ನೆಲಡ್ದ್ ಲಕ್ಕುನ ಧೂಳು, ಸಿಕೆ ದಿನೊಡ್ದು ದಿನಕ್ಕ್ ಹೆಚ್ಚಾವೊಂದುಂಡು.

ಊರುಡು ಅಲ್ಪ ಮುಲ್ಪಂದ್ ಒರಿದಿತ್ತಿನ ಹಿಂದುಲು, ಮುಸಲ್ಮಾನೆರ್, ಕ್ರೈಸ್ತೆರ್ ಪೂರಾ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ಸಾಮೂಹಿಕ ಪಾರ್ತನೆ ಮಲ್ತೆರ್. 'ದೇವೆರೇ... ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಕಾಪುಲೆ.. ಈರೆಡ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಪ್ರಕೃತಿದ ನಟ್ಟೊಂಡೆರ್. ಜನೊಕ್ಲು ಮಲ್ತಿನ ಅಕ್ರಮೊಗು ಅಧರ್ಮೊಗು ಪ್ರಕೃತಿದ ಎದುರು ತರೆ ತಗ್ಗಾದ್ ಬೆರಿ ಬಗ್ಗಾದ್ ಮಾಪು ನಟ್ಟೊಂಡೆರ್. ಪೂಜೆ, ಅಭಿಷೇಕ, ಪಾರ್ತನೆ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ದೈವ-ದೇವೆರೆಗ್ ಪಟ್ಟೆ ಪರಕೆ ಪಂಡೊಂಡೆರ್. ಗುಳಿಗ, ಕಲ್ಕುಡ-ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಕೊರಗಜ್ಜ ಇಂಚಿತ್ತಿ ದೈವೊಲೆಡ ಸಾರ್ ಸಾರ್‌ದ್ ನಟ್ಟೊಂಡೆರ್ ನಾಗಗ್ ತನು ಮಯ್ತೊಂಡೆರ್. ಆಕಾಸೊ-ಭೂಮಿಡ ಮಾಪು ನಟ್ಯೆರ್. 'ಓ... ಪ್ರಕೃತಿದಪ್ಪೆ.. ಎಂಕ್ಲೆಡ್ದ್ ತಪ್ಪು ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಐನ್ ಪೂರಾ ಬುಡು ಪತ್ತ್‌ದ್ ಈರೆನ ಜೋಕ್ಲಾಯಿನ ಎಂಕ್ಲೆನ್ ರಚ್ಚನೆ ಮಲ್ಪುಲೆ. ಈರೆನ ಮಟ್ಟೆಲ್ಡ್ ಒರಿತೊನುಲೆ. ಈರೆನ್ ಎಂಕ್ಲು ಗೌರವೊಡು ತೂವೊನುವ' ಪಂದ್ ಅಡ್ಡ-ನೀಟ ಬೂರುದು ನಟ್ಟೊಂಡೆರ್.

ಇಜ್ಜಿ... ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ಜಿ...... ನೀರಾಯಿಜಿ.

ಅವ್ವೇತೋ ದಿನ ಕರಿದಿಪ್ಪು..... ಅವ್ವೊಂಜಿ ದಿನ ನಟ ನಟ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಪೊರ್ತು. ಇತ್ತಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ಕತ್ತಲೆ... ಕತ್ತಲೆ... ಆಯೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಅಲ್ಪ-ಮುಲ್ಪಂದ್ ಅರಿದ್-ಒರಿನಕ್ಲು ಬೆಕ್ಕಸ ಬೆರಗ್‌ಡ್ ಇಲ್ಲಲ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಕ್ಕಾಸೊ ತೂಯೆರ್. ಅಕ್ಕಾಸೊಡು ಕಪ್ಪು ಕಪ್ಪುದ ಮುಗಲುಲು ಸುತ್ರೊಂದಿತ್ತ. ಜನೊಕ್ಲೆನ ಪೂಜೆನಾ? ಪಾರ್ತನೆನಾ? ಬಗ್ತಿಯೋ? ಶಕ್ತಿಯೋ? ಪ್ರಕೃತಿದಪ್ಪೆಗ್ ಕನಿಕರ ಪುಟ್ಟುದೋ? ವಾ ಲೀಲೆಡೋ..? ವಾ ಮಹಿಮೆಡೋ? ವಾ ಮಾಯಕಡೋ...? ಎಂಚಿನನೋ...? ಮುಗಲ್ ಕಬಿಯೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಗಾಳಿ ಬೀಜಿಯೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಅಕ್ಕಾಸೊ

ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನ ಜನೊಕ್ಲು ಪೂರಾ 'ದೇವೆರೇ... ದೇವೆರೇ.... ಒರ ನೀರ್ ಜಪ್ಪಾಲೆ.., ಒರ ನೀರ್ ಕೊರ್ಲೆಂದ್' ಕೈ ಮುಗಿಯೆರ್. ಗುಡುಗುಡುಂದು ತೆಡ್ಲ್‌ದ ಸಬ್ದಲ ಕೇನ್‌ಂಡ್. ನನ ದಾನೆ ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ದೇ ಬರ್ಪುಂಡುಂದು ಎನ್ನೊಂದಿತ್ತಿಲಕ್ಕನೇ ರುಮುರುಮುಂದು ಬೀಜೊಂದಿತ್ತಿನ ಬಿರ್ಸ್‌ದ ಗಾಳಿ ಮುಗಲ್‌ನ್ ರಟ್ಟಾದ್ ಬರ್ಸದ ರಂಪು ಉಂತುದೇ ಪೋಂಡು. ಇಂಚನೇ ದಿನೊೋಲ ಬಯ್ಯಾನಗ ಬರ್ಸ ಮುಗಲ್ ಪಾಡುನು ಪೋಪುನು ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ನನ ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಬರ್ಸ ಬರ್ಪುಂಡುಂದಾಂಡ್. ಅಂಚ ಅಲ್ಪದ ತೆರಿನಾರೊರಿ ಅಲ್ಪ-ಮುಲ್ಪಂದ್ ಒರಿದಿತ್ತಿ ಜನೊಕ್ಲೆನ್ ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ಟ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ಪಾದ್- "ನುಂಗುದು ಪೋಯಿ ಈ ನೆಲಟ್ಟ್, ನಮ ನನ ಆಂಡಲಾ ನೀರ್ ಎರ್ಕಾವೊಡು- ನೀರ್ ಉರ್ಕಾವೊಡು. ಅಳಿದ್ ಪೋಯಿನ ಈ ನೆಲತ್ತ ಪೊಲ್ಸುನು ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರ್‌ನ್ ಕುಡ ತೆಗ್‌ಲಾದ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಪೊರ್ಲುದ ಬದ್‌ಕನ್ ನಮ ಮೂಲು ಕಟ್ಪೊಡು. ಈ ನಾಡ್‌ನ್ ಈ ಊರುನು ನಮ ಕುಡ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಮುಲ್ಪದ ಸಿರಿ ಸಂಪೊತ್ತುನು ಬೆಳಗಾವೊಡು ಊರು ಬುಡ್ದು ಪೋಯಿನಕ್ಲು ಪೂರಾ ಪಿರ ಇಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬದ್ಕ್‌ದ ಪೊರ್ಲುನು ಅನುಭವಿಪುಲಕ್ಕ ಆವೊಡು. ಅಂಚ ಆವೊಡುಂದಾಂಡ, ಬರ್ಸ ಬರ್ಪುನ ಲಚ್ಚನ ಇತ್ತೆನೇ ತೋಜಿದ್‌ಂಡ್, ಆ ಬರ್ಸದ ನೀರ್‌ನ್ ಸರ್ರಂದ್ ಜತ್ತ್ ಪೋಪಿಲಕ್ಕ ಮಲ್ಪುನವತ್ತ್. ಐನ್ ಪತ್ತ್ ದೀಪುನ ಬೇಲೆ ನಮ ಮಲ್ಪೊಡು. ಬರ್ಸದ ನೀರ್ ಈ ಬೂಮಿಗ್ ಕಂತ್‌ಂಡನೇ ಈ ಬೂಮಿಡ್ ನೀರಾಪುನು-ಒಸರಾಪುನು. ಅಂಚಾದ್ ಈ ನೆಲಕ್ಕ್ ಬರ್ಸದ ನೀರ್ ಒಯ್ಪುಲಕ್ಕ ಮಲ್ಪೊಡು. ಕಾಂಕ್ರೇಟ್ ಪಾಡ್ದ್ ಇಡೀ ಬೂಮಿನ್ ನಮ ಮುಚ್ಚಿಯಂಡ ಈ ನೆಲಕ್ಕ್ ನೀರ್ ಒಯ್ಪುನಾಂಡಲ ಎಂಚ? ನಮ ಪ್ರತೀ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಲ್‌ಲಾ ಹಾಳಾದ್ ಪೋಪಿ ಬರ್ಸದ ನೀರ್‌ನ್ ಈ ನೆಲಕ್ಕ್ ಕಂತುಲಕ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಅವ್ವೇ ಈ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಮಲ್ಲ ಬೇಲೆ. ನನ ಆಂಡಲಾ ಎಚ್ಚರಾಕ. ಇಜ್ಜಿಂದಾಂಡ ನನ ದುಂಬುಗು ಉಂದೆಡ್ದ್‌ಲ ಮಲ್ಲ ದುರ್ಗತಿ-ಕೇಡ್ ಕಾಲ ಬರು. ಪ್ರಕೃತಿನ್ ನಮ ಸರಿಯಾದ್ ಕಾತೊನುಂಡ, ಪ್ರಕೃತಿಲಾ ನಮನ್ ಕಾಪುಂಡು. ದೈ-ಮರ-ಕಾಡ್- ಬೆಟ್ಟೊ-ಗುಡ್ಡೆಲೆನ್ ಹಾಳ್ ಮಲ್ಪಂದೆ ಕಾತೊನುಂಡ, ಕಾಲ ಕಾಲೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಬರ್ಸ ಬರು, ನೀರ್ ತಿಕ್ಕು, ಮಾತೆರ್ಲ ಸುಖ ಸಂತೋಸುಡು ಬದ್ಕುನ ಪೊರ್ಲುದ ಬದ್ಕ್ ನಮಕ್ ಒದಗ್‌ದ್ ಬರು. ನೀರ್ ಜೀವೊದ ಗಂಟ್, ನೀರ್ ಉಸುಲು, ನೀರ್ ಅಮೃತೊ" ಪಂದ್ ಭಾಷಣ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿಲಕ್ಕನೆ ಆಕಾಸೊಡು ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಮುಗಲ್‌ಲು ಕಬಿಯೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ರುಮು ರುಮುಂದು ಗಾಳಿ ಬೀಜೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಪನಿ ಪನಿ ಬರ್ಸದೊಟ್ಟುಗು ಲಟಪಟಂದ್ ತೆಡಿಲ್ ಸುರುವಾದ್ ಒರೋನೆ ಬರ್ಸ್ ದೊರಿಂಡ್, ಅಲ್ಪ ಇತ್ತಿ ಜನೊಕ್ಲು ಪೂರಾ ಇಲ್ಲ್‌ದುಳಯಿ ಬಲಿತ್‌ಜೆರ್. ಚಂಡಿ ಚಂಡಿಯಾವೊಂದು ಕುಸಿಟ್ಟ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡೊಂದು ನಲಿತೆರ್... ನಲಿತೆರ್... ನಲಿತೆರ್...

ಸುಂಟಾನ್

ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ

ದೊಂಬುದ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಬರಂಟ್ ಪೋಯಿ ಮಜಲ್ದದ ಕಂಡದ ಬದುಟತ್ತಿ ಬಲ್ಲೆನ್ ಅಮ್ಮೆರ್ ಕಡ್ತ್ ಪಾಡ್ದ್, ಎಡ್ಮೊ ದಿನ ಆಂಡ್. ಇನಿ ಸೂತ ಪೆಟ್ಗೆ ಬೊಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟು ಪತೊಂದು ಅಮ್ಮೆರ್ ಮಜಲ್‌ದಂಚಿ ಪೋಪಿನ ತೂಯಿನ ಸುಂದರಿಗ್ ಭಾರಿ ಬೇಜಾರಾಂಡ್.

ಮಜಲ್‌ದ ಪುಣಿತ್ತ ಅರುಟತ್ತಿ ಬಲ್ಲೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊ ಆಂಡ್. ಅವು ಬುಲೆದ್ ಕಾಡ್‌ದ ಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಮೊರನಿ ಅಮ್ಮೆರ್ ಆ ಬಲ್ಲೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡ್ ಸವುರ್‌ದ್ ನುಂಗ್ಯೆರೆಗ್ ಕಂಡದ ನಡುಟ್ಟು ಪಾಡ್ದಿತ್ತೆರ್. ಇನಿ ನುಂಗ್ಯಿನ ಅವೆಕ್ಕ್ ಸುತ್ತೊಡು ಮಣ್ಣ್ ಗೊರ್ದು ಸೂ ಪಾಡ್ದ್ ಸುಂಟಾನ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪಿದಡ್ದೆರ್.

ಸುಂದರಿಗ್ ಇಂಚಪೋಗು ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ಇಚಾರ ನೆಂಪಾಪುಂಡು.

ಸುಂದರಿ, ಸಂಜೀವೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಮಲನ ಮೋಕೆದ ಮಗಲ್. ಕಮಲಗ್ ರಡ್ಡ್, ಮೂಜಿ, ಗರ್ಬೊಪೋದು ಪರಕೆಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಬಾಲೆ. ಪೊರ್ಲು ಕಂಟ್‌ದ ಬಾಲೆಗ್ ಸುಂದರಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್ ದೀಯೆರ್.

ಇಲ್ಲಿಲ್ಲೆ ಬೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದಿತ್ತಿ ಸಂಜೀವಗ್ ಧನಿಕ್ಲು ಮಜಲ್‌ದ ಬರಿತ್ತ ದೋಟದುಲಾಯಿ ಎಲ್ಯ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಪೊರ್ಲುದ ಜಾಗೆ. ತೋಟದ ಮೂಲೆಡಿತ್ತಿ ಕೆದುಟ್‌ದಿಂಜಿದ್ ಪರಪುನ ತೋಡು. ಕಮಲ ಈ ತೋಡುದ ನೀರ್‌ನೇ ಇಲ್ಲಡೆ ಗಳಸೊಂದಿತ್ತಲ್.

ಸಂಜೀವೆ ಕೈತಲ್ದ ಊರು ಕಾರ್ಲದ ಕಮಲನ್ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ಧನಿಕ್ಲೆ ನವುಲು ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಮಲ ಕಿದೆತ್ತ ಕಂಜಿ, ಕೈಕಂಜಿಲ್‌ನ ಬೇಲೆ, ಪಂತಿ ಕನಪಿನಿ, ತಪ್ಪು, ಬಿಜೆಕ್ರೆ ಕನತ್‌ದ್ ಕಿದೆಕ್ ಪಾಡುನ ಅಂಚ ಪೂರ ಬೆಲೇಲ ಕುಶಿ ಕುಶಿಟ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಲ್.

ಕಮಲಗ್ ರಡ್ಡ್, ಮೂಜಿ, ಸಲ ನೀರ್ ಉಂತುಂಡಲಾ ಮೂಜಿನೇ ತಿಂಗೊಲ್ಡೇ ಗರ್ಭ ಪೋವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಧನಿಕ್ಲೆನ ಮೂಜಿ ಆಣ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಸಂಜೀವೆ, ಕಮಲ ಪಂಡ ಭಾರಿ ಮೋಕೆ. ಕಾಡ್‌ಡ್ ಬುಲೆಪಿನ ಕುಂಟಲ ಪಂದ್ರ್, ಕೇಪುಲ ಪರ್‌ಂದ್, ಕರಂಡೆ, ಕಾಟುಕುಕ್ಕು ಇಂಚಿನ ಕಾಟ್ ತಿನೆಸ್ ಬೋಡಾಂಡ ಕಮಲನೇ ಕನತ್ತ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಲ್. ಅಂಚಾದ್ ಕಮಲಡ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಭಾರಿ ಸಲ್ಗೆ.

ಸಂಜೀವೆ ದಪ್ಪುನಗ, ಕೆಸರ್ ಕಂಡೊಗು ಪಲಾಯ ಮುಟ್ಟುನಗ, ಪಲಾಯಿದ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ಲುನು ಪಂಡ ಧನಿಕ್ಲೆ ಎಲ್ಯ ಮಗೆ ಸುರೇಶಗ್ ಭಾರಿ ಇಷ್ಟೊ. ಧನಿಕ್ಲುಲಾ ದಾಲಾಗೌಜಿ ಮಲ್ಪಂದೆ ಇಂಚಿನೈಕ್ ಮಾತ ಬುಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಜಲ್ದ್ ಕಂಡೊಗು ಕೆರೆಟ್ದ್ ಪನೆಟ್ ನೀರ್ ಮಗ್‌ಪುನಗ ಬಲ್ಲ್ ಒಯ್ತು ಗುರಿಕ್ ಲಾಗ್ಯಿನು ಪಂಡ ಸುರೇಶಗ್ ಭಾರಿ ಕುಸಿ. ಆಯಗ್‌ವುಂದು ಪೊಸ ನಮುನೆದ ಗೊಬ್ಬು ಲೆಕ್ಕ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಧನಿಕ್ಲೆನ ಸುರತ್ತ ರಡ್ಡ್ ಬೊಕ್ಲು ಕಲ್ಪರೆ ಭಾರಿ ಉಸಾರ್. ಅಂಚಾದ್ ಅಕ್ಲೆನ್ ಪೇಂಟೆಡ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ಕಲ್ಪವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸುರೇಶೆ ಕಡೆಕಂಜಿ. ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನ ಮೋಕೆದ ಮಗೆ. ಆಯಗ್ ಅಕಲ್ನ ಕೊಂಡಾಟ ಮಿತಿ ಮೀರ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮೆನ ಪಾತೆರ ಕೇಣೊಂದಿತ್ತ್‌ಜೆ, ಕಲ್ಪರೆಗ್ಲಾ ಭಾರಿ ಪಿರ.

ಕಮಲ ಈ ಸರ್ತಿ ತಿಂಗೊಲ್ದ್ ನೀರ್ ಉಂತ್‌ನಗ ಧನಿಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲದ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಭೂತೊಗು ಕಿಲೆಪು ಪೂಂಜೆ ಕೊರ್ಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪರಕೆ ಪಂಡೊಂದು ಅಡ್ಡ ಪುಡಾಯೊಲು, ಭೂತದ ಕಾರ್ನಿಕೊಡು ಈ ಸಲೊ ದಾಲ ಭಂಗದಾಂತೆ 9ತಿಂಗೊಲು ದಿಂಜಿನೆ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆ ಪೆದ್ದಿಯೊಲ್. ಪೆದ್ಮದಿ ತಾಂಕ್ಯರೆ ಕಮಲನ ಅಪ್ಪೆ ಬತ್ತಲ್. ಬಾಲೆಗ್ ಆಜಿ ತಿಂಗೊಲಾಯಿನೆ ಆಲ್ ಅಲೆನ ಊರು ಕಾರ್ಲಗ್ ಪಿರ ಪೋಯೆಲ್. ಕಮಲ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಪೊಸ ಸೀರೆ, ಕೊರ್ದು ಅಪ್ಪೆನ ಕಾರ್ ಪುಡಯೊಲ್.

ಕಮಲ ಧನಿಕ್ಲೆನಡೆಗ್ ಬೇಲೆಗ್ ಪೋನಗ ಬಾಲೆನ್ ಕಟೊಂದು ಪೊವೊಂದಿತ್ತಲ್. ದಿನೊ ಎಂಚ ಕರಿಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಏರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಯಿಜಿ.

ಸುಂದರಿಗ್ ಆಜಿ ವರ್ಷೊ ಆಯಿನೆ ಧನಿಕ್ಲೆ ಪಾತೆರ ಲೆಕ್ಕ ಮುಟ್ಟೊಡಿತ್ತಿ ಶಾಲೆಗ್ ಸಂಜೀವೆ ಅಲೆನ್ ಸೇರಾಯೆ. ಸುಂದರಿ ಕಲ್ಪರೆ ಉಷಾರಿತ್ತಲ್. ತಿರ್ತ ತೋಟದ ಇಲ್ಲದ ಜಲಜನೊಟ್ಟುಗು ಸುಂದರಿ ಶಾಲೆಗ್ ಪೊವೊಂದಿತ್ತಲ್.

ಸುಂದರಿ ಎಡ್ಮನೇ ಕ್ಲಾಸ್ ಮುಗಿನ ರಜೆಟ್ ಪೊಣ್ಣು ಪೋದು ಪೊಂಜೊವಾಯೊಲ್. ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಅಲೆನ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಪಿನಿ ಬೊಡ್ಚಿ ಪಂಡೆರ್. ಧನಿಕ್ಲು ನನಲಾ ಕಲ್ಪಾವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂಡೆರ್‌ಂಡಲಾ, ಸಂಜೀವೆಲ, ಸುಂದರಿಲಾ, ಈತ್ ಬರವು ಕಲ್ತಿನ ಇಯವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಇಲ್ಲಡೇ ಕುಲ್ಲಾಯೆರ್. ಮಗಲೆಗ್ ಮೆತ್ತೆ ಅಡ್ಡ್ ತಿನ್ಪಾಯೊಲ್. ಅಪ್ಪೆನ ತಾಂಕನೆಡ್ ಸುಂದರಿ ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್ ಆಯೊಲ್, ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೋವಾನಗ ತಿನ್ನ ತಿನಸಾ ಅಲೆಗ್ ಮೈಕ್ ಬೇಗ ಪತ್ತುಂಡುಗೆ, ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ಉಂಡು. ಅಂಚನೆ ಕಮಲ ಸುಂದರಿಗ್ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲು ಇಲ್ಲ್‌ದ ಮುಟ್ಟು ಜಪ್ಪರೆ ಬುಡಂದೆ ದೊಂಬು ತಾಗಂದಿ ಲೆಕ್ಕ ಪೊರ್ಲುಡು ತಾಂಕ್ಯೊಲ್. ಧನಿಕ್ಲೆ ಬುಡೆದಿ ನೈಯಿ. ಬೆಲ್ಲ, ಬನ್ನಂಗಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಖರ್ಚಿಗ್ ಒಂತೆ ದುಡ್ಡು, ಪೊಸಸೀರೆ ಕೊರ್ದುರ್, ಮಗಲೆಗ್ ದಾಲ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ಪಂದೆ ಪೊರ್ಲುಡ್ ತಾಂಕ್. ಕಮಲ ಎಂಕ್ ಆ ದೇವೆರ್ ಪೊಣ್ಣು ಸಂತಾನೋ ಕೊರ್ತುಜೆರ್. ಸುಂದರಿನ್ ತೂನಗ ಪೊಣ್ಣು ದಾಂತಿ ಬೇನೆ ಮಾಜುಂಡು. ಮೋಕೆ ಉರ್ಕುಂಡು. ಪಂಡ್‌ದ್ ತನ್ನ ಮನೊಸುದ ಪೊಣ್ಣುದಾಂತಿ ಬೇನೆನ್ ಕಮಲಡ ಪಂಡೆರ್.

ಧನಿಕ್ಲೆ ಕಡೆತ್ತ ಮಗೆ ಸುರೇಶೆ ಮೆಟ್ರಿಕ್‌ಡ್ ಡುಮ್ಮಿ ಪಾಡ್ದ್ ಕುಡ ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ ಕುಲ್ಲಂದೆ, ಇಲ್ಲಡ್ ಬೆನ್ನಿ, ತೋಟದ ಬೇಲೆಡ್ ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ ಬೆರಿಸಾಯೋ ಆವೊಂದಿತ್ತೆ. ಆಯೆ ಕೆಲಸೊಡ್ಲಾ ಕಲ್ವೆ. ಪೇಂಟೆಗ್ ತಿರ್ಗರೆ ಪೋಪಿನಿ, ಹೋಟೆಲ್ಡ್ ತಿನ್ಪುನಿ, ಸಿನೇಮಾ ತೂಪಿನಿ, ಇಂಚ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ. ಬೊಡ್ಚಾಂತಿನಗ್ಲೆನ ದೋಸ್ತಿ ಕತೆಟ್, ಸಾದಿ ತತ್ತ್ ಪೋಯಿ ಮಗನ್, ಧನಿಕ್ಲು, ಏತ್ ಬುದ್ಧಿ ಪಂಡಲಾ ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್‌ಜಿ. ಧನಿಕ್ಲೆಗ್, ಅರೆ ಬುಡೆದಿಗ್ ಸುರೇಶನನೇ ಮಲ್ಲ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚ, ಆಯನ್ ಸರಿ ಸಾದಿಗ್ ಕನಯೆರೆ ಏತ್ ಪುಣೆಂಡಲಾ ಪ್ರಯೋಜನಾಯಿಜಿ. ಅವ್ವೆ ಭಾರಿ ಬೇಜಾರಿಡಿತ್ತೆರ್.

ಆನಿ ಸುಂದರಿ ಮಜಲ್‌ದ ಪುಣಿತ್ತ ಬರಿಟಿತ್ತಿ ಚಂಪೆ ಪರ್‌ಂದ್ ಕೊಯ್ಯರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಂಡದ ಅರುಟ್ಟೆ ಪೋನಗ ಅಲ್ಪದ ಬಲ್ಲೆ ಕುಡಾಲಾತ್ ಬುಲೆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಲ್ಲೆದ ಇಡೆಟ್ ಜಾಗ್ ಮಲ್ತೊಂದು, ನೂರೊಂದು, ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಮುಳ್ಳು ಇತ್ತಿ ಚಂಪೆದ ಮರತ್ತ ಕೈತಲ್ ಪೋದು ಪರ್‌ಂದ್ ಕೊಯ್ದ್ ರಡ್ಡ್ ಬಾಯಿಗ್ ಪಾಡೊಂಡಲ್. ಚಂಪೆ ಪರ್‌ಂದ್ ಕೆಂಪು ಕೆಂಪಾದ್ ತೂಯರೆ ಭಾರಿ ಪೊರ್ಲು. ಭಾರಿ ಉಪ್ಪೊಗೆ. ಮಸ್ತ್ ತಿಂಡ ನೆತ್ತೆರ್ ಮಾಸ ಉರ್ಚಿದ್ ಪೋವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆ ಏಪಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಕುಡೊನಾಲ್ ಚಂಪೆ ಪರ್‌ಂದ್ ಕೊಯ್ಯ್‌ನಗ ಬೆರಿಟ್ ದಾದನ ಪರತಿನ ಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ತೂನಗ ಧನಿಕ್ಲೆ ಮಗೆ ಸುರೇಶೆ. ಕಲ್‌ಕರೆಗ್ ಬಾಯಿ ಜಪ್ಪುನಗ, ಬಾಯಿದ ಮಿತ್ತ್ ಕೈ ದೀದ್ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಯೆ. ಸುಂದರಿ ಪೋಡಿದ್ ಕುಂಬೊರಂದಿತ್ತಲ್. ಸುರೇಶೆ ಅಲೆನ್ ಅಡೆಗೆ ಅಡ್ಡ ಜೆಪ್ಪಾದ್, ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ, ಅಲೆನ ಮೈ ಪೂಜ್ಯರೆ ಸುರು

ಮಲ್ತೆ. ಸುಂದರಿ ಕಣ್‌ಮಚ್ಚಿದ್ ಬುಡಿಯೊಲ್. ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಸ್ವರನೇ ಬತ್ತ್‌ಜಿ. ಕಣ್ಣ ಕಡೆಟ್ ನೀರ್ ಜತ್ತೊಂದೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸುಂದರಿ ಭೂತ ಪೆಟ್ ಪಾಡಿಲೆಕ್ಕ ಮರಕಟ್‌ದೇ ಪೋಯಲ್. ಸುರೇಶೆ ಆಯನ ಬೇಲೆ ಆಯಿನೆ ಗುತ್ತುದಂಚಿ ಪೋಯೆ. ಸುಂದರಿ ಬಲ್ಲೆದ ಅಡಿಟ್ ಏತ್ ಪೊರ್ತುರ್ ಕುಲ್ಯೊಲು ಪಂಡ್‌ದ್ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿ. ಅಪ್ಪೆ ಲೆಪ್ಪುನ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಮೆಲ್ಲ ಲಕ್ಕೊಂದು, ಕುಂಟುನು ಕುಡ್ತೊಂದು ಇಲ್ಲಂಚಿ ಪೋಯಲ್. ಸೀದ ಬೆಂದ್ರೊಟ್ಟೆಗ್ ಪೋದು ತರೆಕ್ಕ, ಮೈಕ, ತಿಕ್ಕ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಮಿಂಯೊಲ್. ಕಣ್ಣಡ್ದ್ ನೀರ್ ಜತ್ತೊಂದೇ ಉಂಡು. ಬೆಂದ್ರ್‌ದ ನೀರ್ ದೊಟ್ಟುಗು ಅವು ಸೇರ್‌ದ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೊಕ್ಕಲಾ ಉರ್ದುರ್ ಉರ್ದುರ್‌ದ್ ಮಿಂಯೊಲ್.

ಅಪ್ಪೆ ಬಾಕಿಲ್ ಗುದ್ದುನ ಗುದ್ದಾಟೊಗು ತರೆ ಒಚ್ಚೊಂದು ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತಲ್. 'ದಾನೆ ಇತ್ತೆ ಮಿಂಯಿನಿ' ಏಪಲಾ ಪೊರ್ತುರ್ ಕಂತನಗ ಮಿಂಪಿನಾಲ್, ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಪೊರ್ತುಗೇ ಮಿಂಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆ ಕೇನಿಯೊಲು, ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಮ್ಮ. ಚಂಪೆ ಪರ್‌ಂದ್ ಕೊಯ್ಯನಗ ನೈಸ್ರಂಗಿದ ದೈ ಮುಟ್ಟಿಯೆ. ಅಂಚ ಮೈ ಇಡೀ ಕಿರ್‌ಂಬರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಆಯಿಕ್ ಮಿಂಯೆ. ಪಂಡ್‌ದ್ ಸುಂದರಿ ಅಪ್ಪೆನ್ ಸಮಧಾನ ಮಲ್ತೊಲು, ಅಪ್ಪೆ ಬಳಸಿನ ನುಪ್ಪು ದೊಂಡೆಡ್ ನಿಂಗ್ಯರೆ ಆವಂದೆ ಗಡಿ ಗಡೀ ನೀರ್ ಪರಿಯೊಲ್. ಅಪ್ಪೆ ಅಟಿಲ್‌ದ ಕೋಣೆಡ್ ವತ್ತರೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನಯಿಟ್ ಸುಂದರಿನ ಈ ನಡಕೆ ಅಲೆಗ್ ತೆರಿಯಿಜಿ. ಉಣ್ಯರಾ ವಂದೆ ಮೆಲ್ಲ ಪಿದಾಯಿ ಪೋದು ನುಪ್ಪುನು ನಾಯಿದ ಗದ್ದವುಗ್ ದೊರ್ತು ಬತ್ತಲ್. ಕೈ ದೆಕ್‌ದ್ ಪಜೆಟ್ ಕೊಟ್ಟೊಯ್ತ್ ಜೆತ್ತಲ್.

ಸುರೇಶನ್ ತಗೆ ಲೆಕ್ಕ ತೆರಿಯೊಂದಿತ್ತೆ. ಆಯನೊಟ್ಟುಗ್ ಯಾನ್ ಏಪಲಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಾತೆರುಜಿ. ಯಾನ್ ಗುತ್ತುಗು ಪೋಂಡ ಸೀದ ಅಟಿಲ್‌ದ ಕೋಣೆಗ್ ಪೋದು, ಧನಿಕ್ಲೆ ಬುಡೆದಿಗ್ ಅಟಿಲ್ದ್ ಸಾಯೊ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ. ಯಾನ್ ನನ ದಾನೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ? ಉಂದು ಎರಡಲಾ ಪನ್ಪಿನ ಇಸಯನ. ಪಂಡೆಡ ದಾನೆ ಆವು. ಊರೊರ್ಮೆ ಗಾಬ್ ಆವು. ಯಾನ್ ದಾನೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮೆಗ್, ಧನಿಕ್ಲೆಗ್, ಅರೆನ ಬುಡೆದಿಗ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ ದಾನ್ಯಾವು? ಮಗಲೆನ ಲೆಕ್ಕ ಮೋಕೆ ಮಲ್ಪು ಧನಿಕ್ಲೆ ಬುಡೆದಿನ ಮೋನೆ ಯಾನ್ ನನ ಎಂಚ ತೂಪೊಲಿ. ಸುರೇಶ್ ಕುಡೊರ ಇಂಚ ಮಲ್ತೆಡ ಯಾನ್ ದಾನೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ ಪನ್ಪಿ ಇಚಾರ ತರೆ ನಿಲ್ಕೆ ದಿಂಜದ್ ಸುಂದರಿಗ್ ಮರ್ಲೆರೆ ಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ಸುಂದರಿನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ದ್ ಜತ್ತಿ ನೀರ್ ಪಜೆ ಚಂಡಿ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಯ್ಯಾನಗ ಅಪ್ಪೆ ಧನಿಕ್ಲೆನಡೆಗ್ ಪೋಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೋಯೆರ್. ಸುಂದರಿಗ್ ಜೀವ ದೆತ್ತೊನ್ನನೇ ನೆಕ್ಕ್ ಸಾದಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೋಜಿಂಡ್. ತನ್ನ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆ ಧನಿಕ್ಲು ಊರ್‌ದಕ್ಲು ದಾನೆ ಎನ್ನಾಯೆರ್ ಎಂಚೆಂಚಿ ಪಾತೆರೊಲು ಬರು ಪನ್ಪಿ ಇಚಾರ ಬನ್ನಾಗ ಸುಂದರಿ ಮನಸ್ಸ್ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತಲ್. ಯಾನ್ ಸೈತೆಡ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆರ್‌ಲಾ ಜೀವ ದೀಮೊನಯೆರ್. ಅಗೆಲ್‌ಸ್ತ್ರಾದ್

ಯಾನ್ ಬದುಕೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನಿಯೊಲು.

ಕುಜಲ್ ಕೈಟ್ ಸರಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಧನಿಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಯಲ್. ಸುರೇಶೆ ದೂರೊಡು ಸುಂದರಿನ್ ತೂದು ತರೆ ಕಂತಾಪಾಡ್ದ್ ಕಲ್ವೆರೆಲೆಕ್ಕ ಅಲ್ತ್ ಪೇಟೆದಂಚಿ ಪೋಯೆ.

ಸುಂದರಿನ್ ಧನಿಕ್ಲೆ ಬುಡೆದಿ ಮೋಕೆಡ್ ವುಲಾಯಿ ಲೆತ್ತೆರ್. 'ದಾನೆ ಸುಂದರಿ ಮೋನೆ ಕಪ್ಪುಕಟ್ ಪೋತುಂಡು. ಉಷಾರಿಜ್ಜಾ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಕಾಂಡೆದ ಒರಿದಿನ ಕಪ್ಪರೊಟ್ಟಿಲಾ ಬೆಚ್ಚ ಚಾ ಒಂಜಿಲೋಟೆಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಸುಂದರಿ ಅವೆನ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಮುಟ್ಟುಡು ಕುಲ್ಲುದು ಧನಿಕ್ಲೆ ಮೋಕೆದ ಊರನಾಯಿ ಕೆಂಚನ ಮೈ ಪೂಜಿಯಲ್. ಅವುಲಾ ಸುಂದರಿನ ಕೈನ್ ನಾಲಾಯಿಡ್ ನಕ್ಕ್‌ದ್, ಬೀಲ ಪಂದಾದ್ ತನ್ನಲಾ ಮೋಕೆ ತೋಜಾಂಡ್. ಸುಂದರಿನ ತರೆಟ್ ದಾನೆ ಮಾತ ತಿರ್ಗೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಪೊರ್ತು ಕಂತ್‌ನಗ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಯಿ ಮಗಾ, ಪನ್ನಗ ಅಪ್ಪೆನೊಟ್ಟು ಸುಂದರಿಲಾ ಇಲ್ಲಗ್ ಪಿದಡಿಯೊಲು. ಸುಂದರಿಗ್ ತರೆ ದುನ್ನ ಆದ್, ತರೆ ಸೆಡ್ಪು ಲೆಕ್ಕ ಆವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಕಮಲ ರಾತ್ರೆಡ್ ಗಂಜಿ ಪಾಡ್ದ್ ಉಣ್ಯರೆ ಲೆಪ್ಪುನಗ 'ಧನಿಕ್ಲೆನವ್ಲು ಕಪ್ಪರೊಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಚಾ ಪರಿಯೆ. ಬಡವು ಇಜ್ಜಮ್ಮ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೊಟ್ಟೊಯ್ತ್‌ದ್ ಜೆತ್ತೊಲ್.

ಸುಂದರಿಗ್ ಕಣ್ಣಗ್ ನಿದ್ರೆಲಾ ಬೂರುಜಿ. ಮಂಡೆ ಬೇನೆದೊಟ್ಟುಗು ದಾನೆ ಮಾತ ಇಚಾರೊಲು ತಿರ್ಗೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ನನ ದುಂಬುಗು ಯಾನ್ ದಾನೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಈ ಇಸಯ ಎರಡಲಾ ಪಂಡ್‌ಂಡ ದಾಲ ಮಲ್ಪರೆ ಆಪುಜಿ ಎರೆಗ್ಲಾ ಪನಂದೆ ಮನಸ್ಸ್ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಇಂಚನೇ ಉಪ್ಪುವೆ. ಯಾನ್ ದಾಲ ತಪ್ಪು ಮಲ್ತ್‌ಜಿ. ಎನ್ನ ಮನಸ್‌ದ ವಾಪಾಪೊಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ದೇವೆರ್ ದೀಯಿ ಲೆಕ್ಕ ಆಪುಂಡು. ನಡತಿನ ಇಸಯ ಪಂಡೆಡ ಊರೊರ್ಮೆ ಮಲ್ಲ ಗಾಬ್ ಆವು. ಧನಿಕ್ಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರ್ನ ಮರ್ಯಾದೆ ಪೂರಾ ಪೋವು. ನನ ಮಿತ್ತ್ ಸುರೇಶೆ ಎನ್ನ ತಂಟೆಗ್ ಬರಯೆ. ಬಯ್ಯಡ್ ಗುತ್ತುಡು ಯಾನ್ ಕೋಪೊಡು ತೂನಗ ಮಲ್ಲ ತಪ್ಪು ಮಲ್ತಿ ಲೆಕ್ಕ ತರೆ ಕಂತ ಪಾಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಪೋಯೆ. ನನ ಮಿನಿ ಎನ್ನ ಸುದ್ದಿಗ್ ಬತ್ತೆಡ, ಬೊಕ್ಕ ದಾನೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೂವೊಲಿ. ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರ್ನ ಬೊಕ್ಕ ಧನಿಕ್ಲೆನ ಮರ್ಯಾದೆದ ಇಸಯ. ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಜೀವೊ ದಿವೊನಯೆರ್. ಸುಂದರಿ ದುಃಖೊಡು ಮುರುಂಟುದು ಜೆತ್ತೊಲ್. ನಿದ್ರೆನೇ ಬತ್ತ್‌ಜಿ.

ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ನಿತ್ಯೊದ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಮಲ್ತೊಲು. ತೋಡುಡ್ದ್ ನೀರ್ ಕನತ್‌ದ್ ಬೆಂದ್ರ್‌ದ ಮಂಡೆಗ್ ದಿಂಜಾಯೊಲು.

ಧನಿಕ್ಲೆನಲ್ತ್ ಅಮ್ಮೆರ್ ಒಂಜೆ ಗಳಿಗೆಡ್ ಪಿರ ಬರ್ಸ್ನಗ, ಅರೆನೊಟ್ಟುಗು ಒಂಜಿ

ಪ್ರಾಯದಾರ್ಲ, ಒಂಜಿ ಜವನೆಲಾ ಇತ್ತೆರ್. ಸುಂದರಿ ಅಗಲೆನ್ ದೂರೊಡ್ದೆ ತೂದು ಉಲಾಯಿ ಪೋಯಲ್. ಸುಂದರಿನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಉಲಾಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬುಡೆದಿಡ ಮಗಲೆನ್ ಅಯ್ತ ಮಲ್ಪು. ಅಗಲ್ ಸುಂದರಿನ್ ತೂಯರೆ ಬಯ್ದೆರ್. ಆಣ್ ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ಕ್ಯಾಂಟಿನ್ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆಗೆ. ಮದ್ಮೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಸುಂದರಿನ್ ಬೊಂಬ್ಯಾಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಪೆಗೆ. ಅವ್ನ ರೂಂ ಮಲ್ದೆಗೆ. ಧನಿಕ್ಲು ಎಡ್ಡೆ ಪೊದು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನಿಯೆರ್. ಆಣ್‌ಲಾ ಪೊರ್ಲುಲ್ಲೆ. ಅಂಚಾದ್ ನಂಕ್ ವಾ ಸಂಸಯೊಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಂಜೀವೆ ಬತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಅಸರ್ ಕೊರ್ಯೆ.

ಸುಂದರಿನ ಪೊದು ನಿಘಂಟಾಂಡ್. ಬದುತ್ತ ಮೆದೆ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಎಡ್‌ಮೊ ದಿನ ಆಂಡ್. ಸಂಜೀವೆ ನುಂಗಿನ ಕಜವುಲೆಗ್ ಸುತ್ತ ಕೊಟ್ಟುಡು ಮಣ್ಣ್ ಗೊರ್ದು ಸುಂಟಾನ್‌ದ ನಡುಕ್ಕು ಸೂ ಕೊರ್ಯೆ, ಅವು ಅರ್ಲರೆ ಸುರು ಆನಗ ಅಯಿತ ಮಿತ್ತ್‌ಲಾ ಹದೊಟ್ಟು ಮಣ್ಣ್ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆ.

ಸುಂದರಿ ಇಲ್ಲದ ಜಗಲಿಡ್ ಕುಲೊಂದುವುಂದೆನ್ ತೂವೊಂದೇ ಉಲ್ಲಲ್. ಕರಿಯಿನ ಪತ್ತ್ ದಿನತ್ತ ಪಿರವು ನಡತಿನ ಇಸಯೊಲೆನ್ ನನ ಮದತ್ ಬುಡೊಡು.ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರ್ ನಿಘಂಟ್ ಮಲ್ತಿನಾಯನ್ ಮದ್ಮೆ ಆವೊಡು. ದೂರದ ಬೊಂಬ್ಯಾಗ್ ಪೋದು ಆಯನೊಟ್ಟುಗು ಸಂಸಾರೊ ಮಲ್ಪೊಡು. ಸುಂಟಾನ್ ತಾನ್ ಪೊತ್ತುದು ಆಸುಡು ಮಣ್ಣದ ಲೆಕ್ಕ ಬುಲೆಕ್ ಎಡ್ಡೆ ಈಟ್ ಕೊರ್ದು ಬುಲೆ ಎಡ್ಡೆ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ಎನ್ನಲಾ ಬದ್‌ಕ್ ಆವೊಡು. ಎನ್ನ ಬೊಕ್ಕ ಧನಿಕ್ಲೆನ ಕುಟುಂಬೊಗು ಆಯಿನ ವಾ ಇಸಯೊಲುಲಾ ತೆರಿಪಾವಂದೆ ಸಂತಸೊನು ಕೊರೊಡು. ಎಂಕ್ ಕುಡೊಂಜಿ ಜನ್ಮೊ ತಿಕ್ಕಿಲೆಕ್ಕ ಯಾನ್ ಕಂಡನ್ನನ ಒಟ್ಟುಗು ಎಡ್ಡೆಡ್ ನಡತ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಪುಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲದ ಮರ್ಯಾದೆ ಒರ್ಪಾವೊಡು. ಯಾನ್ ತೆರಿದ್ ವಾ ತಪ್ಪುಲಾ ಮಲ್ತ್‌ಜಿ. ವಾ ಇಸ ಘಳಿಗೆಡ್ ಸುರೇಶಡ್ದ್ ಇಂಚಿನ ಅನ್ನಯೊ ಆಂಡ್. ಎನಡ್‌ದ್ ವಾ ತಪ್ಪುಲಾ ಆತ್‌ಜಿ ದೇವೆರೇ ಎನನ್ ಮಾಪು ಮಲ್ಪುಲೇ, ಪಂಡ್‌ದ್ ನಟ್ಯೊಲು.

ಅರ್ಲೊಂದಿತ್ತಿ ಸುಂಟಾನ್‌ಗ್ ಇತ್ತೆ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಮಣ್ಣ್ ಪಾಡಿನೆ ವುಲಾಯಿಡ್‌ದೇ ಪುಗೆ ಘಮೆಲ್ ರೆಗ್ ಸುರು ಆಂಡ್. ಸುಂಟಾನ್‌ಗ್ ಗೋರ್‌ದಿನ ಮಣ್ಣ್ ಪೊತ್ತುದು ಕಪ್ಪು/ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣೊಗು ತಿರ್ಗೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಸುಂದರಿನ ಕಣ್ ಸುಂಟಾನ್‌ನೇ ತೂವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಣ್ಣ ಕಡೆಟ್ ನೀರ್ ಜತ್ತೊಂದೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಶಿವಪುರತ ಸುಬ್ಬು

ಜಯಶೀಲ ಮರೋಳಿ

ಶಿವಪುರ ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಹಳ್ಳಿ. ಆ ಹಳ್ಳಿದ ಜನಕುಲೆನ ಬೇಲೆ ಕಂಡ ಬೆನ್ಪಿನ, ಇಜ್ಜೆಂಡ ಗುತ್ತು ಬರ್ಕೆದಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋದು ಕರಕ್ಯೆಲ್‌ದೆಕ್ಕುನ. ಶಿವಪುರದ ಹಳ್ಳಿಡ್ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ದೇವಸ್ಥಾನ. ಅವು ಈಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ. ದಕ್ಷನ ಮಗಲ್ ದಾಕ್ಷಾಯಿಣಿ (ಸತಿ) ಇಜ್ಜಾಂದಿನ ದುಃಖೊಡು ಈಶ್ವರ ದೇವೆರ್ ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆ ಜಾಗೆಡ್ ನೆಲೆ ಊರುದೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಲ್ತ ಜನಕುಲೆ ನಂಬಿಕೆ.

ಆ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಕೈತಲಾದ್ ಒಂಜಿ ಅಶ್ವತ್ಥಕಟ್ಟೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಕಟ್ಟೆದ ಬರಿಟ್ ಸುಬ್ಬು ಪನ್ಪಿನ ಒರಿನಟ್ಟುನಾಯೆ ದಿನೊಲ ಕುಲ್ಲೊಂದಿತ್ತೆ. ಮೋನೆ ನಿಲಿಕೆಗಡ್ಡ. ಕುರೆದಿಂಜಿದಿ ಬನಿಯನ್, ಪರಿದಿನ ಒಂಜಿ ಬೈರಾಸ್, ತುತ್ತೆರೆ ಒಂಜಿ ಪರತ್ತ್ ಬೈರಸ್ ಈತೇ ಆಯನ ಸೊತ್ತುಲು. ಆಯನ ವಿಶೇಷ ಗುಣ ದಾದ ಪಂಡ, ಧರ್ಮೊಂದ್ ಏರೆಡಲಾ ಕೇನಯೆ. ರಾತ್ರೆದ ಪೊರ್ತುಡು ಏರೆನಾಂಡಲಾ ಇಲ್ಲದ ಜಗಲಿಡ್ ಜೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆ.

ಏರಾಂಡಲಾ ಕೊರುಂಡ ತಿನೊಂದಿತ್ತೆ. ಏರಾಂಡಲಾ 'ಸುಬ್ಬು ನಿನಡ್ದೊಂಜಿ ಉಪಕಾರ ಆವೊಡತ್ತಾಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಉಪಕಾರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ, ಆಯಡ್ದ್ ಏರೆಗ್‌ಲಾ ಹಾಳ್ ಇಜ್ಜಾಂಡ್, ಅಂಚಾದ್ ಆ ಹಳ್ಳಿದಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತಾ ಆಯೆ ಪಂಡ ಭಾರೀ ಪ್ರೀತಿ, ಅಭಿಮಾನ, ಏರೆಗಾಂಡಲಾ ಸೌಖ್ಯ ಇಜ್ಜಿಂದಾಂಡ, ಸುಬ್ಬುಡ ಪಂಡೆರ್‌ಡ, ಸುಬ್ಬು ದಾದನಾ ಒಂಜಿ ತಪ್ಪು ಕನತ್‌ದ್ ಐತರಸ ಪರ್ಪಾಯೆಂಡ, ಆ ಸೀಕ್ ಗುಣ ಆಯಿಲೆಕ್ಕೋನೆ. ಅಂಚ ಸುಬ್ಬು ಆ ಊರುದಕ್ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ವೈದೆಲಾ.

ಒಂಜಿ ದಿನ ಆ ಹಳ್ಳಿದ ಪಟೇಲೆರ್ ಸುಬ್ಬುನ ಕೈತಲ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ 'ಸುಬ್ಬು ಎನ್ನ ಮಗಲ್ ಜೆತ್ತಿನವುಲೇ ಆದ್ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲು ಕರಿಂಡ್. ಎಂಚೆಂಚಿ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ವೈದೆರೆನೇ ಲೆತ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮರ್ದ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಗುಣ ಆಯಿಜಿ. ಬಲಿಮೆಡ್ ಕೇಂಡೆ, ಪರಕೆ ಪಂಡೆ ಪಲ್ತೆಗ್ ಬತ್ತಿಜಿ. ಸೀಕ್ ದಾದಂದೇ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿ. ಏರಾ ಪಂಡೆರ್ ನಿನಡ್ದ್ ಆವೊಂದು. ಅಂಚ ಬತ್ತೆಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಯಿಕ್ ಸುಬ್ಬು "ಸ್ವಾಮಿ ಯಾನ್ ವೈದೆಲಾ ಅತ್ತ್ ಪಂಡಿತೆಲಾ ಅತ್ತ್. ಎನಡ್ದ್ ಆಪಿನ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ. (ದೇವಸ್ಥಾನೊನು ತೋಜಾದ್) ಮಾತಾ ಆಯನ ಕೈಟುಂಡು. ಬಲೆ ದಾದಾಂದ್ ತೂಕ' ಪಟೇಲೆರ್‌ಲಾ, ಸುಬ್ಬುಲಾ ಸಾದಿಡೇ ಪೋನಗ, ಸುಬ್ಬು ಒಂಜಿ ದೈತಡೆ ಪೋದು ಒಂಜಿ ಕೊಡಿದೆತ್ತೆ. ಒಂತೆ ದುಂಬು ಪೋನಗ, ಸುಬ್ಬು ಮರತಡೆ ಪೋದು, ಅಯಿತ ತೆಕ್ಕೆನ್ ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಗುದ್ದುದು ಪತೊಂಡೆ. ಬುಕೊಂತೆ ದುಂಬು ಪೋನಗ ಒಂಜಿ ಮುಳ್ಳುದ ದೈ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಅಯಿತ ಕೊಡಿ ದೆತ್ತೆ. ಅಂಚ ಮೂಜಿ ಮೂಲಿಕೆನ್ ಪತ್ತೊಂದು ಪಟೇಲೆರೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಅರೆನ ಇಲ್ಲಗ್ ಕಾರ್‌ದೀಯೆ.

ಪಟೇಲೆರೆ ಮರ್ಮಯಗ್ ಕೋಪ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. 'ಈತ್ ವಾಸನೆ ಬರೊಂದು ಪ್ಪುನ ಒರಿ ನಟ್ಟುನಾಯನ್ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಪೊಗ್ಗಾವರಾ? ಆಯೆ ಪಿದಾಯೆ ಉಪ್ಪಡ್. ಅಲೆನ್ ದೆರ್ತೊಂದು ಕಂತ್‌ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಜೆಪುಡಾಗ'ಂದ್ ಪಂಡೆ. ಪಟೇಲೆರೆಗ್ ಕೋಪ ಬತ್ತ್‌ದ್ 'ಎಂಕ್ ಉಪ್ಪುನಿ ಒರ್ತಿಯೇ ಮಗಲ್. ಆಲ್ ಹುಷಾರಾಪಿನ ಎಂಕ್ ಮುಖ್ಯ. ಎಂಕ್ ವಾಸನೆ ಮುಖ್ಯತ್ತ್. ಒಂಜತ್ತ್‌ಂಡ ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಮನುಷ್ಯೆ ಆಯಿನಾಯೆ ವಾಸನೆನೆ. ಈ ಬಲ ಸುಬ್ಬು' ಪಂಡ್‌ದ್ ಸುಬ್ಬುನು ಉಲಾಯಿ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋಯೆರ್ ಪಟೇಲೆರ್. ಸುಬ್ಬು ಆ ಮೂಜಿ ಮೂಲಿಕೆನ್ ಗುದ್ದುದು, ಅವ್ವೇ ಕುರೆಕ್ಕೈಟೇ ಅಯಿತ ರಸಮುಂಟುದು ಜೈದಿನ ಪಟೇಲೆರೆ ಮಗಲೆಗ್ ಪರ್ಪಾಯೆ ಒರಿದಿನ ರಸೊನು ರಡ್ಡ್ ಪೊರ್ತುಗು ಕೊರ್ಲೆ'ಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್, ಸುಬ್ಬು ಪಿರ ಮಗ್‌ರ್‌ದ್ ತೂವಂದೆ, ಪಟೇಲೆರೆ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಪಿದಾಡಿಯೆ. ಆ ಮೂಜಿ ಪೊರ್ತುದ ಮರ್ದ್‌ಡೇ ಪಟೇಲೆರೆ ಮಗಲ್ ದುಂಬುದ ಲೆಕ್ಕೊನೇ ಹುಷಾರಾಯಲ್. ಪಟೇಲೆರೆಗ್, ಅರೆನ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆಗ್ ಏತ್ ಸಂತೋಷ ಆಂಡ್ ಪಂಡ, ಸುಬ್ಬು ಇತ್ತಿನಡೆ ಪೋದು, ಆಯನ ಕಾರ್‌ಗ್ ಬೂರ್ದು 'ಈ ಒರಿ ಸರಮಾನಿ ಅತ್ತ್. ಮೂಲು ನೆಲೆ ಊರ್ದಿ ಶಂಕರೆನೇ ಈ.' ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಂತೋಷ ದಿಂಜಿ ದುಃಖೊಡು ಬುಲ್ತೆರ್.

ದಿನಸಾಗೊಂದು ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊನೇ ಆ ದೇಶದ ಮಹಾರಾಜೆರ್ ಶಿವಪುರದ ಹಳ್ಳಿಡಿತ್ತಿನ ಆ ಈಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್, ದೇಶದ ಏಳಿಗೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಹೋಮದೀದ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪಾವೆರ್ 'ಪನ್ಪಿನ ಸುದ್ದಿ ಹಳ್ಳಿ, ಹಳ್ಳಿ, ಊರು ಊರುಡು ಪರಡ್‌ಂಡ್ ರಾಜೆರ್ ಬರ್ಪೆರ್, ರಾಜೆರ್ ಬರ್ಪೆರ್'ಂದ್ ಸಂತೋಷೊಡು ಆ ಹಳ್ಳಿದಕುಲು ಪೂರ ಮಹಾರಾಜನ ಸಾದಿ ತೂಯೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಮಹಾರಾಜೆರ್ ಆ ಹಳ್ಳಿಗ್ ಬರ್ಪಿನಿ ಸುರುತದಿನ, ಆ ದಿನ ಬತ್ತ್‌ದೇ ಬುಡುಂಡು. ಕುದುರೆಲೆ ಸ್ವರ ಕೇನ್ಯೆರೆ ಸುರು ಆಯಿಲೆಕ್ಕೊನೇ ಹಳ್ಳಿಡಿತ್ತಿನಕುಲು ಪೂರ ಮಹಾರಾಜೆರ್ ಬತ್ತೆರ್. ಮಹರಾಜೆರ್ ಬತ್ತೆರ್‌ಂದ್ ಸಂತೋಷೊಡು ಹರಿವಾಣೊಡು ಪೂ. ತುಡರ್ ದೀವೊಂದು ಸಾಲ್ ಸಾಲಾದ್ ಉಂತಿಯೆರ್. ಮಹಾರಾಜೆರ್ ಕುದುರೆಡ್ ಬರೊಂದುಪ್ಪುನಗ, ಅರೆನ ಅಂಗರಕ್ಷಕೆರ್ ದುಂಬುಡು ಪೋವೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಸುಬ್ಬುನು ತೂದು ಜನಕುಲೆಡ 'ಏಯ್ ಆ ನಟ್ಟುನಾಯನ್ ಅಂಚಿ ಕಡಪುಡುಲೆ. ಮಹಾರಾಜೆರೆ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬೂರುನ ಬೊಡ್ಡಿ'ಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ದುಂಬು ಪೋಯೆರ್. ಜನಕುಲೆಗ್ ಆ ಪಾತೆರ ಕೇನ್‌ದ್ ಬಾರೀ ಬೇಜಾರಾಂಡ್. ಮಹಾರಾಜೆರ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಬತ್ತೆರ್. ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಪೂಜೆ, ಗಣಹೋಮ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಮಹಾರಾಜೆರ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ಅನ್ನ ಸಂತರ್ಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಜನಕುಲೆನ ನಡುಟು ಒರಿ ಕುರೆಪತ್ತ್‌ದ್ ಪೋತಿನ ನಟ್ಟುನಾಯೆ ವನಸ್ಸ್ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆತ್ತಾ? ಬಾರೀ ಆಶ್ಚರ್ಯಆದ್ ಮಹಾರಾಜೆರ್ ಆ ಹಳ್ಳಿದ ಪಟೇಲೆರೆಡ 'ಈ ಹಳ್ಳಿಡ್ಲಾ ನಟ್ಟುನಕುಲು ಉಲ್ಲೆರಾ? ಆ ನಟ್ಟು ನಾಯೆ ಏರ್? ಒಲ್ಲುಡ್ದು ಬತ್ತ್‌ದೆ. ಆಯನ್ ತೂನಗ ಮೂವಂದೆ ವರ್ಷಕರಿಯಿಲೆಕ್ಕ ತೋಜುಂಡು. ನೀರ್‌ನೇ ತೂತಿಜೆನಾ?ಂದ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇನುವೆರ್.

ಅಪಗ ಪಟೇಲೆರ್ 'ಮಹಾರಾಜೆರೆ! ಆಯೆ ಏರ್ ಎಂಚಿನಾಂದ್ ಏರೆಗ್ಲಾ ತೆರಿಯೆಂದ್. ಒಲ್ಲುಡ್ದು ಬತ್ತೆಂದ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಆಯಡ್‌ದ್ ಉಪಕಾರನೇ ಅತ್ತೆಂಡ ಉಪದ್ರ ಇಜ್ಜಿ. ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಪವಾಡ ಪುರುಷೆ ಆಯೆ. ಎಂಚಿನ ಸೀಕ್‌ನ್ಲಾಗುಣ ಮಲ್ಪುನ ತಾಕತ್ತ್ ಆಯಗುಂಡು. ಈ ಹಳ್ಳಿದಕ್ಲೆಗ್ ಆಯೆಪಂಡ ದೇವೆರ್ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಸ್ವಾಮಿಂದ್ ಪಂಡೆರ್.

ವನಸ್ಸ್ ಮುಗಿಯಿನೇ ಮಹಾರಾಜೆರ್ ಸುಬ್ಬುನ ಕೈತಲ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ 'ಈ ಏರ್' ನಿನ್ನ ಪುದರೆಂಚಿನ? ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆ ಏರ್? ಅಕ್ಲು ವಾಊರುಡು ಉಲ್ಲೆರ್‌ಂದ್ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆ ಮಾಲೆನೇ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಅಪಗ ಸುಬ್ಬು 'ಸ್ವಾಮಿ, ಎನನ್ ಸುಬ್ಬುಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆ, ಊರುಕೇರಿದಾಲ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿ. ಎಂಕ್ ಬುದ್ಧಿಬನ್ನಗ, ಸುದೆತ ಬರಿಟ್, ಜೋಕ್ಲೆನ ಪುಂಡುಡು ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತೆ. ಮಲ್ಲಿ ಆವೊಂದು ಬತ್ತಿಲೆಕೋನೇ ಜೋಕುಲೆನ ಕುಚ್ಚೆನೆದ ಪಾತೆರ ಕೇನ್ಯೆರೆ ಆವಂದೆ ಇಂಚಿಂಚಿ ಬತ್ತೆ. ಇತ್ತೆ ಮೂಲುಲ್ಲೆ. ಎಲ್ಲೆ ಓಲುಲ್ಲೆನಾ! ತೆರಿಯಂದ್ ಸ್ವಾಮಿಂದ್ ಪನ್ಪೆ. ಮಹಾರಾಜೆರೆಗ್ ಸುಬ್ಬುನ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡ್‌ದ್, ಎಂಚಿನ ಪಾತೆರುನಿಂದೇ ತೆರಿಯಂದೆ, ದಾಲಾ ಪಾತೆರಂದೆ ಅರೆನ ಬಂಟೆರೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ

ಅರೆನ ರಾಜ್ಯೊಗು ಪೋಯೆರ್.

ವರ್ಷ ಕರಿಯೊಂದೇ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ದಿನ ಸಾಗೊಂದೇ ಉಂಡು. ಮಹಾರಾಜೆರೆ ಬೊಡೆದಿಗ್ ದಾದನಾ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಬಂಜಿ ಬೇನೆ ಸುರುಆಂಡ್, ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಂಜಿಬೇನೆ ಆದುಪ್ಪುಂದು ಆಸ್ಥಾನದ ಪಂಡಿತೆರ್ನಕ್ಲೆಡ, ಪುರೋಹಿತೆರೆಡ್, ಅಂಚನೆ/ಪಿದಾಯಿದ್ ಪಂಡಿತೆರೆನಕ್ಲೆನ್ ಲೆಪ್ಪುಡಾದ್ ಮರ್ದ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ, ಬಂಜಿ ಬೇನೆ ಗುಣ ಆವಂದೆ ದಿನೊಡ್ದಿನ ಎಚ್ಚೆಚ್ಚನೇ ಆವೊಂದು ಪೋಂಡು. 'ದಾದ ಮಲ್ಪುನಪ್ಪಾಂದ್' ಮಹಾರಾಜೆರೆಗ್ ಚಿಂತೆ ಸುರು ಆಂಡ್ (ಗಂಡಮಾಲೆ ಸೀಕ್ ಆ ಕಾಲೊಡು ರಾಜವಂಶೊಗು ಬರ್ಪುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ದುಂಬುದಕ್ಲೆನ ಪಾತೆರ.) ಚಿಂತೆಡಿತ್ತಿಲೆಕೋನೇ ಮಹಾರಾಜೆರೆಗ್ ಒರೋನೇ ಶಿವಪುರದ ಸುಬ್ಬುನ ನೆನೆಪಾಂಡ್. ತಡ ಮಲ್ಪಂದೆ ಮಹಾರಾಜೆ ಬಂಟೆರೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಶಿವ ಪುರೊಕು ಪಿದಾಡಿಯೆರ್.

ಶಿವಪುರದ ದೇವಸ್ಥಾನದಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್. ಅಶ್ವಸ್ಥಕಟ್ಟೆದವುಲು ತೂನಗ ನಟ್ಟುನಾಯೆ ಸುಬ್ಬು ಅವುಲು ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಅವುಲು ಇತ್ತಿನಕ್ಲೆಡ ಕೇನ್‌ನಗ ಪಟೇಲೆರೆ ಇಲ್ಲಡ್ ವನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಲೈದೆರ್. ಅಂಚ ಅಡೆ ಪೋತೆಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಸುಬ್ಬು ಪಿರ ಬನ್ನೇಟ ಮಹಾರಾಜೆರ್ ಆ ಅಶ್ವತ್ತ ಕಟ್ಟೆಡೇ ಕುಲ್ಲುವೆರ್. ಸುಮಾರ್ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಕರಿದ್ ಸುಬ್ಬು ಕಟ್ಟೆದಡೆ ಬತ್ತೆ. ಮಹಾರಾಜೆರ್ ಪಕ್ಕ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಂತುದು 'ನಿನನೇ ಕಾತೊಂದಿತ್ತೆ'ಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಪಗ ಸುಬ್ಬು ಕೈಮುಗಿದ್ 'ಮಹಾಪ್ರಭು ಎನಡ್ದ್ ಇರೆಗ್ ದಾದ ಆವೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್‌ಲೆ ಸ್ವಾಮಿಂದ್ ಪಂಡೆ. ಅಪಗ ಮಹಾರಾಜೆರ್ 'ಎನ್ನ ಬೊಡೆದಿಗ್ ಬಂಜಿ ಬೇನೆ ಸುರು ಆದ್ ಮಸ್ತ್ ತಿಂಗೊಲು ಕರಿಂಡ್. ಎಂಚಿ ಮರ್ದ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಸುಮಾರಾಯೆರೆ ಕೇನುಜಿ. ಈ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತೂವೊಡುಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಪಗ ಸುಬ್ಬು 'ಮಹಾಪ್ರಭು ಎನಡ್ದ್ ಆಪಿನ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ (ದೇವಸ್ಥಾನೊನು ತೂದು) ಮಾತ ಆಯನ ಕೈಟುಂಡು. ಪೋಯಿ ಸ್ವಾಮಿ ಒರ ಅರೆನ್ ತೂಕ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ನಗ ಮಹಾರಾಜೆರ್ ಯಾನ್ ನಿಕ್ಕಾದ್ ಪಲ್ಲೆಂಕಿಕೊನೊಬ್ಬೈದೆ. ಪಲ್ಲೆಂಕಿಡ್ ಕುಲ್ಲುಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಪಗ ಸುಬ್ಬು'ಪಲ್ಲೆಂಕಿ ಬೊಡ್ಚಿಸ್ವಾಮಿ ಯಾನ್ ನಡತೊಂದೇ ಬರ್ಪೆ'ಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸುಬ್ಬು ನಡತೊಂದೇ ಪೋಯೆ.

ರಡ್ಡ್ ರಾತ್ರೆ, ರಡ್ಡ್ ಪಗೆಲ್ ನಡತ್ತ್ ನಡತ್ತ್‌ದ್ ರಾಜನ ಅರಮನೆಗ್ ಸೇರಿಯೆರ್. ಸಾದಿಡೆ ಪೋನಗ ಕೆಲವು ಕಾಟ್ ದೈಕುಲೆ ಕೊಡಿ ಪತ್ತೊಂದು ಪೋಯಿನ ಸುಬ್ಬು, ಅವೆನ್ ಕೈಟೇ ಅರೆಂಚಿದ್, ಮಹಾರಾಜೆರೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಹಾರಾಣಿನ ಅಂತಃ ಪುರೊಕು ಪೋದು, ಅಯಿನ ರಸೊನು ರಾಣಿಗ್ ಪರ್ಪಾವೆ. ಮಹಾರಾಜೆರೆಡ 'ಮಹಾಪ್ರಭು ಯಾನ್ ನನ ಪಿದಾಡುವೆಂದ್ ಪೋಯೆರೆ ತೂನಗ 'ಮಹಾರಾಜೆರ್ ಆಯನ್ ಉಂತಾದ್ 'ಸುಬ್ಬು ಎನ್ನ ಬೊಡೆದಿನ ಬಂಜಿ ಬೇನೆ ಗುಣ ಆಯಿನೇಟ ಈ ಮೂಲೇ ಉಂತೊಡು' ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಿನ್ತಿ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಸುಬ್ಬುನ ಮರ್ದ್‌ಪರಿನ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತುಡೇ ಮಹಾರಾಣಿನ ಬಂಜಿಬೇನೆ ಗುಣ ಆವೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮೂಜಿ

ದಿನತ ಮರ್ದ್‌ಡೇ ಪೂರ್ತಿ ಬಂಜಿ ಬೇನೆ ಗುಣ ಆಂಡ್. ಮಹಾರಾಜಗ್ ಭಾರೀ ಸಂತೋಷ ಆಂಡ್. 'ಸುಬ್ಬು ಈತ್ ವೈದ್ಯೆರಾದ್ ಎನ್ನ ಅರಮನೆಟೇ ಉಪ್ಪೊಡುಂದು ಮಹಾರಾಜೆರ್ ಪನ್ನಗ ಸುಬ್ಬು 'ಮಹಾಪ್ರಭು ಒಂತೆದಿನತ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಉಪ್ಪುವೇಂದ್ ಪಂಡೆ.

ಮಹಾರಾಜೆರ್ ಸುಬ್ಬುನು ಮಿಂಪಾದ್, ಅರಮನೆತ ತುತ್ತು ಪೊದೆಪು ಕೊರ್ದು, ಪದ್ಯೆಬಂಗಾರ್ ಪಾಡ್ದ್ ಪೊರ್ಲು ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಆಯಗ್ ಆಸ್ಥಾನ ಪಂಡಿತೆರೆ ಪಟ್ಟ ಕೊರುಪೆರ್. ವಾ ಒಂಜಿ ವಿಷಯೊಡುಲಾ ಸುಬ್ಬುನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನೇ ಕೇನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅತ್ತಂದೆ ಅಯಗ್ 'ಸುಬ್ರಾಯ ಪಂಡಿತ' ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್‌ಲಾ ದೀಯೆರ್. ಉಂದೆನ್ ಮಾತಾ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನ ಆಸ್ಥಾನದ ಮಂತ್ರಿಗ್ ಸುಬ್ಬುನ ಮಿತ್ತ್ ಮತ್ಸರ ಸುರುಆಂಡ್. 'ಎಂಚಾಂಡಲಾ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆ ನಟ್ಟುನಾಯನ್ ಮುಲ್ತುಡ್ದು ಗಿಡಪೊಡು' ಪನ್ಪಿನ ಹಟೊಟು ಮಹಾರಾಜಡ ಸುಬ್ಬುನ ವಿಷಯೊಡು ಬೊಡ್ಚಾಂದಿನ ಚಾಡಿ ಅಪವಾದ ಪಾಡಿಯೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆ. ಮಹಾರಾಜೆರೆಗ್ ಅವೆನ್ ಕೇನ್ ಕೇನ್‌ದ್ 'ಆದುಪ್ಪೆರೆಲಾ ಯಾವು' ಪನ್ಪಿನ ಭಾವನೆಡ್ ಸುಬ್ಬುಡ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇನುವೆನ್ ಒಂತೆ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ತೆರ್. ಸುಬ್ಬುಗ್ ಮಂತ್ರಿನ ಕುತಂತ್ರ ತೆರಿಂಡ್.

ಒಂಜಿ ದಿನ ಸುಬ್ಬು ಮಹಾರಾಜೆರೆಡ 'ಮಹಾಪ್ರಭು ಇನಿತ ರಾತ್ರೆ ಪದಿರಾಡ್ ಗಂಟೆಗ್ ಸೈನಿಕನ ವೇಷೊಡು ಉಗ್ರಾಣದವುಲು ಉಂತೊಡು. ಸತ್ಯಸಂಗತಿ ಇರೆಗೇ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು ಉಂದು ಎನ್ನ ಬಿನ್ನಿ ಮಹಾಪ್ರಭುಂದ್ ಪಂಡೆ. ಮಹಾರಾಜೆ ಒಪ್ಪಿದ್, ಆನಿಯೇ 12ಗಂಟೆ ರಾತ್ರೆಡ್ ಸೈನಿಕನ ವೇಷ (ಏಸ) ಪಾಡ್ದ್. ಉಗ್ರಾಣದ ಬರಿಟ್ ಏರೆಗ್ಲಾ ತೋಜಂದಿ ಜಾಗೆಡ್ ಕಾತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲಿಯೆರ್. ಸುಬ್ಬುನು ಉಗ್ರಾಣದ ಉಲಾಯಿ ಕುಲ್ಲಾಯೆರ್. ಒಂತೆ ಪೊರ್ತುಡೇ ಮಂತ್ರಿ 4 ಸೈನಿಕೆರೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕಳ್ಳಬೀಗದ ಕೈಟ್ ಉಗ್ರಾಣದ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಎಣ್ಣೆದೀಪದ ಬೊಲ್ಪುಡು ಉಲಾಯಿ ಪೊಗ್ಗಿಯೆ. ಉಗ್ರಾಣೊಡಿತ್ತಿನ ಸಂಪತ್ತ್‌ದ 4 ಪೆಟ್ಟಿಗೆನ್ 4 ಜನ ಸೈನಿಕೆರೆ ತರೆಟ್ ದೀದ್ ಪಿದಾಡ್ನಗ ಸುಬ್ಬು ಎದುರು ಬತ್ತ್‌ದ್ 'ಮಹಾಪ್ರಭು ಉಲಾಯಿ ಬಲೇಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆ. ಸೈನಿಕನ ವೇಷೊಡಿತ್ತಿನ ಮಹಾರಾಜೆರ್ ಉಗ್ರಾಣದ ಉಲಾಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್. ಸೈನಿಕ ವೇಷೊನು ದೆಪ್ಪುವೆರ್. ಮಂತ್ರಿಗ್ ಅರೆನ್ ತೂದು ಪೋಡಿಗೆಡ್ ಬಾಯೇ ಬರಂದಿ ಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ಅಪಗ ಸುಬ್ಬು 'ದಾನೆ ಮಂತ್ರಿಲೇ ಪೋಡಿಯರೇ? ನಂಬಿಗಸ್ಥೆ ಆಯಿನಾಯೆ ಬಕ್ಕೊರಿಯನ್ ದೂರುಜೆ. ದೂರುನಾಯೆ ಏತ್ ನಂಬಿಗಸ್ಥೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೋಜಾಯೆರೆ ಮಹಾರಾಜೆರೆನ್ ಇಡೆ ಲೆತ್ತೊಂದುಬತ್ತೆ. ಏತೋ ದಿನೊದ್ದಿಂಚ ಇರೆನ ಈ ಕ್ರಮೊನು ತೂವೊಂದುಲ್ಲೆ. ಆಂಡ ದಿನಕಾತೊಂದಿತ್ತೆ. ಇನಿ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಬೂರಿಯರ್. ಉಂಡಿ ಇಲ್ಲಗ್ ರಡ್ಡ್ ಬಗೆಯರ್. ಬಕ್ಕೊರಿಯನ್ ದೂರುನೆಡ್ದ್ ದುಂಬು ಇರೆನ್ ಈರ್ ಸರಿ ಮಲ್ತೊನುಲೇಂದ್ ಮಂತ್ರಿಗ್ ಬುದ್ಧಿ ಪಂಡೆ.

ಮಹಾರಾಜೆರೆಗ್ ಸುಬ್ಬುನ ಮಿತ್ತ್ ಭಾರೀ ಸಂತೋಷ ಆಂಡ್. ಬಂಟೆರೆನ್

ಲೆತ್ತ್‌ದ್, 'ಏರವುಲು? ಈ ಮಂತ್ರಿನ್, ಅಂಚನೇ ಆ 4 ಸೈನಿಕೆರೆನ್ ಗಡಿ ಪಾರ್ ಮಲ್ಪುಲೇಂದ್' ತಾಕೀತು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಸುಬ್ಬುಡ ನನಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಈರೇ ಎನ್ನ ಮಂತ್ರಿ ಬೊಡಾಯಿನ ಸುಖ ಸೌಕರ್ಯೊನು ಯಾನ್ ಇರೆಗ್ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪೆ'ಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಪಗ ಸುಬ್ಬು 'ಮಹಾ ಪ್ರಭು! ಒಂತೆ ದಿನತ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಯಾನ್ ಮೂಲು ಉಪ್ಪುನೀಂದ್ ಪನ್ತೆ. ಆ ಒಂತೆ ದಿನ ಕರಿಯೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಯಾನ್ ಪೋವೊಡುಂದ್ ಪನ್ಪೆ. ಮಹಾರಾಜೆರ್ ಮಹಾರಾಣಿ ಏತ್ ಬಿನ್ತಿ ಮಲ್ತೊಂಡಲಾ, ಒಪ್ಯಂದೆ ಸುಬ್ಬು ಮೈಟಿತ್ತಿನ ರಾಜ ಮರ್ಯಾದೆದ ತುತ್ತೈತ, ಪದ್ಯೆ ಬಂಗಾರ್‌ಸ್, ಪೂರ ಕಳೆತ್‌ದ್, ಅವೆನ್ ಅರಮನೆಟೇ ದೀದ್, ದುಂಬು ಇತ್ತಿನ ಕುರೆಕುಂಟುಲೆನ್, ದುಂಬುದ ಲೆಕ್ಕೋನೇ ಮೈಕ್ ಪಾಡೊಂದು, ಅರಮನೆ ಬುಡ್ದು, ರಡ್ದ್‌ದಿನೊಟು ಶಿವಪುರೊಕು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸೇರಿಯೆ. ದಿನ ಸಾಗೊಂದು ಬತ್ತಿಲೆಕೋನೇ ಸುಬ್ಬುನ ಜೀವೊಡು ನಿತ್ರಾಣ ತೋಜಿಂಡ್. ನನ ಎಚ್ಚ್ ದಿನ ಬದುಕುಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿನಗ, ಸುಬ್ಬು ಊರು ಬುಡಿಯೆರೆ ತೂಯೆ. ಏರೆಡಲಾ ಪನಂದೆ ರಾತೋರಾತ್ರೆಡ್ ನಡತೊಂದೇ ಪೋಯಿಲೆಕೋನೇ ಒಂಜಿ ಕೆರೆತ ಬರಿಟ್ ಬೂರ್ದು ಪ್ರಾಣ ಬುಡಿಯೆ.

ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆನೇ 'ಸುಬ್ಬು ಇಜ್ಜೆ' ಪನ್ಪಿನ ಸುದ್ದಿ ಇಡೀ ಹಳ್ಳಿಡೇ ಪರಡ್‌ಂಡ್. ಓಡೆ ಪೋದುಪ್ಪೇಂದ್ ಹಳ್ಳಿದಕುಲು ನಾಡ್ಯೆರೆ ಸುರುಮಲ್ಪುನಗ 'ಕೆರೆತ ಬರಿಟ್ ಸುಬ್ಬುನ ಪುಣ ಉಂಡುಂದು ಸುದ್ದಿ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಇಡೀ ಹಳ್ಳಿಗ್ ಹಳ್ಳಿಯೇ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್‌ಂಡ್. ಇಡೀ ಹಳ್ಳಿದಕುಲು ಕೆರೆತಡೆ ಪೋದು ಸುಬ್ಬುನ ಕಾರ್ ಪತ್ತಿಯೆರ್. 'ಎಂಕ್ಲೆ ಹಳ್ಳಿದ ಉದ್ಧಾರೊಗು ಬೈದಿನ ದೇವೆರ್. 'ಪಂಡ್‌ದ್ ಬುಲ್ತೆರ್. ಸುಬ್ಬುನ ಮರಣ ಮಿತ್ತ್ ಪೂತ ರಾಶಿಯೇ ಬೂರುಂಡು. ಮಹಾರಾಜೆರೆಗ್ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟುಂಡ್. ಆರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸುಬ್ಬುನ ಕಾರ್ ಪತ್ತ್‌ದ್, ಬಾರೀ ಗೌಜಿಡ್ ಸುಬ್ಬುನ ಮರಣ ಪೊತ್ತಾಯೆರ್. ಅವೇ ಜಾಗೆಡ್, ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಾದ್, ಸುಬ್ಬುನ ಕಲ್ಲ್‌ದ ರೂಪೊನು ಕೆತ್ತಾದ್ ಆ ಗುಡಿತ ಉಲಾಯಿ ನಾಟಾಯೆರ್, 'ಸ್ವಾಮಿ ಸುಭೇಂದ್ರ' ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್ ದೀಯೆರ್. ದಿನೋಲಪೂಜೆ, ವರ್ಷ ವರ್ಷ ಭಾರೀ ಗೌಜಿದ ಉತ್ಸವ ಮಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಊರು ಊರುಗೇ 'ಸ್ವಾಮಿ ಸುಭೇಂದ್ರ' ಭಾರೀ ಕಾರ್ನಿಕದ ದೇವೆರಾಯೆರ್. 'ಸ್ವಾಮಿ ಸುಭೇಂದ್ರ'ಗ್ ಕೈಮುಗಿದ್ ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ನಟ್ಟೊಂಡ, ಎಂಚಿ ತಾಪತ್ರಯಲಾ, ಎಂಚಿ ಸೀಕ್‌ಲಾ ಮಾಜುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ಆ ಹಳ್ಳಿದಕ್ಲೆನ ನಂಬಿಕೆ ಸತ್ಯ ಆಂಡ್.

ಸಾನೆಟ್ಟ್

ಮೂಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ : ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್
ತುಳುಕು : ಕುಂಬ್ರ ದುರ್ಗಾಪ್ರಸಾದ್ ರೈ ಎ.

ಕಂಡನಿ ತೈತಿ ಪೊಣ್ಣನ ಕಣ್ಣ್ ಪಸೆ ಆವುಂದ್
ಪೋಡಿಗೆನ ಒರ್ತಿಯೆ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ದಾಯೆ ತರೆಪುವ?

ಜೋಕ್ಲೆದಾಂತೆ ಈ ತೈತಿನಾನಿ ಪೊಣ್ಣ್
ಜೊತೆ ಕಡಿನ ಜೋಡಿಲೆಕ ಈ ಲೋಕ ಬುಲ್ಪುಂದಾ?

ಕಂಡನಿ ತೈತಿ ಪೊಂಜೊವುಲ್ ಜೋಕ್ಲೆನ ಕಣ್ಣ
ಮರ್ಪೊಡಿಡೆ ಕಂಡನ್ಯನ್ ತೂದು ತೆಲಿಪುವೆರ್

ನಂಕಿಜ್ಜಿ ಆ ಭಾಗ್ಯ ಕೊರಂದನೆ ಪ್ರತಿರೂಪ
ಪೋಯೇ ಪಂಡ್ದ್ - ಲೋಕ ನರಲುಂಡು.

ಖರ್ಚಿ ಆಯಿನ ಮಾತ ಅತ್ತ್ ಅವು ದಂಡೊ.
ಬೇತೆ ಕೈಸೇರ್ದ್ ಲೋಕಡ್ ಅೈನ್ ಸಬಿವುಂಡು.

ಪೊರ್ಲು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಡ್ ದೀದ್ ಕಡೆ ಮುಟ್ಟ ಒರಿಪುನವು ಅತ್ತ್
ಒರಿಯಂದ್... ತರೆದೇ ಪೋವು ಪೊರ್ಲು ಉಂದು ಸತ್ಯ.

ಆಯನಾಯೇನೇ ಮೈ ಒರ್ಮೆ ಇಂಚ ಕಿನ್ಕೊನ್ನಾಯೆ
ನನೋರಿಯನ್ ಎಂಚ ತೂವೆ ಪ್ರೀತಿಡಾಯೆ?

ಕಬಿತೆ

ಮಂಗಣೆ

ಕುಂಬ್ರ ದುರ್ಗಾಪ್ರಸಾದ್ ರೈ ಎ.

ಗೇಣೊ ಕೊರ್ಪಿನ ದೇವೆರೆಡ ಮಲ್ಲ
ನಟ್ಟ್‌ದ್ ನಿನನ್ ಪಡೆಯಿ ಪುಣ್ಯೊನೆ ಎನ್ನಾಂದ್
ಪನ್ಪಲಾಲ್ ಪೊಣ್ಣು... ಬಾಲೆದಪ್ಪೆ ॥ 1 ॥

ಗಾನೊ ಎನ್ನಲ ಬದ್ಕ್ ಬೇನೆ ಆಂಡಲ ನಿಕ್ಕ್
ಮಸ್ತ್ ಮಗುರ್ಂಡು ಬಾಲೆ... ಮನಸ್ಸ್ ಎನ್ನಾಂದ್
ಪನ್ಪಲಾಲ್ ಪೊಣ್ಣೆ... ಬಾಲೆದಪ್ಪೆ ॥ 2 ॥

ಸಾರ ಆಶೆನ್ ಯಾನ್ ನಿನ್ನ ಮೋನೆಡ್ ತೂಪೆ
ಬಾನನಡುತಲ ಚಂದ್ರೆ... ಪೊರ್ಲ ಕುಟ್ಟಿ ಎನ್ನಾಂದ್
ಪನ್ಪಲಾಲ್ ಪೊಣ್ಣೆ.. ಬಾಲೆದಪ್ಪೆ ॥ 3 ॥

ಜಾರ್ದ್ ಪೋಯಿನ ಮುತ್ತು... ತಿರ್ತ್ ಬೂರುದ್ ತಿಕ್ಕಿ
ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿನ ಬೊಲ್ಪು.. ಈಯಿಂದ್ ಮಂಗಣೆಡ್
ಪನ್ಪಲಾಲ್.. ಪೊಣ್ಣೆ .. ಬಾಲೆದಪ್ಪೆ...॥ 4 ॥

ಪೊಸ ವರ್ಸೊನು ಲೆಪ್ಪುಗ

ಶಶಿಧರ ಏಮಾಜೆ

ಕರಿನ ಕೈಪೆ ನೆಂಪು ಮಾಜಿದ್
ಬರ್ಪಿ ಪೊಸ ಚೇಪೆಗ್ ಕಾಪುಗ
ನಮ ಪೊಸ ವರ್ಸೊನು ಲೆಪ್ಪುಗ
ಬೇನೆ ಬೇಜಾರ್ದ ಬೆಂಗ್ ಮರಪುಗ
ನಮ ಪೊಸ ವರ್ಸೊನು ಲೆಪ್ಪುಗ

ದಿನ ದಿನಲ ಉದಿಪುನ ಪೊಸ ಬೊಲ್ಪು
ದಿನ ದಿನತ ಬದ್‌ಕ್ ಪೊಸ ತ್ರಾಣ
ಪೊಸ ವರ್ಸೊನಂಕಾವಡ್ ಪೊಸತ್
ಪಿರ ಪೋದು ಒರಿಯಡ್ ಕರಿನ ಪರತ್
ನಮ ಪೊಸ ವರ್ಸೊನು ಲೆಪ್ಪುಗ

ಒಂಜಿ ವರ್ಸೊದ ಕಜ್ಜೊಕಾರ್ಯೊಗು ನೆನೆಪುಗ
ಎಲ್ಲೆದಾನಿದ ಎಡ್ಡೆ ಕಾರ್ಯೊಗು ಜಪ್ಪುಗ
ಎಡ್ಡೆ ಯೋಚನೆ ಕೈತಲ್ ಲೆಪ್ಪುಗ
ನಮ ಪೊಸ ವರ್ಸೊನು ಲೆಪ್ಪುಗ

ಎನ್ನ ಪನ್ಪಿನ ಅಹಂಕಾರ ದೂರ ಆವಾಡ್
ನಮ್ಮ ಪನ್ಪಿ ಮಮಕಾರ ಕೈತಲಾವಡ್
ಎತ್ತ್ ಗತ್ತ್, ಏರ ನೇರ ದೂರ ದಕ್ಕ್‌ಗ
ಒರ್ಮೈತ್‌ದ್ ಬಾಳುನೆನ್ ನಮ ಕಲ್ಪುಗ
ನಮ ಪೊಸ ವರ್ಸೊನು ಲೆಪ್ಪುಗ

ಎಲ್ಲೆ ಮೂಡುನ ಸೂರ್ಯೆ
ಪೊಸ ಬೊಲ್ಪು ಕೊರಡ್
ಪೊಸ ವರ್ಸೊದ ಸೇಕ – ಪಾಕ ಕಾಪು ಕೊರಡ್
ಪೊಸ ಕಮ್ಮೆನದ ಪುರ್ಪ ಉಡಲಿಡಿಕ ಅರ್ಲಡ್
ಪೊಸ ಬೊಲ್ಪುದ ತುಡರ್ ಊರಿಡಿಕ ಬೆಳಗಡ್
ನಮ ಪೊಸ ವರ್ಸೊನು ಲೆಪ್ಪುಗ
ನಮ ಪೊಸ ವರ್ಸೊನು ಲೆಪ್ಪುಗ

ಜೋಕ್ಲೆ ಕತೆ

ಕುಟ್ಯಪ್ಪು ನಾಡೊಂದುಲ್ಲೆರ್...

ಮೋಹನ ಕೊಪ್ಪಳ, ಕದ್ರಿ

ನಡು ರಾತ್ರೆದ ಪೊರ್ತು. ಎಂಕ್ಲೆನ ಕುಟ್ಯಪ್ಪು ಸಾದಿ ಬೀದಿಡೆ ತಿರ್ಗೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಳ್ವೆರ್ ಕಂಡ್ಯೆರೆಂದ್ ಪಿದಾಡುನ ಪೊರ್ತು ಅವು. ಅಂಚಾದ್ ಪೋಲಿಸ್‌ದಕ್ಲು ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕಣ್ಣ್ ದೀದ್ ಕಾತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಒರಿಯೆನೇ ಪಾತೆರೊಂದು, ಕೊರೆಪುನ ನಾಯಿಲೆನ್ ಗಿಡತೊಂದು ಸಾದಿಡೆ ಪೋವೊಂದಿತ್ತಿನ ಕುಟ್ಯಪ್ಪುನು ಪೊಲೀಸ್‌ದಕ್ಲು ಪತ್ಯೆರ್. ಪತ್ತ್‌ದ್ 'ಯೇರ್ ಈಯಿ, ಈ ನಡುರಾತ್ರೆದ ಪೊರ್ತು ಸಾದಿ ಬೀದಿಡೆ ತಿರ್ಗೊಂದು ದಾದ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ....?' ಪೋಲಿಸ್‌ದಕ್ಲು ಜೋರು ಮಲ್ತ್ ಕೇಂಡೆರ್.

'ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ ಸ್ವಾಮಿ, ದಕ್‌ದ್ ಪೋಯಿನೆನ್ ನಾಡೊಂದುಲ್ಲೆ' ಪಂದ್ ಕುಟ್ಯಪ್ಪು ಪಂಡೆರ್.

'ನಾಡುನೆಕ್ ಅಂತು ಗೊಂತು ಇಜ್ಜಾ? ಈ ನಡುರಾತ್ರಿದ ಪೊರ್ತು ಕತ್ತಲೆಡ್ ದಕ್‌ದ್ ಪೋಯಿನೆನ್ ನಾಡೊಂದುಲ್ಲೆ ಪಂದ್ ಪನ್ಪತ್ತ. ನಿನ್ನ ಪಾತೆರೊನು ಏರಾಂಡಲ ನಂಬುವೆರಾ?'

'ಯೇರ್... ಎಂಚಿನ ಬೋಡಾಂಡಲ ಪನಡ್, ಅತ್ತ್‌ಂಡ ನಂಬಡ್ ಬುಡಡ್. ಯಾನ್ ಮಾತ್ರ ದಕ್‌ದ್ ಪೋಯಿನವು ತಿಕ್ಕುನೇಟ ಬುಡ್ಪುಜಿ.'

'ಏಯ್.. ಸತ್ಯ ಪನ್, ಈಯಿ ಕಳ್ವೆ ಅತ್ತಾ...?'

'ಅತ್ತ್'

'ಅಂಚಾಂಡ ಏರ್...?'

'ಯಾನ್ ಕುಟ್ಯಪ್ಪು...'

'ಓ... ! ಈರಾ...? ಈರ್ ಈ ಊರುದ ಮಲ್ಲ ಜನ ಅತ್ತೇ, ಸುರುಕ್ಕೇ ಪನಿಯೆರೆ ದಾನೆ? ಅವು ದಾದ ದಕ್‌ದ್ ಪಾಡ್ದರ್ ಪನ್ಲೆ. ಎಂಕ್ಲುಲಾ ನಾಡ್ಯೆರೆ ಸಾಯೊ ಮಲ್ಪುಬ'

'ಯಾನ್ ನಿದ್ರೆ ಕಳೆವೊಂದೆ. ಸಂಪೊತ್ತು ಪಡೆವೊಂದೆ' ಪಂಡೆರ್ ಕುಟ್ಯಪ್ಪು.

'ಓ.. ಹೋ... ಅಂಚಾಂಡ ಈರೆಗ್ ನಿದ್ರೆ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಬುಡ್ಲೆ...' ಪಂಡೆರ್ ಪೋಲಿಸ್‌ದಕ್ಲು. (ಆಧಾರ)

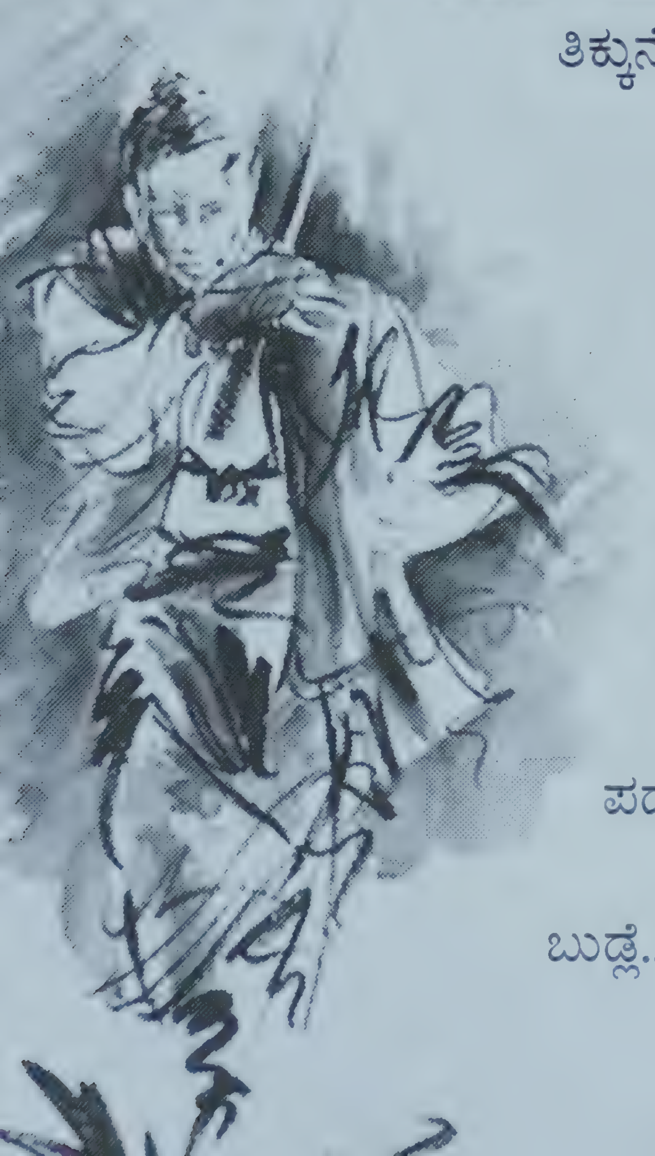

ಅಮಾಸೆದ ಕತ್ತಲೆ

ಜಯ

ಚಂದ್ರಗ್ ಪೋಡಿಗೆ ಚಂದ್ರಗ್ ಪೋಡಿಗೆ
ಏರೆನ ಪೋಡಿಗೆಯೇ? .... ಏರೆನ ಪೋಡಿಗೆಯೇ?
ಚಂದ್ರಗ್ ಪೋಡಿಗೆ ಚಂದ್ರಗ್ ಪೋಡಿಗೆ
ಮುಗಲ್‌ದ ಪೋಡಿಗೆಯೇ, ... ಮುಗಲ್‌ದ ಪೋಡಿಗೆಯೇ...॥

ಬಾನೊಡು ಇತ್ತಿನ ಬೊಳ್ಳಿಲು ತೂದು।
ಕುಶಾಲ್ ಸುರುಮಲ್ತ್।
ಪುಕ್ಕೆಲೆ ಚಂದಿರೆ ಪೋಡಿದ್ ಬಲ್ತೆನೇ।
ಕಿಲಕಿಲನೇ ತೆಲ್ತ್। ಬೊಳ್ಳಿಲು ಕಿಲಕಿಲನೇ ತೆಲ್ತ್॥ ಚಂದ್ರಗ್॥

ಪಕ್ಕಿಲು ರೆಕ್ಕೆನ್ ಪಟಪಟ ಆಕ್‌ದ್।
ಕಾರಿಗ್ ಸೇರಿಯೆನೇ।
ಮುಗ್ರೋಲು ಟಕಟಕ ಕಾರ್‌ದ ಶಬ್ದೊಡು।
ತಾನೊಗು ಸೇರಿಯೆನೇ। ಅಯಿತ ತಾನೊಗು ಸೇರಿಯೆನೇ॥ ಚಂದ್ರಗ್॥

ಬೆಂದ್‌ದ್ ಬರ್ಪಿನ ಅಮ್ಮೆರ್ ತೋಜಂದೆ।
ತೂಟೆನ್ ಪೊತ್ತಯೆರೆ।
ಕಂಡೊಗು ಜತ್ತಿನ ನಟ್ಟಿದ ಪೊನ್ನುಲು।
ಪುಣಿಕ್ ಬಡತಿಯೆರೆ। ಕಟ್ಟ ಪುಣಿಕ್ ಬಡತಿಯೆರೆ॥ ಚಂದ್ರಗ್॥

ಊರುಗು ಕಬಿದಿನ ಕತ್ತಲೆ ತೂದು।
ಅಜ್ಜಿಲ ಪಂಡ್ರಿಯೆರೆ।
ಚಂದಿರೆ ಪೋಡಿನಿ ಅತ್ತ್‌ಂಬೆ ಬಾಲೆ।
ಅಮಾಸೆದ ಕತ್ತಲೆಂಬೆ। ಬಾಲೆ ಅಮಾಸೆದ ಕತ್ತಲೆಂಬೆ॥ ಚಂದ್ರಗ್॥

ಬದ್ಕೊಲಿಯಾ...!?

ಪ್ರೊ. ಡಿ. ವೇದಾವತಿ

ಕಾಂಡೆ ಏಳರೆಗಂಟೆ. ಇಲ್ಲಾಲ್‌ಡ್‌ದ್ ಪಿದಾಡಿನ ಸುಮನಾ ಬಲಿತೊಂದು ಬಲಿತೊಂದು ನಂತೂರು ಬಸ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್‌ಗೆತ್ತಿಯಾಳ್. ಅಪಗನೇ ರೋಡ್ ಬ್ಲೋಕ್. ಪದವಾದಂಚಿಡ್ದ್ ಬರ್ಪಿನ ಚತುಷ್ಪಥ ನಿಲಿಕ್ಕೆ, ಕದ್ರಿದಂಚಿದ ತ್ರಿಪಥ ಫುಲ್, ಕುಲಶೇಖರದಂಚಿದ ಚತುಷ್ಪಥ ಪೂರ್ತಿ, ಪಂಪ್‌ವೆಲ್‌ದಂಚಿದ ತ್ರಿಪಥ ನಿಲಿಕ್ಕೆ ವಾಹನೊಲೇ ವಾಹನೊಲು. ಅಂಚಿಂಚಿ ಕಾರ್ ದೀಯೆರೆ ಇಡೆ ಇಜ್ಯಾಂದಿನಾತ್ ಕಾರ್, ಬಸ್, ಲಾರಿ, ರಿಕ್ಷಾ, ಸ್ಕೂಟರ್, ಬೈಕ್‌ಲೆನ ರಾಶಿ ರಾಶಿ. ಮೂಜಿನಾಲ್ ವರ್ಸೊಡು ನೆಟ್ಟೆನೇ ನಾಲೈನ್ ಜೂವೊಲು ಈ ಜಂಜಾಟ ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ಪರಲೋಕ ಸಂದ್‌ದೊ. ಮಂಗಳಾದೇವಿದಂಚಿತ್ತಿ ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಪೋವೊದಿತ್ತಿನ ಸುಮನಾ ಪದಿನೈನ್ ನಂಬರ್‌ದ ಬಸ್‌ಗ್ ಕಾಪೊಡು. ಆಲೆನ ಕಣ್ಣೆದ್‌ರೇ ಸ್ಟಾಪ್‌ಡ್ ಉಂತಾಂದೆ ನಾಲೈನ್ ಬಸ್ಸುಲು

ಪೋದು ದೂರೊಡ್ದೇ ತಾರೆದ ಕುಬೆಟ್ಟ್ ಬೊಂಡ ನೇಲುನಂಚ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಮಂಡೆ ತೋಜುಂಡು. ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಪಿನ ಜೋಕುಲು ಮಣಭಾರ ಬೇಗುಲೆನ್ ಬೆರಿಟ್ಟ್ ಏರ್ಪಾವೊಂದು ಬಲಿತೆರ್. ಒಂಜಿ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಪ್‌ಡ್‌ದ್ ನಾಲೈನ್ ಮೀಟರ್ ದೂರ ಉಂತ್‌ಂಡ್. ಜೋಕುಲು ಎಂಚಲಾ ಏರೇರ್ನ ಕೈಕಾರ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ನೇಲ್ಯೊ, ನೂದೆತೊಟ್ಟು ನೂತೈವೊ. ದುಂಬೇ ತೌತೆದಂಚಿತ್ತಿ ನೇಲುನ ಬಸ್ಸ್‌ಗ್ ತಾಕತ್ತಿತ್ತಿನಾಕುಲು ಮಿತರ್ಯೆರ್. ಸುಮನಾ ಉಂತಿನಲ್ಪನೇ ಬಾಕಿ. ಬಂಡಿ... ನಾಲ್ ನಂಬ್ರ ಆಜಿ ನಂಬ್ರ ಕುಡ ಪದ್‌ನೈನ್ ನಂಬ್ರ ಬರೋಂದುಂಡು. ಒಂಜೆಟ್ ಒಂತೆ ಇಡೆ ತೋಜುಂಡು. ಎಂಚಲಾ ಮುಟ್ಟುಡಾಂಡಲಾ ಉಂತ್‌ಂಡ ಬಚಾವುಂದು ಬಲಿತಲ್. ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಪ್‌ಡೇ ಉಂತುದುಂಡು. ಏರ್ನನೋ ಕಾರೋ ಕೈಯೋ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಮಿತರ್ಯಲ್. ಉಲಾಯಿ ಏರ್ನನೋ ಜಿಡೆ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಉಂತ್ಯಲ್ ಬಚವು ಆಯೇಂದ್. ಜಪ್ಪೆರುಂಡು ಹಾ... ಈತ್ ಪೊರ್ತು ನಿದ್ರೆ ಮಲ್ತಾರಾ? ನನ ಕದ್ರಿ... ಮಲ್ಲಿಕಟ್ಟೆಡ್ ಜಪ್ಪುಲೆ.. ರೈಟ್ ಪೋಯಿ...' ಟಿಕೇಟ್.... ಟಿಕೇಟ್.... ಚಿಲ್ಲರೆ ಕೊರ್ಲೇ ಅತ್ತ್‌ಯೇ ಉಂದು ಐನೂದು ರೂಪಾಯಿದ ಪರ ನೋಟು.... ಏಳ್ ರೂಪಾಯಿದಾಡೆ 500 ಕೊಂಡರ್ಡ ಏನ್ ಚಿಲ್ರೆ ಒಲ್ತು ಕೊರ್‌ಪಿನ ಈರ್ ಕಂಡಕ್ಟ್ರ್......... ಚಿಲ್ಲರೆಲುಪ್ಪೊಡು' ಅತ್ತ್.... ಚಿಲ್ರೆ ಇಜ್ಜಿ ಈರ್ ಜಪ್ಪುಲೆ... ನಡತೊಂದು ಪೋಲೆ. ನಡತೊಂದು ಪೋಯೆರೆ ಈ ಪನೊಡ್ಚಿಯಾ .... ಲಡಾಯಿ ಸುರು. ಐನೂದೆತ ನೋಟು ಕಂಡಕ್ಟ್ರೆ ಕೈಟೇ ಕೊರ್ನ ಆಸಾಮಿ ಜತ್ತೆ. ರೈಟ್ ಪೋಯಿ...'

ಹೇ.... ಬಸ್ ಕೊನೊಲೆಯೇ.. ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಪೊರ್ತಾಪುಂಡು ಬಸ್‌ದ ಡಬ್ಬೆಗ್ ಪೂರಾ ಪೆಟ್ಟ್... ದೊಂಡೆ ಬಿಚ್ಚುನಾತ್ ನೆರಡೆ ಡ್ರೈವರೆಗ್.. ಎಂಚಲಾ ಪಿದಾಟ್‌ಂಡ್ ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಸುಮನಾ ಮುಟ್ಟ್‌ನಗ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಲೇಟ್. ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲೆರೆನ ರಡ್ಡ್ ನೆರಡೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆನ ಅಸಹಕಾರ ಪರೀಕ್ಷೆದ ಸಮಯ ತುರ್ತು ಕೆಲಸ.. ಬಸ್‌ದ ಪರದಾಟ ಮದತ್‌ಂಡ್. ಮದ್ಯಾನ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗ್ ಪೋವೊಡು. ಅಪ್ಪಾ... ಲೈನೇ ವೆಲೆನ್ಸಿಯಾಡ್ಡ್ ಕಂಕನಾಡಿ ಮುಟ್ಟ ಎಂಚಲಾ ನಾಲ್ ಸಾರ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಬಯ್ಯಗ್ ವಾಪಾಸ್ ಎಂಚ ಪೋಪುನಿ... ಈ ಕಾಸ್ ಕೊನೊನಗ ಏರ್ಲಾ ಒಯ್ಪೆರಾ.. ನಂಬೆರೆ ಆಪುಜಿ. ಹಂಪನ್‌ಕಟ್ಟೆಡ್ದ್ ತರಕಾರಿ ದೆತೋಂದು ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಡ್‌ದ್ ಕಾಲಿ ಬಸ್ ಪತೊಲಿ... ಇಂಚ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಂದಿಗುಡ್ಡೆ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಪ್‌ಡ್‌ದ್ ಇರ್ವತ್ತೇಳು ನಂಬ್ರದ ಬಸ್ ಪತ್ಯಲ್. ಸರಕಾರೀ ಬಸ್.... ಇಡೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಉಂತ್ಯಲ್. ತರಕಾರಿದಲ್ಪ ಚಿಲ್ಲರೆ... ಚಿಲ್ಲರೆ ಕೊರ್ಲೆ... ಛೆ... ಚೀಲ ದಿಂಜ ತರಕಾರೀ ದೆತೋಂದು ಬಸ್‌ದಾಡೆ ಬಲಿಪು. ಲೇಡಿಗೊಶನ್‌ದಲ್ಪ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಗುಂಡಿಗುರಿ, ಮಾರ್ಗನಿಲಿಕೆ ಮಣ್ಣ್‌ದ ರಾಶಿ ಕುಡ್ಲಡ್ 360 ದಿನಲಾ ಮಾರ್ಗ ರಿಪೇರಿ. ಮುಲ್ತ ಮಣ್ಣ್ ಆಡೆ, ಅಲ್ತ ಈಡೆ, ನೀರ್, ಫೋನ್, ಕೇಬಲ್ ಪೂರಾ ಅಧಿಕಾರಿಲು ಗರ್ಪೇರೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಬಾಗಲ್‌ಕೋಟೆದಾಕುಲು ಗರ್ಪೆರೆ ರೆಡಿ ಉಲ್ಲೆರ್. ಸರಕಾರೀ ಆಸ್ಪತ್ರೆದ ಗೇಟ್‌ದಲ್ಪ 'ನಗರ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿರಲಿ... ಸಹಕರಿಸಿ.... ಮೂತ್ರ ದೊಡ್ಡಿಗೆ ದಾರಿ.........' ಅವುಲವುಲು

ಬೋರ್ಡುಲ. ಅರ್ಜೆಂಟ್‌ದಾಕುಲು ಗೋಡೆದ ಬರಿಟ್ಟ್ ಬೋಡಿತ್ತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ತೋನುವೆರ್ ಈ ಬೋರ್ಡುಲ ಏರೆಗ್? ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಜನೊಕ್ಲೆ ಮಂಡೆ ಸೊಚ್ಚ ಉಂಡೇ ಪನಿ. ಹ್ವಾ.. ಗಂಟೆ 4ಲರೆ ಬಸ್ ಫುಲ್.... ರಿಕ್ಷಾ ಮಲ್ಪುಗೊ.. ಕೈಕಂಬ ಕುಲಶೇಖರ. 'ಆಪುಜಿ... ದಾನೆ?.. "ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಕೊನೊಯೊರೆ ಉಂಡು ನಾಲೈನ್ ರಿಕ್ಷಾ ಕಾರುಲು ಉಂದೇ ಉತ್ತರ. ಅಪಗಾಂಡ ಏನೇಂಚ ಪೋಪಿನಿ.. ಅಬ್ಬ.. ಬಸೇ ಗತಿಯಾ? ಓ ಅವುಲೊಂಜಿ ರಿಕ್ಷಾ ಬರ್ಪುಂಡು.. ಉಂತಾಯಲ್. ಎಂಚಲಾ ಪೊಗ್ಯಾಲ್. ಆಂಡ ಮಾಳಿ ಮಾರ್ಗ ಸೇರುನಲ್ಪ ಪೂರಾ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಜಾಮ್. ಎಂಚಲಾ ಉಂತೊಂದು ಉಂತೊಂದು ಸೈಂಟ್ ಆಗ್ನೆಸ್‌ದಾಡೆ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕ್ಲೆನ ಪಟ್ಲಾಮು. ರಡ್ಡ್ ಕೆಬಿಟ್ ಮೊಬೈಲ್. ತರೆ ಬಿರ್ಕ್‌ದ್ ಪಾಡಿನೆಟ್ ಕಣ್ಣ್ ತೋಜುಜಿ. ರಿಕ್ಷಾಲೆನ ಸಾಲ್ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕ್ಲೆನ ಮೇಳದ ಸಾಲ್.. 'ಅಮ್ಮಾ' ಒಂಜಿ ಬುಲಿಪು. ಒಂಜಿ ರಿಕ್ಷಾಡ್ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣನ ಒಂಜಿ ಕಾರ್ ಉಲಾಯಿ, ಒಂಜಿ ಪಿದಾಯಿ.. ಜಪ್ಪೆರೆ ಆಪುಜಿ.. ಟೈಟ್ ಪೇಂಟ್. ರಡ್ಡ್ ಪೊಣ್ಜೋಕುಲು ಒಯ್ತೆರ್ ಆಪುಜಿ. ಕಡೆಕ್ ಡ್ರೈವರೇ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ತಿರ್ತ್ ಪಾಡ್ಯೆ. ಸುಮನಾ ಎಂಚಲಾ ಇಲ್ಲಾಡೆ ಮುಟ್ಯಾಲ್. ಉಸ್ಸಪ್ಪಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ತೆಂಬು ನೀರ್ ಪರ್ಯಲ್. ಬೇಗ್‌ಟ್ ಇತ್ತಿನ ಕಾಸ್ ಉಲಾಯಿ ದೀಕೊಂದು ನಾಡ್‌ನಗ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಡ್ ಕನತ್ತಿನ ನಾಲ್‌ಸಾರ ಇಜ್ಜಿ. ತರೆ ಬೆಚ್ಚದ ಮಿತ್ತ್ ಬೆಚ್ಚ. ಬೂರ್ದಿನ ಪೊಣ್ಣು ನಿರೆಕರೆದ ಸುಧಾ ಆಲೆನ ಅಪ್ಪೆಡ್ ಸುಮನಾ 'ಅಂದೆ ಆ ಬಾಲೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಬೇನೆ ಉಪ್ಪು. ಆತ್ ಟೈಟ್ ಪೇಂಟ್ ದಾಯೆ? 'ಇತ್ತೆ ಪೂರಾ ಅಂಚನೇ ಅತ್ತೇ' ಅಪ್ಪೆನ ಉತ್ತರ.

ನನ ಸ್ಟೋರ್‌ಗ್ ಪೋವೊಡು. ಎ.ಪಿ.ಎಲ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗ್ ತಿಕ್ಕುನೆಂಚಿನ ಒಂತೆ ಅರಿ ಮಾತ್ರ. ಅಯಿನ್‌ಲಾ ಸ್ಟೋರ್‌ದಾಯೆ ಉಲಾಯಿ ದೀದ್ ಪೊಟ್ಟು ಅರಿನ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಕೊರ್ಪಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ದಾಯೆಗ್ ಗೊತ್ತಾಂಡತ್ತೆ? ಆಯನ ಅಂಗಡಿದಿಡೆಟ್ಟ್ ಉಂದೊಂಜಿ ಪೊಡಿ ಬೇರ. ಐಡ್ದಾವರ ಏತೇ ಜನ ಕಾರ್ಡ್ ಮಲ್ಪುಜೆರ್. ಆಂಡ ನಮ ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಕುಲು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ರೇಶನ್ ಕಾರ್ಡ್ ತೋಜಾವೊಡೇ. ಆಯ್ಕ್ ಆಧಾರ್ ಕಾರ್ಡ್ ಉಂಡು ಸುಮನಾಗ್ ರಜೆಟ್ ಮಗಿದಿ ಇಲ್ಲಾಡೆ ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪೋವೊಡು. ಆಧಾರ್ ಕಾರ್ಡ್ ಓಲುಂಡಾ. ಇಲ್ಲಾಡೆ ಬತ್ತಿನೇ ನಾಡ್‌ದ್ ದೆತ್ತಲ್. ತೂನಗ ಮೋನೆ ಬೂತದ ಲೆಕ್ಕ ಉಂಡು. ಸೈಯಡ್.. ಆಧಾರ್ ಇಜ್ಜಂಡ ಆಧಾರನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಆಧಾರ್, ರೇಶನ್, ವೋಟರ್ ಐಡಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಚೀಲ ನಿಲಿಕೆ ಕಾರ್ಡ್‌ಲೇ ಮೂಜಿ ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ದೆತ್ತ್ಂಡಲಾ ಫೋಟೋ ಸರಿ ಬರ್ಪುಜಿ. ಅವು ಆಕುಲೆ ಮಿಸ್ಟಿಕ್ ಅತ್ತ್.. ನಮ ಮೋನೆದನೇ ಮಿಸ್ಟೇಕ್. ಉಪ್ಪಡ್. ಪಂಡ್ಂದ್ ಪೊರ್ಲತ್ತ್. ಬುಡಿ ಸುಮಾನಾಗ್ ತರೆ ಬೆಚ್ಚ ರಾತ್ರೆ ಇಂದೇ ಕನ.. ಯೋಚನೆ.

ಪುಲ್ಯಾನಗ ಲಕ್ಕಿನೇ ಎದ್‌ರ್ 'ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಯೋಗ ತರಗತಿ' ಬೋರ್ಡುಲ ಉಂಡು. ಅವುಲಾಂಡಲಾ ಒಂತೆ ಸಮಾದಾನ ತಿಕ್ಕುಂದು ಸೇರಿಯಲ್ ನಲ್ಪೈನ್ ದಿನೊಟ್ಟು ಒಂಜಿವಾರ ಪೋಯಲ್. ಇಲ್ಲಡೆ ಬನ್ನಗ ಚಾ ಕಾಫಿ ಆತ್‌ಜಿ ಪನ್ಪಿ ಗಲಾಟೆ.

ಪೂರೆರೆಗ್‌ಲಾ ಎನ್ನೊ ಗಂಟೆಗ್ ಪಿದಾಡ್‌ದ್ ಪೋವೊಡು. ಬೇಲೆದಾಲ್ ಬನ್ನಗ ಪತ್ತ್ ಗಂಟೆ. ಒಂಜೊಂಜಿ ಕೋಣೆಗ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ರೇಟ್, ಒಂಜೊಂಜಿ ಬೇಲೆಗ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ರೇಟ್ ಬೋಡಾಂಡ ದೀಲೆ ಬೊಡ್ಚಿಂಡ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಏತೋ ಇಲ್ಲ್ ಉಂಡು ಈ ಧಮಕಿ.

ಸುಮಾನಾನ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ಡ್ ಪತ್ತ್ ತಾರೆಲು ಉಲ್ಲೊ. ತಾರಾಯಿ ದೆಪ್ಪಾವೊಡು. ಜನ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಬಸಪ್ಪೆ ಒರಿ ಪೋನ್ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಬರ್ಪೆ. ಒಂಜಿ ತಾರೆಗ್ ನೂದೆತಲೆಕ್ಕ ಕಾಲ್ ಗಂಟೆಗ್ ಪತ್ತ್ ತಾರೆಗ್ ಸಾರೊ ರೂಪಾಯಿ ದೆತ್ತೋಂದು ಪೋಪೆ. ತಾರೆದ ಕುಬೆಟ್ ಕುಲ್ಲ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ಬೊಂಡ ಪರ್ಪೆ. ತಿರ್ತ್ ಜತ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ನಾಲೈನ್ ತಾರಾಯಿಲ್ ಚೀಲೋಡು ದಿಂಜಾವೆ. ಆಯನ ಚೀಲ ಪಂಡ ಎಲ್ಯ ಕ್ಯಾಂಟೀನ್. ಒಣಸ್, ನೀರ್ ಪೂರಾ ಉಂಡು. ತಿಂಗೋಲುಗೊರ ಊರುಗು ಪೊನಗ ಒಂಜೊಂಜಿ ಟೆಂಪೊ ತಾರಾಯಿ ಕೊನೊಪ್ಪೆ. ಬೆಂದಿನಾಕುಲತ್ತೇ. ಆಯೆ ಬತ್ತಿನಾಂಡ ನಂಕ್ ಗತಿ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಏರ್ಲ ಮುನಿಪುಜೆರ್. ಬೊಂಡ ದೆತ್ತ್ಂಡ ಇರ್ವತ್ತೈನ್ ರೂಪಾಯಿ ಎಚ್ಚ. ಇತ್ತೆ ತಾರಾಯಿ ದೆತ್ತ್‌ಜಾಂಡ ಮಂಡೆಗ್ ಬೂರು. ಪೋನ್ ಮಲ್ತಿಡ್ ಸುದ್ಧಿ ಇಜ್ಜಿ. ಕುಡ ಕುಡ ಮಲ್ತ್‌ಲ್. ಆಯನ ಪೋನ್‌ಡ್ ಬಾಲೆ ಬುಲಿಪುನಂಚಿನ ಸೊರ. ಆಪೆದ ಓಣಿದ ಮೋಂಡು ಪೊರ್ಬುಲು ಬಲಿತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಬಸಪ್ಪೆ ದುಂಬುದಾನಿ ಆರೆನ ತಾರೆಡ್‌ದ್ ತಾರಾಯಿ ದೆಪ್ಪುನಗ ಪೋನ್‌ನ್ ತಾರೆಡೇ ಬುಡ್‌ತೆಗೆ. ಮುಕುಲೆಗ್ ರಾತ್ರೆ ಇಡೀ ತಾರೆಡ್ದ್ ಬಾಲೆ ಬುಲಿಪುನ ಸೊರ ಕೇಂದ್ ನಿದ್ರೆ ಇಜ್ಯಾಂದೆ ಕಾಂಡೆ ನೂತ ಐವೊರೂಪಾಯಿ ರಿಕ್ಷಾಗ್ ಕೋರ್ದ್ ಬಸಪ್ಪನ ಇಲ್ಲಾಡೆ ಪೋದು ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ರ್‌ಗೆ ತಾರೆಡ್‌ದ್ ಪೋನ್ ಜಪುಡಾಯಿನೆಕ್ ಕುಡ ಇರ್ವತ್ತೈನ್ ವಸೂಲಿ ಮಲ್ತೆಗೆ ಅಂಚಿಂಚಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕುಡ ಸುಮನಾ ಫೋನ್ ಮಲ್ತಾಲ್.. ಇತ್ತೆ ಪುಸ್ರೋತ್ತು ಇಜ್ಜಿ. ಮಧ್ಯಾನ ಬೊಕ್ಕ ಬರ್ಪೆ ಅಮ್ಮ... ಸಾರಿ' ಪಂಡೆ.

ಸುಮನಾನ ಯೋಗ ಕ್ಲಾಸ್ ಒಂಜೇ ವಾರೊಡು ಬಂದ್. ಆಯ್ತ ಪಗತೆಗ್ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚ ಏರ್‌ಂಡ್. ಕಾಂಡೆ ಕಾಲೇಜ್‌ಗ್ ಪೋದು ಬಯ್ಯಗ್ ಬರೊಡೇ. ದೇವೆರೇ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಯ್ಯಗ್ ನಡತೋಂದೇ ಬರ್ಯರ್ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ಲ್. ಒಂಜೇ ವಾರೊಡು ಕಾರ್ ಸಡಿಲಾಂಡ್. ಯೋಗೊಡ್ದು ಉಂದುವೇ ಎಡ್ಡೆ. ಏರೆಡ ಕೇಂಡ ವಾಕಿಂಗ್‌ಂದ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಪಂಡ ಬಿರಮುಲಾ ಉಂಡು.

ಸುಮನಾನ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಎದ್‌ರ್ 'ಸೊಚ್ಚ ಭಾರತ ಸಹಕರಿಸಿ' ಪನ್ಪಿನ ಬೋರ್ಡ್‌ನು ಏರೇ ಅಕ್‌ಟ್‌ದೆರ್. ಅಯ್ತ ಜತೆಟ್ ದಿನೊಕು ಮೂಜಿ ಸಾರಿ 'ಮೂಲು ಕೇನ್ಲೆ ನಿಕುಲೆ ಇಲ್ಲಾದ ಕಜಾವುನು ನಗರ ಸಭೆತ ವಾಹನೊಗು ಪಾಡ್‌ಲೇಂದ್ ಲೆತ್ತ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಆಂಡಲಾ ಕೆಬಿ ಕೇನಾಂದಿನ ಕೆಲವೆರ್ ಮೊನ್‌ದ ಮುಟ್ಟೆ ಕಜವುಲೆನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಸುಮನಾನ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ದ ಬರೆತ ಬಂಟ್ ತಳ್ಳ್ ದೀಪೆರ್. ಅಕುಲೆ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ಡ್ ದಕ್ಕುಜೆರ್. ಅಂಚಿಂಚಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಏರ್‌ಂದ್ ತೂಯೆರೆ ನಾಲ್‌ದಿನ ನಿದ್ರೆ ಗಜೆರ್ಯಲ್. ಏರೆನ್‌ಲಾ ಪತ್ತೆರೆ

ಆಯಿಜಿ.

ಒಂಜಿ ದಿನ ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್‌ದ್ ಬನ್ನಗ ಬಯ್ಯಗ್ ನಂತೂರುಡು ಭಜನೆದ ಸೊರ ಕೇನ್ಂಡ್. 'ಭಕ್ತ ಭಜನಾ ಮಂಡಳಿ' ಎಂಚಲಾ ನೂದುರೂಪಾಯಿ ಡೊನೇಶನ್ ಕೊರ್ತಲ್. ಉಲಾಯಿ ಪೋದು ತೂಕಾಂದ್ ಉಲಾಯಿ ಪೋಯಲ್. ಒಂಜಿ ಜವಣೆ ಪದತ ಬೂಕು ಬುಡ್‌ಪಾದ್ ಪದ ಪನ್ಪೆ.

'ಗೋಪಿಯ ಗಂಡ, ಬಜಪೆ ಮುಕುಂದ' ಎಲಾ ಉಂದೆಂಚಿನ ಪದಪ್ಪ. ಗೋಪಿನ ಕಂಡನಿ ಬಜಪೆಗ್ ಏಪೊ ಬತ್ತಿನಿ ವಾ ಮುಕುಂದೆ? ಓಲು ಏಪೋ ಮದಿಮೆ ಆಯಿನಿ' ಪೊರ್ತಾನಗ 'ಬಾಗಿಲನು ತೆರೆದು ಸೇವೆಯನು ಕೊಡು ಅರಿಯೇ' ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆ ಉಂಡು... ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಸೇವೆ ಕೊರುಂಡು ಅರಿಟ್ಟ ನಟ್ಟುನಿ.. ತೂಕೊ ನನ ಒವುಂದು... ಕುಲ ಕುಲ ಕುಲ ಎನುವರು. ಆತ್ಮ ಯಾವ ಕುಲ ಜೀವ ಯಾವ ಕುಲ? ಆತ ಮಾತ್ಮನು ನೆಲೆಯಾದಿ ಕೇ.. ಶವರಾಯ' ಛೇ.. ಛೇ.. ಇಂಬ್ಯಾನ್ ದೀಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಕೆಬಿಕ್ ಅರಕ್ಕ್ ಮಯ್ತಿ ಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್ ವಾ ಶವರಾಯಪ್ಪಾ.. ಎಂಚಿನ ಉಂದು... ಕನಕದಾಸೆರೆನ ಮರ್ಯಾದಿ ದೆತ್ತೆ.. ಅತ್ತೆ ನಮ ಊರುಡು ಕುಲೊನುಲಾ ಜಾತಿನ್‌ಲಾ ದೆಪ್ಪೆರೆ ತೀರ್ವೆ.. ಪನ್ಲೆ... ಜಾತ್ಯಾತೀತ ದೇಶೊಡು ಪೂರೆರೆಗ್‌ಲಾ ಒಂಜೊಂಜಿ ಜಾತಿ, ಪಕ್ಷ ಇತ್ತ್ಂಡನೇ ಬದ್‌ಕೊಲಿ ನನ ಇಂಬ್ಯನ ಪದ ಮುಗಿಯೊಡಾಂಡ. ಬೂಕು ಮುಗಿಯೊಡುಗೆ.. ತಾಳ ಉಂತೊಡಾಂಡ ಪಿದಾಡುವೆ ಪನೊಂದು ಪಿದಾಟ್‌ನಗ ವಂತಿಗೆ ದೆತೋಂದಿನಾಯೆ 'ಅಮ್ಮ ಇಂದೆ ಇತ್ತೆ ಪನ್ಪಿನ ಪದ ಕೇನಿ' ಬಾರೀ ಬಜನೇ ದಾಯೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲಾಯೆ...

'ರಮಣ ನಿಲ್ಲದ ನಾರಿ ಪರರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಾರಿ' ಎಲಾ... ಬಾರೀ ಬಜನೆ. ವಂತಿಕೆದಾಯೆ ಬತ್ತೆ 'ಎಂಚಮ್ಮ ಪದ'.

ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆ ಉಂಡಪ್ಪಾ. ಅತ್ತ್‌ಯೇ ನಿಕುಲೆಗ್ ಸೊಯ ಉಂಡಾ? ರಮನೆ ಇಜ್ಯಾಂದಿನ ಪೊಣ್ಣೊಲು ಪೂರಾ ಮಾರಿಲಾ? ನಿಕುಲೆಗ್ ಅಯ್ತ ಅರ್ಥ ಗೊತ್ತಿಜ್ಯಾಂದೆ ದಾದ ದಾದ ಪನ್ಪರತ್ತೇ?' ಪಂಡಲ್.

ಆಯ್ಕ್ ಆಯನ ಉತ್ತರ 'ಇತ್ತೆ ಪೂರಾ ಅಂಚನೇ ಅತ್ತೇ'

ಆವು ಯಾನ್ ಬರ್ಪೆ ಪಂಡೊಂದು ಸುಮನಾ ಪಿದಾಡ್ಯಲ್. ಇಲ್ಯಾಡೆ ಬನ್ನಗ 'ಅಮ್ಮ ಎಂಕುಲು ಮಲೆಕ್ ಪೋಪೊ.. ದಾಲ ಸಾಯ ಮಲ್ಪುಲೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಜವಣೆರೆ ದಂಡ್.

'ಆವು ಆವು ಪೋಲೆ, ಎಂಕ್‌ಲಾ ಒಂತೆ ನಟ್ಟ್‌ಲೆ' ಪನೊಂದು ಉಲಾಯಿ ಪೋದು ಬಾಕ್‌ಲ್ ಪಾಡ್ಯಲ್. ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತ್ಂಡ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ತಿರುಪತಿನ್ ತರೆ ಕುಜಲ್ ದೆಪ್ಯರೆ ಪೋಪಿನಾಕ್ಲು ಒಂಜೆತ ಬೆರಿಕ್ ಒಂಜಿ.

'ಇಂಚಿತ್ತಿ ಜನೊಕ್ಲೆ ಇಡೆಟ್ ಬದ್‌ಕೊಲ್ಯ?'

ವಿಮಾನಡೊಂಜಿ ಸುರುತ ರಾಪಾಟ

ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ

‘ಪಕ್ಕಿಯಾದ್ ಪಾರೊಡುಂದ್ ಆಸೆ ಮನಸ್‌ಗ್’ ತುಳುತ ಮಾಮಲ್ಲ ಪೆರ್ಮೆದ ಕವಯತ್ರಿ ಪ್ರಮೋದಾ ಸುವರ್ಣರೆಗ್ ಈ ಆಸೆ ಏಪ ಪುಟ್ಟ್‌ದ್‌ಂಡಾ ಪಂದ್ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಆಂಡ, ಎಂಕ್ ಎನ್ನ ಬುದ್ದಿ ಬುಲೆತಿನ ನೆಂಪುದೊಟ್ಟಿಗೇ ಈ ಆಸೆಲಾ ಕೊಡಿತ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ ತಪ್ಪಾವಂದ್. ಕಿನ್ಯ ಉಪ್ಪುನಗ ಕರೆಂಟಿಜ್ಜಂದಿನ ಆ ಕಾಲೊಡು ಬಯ್ಯಡ್ ಪೊರ್ತು ಕಂತುನ ಪೊರ್ತುಡು ಜಾಲ್‌ಡ್ ಮುಡೆತಿನ ಒಲಿತ ಪಜೆ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಅಪ್ಪೆ-ಜೋಕುಲು ಕುಲ್ಲೊಂದು ಪಂಚಾತಿಕೆ ಪಾಡುನ ಅಬ್ಬೆಸ. ಇಲ್ಲಡ್ ಎನ್ನ ಜೋಕ್ಲೆಡ್ ಅಕೇರಿದ ಸೀಂಟ್ ಮೈತಿನ ಕಡೆಕಂಜಿ ಮಗಲಾಯಿನ ಎಂಕ್ ಅಮ್ಮನ ಬರಿಟೇ ಜಾಗ್. ಪಕ್ಕಿಲ್ ರಾವೊಂದು ಗೂಡು ಸೇರುನ ಪೊರ್ತು. ಅಪಗನೇ ಎನ್ನ ಈ ಆಸೆ ತರೆದೆರ್ತ್ ಉಂತೊಂದಿತ್ತಿನಿ ಜಾಸ್ತಿ. ಸುದ್ದಿಗ್ ಕೊಂಡೆ ಕೆಬಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಅಮ್ಮನ ಮಟ್ಟೆಲ್ಡ್ ತರೆದೀದ್ ಮಿತ್ತ್ ತೂದ್ ಜೆತ್ತೆಡ ಅಮ್ಮ ನೆರುವೆರ್. ‘ಜೆತ್ತ್‌ದುಪ್ಪುನಗ ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ ಪಕ್ಕಿ ರಾಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಲಕ್ಕದ್ ಕುಲ್ಲ್‌ದೆ.’ ಆಂಡ, ಜೆತ್ತೊಂದು ರಾಪಿನ ಪಕ್ಕಿಲೆನ್ ತೂಪಿನಾತ್ ಕುಸಿ ಬೇತೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ನೀಲಿ ಬಾನೊಡು ಕೆಂಪು ಪುಲೆಪುನ ಪೊರ್ತು ಬಲಿತೊಂದುಪ್ಪುನ ಮುಗಲ್‌ದೊಟ್ಟುಡೇ ಪಂತೊಡು ಪಾರುನ ಪಕ್ಕಿಲು ಅಕ್ಕಸೊ ಮುಟ್ಯನಾ ದಾನ್ನ ಪನ್ಪಿನ ಸೋದ್ಯ. ಮನಸ್‌ಡ್ ಆಸೆ.. ಚೇ ಯಾನ್‌ಲಾ ಪಕ್ಕಿ ಆತುವೆಂಡಾ? ಅತ್ತ್‌ಡ ಪಕ್ಕಿದ ಲೆಕ್ಕೊನೆ ರಡ್ಡ್ ರೆಂಕೆ ಕೊರ್ತುವೆರ್‌ಂಡಾ....

ಕಾಲ ಕರಿಂಡ್.. ಪ್ರಾಯ ಪಿಜಿರ್‌ಂಡ್.. ಪಕ್ಕಿ ಆಯೆರೆ ಆಯಿಜೆ, ಕರ್ಬದ ಪಕ್ಕಿಡಾಂಡಲಾ ಕುಲ್ಲ್‌ದ್ ರಾವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಅಂಗ್ ಸುರು ಪತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಮಾನೊದ ಮಲ್ಲ ಸವುದ ಕೇಂಡ ಯಾವು ಜಾಲ್‌ಗ್ ಪಾರೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಆ ಮರ್ಲ್

ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಒರಿದಿನವೆ. ಬಜಪೆಡುಪ್ಪುನ ತಮ್ಮಲೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಪಿನಿ ಪಂಡ ಎಲ್ಯೆಡ್ ಬಾರೀ ಉಮೇದ್. ನಿಲ್ದಾಣೊಗು ಇಮಾನ ತೂಯೆರೆ ಕೊನೊಯಿಜೆರ್‌ಂಡಲಾ ಇಮಾನ ಬಡತ್ತ್–ಜಪ್ಪುನಗ ಮಾಮನ ಇಲ್ಲದ ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ ತಿರ್ತ್‌ಡೇ ರಾಪಿನ ಇಮಾನ ತೂಪಿನ ಅಂಗಲಾಪು. ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜುನೆಡ್ದ್ ಏತೋ ಪಾಲ್ ಮಲ್ಲೆ ಮುಟ್ಟೊಡ್ದು ತೂನಗ ಉಪ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನವು ಕೇನ್ನಗ ನಂಬ್ಯೆರೆ ಆವಂದಿನ ಸತ್ಯ. ಇನಿತ ದಿನೊಟು ಇಮಾನೊಡು ಕುಲ್ಲ್‌ದಿಜಿ ಪಂಡ ಓ... ಪಂಡ್ದ್ ಉದ್ಗಾರ ದೆತೊಂದು ಕಣ್ಣಲ್ಲಾದ್ ತೂಪಿನಾಕುಲೇ ಜಾಸ್ತಿ ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಯಿಕಾತ್ರ ಆಂಡಲಾ ಒರ ಇಮಾನ ಬಡ್ತೊಡು ಪನ್ಪಿನ ತೊಡು ಇತ್ತೆ ಇತ್ತೆ ಬಾರೀ ಜೋರು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಪ್ಪುನಗನೇ ಒಂಜಿ ಅವ್ಕಾಸ ಎನ್ನಂದನೇ ಬರೋಡಾ?

ದೂರದ ಡೆಲ್ಲಿಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ನಿರೆಲ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಲೇಸ್. ದೆಹಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೊದ ಸೇರಿಗೆ. ಮೋಕೆದ ಲೆಪ್ಪೋಲೆದೊಟ್ಟುಗು ವಸಂತ ಶೆಟ್ರೆನ ಒತ್ತಾಯ. ಪೋಪುನ ಮನಸ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ. ದೇಸೊದ ರಾಜಧಾನಿನ್ ತೂವೊಡೊರ ಪಣ್ಪಿನ ಅಂಗ್ ಏಪದನೋ. ಆಂಡ, ಒಂಜಿ ದಿನೊತ ಆಟೊಗು (ಲೇಸ್‌ಗ್) ಪೋದ್ ಬರ್ಯೆರೆ ರೈಲ್‌ಡಾಂಡ ನಾಲ್ ದಿನ ಕುಲ್ಲೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಎದುರು ಪಿರವು ತೂಪಿನಾಕ್ಲ್ ಎಚ್ಚಾಯೆರ್. 'ಆತ್ ದಿನ ರಜೆ ತಿಕ್ಕುಜಿ, ತುರ್ತುದ ಬೇಲೆಲು ಕಜೆರುಂಡು, ಒಂಜೊಂಜೇ ನೆಪೊ.' ನಮನೇ ಕಯಿಡ್ದ್ ಕರ್ಚ್ ಮಲ್ತೊಂದು ವಿಮಾನೊಡು ಪೋಯಾ ಒರ್ಯನ ಅಬಿಪ್ರಾಯ. ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಅಂದ್ ತೋಜೆಂಡ್. ಇಮಾನ ಇದಮುಟ್ಟ ಬಡ್ತಂದಿನ ಎನ್ನಂಚಿನ ಕೆಲವೆರ್ ಬೇಗ ಸೈ ಪಂಡ.

ಸಾಧ್ಯ ಆಪಿನಾಕ್ಲ್ ಒಟ್ಟಾನಗ ಜನ ಒಂಬರ್ಯ ಆಂಡ್. ಒಂಬೆಟ್ ಒರ್ತಿಯಾದ್ ಪೋಪಿನೆಕ್ ಎನ್ನಲ ಅಟ್ಟಣೆ ಬಾರೀ ಜೋರುಡೇ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಜೋರುಡ್ದ್‌ಲಾ ಬಾರೀ ಎಚ್ಚರಡ್‌ಂದೇ ಪನೊಲಿ. 'ಡೆಲ್ಲಿಡ್ ನವಂಬರ್‌ಡ್ದ್ ಬಾರೀ ಚಳಿಗೆ. ಅಗತ್ಯೊದ ಪೂರಾ ದೀವೊನೂ...' ಜಾಗ್‌ರ್ತೆ ಪನ್ಪಿನಾಕುಲು ಮಸ್ತ್ ಆಯೆರ್. ಕೈ ಕಾರ್‌ಗ್ ಸಾಕ್ಸ್, ಸ್ವೆಟರ್, ಮಫ್ಲರ್, ಕ್ಯಾಪ್, ಮಂಕಿಕ್ಯಾಪ್, ಮಾತಲಾ ಪೆಟ್ಯೆದಡಿಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಂಕ್ ಚಳಿಡ್ದ್‌ಲಾ ಉಡಲ್‌ಡ್ ದೆಂಗ್‌ದಿ ಇಮಾನ ಪ್ರಯಾಣೊದ ಪೋಡಿಗೆ ಎಚ್ಚ. ಕಕ್ಕುಂಡು, ದಮ್ಮು ಕಟ್ಟಿಲೆಕ್ಕ ಆಪುಂಡು, ಕೆಬಿ ಬೇನೆ ಲಕ್ಕುಂಡು.. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಏರೇರೆನನೋ ಅಲ್ಮೆಗೊಲು ಪೂರಾ ಎಂಕೇ ಆಪುಂಡು ಪಣ್ಪಿಲೆಕ್ಕ. ಎನ್ನ ಶಕುವಕ್ಕ ಜಯೆಂಟ್ ವ್ಹೀಲ್ಡ್ ಕುಲ್ಲಿಲೆಕ್ಕ ಆಪುಂಡು ಆತೆಯಾ ಪನ್ನಗ ಒರಕ್ ಸಮದಾನ. ಬರಿತಿಲ್ಲದ ಪ್ರಾಯದ ಆಂಟಿ ಇಮಾನೊಡೇ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಿರ್ಗುನಾರ್. 'ಚಾಕ್ಲೆಟ್ ಪತೊನು, ಪರ್ತಿ ದೀವೊನು, ವಿಮಾನೊ ಬರ್ತುನೆಕ್ ಅರ್ಧಗಂಟೆ ದುಂಬು ಒಂಜಿ ಅವೊಮ್ಯೆನ್ ಮಾತ್ರೆ ನಿಂಗೊನು ಕಕ್ಕೆರೆ ಬರ್ಪುಜಿ, ವಿಮಾನ ಪಿದಾಡ್ನಗ ಮಲ್ಲ ಉಸುಲು ದೆಪ್ಪೊಡು' ಪಂಡಿನವು ಎನ್ನ ಎಡ್ಡೆಗೇ ಆಂಡಲಾ ಆತನೇಟ ಇಜ್ಜಂದಿ ಪೋಡಿಗೆನ್ ಪುಟ್ಪಾಂಡ್. ಸ್ಟಡಿ ಟೂರ್ ಪಂಡ್ದ್ ಪರದೇಶೊಗು ವಿಮಾನಡ್ ರಾದ್ ಅಬ್ಬೆಸ ಆಯಿನ ಮಗಟ್ಟ ಕೇಂಡ 'ದಾಲಾ ಆಪುಜಿಯೇ ಅಮ್ಮಾ'

ಅಂದ್‌ದ್ ತೆಲಿತ್ತ್‌ದ್ ಬುಡ್ಪೆ. ಆಂಡಲಾ... ಪೋಪುನಿ ಇಮಾನೊಡು. ಬಾನೊಗು ರಾಯಿಬೊಕ್ಕ ದಾದ ಆಪುಂಡು ಪಣ್ಪಿನ ನಮಕ್ಕ್ ಗೊತ್ತಾಪುಜಿ. ಗೊತ್ತಾಂಡಲಾ ನಮ ಕೈಟ್ ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ. ದಾಲಾ ಗಂಡಾಂತ್ರ ಆಂಡ್ ಪನ್ಕ... ಎಂಚಾವು... ಚಿಪ್ಪ್‌ಡ್ ಚೀರ್. ದಾತುವರಿದಾಂತಿ ಪುಣ ಆದ್ ಪೋವ. ಅಂಚಾಂದ್, ಪೋಡಿದ್ ಕುಲ್ಲ್ಂಡ ಬಯಕಿನ ತಿಕ್ಕಂದ್. ದಾನೆನೇ ಆವಡ್, ಆಪುನೆನ್ ತಪ್ಪಾಯೆರೆ ಬ್ರಮ್ಮಡ್ಲಾ ಸಾದ್ಯ ಇಜ್ಜಿಗೆ. ಪಿದಾಡುನಿ ಪಿದಾಡುನೇ. ಇಡ್ಡುರದ ಉಳ್ಳಾಯಗೊಂಜಿ ಅಡ್ಡಬೂರೊಂದು ಪೆಟ್ಟೈ ಕಟ್ಟೈ. ಪರ್ಶಿದ ಉಂಡೆ, ರಂಗ್-ರಂಗ್‌ದ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಚೀಪೆ-ಪುಳಿ ಚಾಕ್ಲೆಟ್ಲ್, ಮಾತ್ರೆ ಮಾತಲಾ ಬ್ಯಾಗ್ ದಿಂಜಿಂಡ್.

ಬಜಪ್ಪೆ ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ಗ್ ಪೊಗ್ಗ್‌ನಗ ಪನಿಯೆರಾವಂದಿನ ಕೊಸಿ. ಸೇರ್ದಿನ ಜನಮಂದೆ ಏತ್ ಸರ್ತಿ ಬಡ್ತ್‌ದ್ ಜತ್ತಿನಾಕ್ಲಾ ದಾನ್ನ. ಎನ್ನಲಾ 'ಪೋಸ್', ನಡಕೆ ಅಂಚೆನೇ. ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಂದಿನಾಲ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಗೇಟ್‌ಡೇ ಅಗತ್ಯದ ಗುರ್ತ ಚೀಟ್‌ನ್ ಮದತ್ತ್ ಬೈದಿನ ಗುರ್ಕಾರ್ದಿನ್ ಪತ್ತ್ ಉಂತಾನಗ ಮಾತ್ರ ಗಾಬು ಲಕ್ಕ್ಂಡ್. ಆರ್ ಇಜ್ಜಂದೆ ಎಂಕ್ಲೆಂಚ? ಆರುಲ್ಲೆರ್‌ಂದೇ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಉಮೇದ್-ಉಲ್ಲಾಸ್. ಸುದಾರಿಕೆಡ್ ಎಂಕ್ಲೆಗೊಂಜಿ ಮಲ್ಲಕ್ಕೆ ಆರ್. ಪ್ರೀತಿ ಎಣ್ಣಿಂಡ ಅಪ್ಪೆಲೆಕ್ಕೊ. ಬೇಜಾರ್ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತುದ. ಬ್ಯಾಗ್‌ಡಿತ್ತಿನ ಬೇತೆ ಗುರ್ತ ಚೀಟ್ ತಿಕ್ಕಿನೇ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಡೆಗೇ ಪರಿಯಾರ ಆಂಡ್. ಎಂಕ್ಲೆನಲಾ ಗುರ್ತನ್ ಅಂದ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಲಾಯಿ ಪೊಗ್ಗ್‌ದ್ ಆಂಡ್.

ಪೊಗ್ಗಿ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಎಂಚೆಂಚಿನನೋ ಕ್ರಮೊಕ್ಕುಲು. ಪುಂಡುಡು ಎಂಕುಲು ಮೂಜಿ ಜನಕ್ಕ್ ಪೊಸ ಅನ್ಬವ. ತೆರಿದಿನಕ್ಲು ಒಟ್ಟುಗು ಇತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ಬಂಜ ತೆರಿಜಿ. ಇತ್ತೆ ಬ್ಯಾಗ್ 'ಚೆಕ್-ಇನ್'. ಒಟ್ಟುಗು ಇತ್ತಿನ ಜಯಕ್ಕನ ಬ್ಯಾಗ್‌ನ್ ಉಂತಾದ್ ದೀನಗ ಮಾತ್ರ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಆಚಿರ. ಇಡೀ ಬ್ಯಾಗ್‌ನ್ ದೊರಿತ್‌ಂಡಲಾ ಎದ್ರ್‌ಡ್ ತೋಜುಲೆಕ್ಕ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಅಡಿಟತ್ತಿ ಮೇಕಪ್ ಡಬ್ಬಿನ್ ಕುಡ್ಪುನಗ ಬೂರ್‌ಂಡೊಂಜಿ ಬ್ಲೇಡ್. ಬತ್ತಿನ ತೆಲಿಕೆನ್ ಕಟ್ಟೊಂದೇ ಅವೆನ್ ದೆತ್ತ್ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡ್ದ್ ಅಮಸರೊಡೇ ಬ್ಯಾಗ್ ದಿಂಜಾವೊಂದು ಇಮಾನದಂಚಿ ಬೀಸ ಬೀಸ ಅಜ್ಜ ದೀಯ. ಸಾಲ್‌ಡ್ ಅಕೇರಿದಾಲ್ ಆಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಣ್ಪಿನ ಜಾಗ್‌ರ್ತೆ ಎನ್ನ ಬೆರಿಟೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಎಂಕ್ಲೆನ್ ತುಂಬೊಂದು ಪೋಪಿನ ಕರ್ಬದ ಪಕ್ಕಿ 'ಜೆಟ್ ಏರ್‌ವೇಸ್' ತಯಾರಾದ್ ಕಾತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ತೂಪುನು ದಾದ! ಬೆಕ್ಕಸ ಬೂರುನಂಚಿನ ಮಲ್ಲ ಬಸ್ಸ್‌ಂದೇ ಪನೊಡು. ಕಾರ್ ನೀರ್ಯೆರೆ ಬಸ್ಸ್‌ದಾತ್‌ಲಾ ಜಾಗ್ (ಇಕಾನಮಿ ಕ್ಲಾಸ್) ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಒತ್ತೊತ್ತುಗು ಕುಲ್ಲ್‌ದಾನಗನೇ ಗೊತ್ತಾಯಿನಿ. ಪೊಗ್ಗುನ ಬಾಕಿಲ್‌ಡೇ ಎದ್ಕೊನ್ಯೆರೆ ರಡ್ಡ್ ಜವನೆರ್. ಪೊರ್ಲುದ ಒರುತ, ಪುಟೊರಟ್ಟುನ ಮೋನೆ, ಬಣ್ಣ. ಒಂಜಿ ಆಣ್, ನನೊಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು. ಪೊಸ ದೇಕಿದ ಒಂಜೇ ರಂಗ್‌ದ ತುತ್ತು ಪುದೆಪು... ತರೆಕುಜಲ್‌ನ್ ಮಿತ್ತ್ ದೆರ್ತ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೊಸ ನಮೂನೆದ ಸೂಡಿ ಪಾಡ್ದಿನ ಪೊಣ್ಣು. ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಎಡ್ಡುನಂಚಿನ ಕೆಂಪು ರಂಗ್‌ದ ಲಿಪ್‌ಸ್ಟಿಕ್ ಬಿಮ್ಮೊಗು. ಟೈ ಕಟ್ಟೊಂದು ಸೂಟ್ ಪ್ಯಾಂಟ್ ಪಾಡ್‌ದಿ

ಆಣ್. ಇಂಚಿನನೇ ಸಮದುಸ್ತುದ ಆಣ್–ಪೊಣ್ಣುಲು ನನಲಾತ್ ವಿಮಾನದುಲಯಿಡ್... ಅಕ್ಲೆನ್ ತೂಪಿನನೇ ಒಂಜಿ ಕುಸಿ. ಕೈ ಜೋಡ್ಯಾದ್ ಮೋಕೆಡ್ ಎದ್ಕೊನ್ನಗ ಎಂಕುಲ್ಲಾ ಕೂಲಿ ಬುಡಿಯ. ತನ್ಕ್ಲೆಗ್‌ಂದೇ ರಿಸರ್ವ್ ಆತಿನ ಸೀಟ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲಿಯ. ಕುಲ್ಲುನೆಡ್ದ್ ದುಂಬೇ ಓಲು ಇಮಾನ ಪಿದಾಡುವಾ ಪಣ್ಪಿನ ಪೋಡಿ. ಸುರು ಪೋಪಿನೆಡ್ದಾವರ ಕಂಡಿದ ಬರಿಟ್ ಕುಲ್ಲುನ ತೊಡು. 'ಪಿದಾಯಿ ತೂನಗ ಪೋಡಿಗೆ ಆಪುಂಡುಂದಾಂಡ ಕಂಡಿದ ಬರಿಟ್ ಕುಲ್ಲಡ' ಮೈತೆದಿನ ಪಾತೆರ ನೆಂಪಾಂಡ್. 'ತರೆ ಪಿದಾಯಿ ಫಾಡಡೇ... ವಿಮಾನ ಉಂತುನೇಕ್ ದುಂಬೇ ಜಪ್ಪಡೇ...' ದೋಸ್ತಿ ಯಶೋದಾ ಕಡಪುಡ್ದಿನ ಕುಸೇಲ್ದ ಮೊಬೈಲ್ ಮೆಸೇಜ್‌ಲಾ ಕುಟ್ಟ್‌ಂಡ್... ಮೋನೆಡ್ ತೆಲಿಕೆ ಪುಟ್ಟ್‌ಂಡಲಾ ಸೀಟ್ ಪಗತ್ತೊಂದು ಪತ್ತಿನಿ ಕಂಡಿದ ಬರಿತ ಸೀಟ್‌ನೇ.

ಆತೊರ್ತುಗಾನಗ ಕೇಂಡ್‌ಂಡ್ ಒಂಜಿ ಅಶರೀರವಾಣಿ. ಒಟ್ಟುಗೇ ಎಂಕ್ಲೆದ್ರ್ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದ ಕುಡೊಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ. ಅಚ್ಚಾತಿನ ಶರ್‍ರದಾಂತಿನ ಪಾತೆರೊಗು ತಾನ್ ಶರ್‍ರ ಆದ್ ಬಿಮ್ಮ ಬಿಚ್ಚಂದೆನೇ ಅಬಿನ ಸುರು ಮಲ್ತಲ್. ಇಮಾನ ಮಿತ್ತ್ ಏರ್ನಗ, ಜಪ್ಪುನಗ ಬೆಲ್ಟ್ ಕಟ್ಟುನು ಎಂಚ, ಗಂಡಾಂತ್ರ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಎದ್‌ಸ್ರಾವುನು ಎಂಚ, ತಿಗಲೆ ಸಂಕಡ, ಉಸುಲು ದೆಪ್ಪೆರೆ ಬಂಜ ಆಂಡ ದಾನೆ ಮಲ್ಪೊಡು ಇಂಚಿತ್ತಿ ವೈಸೊನೊಡಾಯಿನ ಜಾಗ್‌ರ್ತೆಲೆದ ಬಗೆಟ್ ಕೈಬಾಸೆ–ಕಣ್ಣ್‌ಬಾಸೆ, ಮೋನೆ ತಿರ್ಗಾವೊಂದು ತಾನೇ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೋಜಿಪಾದ್ ಇವರಿತೊಲು. ಆಲ್ ಪನೊಡ್ದ್ ದುಂಬೇ ಯಾನ್ ಬೆಲ್ಟ್ ಸುಂದ್‌ದಿನ ಏರೆಗ್ಲಾ ತೆರಿಯಂದಿಲೆಕ್ಕ ಮದೆ ಮಲ್ತೊಂಡೆ. ಆಲ್ ಮೊಬೈಲ್, ಲ್ಯಾಪ್‌ಟಾಪ್ ಬಂದ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪಂಡೊಲು. ಲೆಕ್ಕೊಗು ದೆಪ್ಪಂದೆ ಅಯಿಟೇ ಮುರ್ಕ್‌ದ್ ಪೋತಿನಾಕ್ಲೆನ್ ತೂನಗ ಎಂಕ್ ತಿಗಲೆಡ್ ಪುಕುಪುಕು. ಅಕ್‌ಲ್ ಉಂತಾವೊಡಾಂಡ ಆಲ್ ಕುಡ ಕುಡ ಬರೊಡಾಂಡ್.

ಇಮಾನ ಪಿದಾಡುನ ಅಂದಾಜಿ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್. ಕನತ್ತಿನ ಚಾಕ್ಲೆಟ್‌ಡೊಂಜಿ ಬಾಯಿಗ್ ದಕ್ಕೊಂಡೆ. ಪರ್ತಿದುಂಡೆ ಗಿರಿದ್ ಕಯಿಡ್ದ್ ಕಯಿ ದಾಂಟ್‌ದ್ ಉಂಡೆ ಕರಾಂಡ್. ಅವೊಮ್ಮೈನ್ ಮಾತ್ರೆ ದುಂಬೇ ಬಂಜಿಗ್ ಸೇರ್‌ದ್‌ಂಡೇ! ತಿಗಲೆಡ್ ಬಜಿಲ್ ಎಡ್ಪೆರೆ ಸುರು. ಆಂಟಿನ ಪಾತೆರೊದ ಲೆಕ್ಕೊನೇ ಯೋಗಡ್ ಕಲ್ದಿನ ಮಲ್ಲ ಉಸುಲು 'ದೀರ್ಘಶ್ವಾಸ' ಗೆಪ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ತೂವ ತೂವ ಇಮಾನ 'ಟೇಕ್ ಆಫ್' ಆಂಡ್. ಗಾಳಿನ್ ನೂಕೊಂದು ಮಿತ್ತೇರುನ ಪೊರ್ಲುನು ತೂಪಿನೇಟ್ ಗರ್ಬೊಡಿತ್ತಿ ಪೋಡಿಗೆ ಮಾಯಕ ಆತಿನನೇ ತೆರಿಜಿ. ಮೆಯಿ ಕೊಲ್ಟುನ ದೃಶ್ಯ. ಉರ್ಕುನ ಕುಸಿ. ಮಿತ್ತ್ ತಿರ್ತ್ ಓಲು ತೂಂಡಲಾ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಪರ್ಬ. ಪುಷ್ಪಕ ವಿಮಾನ ಪಣ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಸೊರ್ಗ ಸುಕೊತ ಅನ್ಬವ. ರೆಂಕೆದ ಬರಿಟೇ ಕುಲ್ಲ್‌ದ್‌ಂಡಲಾ ಕೆಬಿಕ್ ಸಜ್ಜಿಡ್ ಪರ್ತಿ ತಲ್ಲಿನೆಡ್ದಾವರ ಒವುಲಾ ಗೋಚರ ಆಯಿಜಿ. ಮಿತ್ತ್ ಮಿತ್ತ್ ಏರೊಂದು ಪೋಯಿಲೆಕ್ಕೊನೇ ತಿರ್ತ್‌ದ ಇಲ್ಲ್, ಊರು ಮಯ ಮಯ ತೋಜಿದ್ ಮದೆ ಆವೊಂದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಬುಲವೊಡಾಂಡ ಅಕ್ಕಸದೆತ್ತರೊಗ್ ಬತ್ತ್‌ದಾಂಡ್. ಏತೋ? ಮುಪ್ಪನಾ, ಮುಪ್ಪತ್ತೈನ್

ಸಾರ ಅಡಿ ಮಿತ್ತುಲ್ಲನಾ ದಾನ್ನ! ಗಟ್ಟದ ಕೊಡಿ ಒವು, ತುದೆತ ಕೊಡಿಪು ಒವು ತೆರಿಯುಜಿ. ಪರಿಪು ಸುದೆಕುಲು ಸಪೂರದ ಸಾದಿದ ಲೆಕ್ಕ. ಕೆಲವೊರ ಕಡಲಾ ಮುಗಲಾ ತೆರಿಯಂದಿ ಲೋಕ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಕೊಡಿಕಡೆ ತೆರಿಪುಜಿ. ಆ ಸೋಜಿಗೊನು ಕಣ್ಣ್ ದಿಂಜಾವೊಂದು ಪಕ್ಕಿದ ಲೆಕ್ಕ ಸೊತಂತ್ರ ಆದ್ ಅತ್ತಾಂಡಲಾ ಕರ್ಬದ ಪಕ್ಕಿದ ಜುವೊದುಲಾಯಿಡ್ ಸೇರೊಂದು ರಾಪಿನ ಆ ಪೊರ್ಲ್ಲೇ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಾಂಡ್, ಕಣ್ಣ್ ತಲ್ಮೆನ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್.

ಮನಸ್ ಈ ಸೋಜಿಗೊದ ಪಕ್ಕಿದ ಪಿರವುಡು ಬೆಂದ್‌ದ್, ಉಂಡು ಮಲ್ತಿನ ರೈಟ್ ಬ್ರದರ್ಸ್‌ಗ್ ಉಡಲ್‌ದಿಂಜಿದಿ ಸೊಲ್ಮೆ ಪಂಡ್‌ಂಡ್. ಅಂಚೆನೇ, ಕಿನ್ಯೊಪ್ಪುನಗ ತೂತಿನ ತುಳು ನಾಟಕ ಒಂಜೆತ ಪದ ನೆಂಪುಗು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. 'ನೀಲ ಬಾನೊನು ತೂಲ, ಪಕ್ಕಿಲು ರಾಪ ತೂಲ.. ಅಂಚೆನೆ ನಮಲ ಉಪ್ಪೊಡು ಏಪೊಲ, ಪ್ರೀತಿದ ಬಾನೊಡೇ...' ಕಂಡನಿ ಬೈದುವೆರ್‌ಂಡ ಒಟ್ಟುಗೇ ಕುಲ್ಲೊಂದ್ ನೀಲ ಬಾನ ತೂವೊಂದು, ಪಕ್ಕಿಲೆಲೆಕ್ಕ ಪ್ರೀತಿದ ಬಾನೊಡು ರಾತೊಲಿಯಾಂಡ್! ಆಂಡ... ಆ ಆಸಾಮಿ ಒಯಿಕ್‌ಲಾ ಪಿದಾಡೊಡೇ! ಮನಸ್ ಮುರ್‌ಂಟ್‌ಂಡ್...

ಒರಾನೇ ತಿಗಲೆ ದಸಕ್ಕಂದ್‌ಂಡ್. ಇಮಾನ ಬಾನೊಡೇ ಉಂತ್‌ದ್‌ಂಡ್‌ನ್ಪಿ ಅಲ್ಮಾನ. 'ಮೇಡಂ, ಇಮಾನ ಉಂತ್‌ದ್‌ಂಡಾ ಎಂಚ? ಪಂದುನ ತೋಜ್ಜಿ. ತೂಲೆ, ಆ ಕಾಡ್, ಗುಡ್ಡೆ, ಊರು ಎಕಡ್ದ್ದಿಂಚ ನಮ್ಮ ತಿರ್ತ್‌ಡೇ ಉಂಡು. ಅರ್ದ ಗಂಟೆಡ್ದಿಂಚ ವಿಮಾನ ಮುಲ್ಪನೇ ಉಂತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಎನ್ನ ಪಾತೆರಗ್ ಅದ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಮುಗುರು ತೆಲ್ತೆರ್. 'ನಮಕ್ ಅಂಚ ಆಪಿನಿ ಮಾತ್ರ ನಮ ಮಸ್ತ್ ದುಂಬು ಬೈದ.' ಮನಸ್‌ಗ್ ಸಮದನ ಆಯಿಜಿಂಡಲಾ ಸತ್ಯ ಒಪ್ಪೊಡೇ. ಮಲ್ಲ ಗಾಡಿನ್ ನೂಕೊಂದು ಚಾ-ಕಾಪಿ-ನೀರ್, ಕಾಂಡೆದ ತಿಂಡಿ ಪಟ್ಟೊಂದು ಕುಡ ನನಲಾತ್ ಜವನ್ಯೆರ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ. ದುಂಬುಡು ಇಮಾನಡ್ ಸುದಾರಿಕೆದಾಕ್ಲೆನ್ (Airhosts) ತೂಪಿನನೇ ಒಂಜಿ ತೊಡು. ಅಪಗ ಪೊಣ್ಣುಲೇ (Airhostess) ಜಾಸ್ತಿ. ಇತ್ತೆ ಅಂಚತ್ತ್. ಆಣ್-ಪೊಣ್ಣು ಬೇದದಾಂತೆ 'ಏರ್ ಕ್ರೂ' (Air Crew) ಆಯೆರೆ ದುಂಬು ಬರ್ಪೆರ್. ತೆಲಿಕೆ ಮೋನೆಡ್ ಅಕ್ಲೆನ ಸುದಾರಿಕೆ ತೂನಗ ಕೊಂಡಾಟ ಆಂಡ್. ಪೇಂಟೆದ ಮಲ್ಲ ಹೋಟೇಲ್‌ಲೆಡ್ ಸುದಾರಿಕೆ ಮಲ್ಪುನಕ್ಲೆನ ನೆಂಪುಲ ಲಾಗ್ಯೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸಾಸ್, ಸಕ್ಕರೆ ಪೊಡಿ, ಪೇರ್ದ ಪೊಡಿ ಕಿನ್ಯ ಪ್ಯಾಕೆಟ್‌ಲೆಡ್. ಕೊರ್ನ ತಿಂಡಿ-ತೆನಸ್, ಚಾಕ್ಲೇಟ್‌ನ್ ಆ ಇಡ್ಕ್‌ಡೇ ಮಿಂಜಾಸೊಂದು ತಿಂದ್‌ದಾಂಡ್. ಮಾತಲಾ ಬಿಗುತನೇ. 'ಮಲ್ಲೆಜ್ಜಿ... ನಕ್ಕುರು ಬಾರೀ ರಿತಿ ಉಂಡು.' ಪಿರವುಡ್ದ್ ಏರೋ ಕುಸೆಲ್ ಪಾತೆರ್ಯೆರ್. ತಿಂದ್ ಮುಗಿಪೊಡಾಂಡ ಕುಡ ಅಂಚೆನೇ ಅಶರೀರವಾಣಿ. 'ಮುಂಬೈ ಎತ್ತ್‌ಂಡ್, ಜಪ್ಪೆರೆ ಉಲ್ಲ, ಬೆಲ್ಟ್ ಕಟ್ಟೊನಿ'... ಉಂದು ಮಲ್ಲ ಸೋದ್ಯನೇ. ರುತುಪರ್ಣನ ತೇರ್‌ನ್ ಬಲಿಪಾಯಿನ ಬಾವುಕನ ನೆಂಪು ನೆಗತ್‌ಂಡ್. ಟೇಕ್ ಆಫ್‌ಡ್ ದಾಲಾ ಗೊತ್ತೇ ಆವಂದಿನೆಡ್ದಾವರ ಜಪ್ಪುನ ಪೋಡಿಗೆಲಾ ಬತ್ತಿಜಿ. ಒಟ್ಟುಡೇ ಕುಡ ಡೆಲ್ಲಿದ ಇಮಾನ ಪತ್ತುನ ಏವುರಡ್ದಾವರ ಬೇಗ ಬೇಗ ಜತ್ತ.

ಬೊಂಬಾಯಿದ ಮಾಮಲ್ಲ ವಿಮಾನನಿಲ್ದಾಣ 'ಛತ್ರಪತಿ ಶಿವಾಜಿ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಶನಲ್ ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್' ತೂದ್ ಬೆಕ್ಕಸ. ಬಜಪ್ಪೆಡ್ ಬಿರೆಲ್‌ಲೆಕ್ಕೊಗು ತಿಕ್ಕುನ ಇಮಾನ ತೂದ್ ಬತ್ತಿನಾಲೆಗ್ ಕಣ್ಣೆತ್ತಂದಿನಾತ್ ದೂರೊ ಮುಟ್ಟಲಾ ಇಮಾನೊಲೇ. ಮಲ್ಲ ಸಾಗರದ ಲೆಕ್ಕೊ. ಕೋಡಿ ತೋಜುಜಿ. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೂಪುರಂಗ್‌ದ ಎಲ್ಯ-ಮಲ್ಲ ದೇಸ ಇದೇಸೊಗು ಕೊಂಡಿಯಾದುಪ್ಪುನ ಇಮಾನೊಲು. ತೂದ್ ಬೊಡಿ ಪೋಪುನಾತ್. ಇಂಚಲಾ ಉಂಡಾ? ಸೋಜಿಗೊಡು ಸೊರ ಲಕ್ಕುಜಿ. ಆ ಟರ್ಮಿನಲ್‌ದ ಪೊರ್ಲುರ್ ತೂಪಿನೇಟ್ ಪೊರ್ತುರ್ ಪೋಯಿನನೇ ತೆರಿಜಿ. ಕುಡ ಇಮಾನೊಡು ಒಂಜರೆ ಗಂಟೆ ಬಾನೊಡು ರಾಪಿನ ಬಾಗ್ಯೊ. ಡೆಲ್ಲಿದ ಇಂದಿರಾಗಾಂದಿ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಶನಲ್ ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ಲಾ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲವೆ.

ಪೋಯಿ ಬೇಲೆ ಮುಗಿತ್‌ದ್ ಮನದಾನಿ ಒಂಜಿ ದಿನ ಆಯಿನಾತ್ ಜಾಗೆಲೆನ್ ತೂದ್ ಕುಡ ಊರುದಂಚಿ ಪೆಟ್ಯೆ ಕಟ್ಯ. ಪುಲ್ಯ ಕಾಂಡೆ ನಾಲರೆ ಗಂಟೆದ ಆ ಚಳಿತ ಪೊರ್ತುಡು ಇಡೀ ಡೆಲ್ಲಿ ಜೆತ್ತ್‌ದುಪ್ಪುನಗ ಯೆಂಕುಲು ಲಕ್ಯ. ಡೆಲ್ಲಿ ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ಗ್ ಬತ್ತ. ಜಗಮಗ ಪನ್ಪಿನ ರಂಗ್‌ರಂಗ್‌ದ ಲೈಟ್‌ಲೆದ ನಡುಟು ಇಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣೊನು ತೂಪಿನನೇ ಒಂಜಿ ಕೊಸಿ. ಮೆಯಿ ಇರ್ಮೆನ ಆಂಡ್. ಇನಿ ಮಾತ್ರೆ, ಚಾಕ್ಲೇಟ್ ದಾಲಾ ಬೊಡ್ಚಾಂಡ್. ಉಡಲ್‌ಡ್ ದೈರ ಕೊಡಿತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಯೆಂಕ್ಲೆನ್ ತುಂಬೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಪಕ್ಕಿ 'ಏರ್ ಇಂಡಿಯಾ' ರಾವೊಂದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮುಂಬೈಡ್ ಜಪ್ಪಾಂಡ್. ಕಾತೊಂದಿತ್ತಿನ ಅಕ್ಲೆನನೇ ಕುಡೊಂಜಿ ಇಮಾನೊಡು ಓಲಗ ಆಯ. ಸುರುತೆಟ್ಲಾ ಚಾ-ತಿಂಡಿ. ನೇಟ್‌ಲಾ ಬಗೆಬಗೆತ ಪಲಾರ ಬಂಜಿನಿಲಿಕೆ. ಪದ್ರಾಡ್ ಗಂಟೆಗ್ ಬಜಪ್ಪೆಡ್ ಜಪ್ಪಿರೆ ಆನಗ ಬಂಜಿ ದೆರ್ಪೆರಾವಂದಿಲೆಕ್ಕ.

ಐವ ವರ್ಸೊಡ್ದು ಇಮಾನಗ್ ನಿಲ್ಕೆರೆ ಆಯಿಜಿಂಡಲಾ ಒರಾನೆ ಎನ್ನಂದೆ ಬತ್ತಿನ ಬಾಗ್ಯೊಡು ನಾಲೇ ದಿನಟ್ಟ್ ನಾಲ್ ವಿಮಾನೊಡು ಕುಲ್ಲಿನ ಸಂತೋಸು. ದೇಬೆರೇ... ಈರ್ ಮನಸ್ ಮಲ್ತರ್‌ಂಡ ಯೇತ್ ಪೊರ್ತುರ್? ಬುಡುಉಡಲ್‌ಡ್ ದೇಬೆರೆಗ್ ಕೈಜೋಡ್ಯಾದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದ್ಯೆತ ಮಲ್ತೊಂದು ಇಮಾನ ಜತ್ತೆ.

ಗಾಂಪಡ ಪನ್ಪೆ

ಯಶೋದ ಮೋಹನ್

ಮುರಾನಿ ಪರ್ಬೊದ ಮನದಾನಿ ತುಲು ಸಿನಮ ತೂದ್ ಥಿಯೇಟರ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಬರ್ಪೆ....ಊರು ಪೂರ ಚಂಡಿ ಚಂಡಿ ತೋಜೊಂದುಂಡು...ತರೆ ಪಿದಯಿ ಪಾಡ್ನಗನೆ ಗೊತ್ತಾಯಿನಿ....ಬರ್ಸ ದೊರಿಯೊಂದುಂಡೂಂದ್... ಅವುಲೊರ ಮೂಲೊರ ಮೆಂಚಿಲಾ ರಟ್ಟೊಂದುಂಡ್. ಉಲಯಿ ಸಿನಮಡ್ ತೆಲಿಕೆದ ಬರ್ಸ.....ಪಿದಯಿ ನೀರ್ ನೀರ್ ಬರ್ಸ.... ಸಿನಮಡ್ಲ ನಡುನಡೂಟ್ ಮೆಂಚಿ ತೆಡಿಲ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಗಿಟ್ಟ್... ರಟ್ಟೊಂದಿತ್ತ್ಂಡತ್ತ್... ಬರಾಂದಿ ಬಿನ್ನ ಒರಾನೆ ಇಲ್ಲ್ ಪೊಗ್ಯೆಡ ಆಪಿನಾತೆ ಗಾಬು ಕೊಸಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆಂಡ್. ಒಂತೆ ಪೇಂಟೆ ತಿರ್ಗೊಡೂಂದ್ ಎನ್ನೊಂದ್ ಬೈದಿನ ಅಂದಜಿನ್ ಅಡೇಗೆ ಬುಡ್ದ್ ನನ ಸೀದ ಇಲ್ಲಡೆನೆ ಪೋಯಿ ಪಂದ್ ಮಗೆ ಕಾರ್ ಪಿದಯಿ ದೆಪ್ಪೆರೆ ಪಾರ್ಕಿಂಗ್ ಲಾಟ್‌ದಂಚಿ ಪೋಯೆ. ಜನಕುಲು ಪೂರ ಬರ್ಸ ತೂದ್ ಬಾಕಿಲ್ಡೆ ನುರ್ಕುಗಟ್ಟ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ನುರ್ಕುದ ನಡೂರ್ದೆ ಒಂಜಿ ಲೆಪ್ಪು ಕೇಂಡ್... ಅವುಲ ಎಂಚಿ ಲೆಪ್ಪು....ಎನ್ನ ಹೈಸ್ಕೂಲುದ ದಿನೊಕ್ಲೆಡ್ ಮುಟ್ಟದ ಚಂಗಯಿಲು ಎನ್ನ ಪುದರ್ನ್ ಒಂತೆ ಪೊಲ್ತುದ್, ಪೊಲ್ತಿನವುಲು ದೂಂಚಿಯಾವಂದಿಲೆಕ್ಕ ಕಡೆನೊಂತೆ ಪೀಂಟಾದ್ ಒಯ್ತ್ದ್ ..... ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರತ್ತ್... ಅಂಚಿನ ಲೆಪ್ಪು. ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಪೋಯಿಬೊಕ್ಕಾವಡ್ ಕೈತಡ್ ಉಂತ್‌ದಿನ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನ್ ಕೈ ಪತ್ತಿಬೊಕ್ಕಾವಡ್ ಅಂಚಿನ ಲೆಪ್ಪು ಕೇಂದಿಜಿ ಯಾನ್. ಸರಕ್ಕನೆ ಲೆಪ್ಪು ಬತ್ತಿನಂಚಿ ಎಕ್ಕಲ್ಯೆ. ನುರ್ಕುದ್ ಒಂಜಿ ದಪ್ಪ ಜೂವ ಕಾರ್ ಒಯ್ತೊಂದ್ ಗುವೆಲ್‌ಗ್ ಚೆಂಬುದ ಕೊಡಪನ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಕಜವು ಸೆಲಿತ್ತಲೆಕ್ಕ ಜನಕ್ಲೆನ್ ಸೆಲಿತೊಂದ್ ಸೆಲಿತೊಂದ್ ಮುಟ್ಟ ಬರೊಂದುಂಡು... ಅರೆ... ಹೈಸ್ಕೂಲ್ಡ್ ಈತ್ ತೋರದ ಜೂವೊಲು ಏರ್ಲ ಇತ್ತಿಜೆರತ್ತ್.... ಎಂಕುಲು ಮುಟ್ಟದ ಚಂಗಯಿಲು ಇತ್ತಿನೆ ಆಜಿ ಜನ. ಮಾತ ನರ್ವಂಟೆಲು... ಐಟ್ ಉಂದ್ ಏರ್‌ಂದ್ ಅಲಚನೆ ಮಲ್ಪುನಗ

“ಗುರ್ತ ತಿಕ್ಕಿಜಯಾ...ದಾದ ಯಾನಾಂಡಲ ನಿನನ್ ಗುರ್ತ ಪತ್ತಿಯೆ...” ಪಂದ್ ಆತ್ ಜನತೆದುರು ಎನ್ನ ಬೆರಿಕ್ ಪಟ್ಟಂದ್ ಬೊಟ್ಟೊಂದ್ ಸೋಪದ ದೂಲ್ ಕುಡ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಯೆನ್ನ ನೆಂಪುನ್ ಕುಡ್ತಲ್...ಅಂಚ ಬೊಟ್ಟುನಿ ಅಮಿತತ್ತ್.... ಕೊಕ್ಕೊ ಟೀಮ್ ಸೇರ್ದ್ ಈ ಕಲ್ದಿನಿ ಬೆರಿಕ್ ಬೊಟ್ಟುದ್ ಕೊಕ್ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಮಾತ್ರಾಂದ್ ಮಸ್ಕಿರಿ

ಮಲ್ಲೊಂದಿತ್ತಿನಿ ಅಲೆಗೆತ್ತ.... ಪಂದ್ ಎನ್ನೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೆ ಆಲ್ನ ಬಾಯಿಡೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

"ಯಾನ್ನ ಅಮಿತ ...."

ಒರಾನೆ ಆತ್ ಜನೊತೆದುರು ಅರಂಟ್ ಪತ್ತಿಯೆ.... "ಏತ್ ಸಮಯಾಂಡತ ತೂವಂದೆ.... ತೋರ ಆತ ಬೊಕ್ಕ ಗುರ್ತ ಎಂಚ ತಿಕ್ಕುನು?" ಪಂಡೆ.... "ಯೆಂಚಿನ ಯಾನ್ ಮಾತ್ರ ತೋರಾತಿನ... ಈ ನಡುಕಡ್ತೆಲ್ ಇತ್ತತಾ... ಇತ್ತೆ ನಿನ್ನ ಸೊಂಟ ಓಂಡು? ಕನ್ನಡಿ ತೂಪುಜನಾ...?" ಪಂದ್ ಪಿರಪ ಬೆರಿಕ್ ಕೊಕ್ ಕೊರ್ಯೆಲ್....ಕೈತಡಿತ್ತಿನ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮೆ ಕಿಸ್ಕಂದ್ ತೆಲ್ಪುನ ಕೇಂಡ್....ಕೇನಂದಿಲೆಕ್ಕ ಇರ್ವೆರೆನ್ಲ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆ. "ಯಾನ್ ಇತ್ತೆ ಊರುಡೆ ಉಪ್ಪುನುಯಾ..." ಪಂಡ್ದ್ ಇಲ್ಲದ ಗುರ್ತಲ ಫೋನ್ ನಂಬ್ರಲ ಕೊರ್ದ್ ಒರ ಇಲ್ಲಡೆ ಬಲ ಪಂಡಲ್. "ಹೋ... ಇಲ್ಲ್ ಯಾನ್ ಪೋಪುನ ಲೈಬ್ರರಿದ ಕೈತಡೆ ಉಂಡುಯಾ... ಎಲ್ಲಂಜಿ ಬುದಾರ ಅಡೆ ಬರೆರೆ ಉಂಡು ಎಂಕ್." ಪಂಡೆ. ಅಂಚಾಂಡ ಕಂಡಿತ ಈ ಬುದಾರೊನೆ ಬಲ ...ವಾರದ ನಡೂಟ್ ಯಾನ್ಲ ಪುಲ್ಲಿಲ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಡುಪುನು. ನಂಕ್ ಯೇತ್ಲ ಪಾತೆರೊಲಿ...ಒನಸ್‌ಗ್ ನಿನನ್ ಕಾಪುವೆ" ಪಂಡಲ್. ಆತ್ ಪಂಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಪೋವಂದೆ ಕುಲ್ಲೆರೆ ಆಪುಂಡಾ.... ಬುದಾರದಾನಿ ಲೈಬ್ರೆರಿದ ಬೇಲೆ ಮುಗಿತ್ ಮೊಲೆ ಇಲ್ಲ್ ನಾಡೊಂದ್ ಪೋಯೆ. ಇಲ್ಲ್ ಬಂಗ ದಾಂತೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಮುಪ್ಪ ವರ್ಸ ಮುಟ್ಟ ದಿಲ್ಲಿಡ್ ಫ್ಲಾಟ್‌ಡ್ ಕರಿತಿನಾಲ್ ಇತ್ತೆ ಪೊರ್ಲುದನೆ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾದಲ್. ಇಲ್ಲ ಪಿದಯಿ ಪೊರ್ಲುದ ಪೂತ ದೋಟ..... ಎದುರುಡೇ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಗೊಂಡೆ ಪೂ ತೂದ್ ಮೈ ಮರ್ಲ್‌ಂಡ್ ಬಿತ್ತ್‌ಗ್‌ಂದ್ ಒಂಜಿ ನುಂಗೆಲ್ ಪೂನ್ ಕಿನ್ನೈ

"ಗಾಂಪಡ ಪನ್ಪೆ...."

ಒಂಜಿ ಲತ್ತ್ ಪೇರ ಪಿರಯೊದ ಸೂರ ಕೇನ್ದ್ ಸರಕ್ಕನೆ ತರೆ ದೆರ್ತೆ.

ಇಲ್ಲದುಲಯಿರ್ದ್ ಒಂಜಿ ಕುರ್ಮಿಲ್ ಕುಜಲ್ದ ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆ ನಿಲ್ಕೊಂದುಂಡ್.. ಅವು ಅಮಿತನ ಪುಲ್ಲಿಯತ್ತ.... ವಾಟ್ಸಾಪ್‌ಡ್ ಅಮಿತ ಅರ್ಕೆಲ್ದ್ ಉಂತುದಿನ ಪಟೊಟು ಉಂದೇ ಬಾಲೆತ್ತ ಉಪ್ಪುನಿ.... ಕೊಂಡಾಟೊಡ್ ಮುಟ್ಟ ಪೋದ್ ಬಾಲೆನೊರ ಪೂಜಿಯೆ.

"ದೊಡ್ಡ ಓಲ್ಲೆರ್ ಬಾಲೆ...."

ಬಾಲೆ ಎನಡ ಒಂಜಿ ನಮೂನೆ ಗರ್ವೊಡುಲ್ಲಲ್.

"ಎಂಕಲೆನ ಗಾರ್ಡನ್ ಮುಟ್ಟಿನಿ ದಾಯೆ..... ಗಾಂಪಡ ಪನ್ಪೆ...."

ಅಂದ್ ಈ ಗಾಂಪೆ ಏರ್....ಹೋ ದೋಟ ತೂವೊನ್ನಾಯನ ಪುದರ್ ಗಾಂಪೆಡೊ... ಓಲ್ಲೆ ಈ ಗಾಂಪೆ... ಪಂದ್ ಅಂಚೆಂಚಿ ತೂನಗ ಬಾಲೆದ ಸೂರ ಕೇನ್‌ದ್ ಅಮಿತ ಉಲಯಿರ್ದ್ ಬತ್ತಿನಾಲ್ ...

"ಹೋ ಬತ್ತನಾ ಬಲ ಬಲ...." ಪಂದ್ ಎದ್ಕೊನ್ಯಲ್.

"ಅಂದಯ ಅಮಿತ ...ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುದ ಗೊಂಡೆ ಪೂ .... ಬಿತ್ತ್‌ಗ್‌ಂದ್ ಒಂಜೇ

ನುಂಗೆಲ್ ಪೂ ಕೊಯ್ನಿ. ನಿನ್ನ ಪುಲ್ಲಿ ಗಾಂಪಡ ಪನ್ಪಲ್ಗೆ.....ಏರ್‌ಯ ಗಾಂಪೆ........"

"ಹೇ.... ಅವು ಆರತ್ತಯಾ... ಬಾಲೆದ ಅಜ್ಜೆರ್...." ಪನ್ನಗ ಅಜಪ್ಪು... ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಮೋಲೆನ ಕಂಡನಿ ಗಿರಿಯಣ್ಣೆತ್ತಾ... ಎಂಕ್ಲೆ ಪಿರವುದಿಲ್ಲದ ಗಿರಿಯಣ್ಣೆ ಈ ಅಮಿತನ ಪೊರ್ಲುಗ್ ಮರ್ಲಾದತ ಎಂಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಬರೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ದಿನಿ. ಆತ್ ಮೋಕೆಡ್ ಬೆರಿ ಪತ್‌ದ್ ಮದಿಮೇತಿನ ಗಿರಿಯಣ್ಣನ್ ಬುಡ್ದ್ ಕುಡ ಮೋಲು ಗಾಂಪನ್ ಏಪ ಮದ್ಮೆಯಿನಿ....?

"ಅವು ಗಾಂಪೆ ಅತ್ತ್ ಮಾರಯ್ಡಿ...... ಗ್ರಾಂಪ... ಗ್ರಾಂಪ....." ಪಂದ್ ಕಿಸ್‌ಕ್ಕ ತೆಲ್ತಲ್ ... ನಿಕ್ಕ್ ಆತ್‌ಲ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜ ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕ.....

"ಗಾಂಪ.... ಅವು ಎಂಚಿ ಪುದರ್ಯ...."

ಪುದರತ್ತ್ ಮಾರಯ್ದಿ.......'ಗ್ರಾಂಡ್‌ಪಾ' ಪಂಡ್‌ದ್.... ಬಾಲೆತ್ತ ಐಕ್ ಸರೀ ಮಗುರುಂಡಾ.... ನಿಕ್ಕ್ ಆತ್‌ಲ ಗೊತ್ತಾಪುಜ...."

ಇತ್ತೆ ನಿಜವಾದ್‌ಲ ಕಿಸ್ಕ ತೆಲ್ಕೆ ಎಂಕೇ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಹೋ ಇತ್ತೆ ಬಾಲೆದ ಅಜ್ಜೆರ್ ಗಾಂಪೆ ಆತೆರಾ....

"ಬೊಕ್ಕ ಉಂದು ಏರ್ ಬಾಲೆ...." ಅಮಿತನಂಚಿ ಕೈ ನೂಟ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆ ...

"ಅವು ರಾನಿ...." ಪಂಡೊಲು ಬಾಲೆ....

ಎನ್ನ ನೆಂಪು ಸಾಲೆದ ದಿನೊಕ್ಲೆನಂಚಿ ಮಗ್‌ರ್‌ಂಡ್.

ಸಾಲೆಡ್ ವರ್ಸೊದ ಪರ್ಬೊಗೊಂಜಿ ನಾಟಕ... ಐಟ್ ಸೇನೆರೆ ಮಗಲ್ ಕುಸುಮ ರಾನಿ... ಈ ಅಮಿತ ರಾನಿನ ಸಖಿ.... ಅಮಿತಗ್ ರಾಣಿ ಮಲ್ಪಂದಿನೆಕ್ ಕೋಪೊಡ್ ನಾಟಕದಾನಿಯೆ ತಪ್ಪವೆ ಪನೊಂದಿತ್ತಲ್. ಟೀಚೆರೆಗ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಮೊಲೆನಿತ್ತೆ ನಾಟಕೊದ್ರ್ ದೆಪ್ಪೆರೆಲ ಅತ್ತ್. ಬೊಕ್ಕ ನಾಟಕದಾನಿ ತಪ್ಪಯಲ್ಡ ದಾನ್ನು... ಒಯಿಕ್ಲ ಉಪ್ಪಡ್‌ಂದ್ ಟೀಚೆರ್ ಒಂಜಿ ಉಪಾಯ ಮಲ್ತೆರ್. ಮೆಲ್ಲ ಎನಡ ಗುಟ್ಟುಡ್ ಪಂಡೆರ್.

"ಅಂದ ನಿಕ್ಕ್ ರಾಜಗ್ ಚಾಮರ ಬೀಜುನ ಬೇಲೆ ಅತ್ತ.... ಅವು ಏರ್ಲ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಈ ಒಂಜಿ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪು .... ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಆನಗ ಸರೀ ಸಖಿನ ಪಾತ್ರೊಗ್ ಮನಸ್ಸ್ ಕೊರು. ತೀರ್‌ಂಡ ಅಲ್ನ ಪಾತೆರೊಲೆನ್ ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಲ್ಪು.. ಓಲಾಂಡಲ ನಾಟಕದಾನಿ ಮೋಲ್ ಕೈ ಕೊರ್ಯಲ್ಡ ಸಖಿನ ಪಾತ್ರ ನಿಕ್ಕೆ." ಆನಿದ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ಎಂಕ್ ಸಖಿನ ಯಾಸ ತಿಕ್ಕುಂಡಾಂದ್ ಅಂಗ್.... ಯಾನ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಡೇ ಎಂಕ್‌ಲ್ನ ಊರುದ ರಾಜನ್ ದೈವೊಗ್ ಕೈ ಮುಗ್ಯೆ. ಸ್ವಾಮೀ ಜುಮಾದಿ... ನಾಟಕದಾನಿ ಅಮಿತನ ಗರ್ವ ಜೋರಾವಡ್... ಆಂಡ ಜುಮಾದಿಗ್ ಮಾತ್ರ ಅವು ಕೇನ್ದಿನೆ ಇಜ್ಜಾಂದ್.... ನಾಟಕದ ದುಂಬುನಾನಿ ಮುಟ್ಟಲ ದುಸು ಬುಸು ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಅಮಿತ ರಿಹರ್ಸಲ್‌ಗ್ ಕನ್ಯೆದಿನ ಜರಿತ ಎಂಬ್ರಾಯ್ಡರಿ ಸೀರೆ, ಗಿಲೀಟ್ ಬಂಗಾರ್ ತೂದ್ ದಿಗಿನ ದೆಪ್ಪೆರೆ ಸುರು. "ಎಂಕ್ ಸಖಿನ ಯಾಸೊನೆ ಆವು. ರಾಣಿಗ್ ಆ ದಪ್ಪ ಪಟ್ಟೆ ತುತ್ತೆರೆಗೆ. ಐದ್ರ್ ಉಂದುವೆ ಎಡ್ಡೆಯುಂಡ್..."

ಎಂಕ್ ಎಂಚಾವು? ಯಾನ್ ರಾಜಗ್ ಎದ್ದೆರೆ ಪತ್ಯೆ. ಆನಿ ಎನ್ನ ಏಸ ತೂಯಿನ ಅಮ್ಮನ ಒಂಜೇ ನೆರಡೆ...

"ಅಂದದೆ....ಆ ಪುಂಚಲ ಎದ್ದುನ ಕಲ್ಪೆರೆ ಈ ದಿನೋಲ ಸಾಲೆರ್ದ್ ಆತ್ ಕಡೆಸ್‌ದ್ ಬರೊಂದಿತ್ತಿನ. ಐನ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಎದ್ದುದ್ವಡ ಮಾತೆರೆಗ್ಲ ಸಂಪು ಆತುವತ....

"ಮಲ್ಲೆಜ್ಜಿಯ ಅಮಿತ... ಆನಿ ನಾಟಕೊಡ್ ಈ ರಾಣಿಯಾಯ್ಜಿಡಲ ನಿನ್ನ ಪುಲ್ಲಿ ನಿನನ್ ರಾಣಿ ಮಲ್ತಲತ್ತ... "

ಅಮಿತಲ ಆನಿದ ನೆಂಪುಡ್ ಎಡ್ಡೇನ ತೆಲ್ತಲ್.

"ಈವೊರ್ತಿ ವಾ ಕಾಲೊಡುಲ್ಲನ ಮಾರಾಯ್ದಿ. ಇತ್ತೆ ಮಾತ ಅಜ್ಜಿನ್ ಯೇರ್ ದೊಡ್ಡಾಂದ್ ಲೆಪ್ಪೆರ್. 'ಗ್ರಾನಿ'ಯತ್ತ ಪನ್ಪುನು.....ಈ ನಿನ್ನ ತುಲುನ್ ತುಲ್ಪುನೆಟ್ಟೆ ಮುಕುರ್ದ..... ಲೋಕ ಓಡೆ ಪೋವೊಂದುಂಡ್‌ಂದ್ ನಿಕ್ಕ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ ." ಪಂಡಲ್.

ಈತಾನಗಾ ಅಲೆ ಪುಲ್ಲಿ...ಕುರ್ಮಿಲ್ ಕುಜಲ್ದ ಬೊಂಬೆ ಮುಸುಂಟ್ ಬಾಪಾದ್ ಯೆನನೆ ತೂವೊಂದುಂಡು. ನಿನ್ನ ಪುಲ್ಲಿಗ್ ಯೆನಡ ನನಲ ಕೋಪ ಪೋತಿಜಿಯಾ...ಈ ಕೋಪ ಬುಡೊಡಾಂಡ ಯಾನ್ ದಾದ ಮಲ್ಪೊಡೂ...ಪಂದ್ ಎನ್ನ ಜಂಬುಲಿ ಚೀರವುರ್ದ್ ಚಾಕ್ಲೇಟ್ ದೆತ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆ. ಬಾಲೆ ಕೊಸಿಟ್ ಕೈ ನೀಡ್‌ಂಡ್. ಬಾಲೆಗ್ ಎನನ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆಲ್. "ತೂಲ ಚೀಂಕಿ...ಈ ಆಂಟಿ ಎನ್ನ ಓಲ್ಡ್ ಬಡ್ಡೀ..... ಹಲೋ ಪನ್....

ಬಡ್ಡೀ ಪನ್ನಗ ಬಾಲೆದ ಮೋನೆ ದೊಡ್ಡುಮಲ್ಲಿಗೆದ ಪೂ ಅರಲ್ ಲೆಕ್ಕ ಅರಲ್‌ಂಡ್. "ಹಲೋ ಆಂಟೀ " ಪಂದ್ ಎನ್ನ ಕೈನ್ ಗಟ್ಟಿಡ್ ಪತ್ಯೆಲ್. ಎಂಕುಲು ಏತ್ ಪೊರ್ಲುಡ್ ಅಪ್ಪೆನ್ ಅಮ್ಮಾ ...ಪಂದ್ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತ. ಇತ್ತೆದ ಅಪ್ಪೆಲೆಗ್ ಆ ಬಾಗ್ಯ ಉಂಡ....ಅಕುಲು ಮಮ್ಮಿ ಆತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಅಪ್ಪ ಡಾಡ... ಮಾಮು ಅಂಕುಲುಗೆ ಮಾಮಿ, ಸಿದ್ಯಪ್ಪೆ, ನಿರೆಕರೆತಕ್ಲು ಏರೆ ಆವಡ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಆಂಟಿನಕುಲು. ಮಾಮೀ...... ಚಿಕ್ಕಿ... ದೊಡ್ಡಮ್ಮ... ಮಾಮು...ಅಜ್ಜ, ಅಜ್ಜಿ.... ಪನ್ನಗ ಏತ್ ಕೊಂಡಟಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ . ನನ ಈ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಕೇನೆರೆನೆ ಇಜ್ಜಾಂದ್...

ಆತಾನಗ ಅಮಿತ ಅಡ್ಪಿಲ್ಲಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಟ್ರೇಡ್ ಸೋಡಲ ತಿನೆರೆಲ ಪತೊಂದ್ ಬತ್ತಲ್. ಇತ್ತೆ ಒನಸ್‌ದ ಪೊರ್ತುಗ್ ಉಂದ್ ಬೊಡ್ಚಿತ್ತ್‌ಂಡ್...ಪನ್ನಗಲ ಎನ್ನ ಕೈಕೊಂಜಿ, ಬಾಲೆದ ಕೈಕೊಂಜಿ ಸೋಡ ಕೊರ್ಯೆಲ್. ತಿನೆರೆದೊಟ್ಟಿಗೆ ಮೂಜಿ ಮುಲ್ಲುದ ಚಮ್ಚ. ಉಂದ್ ದಾದ ಒಂಜಿ ನಮೂನೆ ಮಾಸದ ತುಂಡುದ ಲೆಕ್ಕ ತೋಜುಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೂಯೆಡ ಅವು ಕಬಾಬ್. ಬಾಲೆ ಅಪಗನೆ ಒಂಜಿ ಕಬಾಬ್‌ಗ್ ಚಮ್ಚ ಕಂತಾದ್ ಅಗ್ಯೊಂದ್ ಒಂಜಿ ಕೈತ ಸೋಡನ್ ಸೀಂಟೊಂದುಲ್ಲಲ್.

"ಉಂದು ದಾದ ಬಾಲೆ ?" ಕೇನ್ನೆಕ್ ಅವು ಸಾಟರ್...ತಿನ್ಲೆ...ಪಂಡಲ್.... ಬಾಲೆ ಸಾಸರ್‌ನ್ ಸಾಟರ್ ಪನೊಂದುಲ್ಲಲ್‌ಂದ್ ಗೆನ್ತೊಂದ್ ಸಾಟರ್ ಅತ್ತ್ ಬಾಲೆ ಸಾಸರ್ ಪನೊಡು.......ಪಂದ್ ಬಾಲೆಗ್ ಕಲ್ಪಯೆರೆ ಪತ್ಯೆ...ಎನ್ನ ಬಾಸೆ ಕಲ್ಪವುನ ಅಂಗ್ ಅವುಲ

ಲಕ್ಕಂಡ್....

ಅಮಿತ...

"ಹೇ ಅವು ಸಾಸರ್ ಅತ್ತ್ಯ....ಸ್ಟಾರ್ಟರ್ ಪನೊಂದುಂಡ್ ಬಾಲೆ" ಪನ್ನಗ ಎಂಕ್ ಬೊಕ್ಕಲ ಕಕ್ಕಬಿಕ್ಕಿ.... "ಅವ್ವೆಂಚಿನಯ....ಸ್ಟಾರ್ಟರ್. ಬಾಜೆಲ್ದೊಟ್ಟಿಗೆ ಎಲು ಅಗ್ಗ್ಯನಿ?

"ಅವು ಗೊತ್ತಿಜ್ಜ ನಿಕ್ಕ್... ದುಂಬುದಕ್ಲು ಒನಸ್ಗ್ ದುಂಬು ಪರೆರೆ ಕುಲ್ಯೆರ್ದ ಉಪ್ಪಡ್ದ ಗಸಿ ನಕ್ಕೊಂದಿತ್ತಿಜೆರ ಅಂಚೆನೆ...."ಪಂಡೊಲ್.

ಅಂದಂದ್...ಊರ್ದ ನೇಮೊಗ್ ಇಲ್ಲಡ್ ಬಿನ್ನೆರೆ ಗೌಜಿ. ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರ್ ಒನಸಾದ್ ಗಗ್ಗರ ದೀಪುನ ತೂಯೆರೆ ಬಲ್ತ್ಂಡ ಇಲ್ಲದ ಪೊಂಜೊವುಲೆಗ್ ಬಾಜೆಲ್ ಪರೆರೆ ಕುಲ್ದಿನ ಆಂಜೆನಕ್ಲು ಯೇಪ ಒನಸ್ಗ್ ಲಕ್ಕುವೆರ್ಂದ್ ಎಕ್ಕಲುನ ಬಾಗ್ಯ. ನಡು ನಡೂಟು ಉಪಡ್ದ ಗಸಿಯಾ ......ಆಜಾದಿನ ಕೋರಿಯಾ ಕೊರ್ದ್ ಕಡಪುಡುನ ಬೇಲೆ....ಅವು ಆಂಜೊಲೆನ ಕಾರ್ಬಾರ್ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಪೊಂಜೊವುಲ್ಲಾ ಸುರುಮಲ್ತೆರಾ.....

"ಅಂದ್.... ಆಂಜೆನಕ್ಲು ಇಕ್ಕ್ ಇಾಯಿಂ ಮಲ್ತ್ ಕುಲ್ಯೆರ್ದ ಪೊಂಜನಕ್ಲೆಗ್ಲ ಪೊರ್ತು ಪೋವೊಡತ್ತ...ಐಕೆ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲು ಸೋಡದೊಟ್ಟುಗ್ ತುಂಡ್ ಆಗ್ಗೆರೆ ಸುರುಮಲ್ದೆರ್. " ಪಂಡಲ್ ಅಮಿತ...

ಉಂದು ಒಂಜಿ ನಮೂನೆ ನಮ್ಮ ಊರುದ ಜಾಕಮಕ್ಕನ ಚಾಕನದ ಐಟಂ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕತ್ತಾ...? ಎಂಕ್ಲೆ ಜಾಕಮಕ್ಕ ಬಯ್ಯಾನಗ ಎಣ್ಣೆಡ್ ಕಯ್ದಿನ ಮುಂಚಿ, ಬೋಂಡಲೆನ್ ಗಡಂಗ್‌ಗ್ ಸಪ್ಲೈ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚ ಬೇರ ಮಲ್ತ್‌ದೇ ರಡ್ಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ದೆರ್. ಅವ್ವೇ 'ಚಾಕನೊ' ಇತ್ತೆ 'ಸ್ಟಾರ್ಟರ್' ಪನ್ಪಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪುದರ್ ದೀವೊಂದ್ ಎನ್ನೆದುರು ಕುಲ್ದುಂಡ್.

ಈ ಒಂಜಿ ಎಂಚಿನ...ಬಜೀ ಪೆದ್ದುಗುಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪುವ... ಬಲ ಒನಸ್ ಮಲ್ತೊಂದ್ ಪಾತೆರ್ಗ.... ಪಂಡಲ್. ಬಾಲೆನ್ ಲೆತ್ದ್ ರೈಸ್ ತಿನ್ಪನ ಕೇಂಡಲ್. ಬಾಲೆ ಕೊಂಡಟೊಡ್ ಎಂಕ್ ನೂಡಲ್ಸ್ ಬೋಡೂ...ಪಂಡಲ್. ಕುಡ ಒನಸ್ದೊಟ್ಟಿಗೆ ನೂಡುಲ್ಸ್‌ಲ ಉಂಡಾಂದ್ ಗೆನ್ಪುನಗ ......

"ಮೊಲೆಗ್ ಉಂದೊಂಜಿ ಅಲೆ ಗಾಂಪನನೆ ಬಯ್ದ್ಂಡ್ ತೂಲ .....ಸೇಮ್ಯೆದಡ್ಯೆ ಇತ್ತ್ಂಡ ದಾಲ ಬೊಡ್ಚಿ ..." ಪನೊಂದ್ ತಾಟ್‌ಗ್ ಸೇಮ್ಯೆದಡ್ಯೆಲ ಕೋರಿದ ರಸಲ ಪಾಡ್ಯೆಲ್. ಹೋ...ಇತ್ತೆ ನೂಡಲ್ಸ್ ಪಂಡ ಸೇಮ್ಯೆದಡ್ಯೆನಾ .....ಸರಿಯತ್ತ ರೈಸ್ ನೂಡಲ್ಸ್....ಬಾಲೆ ಸೇಮ್ಯೆದಡ್ಯೆನ್ ರಸೊಟು ಮೊರೆತ್ ತಿನ್ನಗ ಎನ್ನ ಬಾಯಿಡ್ಲ ಕಟ್ಟಪುಣಿತ ತೋಡುಡ್ ಮರ್ಯಲಡ್ ಒಸರ್ ಲಕ್ಕೊಂದು ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಬರೊಂದುಂಡು.... ಯಾನ್ಲ ರಸೊಟ್ ಅಡ್ಯೆನ್ ಮೊರೆಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ಚೀಂಕಿ ಇತ್ತೆ .....

"ಯಾನ್ ಚಿಕ್ಕನ್ ತಿನ್ಪೆ...ಎಂಕ್ ಚಿಕ್ಕನ್ ಕೊರ್ಲೆ...." ಪಂದ್ ರಾಗ ಒಯ್ಪೆರೆ ಸುರು..ಎಂಕೊರ ತಿಗಲೆ ಡವಡವ. ಮೋಲು ಚಿಕ್ಕನ್ ತಿನ್ಪೆ ಪಂಡ ದಾದ ಅಮಿತನ ಎಲ್ಯ ಮಗನ್ ತಿನ್ಪಲ್ಲೆನಾ ಪಂದ್ ಅಲಚನೆಡ್ ಬೂರ್ಯೆ. ಆತಾನಗ ಅಮಿತ ರಸೊರ್ದ್

ರಡ್ಡ್ ತುಂಡು ಕೋರಿ ಅಜತ್‌ದ್ ದೆತ್ತ್ ಬಾಲೆದ ಪ್ಲೇಟ್‌ಗ್ ಪಾಡ್ಯಲ್. ಹೋ...ಮೋಲು ಚಿಕ್ಕನ್ ಪಂಡ ಕೋರಿನ್ ಕೇನ್ನಿಂದ್ ಎಂಕ್ ಮಂಡೆಗ್ ಪೋಂಡು...

ಸಾಲೆದ, ಊರುದ, ದೋಸ್ತಿಯರ್ಲೆನ, ಕಂಡನ್ಯರ್ಲೆನ (ಅಕ್‌ಲಕ್‌ಲೆ), ಜೋಕುಲ್ನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸುದ್ದಿ ಪಾತೆರೋಂದ್ ಒನಸಾವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಚೇಂಕಿ ಕೈಟಿತ್ತಿನ ಕೋರಿದ ತುಂಡುಲೆನ್ ಅರ್ದರ್ದ ಕೊಜತ್‌ದ್ ಪ್ಲೇಟ್‌ಡ್ ಜೆಪ್ಡಾದಲ್. ಇತ್ತೆ ಅಮಿತಗ್ ಬಾಲೆಗ್ ತಿನ್ಪವುನ ಹುರ್ಪು ಲಕ್ಕ್ಂಡ್. ಕುಡ ಸ್ಟೀಲ್‌ದ ಕೈಲ್ಲೊರ ರಸಟ್ ಮುರ್ಕಾದ್ ಗರಡ ಪಾತಾಲ ಪಾಡ್ದ್ ತಿರ್ಗಯಿಲೆಕ್ಕ ತಿರ್ಗಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಲ್. ಬಾಲೆ ಬಾಯಿ ಕಾರ ಪಂದ್ ಕುಡ ಲೋಟೆಡಿತ್ತಿನ ಸೋಡ ಒಯ್ಪೆರೆ ಸುರು. ಆತಾನಗ ಅಮಿತನ ಗರುಡ ಪಾತಾಲೊಗ್ ಬಾಲೆಗ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್ ತೋಜೊಡ್.

"ಬಾಲೇ.....ನೆಕ್ಕ್ ಬೋಡ ..." ಕೇನ್ಯಲ್. ಯಾನ್ ಒಯಿಕ್ ಪಂದ್ ಕಂಟೆಲ್ ಉದ್ದ ಮಲ್ತ್ ತೂಯೆ.

ಕೈಲ್ಡ್ ಈತುದ್ದದ ಕೋರಿದ ನಾಲಿದ ತುಂಡು....ಹೋ.....ನೆಕ್ಕ್ ಪಂಡ ಒಯಿಕ್ಲಾ ಅತ್ತ್...ಕೋರಿದ ಓಂಟೆನಾಲಿಂದ್ ಅಪಗನೆ ಗೊತ್ತಾಯಿನಿ. ಚೇಂಕಿಗ್ ಚಿಕ್ಕನ್ದ ನೆಕ್ಕ್ ಪಂಡ ಬಾರಿ ಇಷ್ಟಗೆ...ಬಾಲೆ ಸೋಡದ ಲೋಟೆನ್ ತಿರ್‌ತ್ ದೀದ್ ಕೋರಿದ ನೆಕ್ಕ್ ಜುಂಬೆರೆ ಪತ್ಯಲ್. ಐತ ಸುತ್ತದ ಮಾಸ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ನಡೂಟೊರ ಜುಂಬುದೆತ್ತಲ್. ಐರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ನೆಕ್ಕ್‌ನ್ ಸೋಡದ ಲೋಟೆಗ್ ಕಂತಾದ್ ಐತ ನಡೂತ ಒಟ್ಟೆಡೆ ಸೋಡ ಒಯ್ಪೆರೆ ಸುರು. ಎಂಕೊಂಜಿ ನಮೂನೆ ಮಸ್ಕಿರಿ, ಒಂತೆ ಬಾಂತೆ....ಬಾಲೆ ಉನ್ಪುನೆನ್ ಬುಡ್ದ್ ಓಂಟೆನಾಲಿಡ್ ಸೋಡ ಸೀಂಟುನ ಗೊಬ್ಬುಡ್ ಬೂರ್‌ಂಡ್. ಅಮಿತ "ಒಂತೆ ರೈಸ್ ತಿನ್ ಚೇಂಕಿ...ಒಂತೆ ವಾಟರ್ ಪರ್" ...ಪಂದ್ ರಂದೊಂದೆ ಅಲ್ಲ ಒನಸ್ ಮುಗಿತಲ್.

ಜೋಕುಲೆನ್ ಚಂದ್ರ, ಸೂರ್ಯೆ, ನಾಯಿ ಪುಚ್ಚೆ ತೋಜಾದ್ ನುಪ್ಪು ಪೊಜೆಂಕ್‌ದ್ ಬಾಯಿಗ್ ದೀಪುನ ಕಾಲ ಪೋದ್ ಜೋಕುಲ್ ಬಂಜಿ ಜಿಂಜವುನ ಸಾದಿನ್ ಅಕುಲೆ ಕಲ್ತೊಂದ....ಈ ಬಾಲೆ ನನ ಈ ಗೊಬ್ಬು ಬುಡ್ದ್ ನುಪ್ಪುದ ಮೋನೆ ತೂವಂದ್....ಯಾನ್ ಪೊರ್ಲುಡೆ ಒನಸ್, ಡೆಸರ್ಟ್‌ದ ಪುದರ್ ದೀವೊಂದಿನ ಪಾಯ್ಸ ತಿಂದ್ ಲಕ್ಕೈ.

ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಪಿರಾಕ್‌ದ ಸುದ್ದಿ ಪಾತೆರೋಂದ್ "ಪೊರ್ತಾಂಡ್ ನನ್ ಯಾನ್ ಬರ್ಪೆಯಾ... ನನೊರ ಎಂಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಈ ಬರೊಡ್. ಗಿರಿಯಣ್ಣನ್ ಕೇಂದೆ ಪನ್......" ಪಂದ್ ಪಿದಡ್ಯೆ. ಜಾಲ್ ಜಪ್ಪುನಗ ಕುಡ ಪೊರ್ಲುದ ಗೊಂಡೆ ಪೂತ ದೈಕುಲ್ ಕಣ್ಣ್ ಜಿಂಜ್‌ಂಡ್. ಐಟ್ ನನೊಂಜಿ ರಂಗ್‌ದ ಒಂಜಿ ಪೂನ್ ಬಿತ್ತ್‌ಗ್ ಕಿನ್ಕ್‌ಗನಾಂದ್ ಅಲಚನೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಈ ಸರ್ತಿ ಬರೀಟೆ ಸೊರ ಕೇಂಡ್

"ಫ್ಲಾರ್ ದೆತ್ತರ್ಡ ಗಾಂಪಡ ಪನ್ಪೆ.... "

"ನಿನ್ನ ಗಾಂಪೆ ಎಲ್ಲಿಡ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಪೇರಂಕಾಯಿ ಏತ್ ಕಂಡ್‌ದೆರ್ ಗೊತ್ತುಂಡಾ...." ಪನೊಂದೆ ಒಂಜಿ ನುಂಗೆಲ್ ಪೂನ್ ಕಿನ್ಕ್‌ದ್ ಬಾಲೆಗ್ ಟಾ..ಟಾ.. ಪಂಡೆ.

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು

1. ತುಳು ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಕೋರ್ಸ್‌ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆನೊಟ್ಟುಗು ಪಾತೆರಕತೆ.
   ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.
   ದಿನೊ – 17.11.2016, ಪೊರ್ತು – ಮದ್ಯಾನ ಮಿತ್ 2 ಗಂಟೆ
   ಜಾಗೆ – ತುಳುಭವನ, 'ಸಿರಿಚಾವಡಿ'
2. ಬೊಳ್ತೇರ್ ತುಳು ಮಿನದನ
   ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
   ದಿನೊ – 20.11.2016 ಪೊರ್ತು – ಬೊಲ್ಪುಗು 10 ಗಂಟೆಡ್ದ್
3. ತುಳು ಜನಪದ ನಲಿಕೆದ ಕಜ್ಜ ಕೊಟ್ಯ
   ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಸಂತ ಆಗ್ನೆಸ್ ಕಾಲೇಜಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೇವಾ ಯೋಜನಾ ಘಟಕದ ಸೇರಿಗೆಡ್.
   ದಿನೊ – 10.12.2016ಡ್ದ್ 12.12.2016 ಮುಟ್ಟ
   ಜಾಗೆ – ಸಂತ ಆಗ್ನೆಸ್ ಕಾಲೇಜಿದ ಸಭಾಂಗಣ, ಬೆಂದೂರು, ಕುಡ್ಲ.
4. ಗ್ರಾಮೀಣ ಕೆಸರುಗದ್ದೆ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
   ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್, ಯುವ ಸಬಲೀಕರಣ ಬೊಕ್ಕ ಕ್ರೀಡಾ ಇಲಾಖೆ ಕುಡ್ಲ ಸೇರಿಗೆಡ್.
   ದಿನೊ –13.11.2016 ಪೊರ್ತು – ಬೊಲ್ಪುಗು 8.30ಡ್ದ್
   ಜಾಗೆ – ಶಿಬರೂರು, ಶ್ರೀ ಕೊಡಮಣಿತ್ತಾಯ ದೈವಸ್ಥಾನೊದ ಮಜಲ್ ಕಂಡ.
5. ತುಳುನಾಡ ಪರ್ಬ
   ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಸಂಘ, ಶ್ರೀ ನಿರಂಜನ ಸ್ವಾಮಿ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು, ಸುಂಕದ ಕಟ್ಟೆ ಸೇರಿಗೆಡ್.
   ದಿನೊ – 17.12.2016 ಪೊರ್ತು – ಬೊಲ್ಪುಗು 9.30ಡ್ದ್
   ಜಾಗೆ – ಶ್ರೀ ನಿರಂಜನ ಸ್ವಾಮಿ ಪ.ಪೂ. ಕಾಲೇಜ್ ಮೈದಾನ, ಸುಂಕದಕಟ್ಟೆ
6. ಕುಡ್ಲ ತುಳು ಮಿನದನ
   ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ – ಸೇರಿಗೆ – ಬಂಟರ ಸಂಘ (ರಿ) ಸುರತ್ಕಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಹಿಳಾ ವೇದಿಕೆ ಬಂಟರ ಸಂಘ ಸುರತ್ಕಲ್.
   ದಿನೊ – 8.1.2017
   ಜಾಗೆ – ಬಂಟರ ಭವನ, ಸುಭಾಷಿತ ನಗರ, ಸುರತ್ಕಲ್

7. ಸುಳ್ಯ ತುಳು ಮಿನದನ
   ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಸೇರಿಗೆ – ಕುರಲ್ ತುಳುಕೂಟ ದುಗ್ಗಲಡ್ಕ ಬೊಕ್ಕ ಮಿತ್ರ ಯುವಕ ಮಂಡಲ (ರಿ) ಕ್ಯೊಕುಳಿ.
   ದಿನೊ – 4.2.2017 ಪೊರ್ತು – ಮಧ್ಯಾನ ಮಿತ್ತ್ 2.30ಡ್ದ್
   ಜಾಗೆ – ದುಗ್ಗಲಡ್ಕ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆದ ಅಂಗಣೊ.

8. ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿನ ಬೂಕುಲೆನ ಬುಡುಗಡೆ
   ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
   ದಿನೊ 10.2.2017 ಪೊರ್ತು – 3 ಗಂಟೆ ಮದ್ಯಾನ ಮಿತ್ತ್
   ಜಾಗೆ – ತುಳುಭವನ 'ಸಿರಿ ಚಾವಡಿ'

9. ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ – 2016
   ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
   ದಿನೊ 18.2.2017 ಪೊರ್ತು – 2.30 ಗಂಟೆ ಮದ್ಯಾನ ಮಿತ್ತ್
   ಜಾಗೆ – ತುಳುಭವನ 'ಸಿರಿ ಚಾವಡಿ'

10. ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆ ಅವಲೋಕನ
    ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
    ದಿನ 25.2.2017 ಪೊರ್ತು – 3 ಗಂಟೆ ಮದ್ಯಾನ ಮಿತ್ತ್
    ಜಾಗೆ– ತುಳುಭವನ 'ಸಿರಿ ಚಾವಡಿ'

ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೂಕುಲೆ ಬಹುಮಾನ 2016 ಪಡೆಯಿನಕುಲು

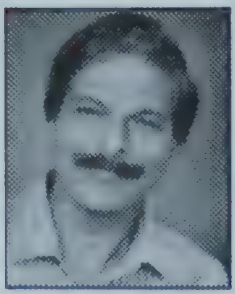

ಶ್ರೀ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ
ನಾಟಕ ಕ್ಷೇತ್ರ

ಶ್ರೀ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ಸಿನಿಮಾ ಕ್ಷೇತ್ರ

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀ ಯೋಗೀಶ್ ಚಿಗುರುಪಾದೆ
ಕವನ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀ ಶಶಿರಾಜ್ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
ನಾಟಕ ವಿಭಾಗ

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲು

ವರ್ಷ	ಕ್ಷೇತ್ರ	ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತೆರ್ನ ಪುದರ್
1995–1996	ಸಾಹಿತ್ಯ	1. ದಿ.ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ
		2. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
1996–1997	ಸಂಶೋಧನೆ	3. ದಿ. ಪ್ರೊ ಕು.ಶಿ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್
	ಸಾಹಿತ್ಯ	4. ದಿ.ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	5. ಶ್ರೀ ಮಿಜಾರು ಅಣ್ಣಪ್ಪ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	6. ದಿ. ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್
1997–98	ಸಾಹಿತ್ಯ	7. ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
	ಸಂಶೋಧನೆ	8. ಡಾ. ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್
	ನಾಟಕ–ಚಲನಚಿತ್ರ	9. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎನ್. ಟೈಲರ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	10. ದಿ. ಮಲ್ಪೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗ
1998–99	ಸಾಹಿತ್ಯ	11. ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	12. ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	13. ದಿ.ಮಂಕುಡೆ ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ಟಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	14. ಶ್ರೀಮತಿ ಎಂ. ಲೀಲಾವತಿ
1999–2000	ಸಂಶೋಧನೆ	15. ಡಾ ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
	ಸಾಹಿತ್ಯ	16. ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	17. ಶ್ರೀ ಕೋಳ್ಯೂರ ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	18. ಶ್ರೀ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ
2000–2001	ಸಾಹಿತ್ಯ	19. ದಿ. ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
	ಸಂಶೋಧನೆ	20. ಡಾ ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	21. ಶ್ರೀ ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	22. ದಿ. ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ
2001–2002	ಸಂಶೋಧನೆ	23. ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ರಮೇಶ
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	24. ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	25. ಶ್ರೀ ಮಲ್ಪೆ ರಾಮದಾಸ ಸಾಮಗ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	26. ಶ್ರೀ ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ
2002–2003	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	27. ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಮಾಧವ
	ಸಾಹಿತ್ಯ	28. ಶ್ರೀ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	29. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶೀನಪ್ಪ ಭಂಡಾರಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	30. ಡಾ ಪಿ. ಸಂಜೀವ ದಂಡೆಕೇರಿ
	ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆ	31. ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಳಗ ಮುಂಬೈ
2003–2004	ಸಂಶೋಧನೆ	32. ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	33. ಪ್ರೊ ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	34. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	35. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಬಿ. ವಾಮನ
	ಜಾನಪದ	36. ಶ್ರೀ ಬಾಬು ಪರವ

2004	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	37. ಡಾ ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
	ನಾಟಕ ಚಲನಚಿತ್ರ	38. ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಶೀಲ
	ಜಾನಪದ	39. ದಿ ಲೋಕಯ ಪಂಬದ
2005	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	40. ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	41. ಶ್ರೀ ವಿ.ಜಿ. ಪಾಲ್
	ಜಾನಪದ	42. ಶ್ರೀ ಐತಪ್ಪ ಮಾರು ಪಂಬದ ಚಿಪ್ಪಾರ್
2006	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	43. ಡಾ ವಾಮನ ನಂದಾವರ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	44. ಶ್ರೀ ರಾಮದಾಸ್ ದೇವಾಡಿಗ
	ಜಾನಪದ	45. ಶ್ರೀ ಮಾಚಾರು ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕ
2007	ಸಾಹಿತ್ಯ	46. ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	47. ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎನ್. ರಾವ್ ಬೋಳೂರು
	ಜಾನಪದ	48. ಶ್ರೀಮತಿ ಸಣ್ಣಕ್ಕ ಬಂಗ್ಲೆಗುಡ್ಡೆ
2008	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	49. ಶ್ರೀ ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	50. ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ಸಾಲ್ಯಾನ್
	ಜಾನಪದ	51. ಶ್ರೀ ದಾಸು ಬಂಗೇರ
2009	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	52. ಡಾ. ಟಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	53. ಶ್ರೀ ಭೋಜ ಸುವರ್ಣ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	54. ಶ್ರೀ ಕಾಂಚನ ಸಂಜೀವ ರೈ
2010	ಸಾಹಿತ್ಯ	55. ಶ್ರೀ ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	56. ಶ್ರೀ ಶಾಂತರಾಮ್ ಕಲ್ಲಡ್ಕ
	ಜಾನಪದ (ಪಾಡ್ದನ)	57. ಶ್ರೀಮತಿ ಕೊರಪೊಳು
2011	ಸಾಹಿತ್ಯ	58. ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್ ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ
	ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ	59. ಶ್ರೀ ಜೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ
	ತುಳು ಸಿನಿಮಾ	60. ಶ್ರೀ ಟಿ.ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ
2012	ಸಾಹಿತ್ಯ	61. ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
	ನಾಟಕ – ರಂಗಭೂಮಿ	62. ಶ್ರೀ ರೋಹಿದಾಸ್ ಕದ್ರಿ
	ಸಿನಿಮಾ	63. ರಿಚಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತಲಿನ
2013	ಸಾಹಿತ್ಯ	64. ಶ್ರೀ ಮನು ಇಡ್ಯಾ ಸುರತ್ಕಲ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	65. ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ ಬೆಳ್ಳಾರೆ
	ಜಾನಪದ	66. ಶ್ರೀ ಗೇರ್ತಿಲ ದೇವು ಪೂಜಾರಿ
2014	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	67. ಡಾ. ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
	ನಾಟಕ	68. ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಕುಲಾಲ್
	ಸಿನಿಮಾ	69. ಶ್ರೀ ರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ
2015	ಸಾಹಿತ್ಯ	70. ಡಾ. ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಡೆ
	ಜಾನಪದ	71. ಶ್ರೀ ಕೋಟಿ ಪರವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	72. ಶ್ರೀ ಬೇತ ಕುಂಞ ಕುಲಾಲ್
2016	ಸಾಹಿತ್ಯ	73. ಶ್ರೀ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
	ನಾಟಕ	74. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ
	ಸಿನಿಮಾ	75. ಶ್ರೀ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ

ಬೂಕು ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನಕುಲು

1992–1994

ಕ್ರಸಂ.	ಪ್ರಕಾರ	ಗ್ರಂಥ ಲೇಖಕರು
ಕಾವ್ಯ	ತುಳು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೊ	ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
ಕಥೆ	ಒಸಯೊ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಕಾದಂಬರಿ	ನಾಣಜ್ಜೆರ್ ಸುದೆ ತಿರ್ಗಾಯೆರ್	ಕೆ. ಮಹಾಲಿಂಗ
ನಾಟಕ	ಕಪ್ಪು ನೆತ್ತೆರ್	ಕೋಡು ಭೋಜ ಶೆಟ್ಟಿ
ಅನುವಾದ	ಅಸೆನಿ ಯಾಗೊ ಕಾಂತಗೋ ಜೋಗಿ	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳು ಜಾನಪದ ಆಚರಣೆಗಳು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	Tulu Dialectics	ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ

1994–1995

ಕಾವ್ಯ	ನಾಗಸಂಪಿಗೆ	ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
ಕಥೆ	ಕರಿಯವಜ್ಜೆರೆನೆ ಕತೆಕುಲು	ಆನಂದ ಕೃಷ್ಣ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕುದುರುದ ಕೇದಗೆ	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ನಾಟಕ	ಬೂದಮ್ಮನ ಬಿಸ್ರಾತಿಕೆ	ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್
ಗದ್ಯ	ತಿರ್ಗಾಟದ ತಿರ್ಲ್	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ಅನುವಾದ	ಭರತನ ಮೋಕೆ ಬೊಕ್ಕ	
	ಮಾಯೆದ ಶೂರ್ಪನಕಿ	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಐತಿಹ್ಯಗಳು	ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ರೈ

1995–1997

ಕಾವ್ಯ	ಪದರಂಗಿತ	ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
ಕಥೆ	ಮನಸ್ಸ್ ಬದಲಾನಗ	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
ಕಾದಂಬರಿ	ಚಂದ್ರಳ್ಳಿಡ್ ಬೊಳ್ಪಾಂಡ್	ಸಂಕಲಕರಿಯ ಕೃಷ್ಣಸಾಲ್ಯಾನ್
ನಾಟಕ	ಪಿಲಿಪತ್ತಿ ಗಡಸ್	ಆನಂದ ಕೃಷ್ಣ
ಗದ್ಯ	ಪಣೆ ಪಣೆ ತುಡರ್	ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತೌಳವ	ಪುಂಡಿಕಾಯಿ ಗಣಪಯ್ಯ ಭಟ್

1997–1998

ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಬಾನೊ ತೋರೊಂದುಂಡು	ಎಸ್. ಪಿ. ಮಂಚಿ
ಕತೆ	ಡೋಲು	ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
ಕಾದಂಬರಿ	ಪರಶುರಾಮ ದೇವೆರೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಈ ತುಳುನಾಡ್	ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು
ನಾಟಕ	ಎರುಮೈಂದೆ	ಎ. ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ
ಗದ್ಯ	ದೇಸಾಂತ್ರೊಡು	ಡಿ. ಸುವಾಸಿನಿ ಹೆಗ್ಡೆ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕೆಲವು ನೋಟಗಳು	ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ

ಅನುವಾದ	ಪುರುಷೆ	ಎಚ್ಕೆ ಕರ್ಕೇರ
1998–1999		
ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ತುಳು ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತೊ	ಡಿ. ವೇದಾವತಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಮೂಜಂಜ ಆನಗ	ಜಿತು ನಿಡ್ಲೆ
ನಾಟಕ	ಬದಿ	ಕೆ. ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಪಿರ ತಿರ್ಗ್ ತೂನಗ	ಎಸ್.ಬಿ. ಕುಂದರ್
ಅನುವಾದ	ಪುರಂದರ ದಾಸೆರೆ ಪದೊಕುಲು	ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಕಲ್ಕುಡ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ	ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
1999–2000		
ಕವಿತೆ	ಅಜನೆ	ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
ನಾಟಕ	ಸತ್ಯ ನೆಗಪುನಗ	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
ತುಳುಡ್ದು ಅನುವಾದ	ಯಾರಿಗೆ ಯಾರುಂಟು?	ಚಂದ್ರಕಲಾ ನಂದಾವರ
ತುಳುಕು ಅನುವಾದ	ಜೋಕುಲು ಬಾಲೆಲು	ಶೀಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ
ಗದ್ಯ	ಪೂವರಿ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಕನ್ನಡ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜನಪದ ಆಟಗಳು	ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರು
ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ	ತಾಟಿ ತೆಂಬರೆ	ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
2000–2001		
ಕವಿತೆ	ಗಗ್ಗರೊ	ಭಾಸ್ಕರ ಭಂಡಾರಿ ಮಜಿಬೈಲು
ಕಥೆ	ತನಿಕೆ	ಶಂಕರ ಖಂಡೇರಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕಡಲ ಬರಿತ ಕಾಂಜರಣ್ಣೆ	ಬಿ.ಪಿ. ಕೋಡಿಬೆಂಗರೆ
ನಾಟಕ	ಬೀರೆ ದೇವು ಪೂಂಜೆ	ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಪಳಂತುಳು ಕಾವ್ಯ	ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ	ಪುಟ್ಟುದಿನ	ರಮೇಶ್ ಉಳಯ ಅಡ್ಯನಡ್ಕ
ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ	ಭೂತಾರಾದನೆ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ	ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ಯದುಪತಿ, ರಾಜಶ್ರೀ
ಇತರ ಭಾಷೆಯಿಂದ		
ಅನುವಾದ	ಋಣ ಕಡ್ಪೆರಾವಾ	ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಅನ್ವೇಷಣೆ	ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು
ಇಂಗ್ಲಿಷ್–ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಒಲಸರಿ(ಅನುವಾದ)	ಎಂ.ಅಶೋಕ ಆಳ್ವ ಎನ್. ತಿರುಮಲೇಶ್ವರ ಭಟ್
2001–2002		
ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಮಾಣಿಗೆರಡ್ ಪಾತೆರೊ	ಪುತ್ತಿಗೆ ಈಶ್ವರ ಭಟ್
ಕತೆ	ಪರಿವರ್ತನೆ	ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ
ಕಾದಂಬರಿ	ಯುಗ ಮಗ್‌ರ್ನಗ	ಜಾನಕಿ ಎಂ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ

ನಾಟಕ	ಬೊಜ್ಜ	ನಂದಳಿಕೆ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಕರಜನ	ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಕನ್ನಡ– ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜೈನಧರ್ಮ	ಎಸ್.ಡಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ	ಅಪ್ಪೆಗ್ ಬಾಲೆದ ಓಲೆ	ವಿಜಯ್‌ಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ
2003		
ತುಳು ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಕತೆ ಆಯೆರ್ ಪೊಣ್ಣುಲ್ಲೈವೆರ್	ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
ತುಳು ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿ	ಪೂ ಪೊದ್ದೊಲು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
ತುಳು ನಾಟಕ ಗದ್ಯ	ಮದಪ್ಪಂದಿ ನೆಂಪು	ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ
ಅನುವಾದ	ಕರಿಯವಜ್ಜನ ಕತೆಗಳು	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡುಂ ಭಾಷಯುಂ ನಾಟ್ಟರಿವುಂ	ಪಿ. ರಾಘವನ್
2004		
ತುಳು ಕಾವ್ಯ	ತಪ್ಪುಗು ತರೆದಂಡ	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ರಡ್ಡ್ ಕುದುರುದ ನಡುಟು	ಕೇಶವ ಸಂಕಮಾರ್
ತುಳು ನಾಟಕ	ಕೋರ್ದಬ್ಬು ತನ್ನಿಮಾನಿಗ	ಯು.ಆರ್. ಚಂದರ್
2005		
ಅನುವಾದ	ಸುರಗಿಯ	ಅ. ಚಂದಯ್ಯ ವಿದ್ವಾನ್
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಕುಡಲ ಮಲ್ಲಿಗೆ	ಡಾ. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ಮಿತ್ತಬೈಲ್ ಯಮುನಕ್ಕ	ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ
ತುಳು ನಾಟಕ	ಸತ್ಯದ ಸಿರಿ	ಜಗದೀಶ ಶೆಟ್ಟಿ
2006		
ತುಳು ನಾಟಕ	ಮೈಮೆ	ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಕತ್ತಲಿನಿಂದ	ನವೀನ್ ಕುಮಾರ್ ಮರಿಕೆ
2007		
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಪೊಸ ಒಸರ್	ಶಶಿರಾಜ್ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
ತುಳು ಅನುವಾದ	ಸರ್ವಜ್ಞನ ವಚನೊಲು	ಭಾಸ್ಕರ ಭಂಡಾರಿ ಮಜಿಬೈಲು
2008		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಬಿನ್ನೆದಿ: ತಮ್ಮಲೆ ಅರುವತ್ತ ಕಟ್ಟ್–ಸಿರಿಪಾಡ್ದನ	ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್‌ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ನಾಟಕ	ತಂಬಿಲ –ನಾಟಕ	ನಾಗರಾಜ ಗುರುಪುರ
ಕಾದಂಬರಿ	ಮಿತ್ತಬೈಲ್‌ಯಮುನಕ್ಕ ಕಾದಂಬರಿ	ಮೂಲ ಆನಂದ ಕೃಷ್ಣ: ಅನು: ಮುಹಮ್ಮದ್ ಕುಳಾಯಿ
2009		
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಕನ್ನೆಗ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ದೇಸಾಂತರೊ	ಲಲಿತಾ ರೈ
ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಮೌಖಿಕ ಸಂಕಥನ	ಡಾ. ಪೂವಪ್ಪ ಕಣಿಯೂರು
2010		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳು ನಾಡವರ ಸಮಾಜ	ಬಿ. ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆ
ನಾಟಕ	ಮಾಯೆಯ ಎರಡು ನಾಟಕಗಳು	ಕೇಶವ ಕುಡ್ಲ
ಕಾದಂಬರಿ	ತನ್ನೆ ತೋಡುದ ಸೊನ್ನೆ	ವಿಜಯಾ ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಸಾಲೆತ್ತೂರು
2011		

ಕಥಾ ವಿಭಾಗ	ಒಂಜಿ ಕುಂದು ನಲ್ಪ ಕತೆಕುಲು	ಡಾ.ಅಶೋಕ್ ಆಳ್ವ
ಕಾದಂಬರಿ ವಿಭಾಗ	ಸತ್ಯದೃಷ್ಟಿ	ಶ್ರೀ ಪುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಮನಾಭ ರೈ
ನಾಟಕ ವಿಭಾಗ	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ	ರತ್ನಾಕರ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
2012		
ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ	ತುಳುನಾಡಿನ ಬಿಲ್ಲವರು	ರಮಾನಾಥ ಕೋಟೆಕಾರ್
ಕವನ ವಿಭಾಗ	ಕೊರಲ್	ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಕಥಾ ವಿಭಾಗ	ಸತ್ಯಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲು	ಶ್ರೀ ಕೆ.ಈ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ
2013		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಅತ್ತಾವರ ದೈವೊಂಗುಳು	ಪ್ರಶಾಂತ್‌ರಾಮ್ ಕೊಟ್ಟಾರಿ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ಪರಬಾಳ್‌ತ ಪರಿಪಾಳೆಳ್	ಜಯಮ್ಮ ಚೆಟ್ಟಿಮಾಡ
2014		
ಕವನ ವಿಭಾಗ	ಪಾರ್ದನ	ಶಾರದಾ ಎ. ಅಂಚನ್
2015		
ಕವನ	ಬೂಳ್ಯ	ಪಿ.ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಅಳಿಕೆ
ನಾಟಕ	ಗಾಲ	ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಕತೆ	ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲದ ಜಾಲ್‌ಡ್	ವಸಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ, ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
2016		
ಅಧ್ಯಯನ	ಪಾಡ್ದನಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ ವೀರವನಿತೆಯರು	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
ಕವನ	ಒಯಿಲ್	ಶ್ರೀ ಯೋಗೀಶರಾವ್ ಚಿಗುರುಪಾದೆ
ನಾಟಕ	ಬರ್ಬರಿಕ	ಶಶಿರಾಜ್ ರಾವ್ ಕಾವೂರು

ವಿನಂತಿ

- ಒಂಜಿ ವರ್ಸದ ಕಿಸ್ತ್‌ದ ಪಣವು ರೂ. 50/– ಅಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. 500/– ಕಡಪುಡುದು ಕೊರಿನಕುಲೆಗ್ ಮದಿಪು ಬೂಕುಲೆನ್ ಟಪ್ಪಾಲ್ಡ್ ಕಡಪುಡುದು ಕೊರ್ಪೊ.
- ಕತೆ/ಕಬಿತೆ/ಅಧ್ಯಯನ ಲೇಖನ/ಹರಟೆ ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಮದಿಪುಗು ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಲಿ. ಡಿಟಿಪಿ ಮಲ್ಪಾದ್ ಇಮೇಲ್ ಕಡಪುಡುಂಡಲಾ ಆವು.
- ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆಕ್ ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟಿನ ಲೇಖನೊಲೆಗ್ ಆದ್ಯತೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಫುಲ್‌ಸ್ಕೇಪ್ ನಾಲ್ ಪುಟತ್ತ ಉಲಯಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಕಾಕಜಿದ ಒಂಜೇ ಪುಡೆಟ್ ವಿರಳವಾದ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡಿ.
- ಲೇಖಕೆರೆನ ಪುದರ್ ಪತ್ತೆ ದಾಂತಿ ಬರವುಲೆನ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪುಜಿ. (ಪ್ರತಿ ಬರವುಲೆಡ್ ಪತ್ತೆ ಬೋಡೇ)
- ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಡ್ದ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್ ಕಡಪುಡುನಕುಲು ಮೂಲ ಲೇಖಕೆರೆನ ಒಪ್ಪಿಗೆನ್ ಬರವುಡು ದೆತೊಂದು ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಡು.
- ಪ್ರಕಟ ಆವಂದಿ ಬರವುಲೆನ್ ಪಿರ ಕಡಪುಡುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಜ್ಜಿ.
- ಮದಿಪುಡು ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆ ಪರಿಚಯ ಪುಟೊಕ್ಕು ಪ್ರತಿ ಬೂಕುಲೆ ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರತಿಕುಲೆನ್ ಸಂಪಾದಕರೆಗ್ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಲಿ.

ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬೂಕುದ ಪುದರ್	ಲೇಖಕೆರೆ ಪುದರ್
1	ರೆವೆರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್ (1995)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
2	ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್ (1995)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
3	ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯೆರ್ (1995)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
4	ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (1995)	ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗನ್
5	ಎನ್. ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
6	ಎಸ್.ಯು.ಪಣಿಯಾಡಿ (1996)	ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ
7	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ನಾಗರಾಜ ಪೂವಣಿ (ನಾವುಜಿರೆ)
8	ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ (1995)	ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈ
9	ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ (1997)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
10	ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (1997)	ಎಮ್. ರತ್ನಕುಮಾರ್
11	ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (1997)	ಡಾ. ಪೀಟರ್ಸ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್
12	ವಿಶು ಕುಮಾರ್ (1997)	ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್
13	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (1997)	ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
14	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ (1998)	ಡಾ. ಎಂ.ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ
15	ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
16	ಬಿ.ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (1998)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು
17	ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ
18	ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ (2001)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರ್
19	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ (2002)	ಎನ್. ಪಿ.ಶೆಟ್ಟಿ
20	ಕಲಾ ತಪಸ್ವಿ ಕೆ.ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ (2002)	ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
21	ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ (2003)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
22	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ (ದ.ಪ್ರ.) (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈ
23	ಕೆಲಿಂಜೆ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರ್ (2008)	ವಿಜಯ ಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ
24	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ (2008)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು, ರೋಹಿಣಿ
25	ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ್ (2008)	ಜಯಂತಿ
26	ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿ (2008)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
27	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ(ಕನ್ನಡ) (2002)	ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
28	ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (2003)	ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.
29	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆ (2004)	ನಾವುಜಿರೆ
30	ದಾನಶೂರ ಕರ್ಣ (2008)	ಡಾ.ಎಸ್. ಆರ್. ವಿಘ್ನರಾಜ್
31	ಅರುಣಾಬ್ಜನ ಮಹಾಭಾರತೊ (2008)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
32	ತುಳುನಾಡ ಸಂಶೋಧನೆ (2008)	ಡಾ. ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ
33	ನೂದು ಕಬಿತೆಲೆ ಗೊಂಚಿಲ್ (2008)	(ಸಂ.) ಚಿದಂಬರ ಬೈಕಂಪಾಡಿ, ಬಿ.ಎನ್. ಹರೀಶ್ ಬೋಳೂರು

34	ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಲೇಖನ ಮಾಲೆ(2008)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರು
35	ಮುಗೇರರು (1997)	ಡಾ.ಕೆ.ಅಭಯ ಕುಮಾರ್
36	ಡಾ. ಬಾಬಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ (1997)	ಪಿ. ಡೀಕಯ್ಯ
37	ನಿಲೆ – ಕಾದಂಬರಿ (1997)	ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ
38	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (1998, 2007)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
39	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (1998)	ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
40	ಕೋಡ್ದಬ್ಬು (1998)	ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
41	ಪರತಿ ಮಂಗನೆ (1998)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
42	ಪುಳ್ಕೂರು ಬಾಚೆ (1998)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
43	ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ (1998)	ಕೆ.ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಡಂದಲೆ
44	ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೋ (1998)	ಡಾ.ಕೆ.ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
45	ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆ (1998)	ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
46	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆ (1998, 2007)	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
47	ಮಾಯಾಂದಾಲ್ (1998)	ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ
48	ಬನ್ನಾಲ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
49	ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್ (1998)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರ್
50	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (1998)	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
51	ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ (1998, 2007)	ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
52	ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂವಂದಿನ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನಂದಿನ (1998)	ಕೆ.ಆರ್. ರೈ
53	ಅಪ್ಪೊದಡ್ಯೆ (1998)	ಮುದ್ದುಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
54	ನಾಗಸಿರಿ (1998)	ಕೆ. ಅನಂತ ರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
55	ಮಾಯೆದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ
56	ಮುಡಿಪ್ಪೆಯರಾವಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ (1998)	ಎನ್. ಕೊಯಿರಾ ಬಾಳೆಪುಣಿ
57	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ (198, 2007)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
58	ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು (1996)	ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
59	ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು (1997)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
60	ಉಳ್ಳಾಲ ಇತಿ ಆದಿ (1997)	(ಸಂ.) ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಕೆ.ಆರ್. ಚಂದ್ರ
61	ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
62	ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ (1998, 2003)	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
63	ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ್ ಪದೊಕುಲು(1998)	ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್ (ಸಂ.)
64	ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ (1998, 2003)	ಡಾ.ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
65	ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯರು (1998, 2007)	ಡಾ. ಕೆ.ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವ
66	ಜೋಕುಲೆ ದನಿ (2000) (ಸಂ.)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
67	ಮಹಾಭಾರತೊ–ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯ (2000)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
68	ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ (2001)	(ಸಂ.) ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರು
69	ತುಳು ಲಿಪಿ (2001)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
70	ತೆಲ್ಪು ತೆಲಿಕೆದ ಕತೆಕುಲು (2002)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
71	ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ (2003)	ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ಜಲಜಾಕ್ಷಿ

72	ತುಳು ಭಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ (ದ.ಪ್ರ) (2004)	ಮಂ.ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ (ಸಂ.)
73	ದೇವಿನ ದಿವ್ಯಕತೆಕುಲು (2004)	ಪಳನೀರು ವಾಸುದೇವ ಭಟ್
74	ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಿನ ತುಳು ಜನರ– –ಶುಭಾಶುಭ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಳೆಗಳು–(2004)	ಫಕೀರ ಎಮ್. ಮುಲಯ
75	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟು– ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನ ನಿರೂಪಣೆ (2004)	ಎನ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್
76	ತುಳು ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕೋ (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
77	ಐಸ್‌ಲೆಟ್ ಸ್ಕ್ರೂ ಪೈನ್	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
78	ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಧನೆ (2004)	ಅಕಾಡೆಮಿ
79	ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿರಿ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ (2004)	ಅಕಾಡೆಮಿ
80	ತುಳು ಕೇನ್ಡ್ ಓದುದು ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪುಲೆ (2007)	ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
81	ಕಂಬುಳದ ಪೇರ್ (2007)	ಡಾ.ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
82	ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು (2008)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
83	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (ಕನ್ನಡ)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
84	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
85	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
86	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (ಕನ್ನಡ)	ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
87	ಮಗ ಬರಹ ಕಲಿತ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜರರ ಭಟ್
88	ಮಾಯಾಂದಾಳ್ (ಕನ್ನಡ)	ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ
89	ತುಳು ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ (2008)	ಮು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್, ಕಟೀಲು
90	ತುಳು ಲಿಪಿ ಪರಿಚಯ (2008)	ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು
91	ಕಾವೇರಿ (2008)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
92	ತುಳು ಭಾಗವತೋ (2008)	ಡಾ. ಪಾದೆಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣುಭಟ್
93	ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಕಾವ್ಯ(2008)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
94	ತುಳು ಕಾವ್ಯೊ (2008)	ವಸಂತ್ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
95	ಡೆವಿಲ್ ವರ್ಶಿಫ್ ಆಫ್ ತುಳುವಾಸ್ ಡಾ. ಡೆನ್ನಿಸ್ ಫೆರ್ನಾಂಡೀಸ್ ಅವರ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದಿಗೆ	(ಬರ್ನಲ್) ಪ್ರೊ.ಎ.ವಿ. ನಾವಡ ಮತ್ತು
96	ಪಾಡ್ದನೊಲು (2008)	–ಮೇನರ್
97	ತುಳು ಭಾಗವತೊ (ಭಾಷಾಂತರ)	ಡಾ. ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ
98	ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ತುಳುನಾಡಿನ ಕೊಡುಗೆ(2008)	ಪ್ರೊ. ತುಕರಾಮ್ ಪೂಜಾರಿ
99	ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪರಿಚಯ (2008)	ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
100	ತುಳು ಗಾದೆಲು (2008)	ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು
101	ತುಳು ಕಥಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (2008)	ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ
102	ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊಲು	ಡಾ. ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
103	ಎದುರು ಕತೆಕ್ಕುಲು(2008)	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
104	ಬೆನ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣುನ ಕನತ ಕದಿಕೆ (2008)	ಡಾ. ರಾಜಶ್ರೀ
105	ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನಲಿಕೆಲು (2008)	ಡಿ. ಪದುಪತಿ ಗೌಡ
106	ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಪರಿಚಯೊ	ಡಾ. ನಿಕೇತನ

107 ದೈವೊಲೆ ಕತೆಕ್ಕುಲು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
108 ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ	ಡಾ. ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಯ
109 ತುಳು ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ	ಡಾ. ಅರುಣ ಕುಮಾರ್ ಎಸ್.ಆರ್.
110 ನಾಟಕೊಲು	ದೇವರಾಜ್ ಡಿ.ಬಾಳ

2009–2010ರ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

111. ನಾಲಾಯಿಡ್ದ್ ನಾಲೂರುಗು	ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
112. ನೆಯಿ ಪೇರ್	ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ (ಸಂ.)
113. ಪನ್ನಂಬರೊ	ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್ (ಸಂ.)
114. ಭಾರತ ಕಾವ್ಯೊ ಪಾಸಡಿ	ಕೆ. ಕಮಲಾಕ್ಷ
115. ತುಳು ಅನಂತ ವೃತ ಕಥೆ	ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ
116. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಹರಿದಾಸೆರ್	ಬಿ.ಕೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರಾವ್
117. ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತುಳು ಬಳಕೆ	ಡಾ. ಅಜಕ್ಕಳ ಗಿರೀಶ್ ಭಟ್
118. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಪುರುಬಾಲೆ	ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
119. ಕಳಸೆ (ಮದಿಪು–50)	(ಸಂ.) ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
120. ಪೊಸಗಾದೆಲು	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
121. ತುಳು ದರ್ಶನ –36 ಸಂಚಿಕೆ (ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪುಟ 9 ಸಂಚಿಕೆ 4)	
122. ತುಳುವ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯ	ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
123. ಭಾರತ ಕಾವ್ಯ ಪಾಸಡಿ –2	ಕೆ. ಕಮಲಾಕ್ಷ
124. ಬಂಗ್ಲೆಗುಡ್ಡೆ ಸಣ್ಣಕ್ಕೆರೆನ ಬಾಯ್ಪಾತೆರೊದ ಸಾಹಿತ್ಯ	(ಸಂ.) ಡಾ. ಪೂವಪ್ಪ ಕಣಿಯೂರು

2011–12ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

125 ಮುಲ್ಕಿ ಸುಂದರ ರಾಮ ಶೆಟ್ರ್	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
126 ನಂದೊಳಿಗೆ ಮುದ್ದಣೆ	ನಂದಳಿಕೆ ಬಾಲಚಂದ್ರ ರಾವ್
127 ಎಸ್.ಆರ್. ಹೆಗ್ಡೆ (2011)	ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.
128 ರತ್ನಾಕರ್ ವರ್ಣಿ	ಮುನಿರಾಜ ರೆಂಜಾಳ
129 ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿ	ವಿ.ಕೆ ಯಾದವ್ ಸಸಿಹಿತ್ಲು
130 ಮೊಳಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಯೆರ್ (2011)	ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
131 ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ (2011)	ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು
132 ಡಾ. ಪಳ್ಳತಡ್ಕ ಕೇಶವ ಭಟ್	ಡಾ.ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ
133 ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ	ಪ್ರಶಾಂತ್ ಅನಂತಾಡಿ
134 ಕುದ್ಮಲ್ ರಂಗರಾಯೆರ್(2011)	ಡಾ. ಉದಯ ಬಾರ್ಕೂರು
135 ಬಲ್ಲ ಮಹಾದೇವ ಬೊಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕತಾಯಿ (2011)	ಬಿ.ಕೆ ರಮೇಶ್ ಗೇರುಕಟ್ಟೆ
136 ಮದ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ (2011)	ಕೆ.ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯ
137 ಡಾ. ಪಿ. ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ರ್ (2011)	ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
138 ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ	ಡಾ.ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ
139 ಸೋಮಶೇಖರ್ ಪುತ್ರನ್	ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರ್

2013–14 ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

140	ಅತ್ತಾವರ ಎಲ್ಲಪ್ಪ (2013)	ಮಲಾರ್ ಜಯರಾಮ್ ರೈ
141	ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್	ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ
142	ಎಂ. ಲೋಕಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ	ಉಮೇಶ್ ಕೆ.ಆರ್
143	ಲಿಪಿ ಶಿಲ್ಪಿ ಅತ್ತಾವರ ಅನಂತಾಚಾರ್ಯರ್	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
144	ಡಾ. ವಿ.ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯೆರ್	ಡಾ. ಎಸ್. ಪದ್ಮನಾಭ ಭಟ್
145	ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮೆಗೌಡೆ	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
146	ತುಳು ಪ್ರವಚನಕಾರೆ–ಯಕ್ಷರಂಗ ಸಾಧಕೆ ಕುಬೇರ್ ಮುಡಲ್ಲ್ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಮುಲ್ಕಿ

2014–17ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

147.	ತುಳು ರಂಗ ನಾಟಕೊಲು–ಗೊಂಚಿಲ್ ಒಂಜಿ	(ಸಂ.) ದಾಮೋದರ ಬಿ. ಬಂಗೇರ ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
1.	ಗಗ್ಗರ	ವಿಲಾಸ್ ಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ.
2.	ಸತ್ಯ ಮುನೀಂಡ	ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
3.	ದೋಲು ಕೋಲ	ಈಶ್ವರ ಚಿಟ್ಪಾಡಿ
4.	ಮೈಮೆದ ಸಿರಿ ದುರ್ಗೆ	ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ ಕದ್ರಿ
5.	ಗಗ್ಗರ	ಕೆ.ವಿ.ಶೆಟ್ಟಿ
148.	ತುಳು ರಂಗ ನಾಟಕೊಲು ಗೊಂಚಿಲ್ ರಡ್ಡ್	(ಸಂ.) ದಾಮೋದರ ಬಿ. ಬಂಗೇರ ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
1.	ಕುಂಕುಮ	ಶಾಂತಾರಾಮ ಕಲ್ಲಡ್ಕ
2.	ಜಲಜನ ಮಗಲೆಗ್ ಜಪಾನ್ದ ಕಂಡನಿ	ರಾಜು ಬಿ. ತೋನ್ಸೆ
3.	ಪಗೆಕ್ ಪಗೆ	ಉಮಾನಾಥ ಎ ಕೋಟ್ಯಾನ್
4.	ಕಾನೂನುದ ಕಣ್ಣ್	ಬಿ.ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್
5.	ನೆತ್ತೆರ್ದ ಕಾನಿಗೆ	ಸಂಜೀವ ಅಡ್ಯಾರು
149.	ವೀರ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ	ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
150.	ತುಳು ಮಹಾಭಾರತ	ಎಸ್. ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯ
151.	ತುಳು ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕ ಚರಿತ್ರೆ	ಡಾ ಎಂ ದುರ್ಗಾ ಪ್ರವೀಣ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೆನೆಟ್. ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್ನ
152.	ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ತುಳು ಟಿಪ್ಪಣಿ	ಡಾ ಎಂ ದುರ್ಗಾ ಪ್ರವೀಣ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೆನೆಟ್. ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್ನ
153.	ಸಂತಕವಿ ಕನಕದಾಸೆರ್ (ತುಳು ತರ್ಜುಮೆ)	ಅತ್ರಾಡಿ ಅಮೃತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
154.	ತುಳು ಕೆಲಿಂಜ ಭಾರತೊ	ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
155.	ತುಳುನಾಡ ಚರಿತ್ರೆ(ಕ್ರಿ.ಶ. 2ನೆಯ ಶತಮಾನ)	ಅನುವಾದಕೆರ್ : ಡಾ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಅರ್ತಿಕಜೆ ಮೂಲ: ಮಯಿಲೈ ಶೀನಿ ವೆಂಕಟಸಾಮಿ
156.	ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್	ಬಿ. ಚಂದ್ರಾವತಿ ರೈ
157.	ಮಾರಿಗಿಡಪುಲೆ	ಮನು ಇಡ್ಯಾ
158.	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ	(ಇಂಗ್ಲಿಷ್)–ಎಸ್.ಎನ್.ಡಿ. ಪೂಜಾರಿ (ಮೂಲ:ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ)

159. ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ — ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ
160. ಡಾ. ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪ — ಡಿ.ಎಮ್. ಕುಲಾಲ್
161. ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್ — ಪ್ರೊ.ಡಿ.ವೇದಾವತಿ, ಜಯಶೀಲ ಮರೋಳಿ
162. ಕಯ್ಯಾರೆರ್ನ ಕಬಿತೆಲು (ತುಳು-ಕನ್ನಡ) — ರಘು ಇಡ್ಕಿದು (ಸಂ)
163. Barakuru A Metropolitan city, Its History & Culture — Dr.B. Vasantha Shetty
164. Spirit possession and Other Stories — Translation- S.N.D. Poojary; Original- Muddu Mudubelle
165. ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕರಾವಳಿಯ ಮಹಿಳೆ — ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು
166. ತುಳು ಸಿನಿಮಾ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ — ಅರವಿಂದ ಬಿಜೈ
167. ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ — ಸುಂದರ ಕೇನಾಜೆ
168. ಪೂಕರ ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆ — ಹರೀಶ್ ಆಳ್ವ
169. ತುಳುನಾಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಲ್ಕೆ ಯಾನೆ ಅಜಿಲ ಜನಾಂಗದ ಪಾತ್ರ — ಲೋಕಯ್ಯ ಶಿಶಿಲ
170. ತುಳು ತಿಟ್ಟು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಸ್ವರೂಪ - ಸಾಧ್ಯತೆ — ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ
171. Typological Study of Tulu — Dr. Varija
172. ಮದಿಪು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಸಂಚಿಕೆಲು - 72

2014-2017 ಸಾಲ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತಿನ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರೊಲು

1. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
2. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
3. ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್
4. ಮಿಜಾರು ಅಣ್ಣಪ್ಪ
5. ಮಚ್ಛೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ
6. ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ
7. ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ
8. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯ
9. ಡಾ. ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪ
10. ಅಳಿಕೆ ರಾಮಯ್ಯ
11. ಬೆಟ್ಟಂಪಾಡಿ ಚೋಮ
12. ದಾಸರಬೈಲು ಚನಿಯ ನಾಯ್ಕ
13. ಕೊಯಿರಾ ಬಾಳೆಪುಣಿ
14. ಕೊರಪ್ಪೊಲು
15. ಅಕಾಡೆಮಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತು
16. ತುಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಲೇಖಕರ ಪತ್ತೆ

ಅತ್ತಾವರ ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ
ಸ್ವೀಕಾರ್ ಎಂಟರ್‌ಪ್ರೈಸಸ್, ಮೊದಲ ಮಹಡಿ, ಹ್ಯಾಮಿಲ್ಟನ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಸ್ಟೇಟ್‌ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎದುರು, ಮಂಗಳೂರು – 575 001

ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
'ಮನಸ್ವಿನಿ', ಆಶಿಯಾನ ಲೇಔಟ್, ಅಂಚೆ ಅಶೋಕನಗರ, ಮಂಗಳೂರು – 575 006

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ,
'ದೃಶ್ಯ', ಗೊಲ್ಲಚ್ಚಿಲ್, ದೇರೆಬೈಲ್, ಮಂಗಳೂರು – 575 006

ಸವಿತಾ ಎಸ್. ಭಟ್
ಅಡ್ವಾಯಿ, ಅಂಚೆ ಪೆರುವಾಯಿ, ದ.ಕ. – 574 260

ಸುಗಂಧಿ ಮಠದಮೂಲೆ
'ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಿಲಯ', ಲಲಿತಕಲಾ ಸದನದ ಹತ್ತಿರ, ಬೀರಂತಬೈಲ್, ಕಾಸರಗೋಡು

ದೇವಿಕಾ ನಾಗೇಶ್
'ಶ್ರಾವಣ', ಚಿಲಿಂಬಿ, ಉರ್ವ, ಮಂಗಳೂರು – 575 006

ದಯಾಮಣಿ ಎಸ್.
Thane Bunts Association, 101 Jaishankar C.H.S. ltd A wing Near Hari Nivas Circle, LBS Marg, opp AXIS Bank, Thane (West) - 400602

ಕುದ್ರೆಪ್ಪಾಡಿ ಜಗನ್ನಾಥ ಆಳ್ವ
ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಕಂಪೌಂಡು, ಸುಲ್ತಾನ್ ಬತ್ತೇರಿ ರಸ್ತೆ, ಮಂಗಳೂರು – 575 006

ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಸ್ವಾಮಿ ಕೃಪಾ, ಕದ್ರಿಕಂಬಳ, ಬಿಜೈ ಅಂಚೆ, ಮಂಗಳೂರು – 575 004

ಶಶಿಧರ ಏಮಾಜೆ
ಏಮಾಜೆ ಮನೆ, ನೆಟ್ಲ ಮುಡ್ನೂರು ಗ್ರಾಮ, ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು, ದ.ಕ.–೫೭೪ ೨೫೩

ಯಶೋದ ಮೋಹನ್
'ಸುಧೇನು' ಅಭಿಮಾನ್ ಗ್ರೀನ್ ಲಾನ್ಸ್ ಲೇ ಔಟ್, ಗಾಂಧಿನಗರ, ಕಾವೂರು, ಮಂಗಳೂರು–15

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ (2014)

ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಸಂಖ್ಯೆ:ಕಸಂವಾ 817ಕಸಧ 2013/(11)26-02-2014

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : **ಜಾನಕಿ ಎಂ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ**
'ಪವನ', ಕಪಿಲಾ ಕಂಪೌಂಡ್, ಹೇರೂರು, ಬ್ರಹ್ಮಾವರ-576213
0820-2561063/8105758930

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್: **ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ.** 9449842183
'ಸಮೃದ್ಧಿ', ಸುಧಾನ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯಲ್ ಶಾಲೆ ಎದುರು, ಮಂಜಲ್‌ಪಡ್ಪು ನಗರ, ಪುತ್ತೂರು-3
ಅರ್ಥ ಸದಸ್ಯರು : **ಶ್ರೀ ಡಿ.ಎಂ. ರವಿ ಕುಮಾರ್,** ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ದ.ಕ.

ಸದಸ್ಯರು

ಪ್ರೊ. ಡಿ.ವೇದಾವತಿ 2212844/9341370754
ಶ್ರೀಧಾಮ, ವಿದ್ಯಾಂಜನೇಯ ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಲೆ ಎದುರು, ಬಿಕರ್ನಕಟ್ಟೆ, ಮಂಗಳೂರು-15
ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಮ್. ಕುಲಾಲ್ 9448344633
'ಕಾಮಧೇನು', ದೈಪಲ, ಬಿ ಮೂಡ ವಿಲೇಜ್, ಬಿ.ಸಿ. ರೋಡ್ ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು
ಶ್ರೀ ಸುಭಾಶ್ಚಂದ್ರ ಪಡಿವಾಳ್ 9980038007
ಮಾಲ್ದೊಟ್ಟು ಗುತ್ತು, ಬಾನಂಗಡಿ ಅಂಚೆ, ವಯಾ-ಮೂಡುಬಿದಿರೆ
ಶ್ರೀ ಕುಂಬ್ರ ದುರ್ಗಾಪ್ರಸಾದ್ ರೈ ಎ. 9480164641
ವಕೀಲರು, ರೈ & ರೈ ಅಸೋಸಿಯೇಟ್ಸ್, ಡಿಸೈನರ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಕೋರ್ಟ್ ರೋಡ್ ಪುತ್ತೂರು,
ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಶೀಲ 9986449423
ಶ್ರೀಹರಿ ಪ್ರಸಾದ್, ಡಿ/ಎನ್ 1-81 (ಬಿ), ಜೋಡುಕಟ್ಟೆ, ಮರೋಳಿ, ಅಂಚೆ ಕುಲಶೇಖರ, ಮಂಗಳೂರು
ಶ್ರೀ ಮೋಹನ್ ಕೊಪ್ಪಲ 9343342379
ಕೊಪ್ಪಲ ಮನೆ, ಕದ್ರಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಎದುರು, ಕದ್ರಿ, ಮಂಗಳೂರು-2
ಶ್ರೀ ವಸಂತ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೆಳ್ಳಾರೆ 09958697823 vasanthshetty1962@gmail.com
B-1226, 2nd Floor, Green Filed, Faridabad-121003
ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಉಪ್ಪೂರು 0820-2587241/ 9880070741 kuppoordr@yahoo.com
ಸಿದ್ದಾರ್ಥ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ, ಪ್ಲಾಟ್ ನಂ.502, ಬ್ರಹ್ಮಾವರ ಪೋಸ್ಟ್, ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕು-576213
ಶ್ರೀ ರಘು ಇಡ್ಕಿದು 9449510848 raghuidk@yahoo.com
'ಸುಮ', ಮಣಿಪಾಲ ಸ್ಕೂಲ್ ಹತ್ತಿರ, ಅತ್ತಾವರ, ಮಂಗಳೂರು-575001
ಶ್ರೀಮತಿ ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ 9945396676
701, ಫ್ಯಾಂಟೆಸಿ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಸ್, ಕೆ.ಆರ್.ಆರ್.ರಸ್ತೆ, ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲು, ಮಂಗಳೂರು-3
ಶ್ರೀ ಕೆ.ಟಿ. ವಿಶ್ವನಾಥ 9448464593
ಕೊಯಿಕೊಲಿ ಮನೆ, ದುಗ್ಗಲಡ್ಕ ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕು-574239
ಶ್ರೀ ನವೀನ್ ಡಿ. ಪಡೀಲ್ 8197091338
ಹೇರಂಬ ನಿಲಯ, ಪಡೀಲ್ ಓವರ್ ಬ್ರಿಜ್‌ನ ಬಳಿ, ಮಂಗಳೂರು-7
ಶ್ರೀ ದಿವಾ ಕೊಕ್ಕಡ 9902032480
ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಕಾಲೇಜು, ಉಜಿರೆ

ಸುಳ್ಯ ತುಳು ಮಿನದನ

ಪದ್ಮಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನ ಡಾ. ಗಿರೀಶ್ ಭಾರದ್ವಾಜೆರೆಗ್ ಸನ್ಮಾನ

ಕುಡ್ಲ ತುಳು ಮಿನದನ

ಶ್ರೀ ಸುಧಾಕರ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಾಳೆರೆಗ್ ಸನ್ಮಾನ

2016ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಲೇಸ್‌ದ ಉದಿಪನ

2016ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ

2016ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಬೂಕುಲೆನ ಇನಾಮು ಪಟ್ಟುನ ಲೇಸ್

2016ನೇ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಪ್ರಕಟ ಆಯಿನ ಪದಿನಾಜಿ ಬೂಕುಲೆ ಬುಡುಗಡೆ

RNI No. KARTUL / 2015 / 63563